

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΝΑ'

Τετάρτη 13 Απριλίου 2005 (πρώι)

Αθήνα, σήμερα στις 13 Απριλίου 2005, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.41' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΙΩΑΝΝΗ ΤΡΑΓΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται η κ. Χριστιάνα Καλογήρου, κόρη του πρώην συναδέλφου κ. Δούκα, ο οποίος είναι στα αριστερά της Έδρας και τον ευχαριστούμε που είναι σήμερα εδώ, να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από την κ. Χριστιάνα Καλογήρου, Βουλευτή Λέσβου, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Σοχού Θεσσαλονίκης ζητεί την αύξηση του κονδυλίου που διατίθεται στο δήμο του από το επενδυτικό πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», για την πενταετία 2005 – 2009.

2) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Δημοτικού Σχολείου Αγίου Αντωνίου Θεσσαλονίκης ζητεί την ενίσχυση της βιβλιοθήκης του εν λόγω σχολείου κλπ..

3) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία φορείς της περιοχής του Δήμου Χορτιάτη και της Κοινότητας Πεύκων Θεσσαλονίκης ζητούν την απαγόρευση από τις ασβεστοποιίες της περιοχής της χρήσης του πετρελαϊκού κοκ κλπ..

4) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Συνταξιούχων ΤΑΠΟΤΕ ζητεί τον ανακαθορισμό των συντάξεων των μελών του.

5) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Ομοσπονδίες Βιοτεχνικών Σωματείων και Επαγγελματιών Εμπόρων Θεσσαλονίκης ζητούν να μην αλλάξει το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων.

6) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Ομοσπονδίες Βιοτεχνικών Σωματείων και Επαγγελματιών Εμπόρων Θεσσαλονίκης ζητούν να μην αλλάξει το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων.

7) Η Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. **ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Κτηνοτροφικός Σύλλογος Βόρειας και Κεντρικής Χαλκιδικής ζητεί να ληφθούν μέτρα προστασίας της κτηνοτροφίας ενόψει της εμπορικής περιόδου του Πάσχα.

8) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. **ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Αφροδίτη Στάθη καταγγέλλει πλαστογράφηση εντύπων Β' του ΟΑΕΔ Βόλου και πολλαπλή απόπειρα εξαπάτησής της και ζητεί την αποσαφήνιση των υποχρεώσεων και των προθέσεων του ΟΑΕΔ καθώς και την καταλόγιση τυχόν ευθυνών.

9) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. **ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εποχικού Προσωπικού Ολυμπιακής Αεροπορίας Νομού Ηρακλείου ζητεί πληροφορίες για τη σειρά προσλήψεων εποχικών υπαλλήλων για τη θερινή περίοδο του 2005.

10) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η ΠΑΣΚΕ-ΕΑΒ καταγγέλλει τη διαρροή θεμάτων του διαγωνισμού για την πρόσληψη προσωπικού στην ΕΑΒ.

11) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στο διαγωνισμό για την ανάθεση της μεταφοράς ζάχαρης.

12) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Δύμης Αχαΐας ζητεί την επισκευή του αποχετευτικού δικτύου των εργατικών κατοικιών της περιοχής του.

13) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Μηχανιώνας ζητεί την κατασκευή και λειτουργία βρεφονηπιακού σταθμού στο Δ.Δ. Αγγελοχωρίου.

14) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοσμητεία Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης παραθέτει τις προτάσεις της ως προς τα περιεχόμενα του σχεδίου νόμου «Δομή και λειτουργία της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης».

15) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Νεάπολης Λασιθίου ζητεί την

οικονομική στήριξη της διοργάνωσης του Συνεδρίου Λαϊκού Πολιτισμού.

16) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Νεάπολης Λασιθίου ζητεί να ορισθεί ως έδρα στέγασης του Περιφερειακού Ινστιτούτου Επιδόρφωσης Κρήτης, η πόλη της Νεάπολης Λασιθίου.

17) Ο Βουλευτής Λαρίσας κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΞΑΡΧΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Πυργετού Λαρίσας ζητεί τη χρηματοδότηση του έργου αντικατάστασης του υδρευτικού του δικτύου.

18) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Συντονιστική Επιτροπή Εκλογών Κατοίκων για την Αναγνώριση του Ριζομύλου Μαγνησίας ως Ιδιαίτερη Κοινότητα ζητεί την αναγνώριση του Ριζομύλου Δήμου Κάρλας Μαγνησίας, ως ιδιαίτερη κοινότητα.

19) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Στεφανοβικείου Μαγνησίας ζητεί τη ρύθμιση χρέους του προς την ΑΤΕ.

20) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος των παιδιών στην Ελλάδα και την Κύπρο «Το Χαμόγελο του παιδιού» ζητεί την απαγόρευση της χρήσης βεγγαλικών κατά την περίοδο του Πάσχα.

21) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Τρύφωνος Βόλου Μαγνησίας ζητεί οικονομική ενίσχυση για την κατασκευή προστεγάσματος στο ναό.

22) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία κάτοικοι Δημοτικού Διαμερίσματος Γλαφυρών Δήμου Νέας Ιωνίας ζητούν τη νομιμοποίηση εργοταξιακών παροχών ρεύματος και τον αποχαρκτηρισμό της περιοχής από το Πήλιο.

23) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Σοφία Χαλκιά ζητεί την ανάκληση προστίμων.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 4702/3-11-04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ελπίδας Τσουρή δόθηκε με το υπ' αριθμ. 12489/ΙΗ/15-11-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 4702/3-11-04 την οποία κατέθεσε η Βουλευτής κα Ελπίδα Τσουρή και αφορά στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με την αριθμ. 115847 ΙΒ/19.10.2004 απόφαση - του ΥΠΕΠΘ εγκρίθηκε έκτακτη επιχορήγηση προς το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο ύψους 1.009.000 ευρώ για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών.

Επίσης, με τις αποφάσεις 16961 ΙΒ/16-2-2004 23414 ΙΒ/4-3-2004 εγκρίθηκαν έκτακτες επιχορηγήσεις 180.000,00 ευρώ για τηλεπικοινωνιακά τέλη και 23.000,00 ευρώ για ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Για σίτιση των φοιτητών του Πανεπιστημίου στον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ για το 2004, είχαν εγγραφεί πιστώσεις 2.466.000,00 ευρώ και με αριθμ. 119214 ΙΒ/25-10-04 απόφαση δόθηκε πρόσθετη χρηματοδότηση 234.000,00 ευρώ.

Κατά την τελευταία πενταετία (2000-2005) το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης επιχορηγήθηκε από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού με τα ακόλουθα ποσά για την κάλυψη των λειτουργικών του δαπανών:

2000: 8.904.000 ευρώ

2001: 9.423.000 ευρώ

2002: 9.936.000 ευρώ

2003: 10.173.000 ευρώ

2004: 11.963.000 ευρώ

Η κατανομή των πιστώσεων στις επιμέρους δραστηριότητες γίνεται με απόφαση των οργάνων διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Όσον αφορά στους μισθούς του επί συμβάσει προσωπικού με το Π.Δ. 407/80, σας γνωρίζουμε ότι με την αριθμ. Φ. 125.5/16/109387/Β2(12)/13-10-03 Υπουργική Απόφαση εγκρίθηκε η διάθεση 48 πιστώσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό και η διάθεση 70 πιστώσεων από το ΕΠΕΑΕΚ, για το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004. Για το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 εγκρίθηκε η διάθεση 78 πιστώσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό με το αριθμ. Φ.125.5/31/119368/Β2 (18)/25-10-2004 έγγραφο του ΥΠΕΠΘ.

Τέλος, όπως μας πληροφόρησε η Πρυτανεία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, σας γνωρίζουμε ότι κανένα Τμήμα του Πανεπιστημίου δεν ανέστειλε την εκπαιδευτική του λειτουργία.

Ο Υφυπουργός ΣΠΥΡΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ»

2. Στην με αριθμό 4645/2-11-04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Μαρίας Δαμανάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 124106/ΙΗ/15-11-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 4645/2.11.04 την οποία κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαρία Δαμανάκη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα.

Η διακίνηση των υπηρεσιακών θεμάτων γίνεται εντός των νομίμων χρονικών ορίων.

Όσον αφορά στις διαδικασίες πλήρωσης μελών ΔΕΠ που έχουν ήδη δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρμόδια για την ολοκλήρωσή τους είναι τα πανεπιστημιακά όργανα τηρουμένων των εκ του νόμου οριζόμενων προθεσμιών.

Ο Υφυπουργός ΣΠΥΡΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ»

3. Στην με αριθμό 4507/26-10-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 102/15-11-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της από 26/10/2004 ερώτησης του Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη, σας γνωρίζουμε ότι η υφιστάμενη οικονομική κατάσταση, που μας κληροδοτήθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση, δεν επιτρέπει την προς το παρόν ικανοποίηση αιτημάτων για χορήγηση επιχορηγήσεων, που εγκρίθηκαν και δε χορηγήθηκαν στο παρελθόν.

Για την αντιμετώπισή τους λαμβάνεται υπ' όψιν ξεχωριστά και αξιολογείται η ιδιαιτερότητα της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης.

Κατά την αξιολόγηση αυτή θα λάβουμε σοβαρά υπόψη το θέμα των επιχορηγήσεων που αφορούν σωματεία με ιδιαίτερη και πολλαπλή δράση, αφού θεωρούμε ότι αυτά χρήζουν άμεσης προτεραιότητας, λόγω των ιδιαίτερων οικονομικών δυσκολιών και αναγκών, που έχουν να αντιμετωπίσουν.

Όσον αφορά στις ετήσιες τακτικές επιχορηγήσεις, σύντομα θα ξεκινήσει πρόγραμμα εκρών προς τα σωματεία.

Ο Υφυπουργός ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ»

4. Στην με αριθμό 5534/26-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζιπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 250/15-12-04 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής σε σχέση με:

Α. Τα Έργα Βελτίωσης, και Εκσυγχρονισμού της Κλειστής Φυλακής Αλικαρνασσού

1. Ολοκληρώνεται μέχρι τέλος του 2004 η επισκευή των μαγειρειών και της αποθήκης τροφίμων, με αυτεπιστασία της Φυλακής.

2. Υλοποιείται ήδη και θα παραδοθεί στις αρχές του 2005 το έργο διαμόρφωσης δευτέρου προαυλίου κρατουμένων.

3. Εγκρίθηκε από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης το έργο «Κατασκευή αίθουσας ψυχαγωγίας και αίθουσας επισκεπτηρίου στην Κλειστή Φυλακή Αλικαρνασσοῦ» και αναμένεται η έγκριση από το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) της σχετικής πίστωσης, ύψους 550.000 ευρώ, για υλοποίηση του έργου από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου.

Β. Την Ενίσχυση Προσωπικού της Κλειστής, Φυλακής Αλικαρνασσοῦ

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης στο πλαίσιο ενίσχυσης του προσωπικού εσωτερικής και εξωτερικής φρούρησης των καταστημάτων κράτησης:

1. Προκήρυξε διαγωνισμό πρόσληψης φυλάκων εσωτερικής φύλαξης και αναμένεται η διάθεση, μετά την πρόσληψή τους, δεκατριών (13) νέων φυλάκων για την Κλειστή Φυλακή Αλικαρνασσοῦ.

2. Έχει ζητήσει από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης την έγκριση πρόσληψης πεντακοσίων (500) υπαλλήλων εξωτερικής φρούρησης. Η ακριβής ενίσχυση της υπό συζήτηση Φυλακής θα εξαρτηθεί από τον αριθμό των υπαλλήλων που τελικά θα εγκριθούν προς πρόσληψη.

Γ. Το Μελλοντικό Εκσυγχρονισμό

Στο «Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Καταστημάτων Κράτησης», που εγκρίθηκε το 2001, προβλεπόταν η εξεύρεση και απόκτηση των κατάλληλων γηπέδων, η κατασκευή και ο εξοπλισμός δεκαεπτά (17) Γενικών Καταστημάτων Κράτησης μεταξύ των οποίων και ενός Γενικού Καταστήματος Κράτησης Κρήτης II στη Νεάπολη Λασιθίου και παράλληλα η σταδιακή κατάργηση της Κλειστής Φυλακής Αλικαρνασσοῦ.

Το οικόπεδο που είχε προτιμηθεί για τη ανέγερση του νέου Καταστήματος Κράτησης, στη θέση «Κουρούνες 1» στην κτηματική Περιφέρεια Νεάπολης, κρίθηκε κατ' επανάληψη ως ακατάλληλο και σε δύο περιπτώσεις απλώς «κατάλληλο από το προσφερόμενο» με πολλά μειονεκτήματα, μεγάλο κόστος θεμελίωσης και έντονες κλίσεις.

Ενόψει των ανωτέρω, το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναζητά, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, νέο κατάλληλο χώρο, που να πληρεί όλες τις προδιαγραφές ανέγερσης Καταστημάτων Κράτησης.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

5. Στην με αριθμό 5896/8-12-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Απόστολου Φωτιάδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 271/15-12-04 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Θα ήταν κοινοτοπία να επισημανθούν, για μια ακόμη φορά, τα πολλά και φλέγοντα προβλήματα του χώρου της Δικαιοσύνης. Οι δικαστικοί λειτουργοί τα βιώνουν καθημερινά, ασκώντας ένα δύσκολο λειτούργημα κάτω από συχνά αντίξοες συνθήκες. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης τα γνωρίζει πολύ καλά.

Έχει γίνει αντιληπτό, ότι πέρα από τα συσσωρευμένα προβλήματα της Δικαιοσύνης - όπως είναι η υπερβολική καθυστέρηση στην απονομή της, η ανεπαρκής στελέχωση των Δικαστηρίων, η επί χρόνια εγκατάλειψη των υποδομών -, αντιμετωπίζουμε σήμερα και νέες προκλήσεις: Την ανάγκη συνεχούς ενσωμάτωσης κοινοτικών οδηγιών στο εθνικό Δίκαιο, την πορεία προς τη διαμόρφωση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού δικαίου χώρου, την ολοένα και στενότερη διεθνή δικαστική συνεργασία, το κυρίαρχο φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης - που καταργεί σε μεγάλο βαθμό τα σύνορα, παγκοσμιοποιώντας, μεταξύ των άλλων, και την εγκληματικότητα - την ανάδειξη νέων μορφών εγκλήματος - όπως είναι οι ποικίλες εκφάνσεις του οικονομικού εγκλήματος και οι μορφές εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο.

Οι νεοπαγείς αυτές για τη Δικαιοσύνη προκλήσεις απαιτούν εγρήγορση και προσαρμοστικότητα. Είναι πρόδηλο ότι καμία

ουσιαστική πρόοδος δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, χωρίς την ενεργή συμμετοχή και συμβολή όλων των εμπλεκόμενων με τη Δικαιοσύνη παραγόντων.

Στο πλαίσιο αυτό, και με το πνεύμα αυτό, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει αποδυθεί τους τελευταίους μήνες σε μια εργώδη προσπάθεια αντιμετώπισης των συσσωρευμένων χρόνιων προβλημάτων, που δυσχεραίνουν τη λειτουργία της Δικαιοσύνης και ειδικότερα το έργο των λειτουργών της.

Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης έχουν συσταθεί μέσα στο πρώτο κιάλας δίμηνο της νέας διακυβέρνησης σημαντικός αριθμός νομοπαρασκευαστικών επιτροπών - με τη συμμετοχή σε όλες ανεξαιρέτως δικαστικών λειτουργών- επιφορτισμένων να διατυπώσουν ολοκληρωμένες προτάσεις για την επίλυση των περισσότερων επιμέρους προβλημάτων που ταλανίζουν το χώρο της Δικαιοσύνης. Ενδεικτικά, μεταξύ των 32 νομοπαρασκευαστικών επιτροπών, που σήμερα λειτουργούν, σημειώνεται η επιτροπή για την αξιολόγηση και ιεράρχηση υποδομών και αναγκών των δικαστικών κτιρίων, για τη σύσταση δικαστικής Αστυνομίας, για την αντιμετώπιση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, για την χωροταξική κατανομή των Δικαστηρίων παντός βαθμού και δικαιοδοσίας, για την επικαιροποίηση του Κώδικα των Δικαστικών Υπαλλήλων.

Βασική όμως προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η επιτάχυνση απονομής της Δικαιοσύνης. Οι σημεινοί ρυθμοί αγγίζουν συχνά τα όρια της αρνησιδικίας, και καθιερώνουν ένα ιδιότυπο καθεστώς οίονει ατιμωρησίας που πλήττει, κατά κύριο λόγο, την ισχύ των δικαστικών αποφάσεων και το κύρος των ίδιων των δικαστών. Η πρώτη επιτροπή που συστήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ανέλαβε τούτη την αποστολή. Και, όπως γνωρίζουν οι εκπροσωπούμενες τις Δικαστικές Ενώσεις που συμμετέχουν σ' αυτήν, τούτες τις μέρες - ύστερα από κοπιαστική δουλειά 6 μηνών - ολοκληρώνει το έργο της. Όλοι οι συμμετέχοντες στην Επιτροπή - δικαστές, δικηγόροι, πανεπιστημικοί - έχουν συμφωνήσει σε μια σειρά από συγκεκριμένες και συγκροτημένες προτάσεις, που βελτιώνουν αισθητά τους ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης - ιδιαίτερα της ποινικής, όπου παρατηρείται και το μείζον πρόβλημα, οι οποίες έχουν ήδη σταλεί με το από 10.12.2004 και αριθμ. πρωτ. 5038 έγγραφο, μεταξύ άλλων και σε όλες τις Ενώσεις Δικαστικών Λειτουργών και Εισαγγελιών, προκειμένου να καταθέσουν μέχρι 10.1.2005 τις παρατηρήσεις-προτάσεις τους.

Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενέκυψε με πραγματικό ενδιαφέρον και στα ειδικότερα προβλήματα των Ελλήνων δικαστών, αναλαμβάνοντας την πρωτοβουλία να προχωρήσει στη θέσπιση συγκεκριμένων μέτρων υπέρ των δικαστικών λειτουργών:

α) Με το Ν. 3258/28-7-04 αυξήθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά τρεις οι θέσεις Αντιπροέδρων και κατά δύο οι θέσεις συμβούλων. Στον Άρειο Πάγο, αυξήθηκαν οι θέσεις Αντιπροέδρων κατά μία και Αντεισαγγελέων κατά δύο. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο αυξήθηκαν οι θέσεις Αντιπροέδρων κατά δύο και Συμβούλων επίσης κατά δύο. Αυξήθηκαν τέλος, κατά τρεις, οι θέσεις Προέδρων Εφετών και κατά δέκα οι θέσεις Εφετών, οι δε θέσεις Αντεισαγγελέων Εφετών κατά τρεις.

β) Θεσπίστηκε δικαίωμα αδείας ανατροφής τέκνου για όλες τις μητέρες δικαστές. Η εξαιρετικά κρίσιμη αυτή ρύθμιση αποτελούσε ένα χρόνιον αίτημα του κλάδου το οποίο ικανοποιήσαμε ως απόλυτα δίκαιο, παρά τα λειτουργικά προβλήματα που δημιουργεί.

γ) Αυξήθηκε ο αριθμός των εισαγομένων στην Εθνική Σχολή Δικαστών -αυξήθηκαν, δηλαδή, ουσιαστικά οι θέσεις των δικαστών - με την έκδοση συμπληρωματικής προκήρυξης, από 112 σε 157. Ειδικότερα εισάγονται 29 για τη Διοικητική Δικαιοσύνη (δηλαδή 6 δόκιμοι Εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας, 4 δόκιμοι Πάρεδροι Πρωτοδικών των τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, 19 δόκιμοι Εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου) και 128 για την Πολιτική και Ποινική Δικαιοσύνη (δηλαδή 105 δόκιμοι Πάρεδροι Πρωτοδικών και 23 δόκιμοι Πάρεδροι Εισαγγελέων).

δ) Καλύφθηκαν όλες οι κενές θέσεις στα Ειρηνοδικεία και ενισχυμένης οι θέσεις των Ειρηνοδικών.

Παράλληλα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης απασχολούν ορισμένα αιτήματα του κλάδου, η ικανοποίηση των οποίων δεν εξαρτάται από τη βούλησή του - καθώς συναρτώνται με τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας και τη γενικότερη εισοδηματική πολιτική της Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα:

Το αίτημα για αύξηση των οργανικών θέσεων κατά 25% (!) συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση στον Προϋπολογισμό και προφανώς δεν μπορεί να αποφασιστεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, χωρίς να εξασφαλισθούν τα απαιτούμενα κονδύλια.

Επίσης, τα αιτήματα σχετικά με την υπηρεσιακή εξέλιξη, την αναγνώριση της δικηγορικής προϋπηρεσίας και την ψήφιση του ειδικού μισθολογίου, συνεπάγονται επιβαρύνσεις στον ήδη ελλειμματικό προϋπολογισμό και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών αλλά και του Ταμείου Νομικών που θα πρέπει να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα κονδύλια. Η ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης έχει ζητήσει και περιμένει από την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων να οικονομική προσέγγιση για τις επιβαρύνσεις που συνεπάγονται τα παραπάνω αιτήματα, ώστε να μπορεί να τα υποβάλει ενδεδειγμένα στο Υπουργείο Οικονομίας.

Η εθελουσία έξοδος δικαστών, πασχόντων από ανίατες ή δυσίατες ασθένειες, αντιμετωπίζεται με θετικό πνεύμα. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει ζητήσει από την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων μια επιμεριστική εισηγήση που θα διευκολύνει την ταχύτερη μελέτη του θέματος, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν θα αποχωρήσουν από το Σώμα ικανοί δικαστικοί λειτουργοί, όπως συνέβη όταν προ ετών προβλήθηκε εθελουσία έξοδος.

Επίσης, είναι έτοιμο να δοθεί στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων ένα σχέδιο αναβάθμισης της λειτουργίας της Εθνικής Σχολής Δικαστών, που αποτελεί μια πανθομολογούμενη αναγκαιότητα, προκειμένου να έχουμε τις απόψεις και προτάσεις της για το πώς θα διαμορφώσουμε τις νέες γενιές δικαστών, σύμφωνα με τις - ποιοτικά - απαιτητικές προδιαγραφές των νέων καιρών.

Σύντομα, εξάλλου, θα κατατεθεί στην Βουλή ένα «πολυθεματικό» σχέδιο νόμου με το οποίο επιλύονται μια σειρά από χρονίζοντα λειτουργικά προβλήματα της Δικαιοσύνης.

Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ πολλών άλλων, με το νομοσχέδιο αυτό, εντελώς ενδεικτικά:

Λαμβάνεται πρόνοια για την εκκαθάριση του αρχείου των μεγάλων Εισαγγελιών της χώρας από μεγάλο αριθμό ανεκτέλεστων αποφάσεων, για τις οποίες έχουν επιβληθεί ποινές αμετάτρεπτες για πλημμελήματα. Οι ποινές αυτές θα μετατρέπονται, ώστε επιπρόσθετα να επιτευχθεί αποσυμφόρηση των φυλακών από ικανό αριθμό εγκλειστών για πλημμεληματικές πράξεις.

Διευκολύνεται ο εφοδιασμός των δικαστικών λειτουργών με βιβλία, και παρέχεται μεγαλύτερη ευχέρεια στις δικαστικές οργανώσεις να διοργανώνουν εκπαιδευτικά σεμινάρια επιμόρφωσης των δικαστών.

Τροποποιείται ο ποινικός κώδικας καθώς προβλέπονται σημαντικά αυστηρότερες ποινές για τους υπαίτιους πολύνεκρων ατυχημάτων, όπως της Ρικομέξ, του Σάμινα, ή του Μαλλιακού.

Ρυθμίζονται θέματα μεταστεγάσεως, καθαριότητας, σύμφασης και ασφάλειας των κτιρίων των δικαστικών υπηρεσιών.

Η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ζητά τη συνεργασία, τη στήριξη, τη διαρκή συμβολή και βοήθεια των δικαστών και των εισαγγελέων στην προσπάθεια που έχει αναλάβει για τον εκσυγχρονισμό της Δικαιοσύνης και την αναβάθμιση του ρόλου των λειτουργών της.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

6. Στην με αριθμό 5479/24-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Λοβέρδου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1384B/17-12-04 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω σχετική ερώτηση, σας ενημερώνουμε ότι:

Βάσει του Νόμου 2338/95, ο Οργ. Αθήνας ανέθεσε (1996) στο

ΕΜΠ την εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου Μητροπολιτικού Πάρκου Πρασίνου με λειτουργίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Αναψυχής, και μικρό τμήμα για επιχειρηματική εκμετάλλευση. Μεταξύ των στόχων της μελέτης ήταν και η υπαγωγή του συνόλου των ενεργειών σε ενιαίο σχεδιασμό για την αποφυγή αποσπασματικών ενεργειών.

Το 1999 ολοκληρώθηκε η Β' φάση του προγράμματος (εναλλακτικά σενάρια - προτάσεις). Μετά την απόφαση ένταξης ολυμπιακών εγκαταστάσεων στον χώρο του Αεροδρομίου Ελληνικού έγινε συμπληρωματική ανάθεση προγράμματος στο ΕΜΠ.

Τον Δεκέμβριο 2003, προκηρύχθηκε Διεθνής Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός Ιδεών σε ένα στάδιο (σε συνεργασία με την U.I.A.) για τη δημιουργία Μητροπολιτικού Πάρκου και Πολεοδομική Ανάπτυξη διατηρώντας κάποιες χρήσεις και κάποια κριτήρια.

Ο Οργ. Αθήνας αξιοποιώντας τις μελέτες που υποβλήθηκαν και βραβεύτηκαν και ενσωματώνοντας προσαρμογές που κρίνονται απαραίτητες από την πολιτική ηγεσία και τον Οργ. Αθήνας, συντάσσει

- πρόταση θεσμικής ρύθμισης για την κατοχύρωση των βασικών πολεοδομικών επιλογών ανάπτυξης του Πάρκου

- γενικό σχέδιο ζωνών δυνητικών χρήσεων γης

- Προδιαγραφές και κατευθύνσεις για την εκπόνηση προκαταρκτικής μελέτης του Πάρκου.

Μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής μελέτης προτείνεται πλήρης δημοσιοποίηση της, καθώς και δημόσιος διάλογος για την οριστικοποίηση και θεσμική κατοχύρωση των προτάσεων της.

Ο Υπουργός
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

7. Στην με αριθμό 5495/25-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1398B/17-12-04 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης, σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Με το άρθρο 6 του Ν. 1650/186 η αρμοδιότητα ελέγχου τήρησης των περιβαλλοντικών όρων έργων και δραστηριοτήτων ανήκει: α) στην υπηρεσία που εγκρίνει την ίδρυση, λειτουργία ή πραγματοποίηση έργου ή δραστηριότητας, β) στο ΥΠΕΧΩΔΕ και γ) στα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος. Επίσης πρόσφατα με τον Ν. 2947/2001 συστήθηκε η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ) του ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία σύμφωνα με το άρθρο 9 του παραπάνω Νόμου έχει αρμοδιότητα εκτός των άλλων, και ελέγχου τήρησης περιβαλλοντικών όρων έργων και δραστηριοτήτων.

Με το με αρ. πρωτ. οίκ.135026/2-12-04 έγγραφο, αντίγραφο του οποίου σας επισυνάπτουμε, η Δ/νση ΕΑΡΘ του ΥΠΕΧΩΔΕ διαβίβασε την σχετική Ερώτηση στην ΕΥΕΠ, ώστε να διενεργηθούν έλεγχοι και να προταθούν στην αδειοδοτούσα Αρχή τα τυχόν απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος ρύπανσης. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση των βιοτεχνιών εμπίπτει στις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Αττικής ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών ανάλογα με το μέγεθος/δυναμικότητα των εγκαταστάσεων.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των δραστηριοτήτων με τους τεθέντες περιβαλλοντικούς όρους και κατόπιν σχετικής εισήγησης των αρμοδίων Υπηρεσιών, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ή διοικητικές κυρώσεις. Σε περίπτωση επιβολής χρηματικού προστίμου η αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3010/02 ανήκει στον οικείο Περιφερειάρχη ή Νομάρχη, ανάλογα με το ύψος του επιβληθέντος χρηματικού προστίμου. Σε περίπτωση επιβολής διοικητικών κυρώσεων η αδειοδοτούσα Αρχή (Δ/νση Βιομηχανίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών) δύναται να εκδώσει Απόφαση ανάκλησης άδειας λειτουργίας, διακοπής λειτουργίας, κλπ.

Ο Υπουργός
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

8. Στην με αριθμό 5465/24-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Άγγελου Μανωλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 948/17-12-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αριθμ. πρωτ. 107084/7-12-2004 έγγραφο του Προέδρου του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης του Βουλευτή κ. Α. Μανωλάκη.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

9. Στην με αριθμό 5383/22-11-04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ασημίνας Ξηροτύρη – Αικατερινάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 940/17-12-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Α. Ξηροτύρη - Αικατερινάρη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Από τους Κοινοτικούς κανονισμούς δεν προβλέπεται η δυνατότητα άμεσης ενίσχυσης στις Οργανώσεις Παραγωγών, προκειμένου να αντεπεξέλθουν στα λειτουργικά τους έξοδα: στις περιπτώσεις που αποδεδειγμένα παρατηρείται μείωση της αξίας της εμπορευθείσας παραγωγής.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

10. Στην με αριθμό 5499/25-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μάνου Φραγκιαδουλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 960/17-12-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αριθμ. πρωτ. 22677/1-12-2004 έγγραφο του Προέδρου του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης του Βουλευτή κ. Μ. Φραγκιαδουλάκη.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

11. Στην με αριθμό 5458/24-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1381B/17-12-04 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση, σας ενημερώνουμε ότι η προώθηση για συγχρηματοδότηση έργων τοπικής σημασίας, (όπως το έργο του θέματος, από το Ταμείο Συνοχής), είναι αρμοδιότητα των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) οι οποίες αποστέλλουν τα αιτήματα στην Ειδική Υπηρεσία διαχείρισης του Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Στην συνέχεια οι προτάσεις αξιολογούνται από Διυπουργική Γνωμοδοτική Επιτροπή όπου αποφασίζεται ποιες θα αποσταλούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία ένταξης.

Όσον αφορά στην ένταξη του συγκεκριμένου έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΠΠΕΡ 2000-2006, σας ενημερώνουμε ότι την περίοδο αυτή, το ΕΠΠΕΡ βρίσκεται σε

διαδικασία αναθεώρησης με την λήξη της οποίας θα καθοριστούν επακριβώς οι επιλέξιμες δράσεις στον τομέα της αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων.

Μετά την έγκριση της αναθεώρησης του ΕΠΠΕΡ από την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ακολουθήσει σχετική πρόσκληση υποβολής αιτήσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠΠΕΡ προς τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους, προκειμένου να υποβληθούν οι προτάσεις και να αξιολογηθούν.

Η πρόσκληση αυτή θα δημοσιευθεί στον Τύπο και στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.erper.gr.

Ο Υπουργός
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ»

12. Στην με αριθμό 5501/25-11-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Ανδριανόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1400B/17-12-04 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω σχετική ερώτηση, σας ενημερώνουμε ότι:

Βάσει του Νόμου 2338/95, ο Οργ. Αθήνας ανέθεσε (1996) στο ΕΜΠ την εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου Μητροπολιτικού Πάρκου Πρασίνου με λειτουργίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Αναψυχής, και μικρό τμήμα για επιχειρηματική εκμετάλλευση. Μεταξύ των στόχων της μελέτης ήταν και η υπαγωγή του συνόλου των ενεργειών σε ενιαίο σχεδιασμό για την αποφυγή αποσπασματικών ενεργειών.

Το 1999 ολοκληρώθηκε η Β' φάση του προγράμματος (εναλλακτικά σενάρια-προτάσεις). Μετά την απόφαση ένταξης ολυμπιακών εγκαταστάσεων στον χώρο του Αεροδρομίου Ελληνικού έγινε συμπληρωματική ανάθεση προγράμματος στο ΕΜΠ.

Τον Δεκέμβριο 2003, προκηρύχθηκε Διεθνής Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός Ιδεών σε ένα στάδιο (σε συνεργασία με την U.I.A) για τη δημιουργία Μητροπολιτικού Πάρκου και Πολυεδαμική Ανάπτυξη, διατηρώντας κάποιες χρήσεις και κάποια κτήρια.

Ο Οργ. Αθήνας αξιοποιώντας τις μελέτες που υποβλήθηκαν και βραβεύτηκαν και ενσωματώνοντας προσαρμογές που κρίνονται απαραίτητες από την πολιτική ηγεσία και τον Οργ. Αθήνας, συντάσσει

- πρόταση θεσμικής ρύθμισης για την κατοχύρωση των βασικών πολεοδομικών επιλογών ανάπτυξης του Πάρκου
- γενικό σχέδιο ζωνών δυνητικών χρήσεων γης
- προδιαγραφές και κατευθύνσεις για την εκπόνηση προκαταρκτικής μελέτης του Πάρκου.

Μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής μελέτης προτείνεται πλήρης δημοσιοποίηση της καθώς και δημόσιος διάλογος για την οριστικοποίηση και θεσμική κατοχύρωση των προτάσεων της.

Ο Υπουργός
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ»

13. Στην με αριθμό 5942/9.12.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζαπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 273/15.12.04 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Θα ήταν κοινοτοπία να επισημανθούν, για μια ακόμη φορά, τα πολλά και φλέγοντα προβλήματα του χώρου της Δικαιοσύνης. Οι δικαστικοί λειτουργοί τα βιώνουν καθημερινά, ασκώντας ένα δύσκολο λειτουργήμα κάτω από συχνά αντίξοες συνθήκες. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης τα γνωρίζει πολύ καλά.

Έχει γίνει αντιληπτό, ότι πέρα από τα συσσωρευμένα προβλήματα της Δικαιοσύνης - όπως είναι η υπερβολική καθυστέρηση στην απονομή της, η ανεπαρκής στελέχωση των Δικαστηρίων, η επί χρόνια εγκατάλειψη των υποδομών - αντιμετωπίζουμε σήμερα και νέες προκλήσεις: Την ανάγκη συνεχούς ενσωμάτωσης κοινοτικών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο, την πορεία προς τη διαμόρφωση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού δικαίου προς τη διαμόρφωση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού δικαίου, την ολοένα και στενότερη διεθνή δικαστική συνεργασία, το κυρίαρχο φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης - που καταργεί σε μεγάλο βαθμό τα σύνορα, παγκοσμιοποιώντας, μεταξύ των

άλλων, και την εγκληματικότητα - την ανάδειξη νέων μορφών εγκλήματος - όπως είναι οι ποικίλες εκφάνσεις του οικονομικού εγκλήματος και οι μορφές εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο.

Οι νεοπαγείς αυτές για τη Δικαιοσύνη προκλήσεις απαιτούν εγρήγορση και προσαρμοστικότητα. Είναι πρόδηλο ότι καμία ουσιαστική πρόοδος δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, χωρίς την ενεργή συμμετοχή και συμβολή όλων των εμπλεκόμενων με τη Δικαιοσύνη παραγόντων.

Στο πλαίσιο αυτό, και με το πνεύμα αυτό, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει αποδυθεί τους τελευταίους μήνες σε μια εργώδη προσπάθεια αντιμετώπισης των συσσωρευμένων χρόνιων προβλημάτων, που δυσχεραίνουν τη λειτουργία της Δικαιοσύνης και ειδικότερα το έργο των λειτουργών της.

Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης έχουν συσταθεί μέσα στο πρώτο κιάλας δίμηνο της νέας διακυβέρνησης σημαντικός αριθμός νομοπαρασκευαστικών επιτροπών - με τη συμμετοχή σε όλες ανεξαιρέτως δικαστικών λειτουργών- επιφορτισμένων να διατυπώσουν ολοκληρωμένες προτάσεις για την επίλυση των περισσότερων επιμέρους προβλημάτων που ταλανίζουν το χώρο της Δικαιοσύνης. Ενδεικτικά, μεταξύ των 32 νομοπαρασκευαστικών επιτροπών, που σήμερα λειτουργούν, σημειώνεται η επιτροπή για την αξιολόγηση και ιεράρχηση υποδομών και αναγκών των δικαστικών κτιρίων, για τη σύσταση δικαστικής Αστυνομίας, για την αντιμετώπιση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, για την χωροταξική κατανομή των Δικαστηρίων παντός βαθμού και δικαιοδοσίας, για την επικαιροποίηση του Κώδικα των Δικαστικών Υπαλλήλων.

Βασική όμως προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η επιτάχυνση απονομής της Δικαιοσύνης. Οι σημερινοί ρυθμοί αγγίζουν συχνά τα όρια της αρνησιδικίας, και καθιερώνουν ένα ιδιότυπο καθεστώς οωινεί ατιμωρησίας που πλήττει, κατά κύριο λόγο, την ισχύ των δικαστικών αποφάσεων και το κύρος των ίδιων των δικαστών. Η πρώτη επιτροπή που συστήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ανέλαβε τούτη την αποστολή. Και, όπως γνωρίζουν οι εκπροσωπούντες τις Δικαστικές Ενώσεις που συμμετέχουν σ' αυτήν, τούτες τις μέρες - ύστερα από κοπιαστική δουλειά 6 μηνών - ολοκληρώνει το έργο της. Όλοι οι συμμετέχοντες στην Επιτροπή - δικαστές, δικηγόροι, πανεπιστημιακοί-έχουν συμφωνήσει σε μια σειρά από συγκεκριμένες και συγκροτημένες προτάσεις, που βελτιώνουν αισθητά τους ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης - ιδιαίτερα της ποινικής, όπου παρατηρείται και το μείζον πρόβλημα, οι οποίες έχουν ήδη σταλεί με το από 10.12.2004 και αριθμ. πρωτ. 5038 έγγραφο, μεταξύ άλλων και σε όλες τις Ενώσεις Δικαστικών Λειτουργών και Εισαγγελέων, προκειμένου να καταθέσουν μέχρι 10.1.2005 τις παρατηρήσεις-προτάσεις τους.

Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενέκυψε με πραγματικό ενδιαφέρον και στα ειδικότερα προβλήματα των Ελλήνων δικαστών, αναλαμβάνοντας την πρωτοβουλία να προχωρήσει στη θέσπιση συγκεκριμένων μέτρων υπέρ των δικαστικών λειτουργών :

α) Με το Ν. 3258/28-7-04 αυξήθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά τρεις οι θέσεις Αντιπροέδρων και κατά δύο οι θέσεις συμβούλων. Στον Άρειο Πάγο, αυξήθηκαν οι θέσεις Αντιπροέδρων κατά μία και Αντεισαγγελέων κατά δύο. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο αυξήθηκαν οι θέσεις Αντιπροέδρων κατά δύο και Συμβούλων επίσης κατά δύο. Αυξήθηκαν τέλος, κατά τρεις, οι θέσεις Προέδρων Εφετών και κατά δέκα οι θέσεις Εφετών, οι δε θέσεις Αντεισαγγελέων Εφετών κατά τρεις.

β) Θεωπίστηκε δικαίωμα αδειάς ανατροφής τέκνου για όλες τις μητέρες δικαστές. Η εξαιρετικά κρίσιμη αυτή ρύθμιση αποτελούσε ένα χρονίζον αίτημα του κλάδου το οποίο ικανοποιήσαμε ως απόλυτα δίκαιο, παρά τα λειτουργικά προβλήματα που δημιουργεί.

γ) Αυξήθηκε ο αριθμός των εισαγομένων στην Εθνική Σχολή Δικαστών αυξήθηκαν, δηλαδή, ουσιαστικά οι θέσεις των δικαστών - με την έκδοση συμπληρωματικής προκήρυξης, από 112 σε 157. Ειδικότερα εισάγονται 29 για τη Διοικητική Δικαιοσύνη (δηλαδή 6 δόκιμοι Εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας, 4 δόκιμοι Πάρεδροι Πρωτοδικών των τακτικών Διοικητικών

Δικαστηρίων, 19 δόκιμοι Εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου) και 128 για την Πολιτική και Ποινική Δικαιοσύνη (δηλαδή 105 δόκιμοι Πάρεδροι Πρωτοδικών και 23 δόκιμοι Πάρεδροι Εισαγγελλίας).

δ) Καλύφθηκαν όλες οι κενές θέσεις στα Ειρηνοδικεία και ενισχυοιήθηκαν οι θέσεις των Ειρηνοδικών.

Παράλληλα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης απασχολούν ορισμένα αιτήματα του κλάδου, η ικανοποίηση των οποίων δεν εξαρτάται από τη βούλησή του - καθώς συναρτώνται με τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας και τη γενικότερη εισοδηματική πολιτική της Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα:

Το αίτημα για αύξηση των οργανικών θέσεων κατά 25% (!) συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση στον Προϋπολογισμό και προφανώς δεν μπορεί να αποφασιστεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, χωρίς να εξασφαλισθούν τα απαιτούμενα κονδύλια.

Επίσης, τα αιτήματα σχετικά με την υπηρεσιακή εξέλιξη, την αναγνώριση της δικηγορικής προϋπηρεσίας και την ψήφιση του ειδικού μισθολογίου, συνεπάγονται επιβαρύνσεις στον ήδη ελλειμματικό προϋπολογισμό και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών αλλά και του Ταμείου Νομικών που θα πρέπει να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα κονδύλια. Η ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης έχει ζητήσει και περιμένει από την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων μια οικονομική προσέγγιση για τις επιβαρύνσεις που συνεπάγονται τα παραπάνω αιτήματα, ώστε να μπορεί να τα υποβάλει ενδελεχώς στοιχειοθετημένα στο Υπουργείο Οικονομίας.

Η εθελουσία έξοδος δικαστών, πασχόντων από ανίατες ή δυσάστες ασθένειες, αντιμετωπίζεται με θετικό πνεύμα. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει ζητήσει από την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων μια εμπειριστατωμένη εισήγηση που θα διευκολύνει την ταχύτερη μελέτη του θέματος, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν θα αποχωρήσουν από το Σώμα ικανοί δικαστικοί λειτουργοί, όπως συνέβη όταν προ ετών προβλέφθηκε εθελουσία έξοδος.

Επίσης, είναι έτοιμο να δοθεί στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων ένα σχέδιο αναβάθμισης της λειτουργίας της Εθνικής Σχολής Δικαστών, που αποτελεί μια πανθομολογούμενη αναγκαιότητα, προκειμένου να έχουμε τις απόψεις και προτάσεις της για το πώς θα διαμορφώσουμε τις νέες γενιές δικαστών, σύμφωνα με τις - ποιοτικά - απαιτητικές προδιαγραφές των νέων καιρών.

Σύντομα, εξάλλου, θα κατατεθεί στην Βουλή ένα «πολυθεματικό» σχέδιο νόμου με το οποίο επιλύονται μια σειρά από χρονίζοντα λειτουργικά προβλήματα της Δικαιοσύνης.

Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ πολλών άλλων, με το νομοσχέδιο αυτό, εντελώς ενδεικτικά :

Λαμβάνεται πρόνοια για την εκκαθάριση του αρχείου των μεγάλων Εισαγγελιών της χώρας από μεγάλο αριθμό ανεκτέλεστων αποφάσεων, για τις οποίες έχουν επιβληθεί ποινές αμετάτρεπτες για πλημμελήματα. Οι ποινές αυτές θα μετατρέπονται, ώστε επιπρόσθετα να επιτευχθεί αποσυμφόρηση των φυλακών από ικανό αριθμό εγκλειστών για πλημμεληματικές πράξεις.

Διευκολύνεται ο εφοδιασμός των δικαστικών λειτουργών με βιβλία, και παρέχεται μεγαλύτερη ευχέρεια στις δικαστικές οργανώσεις να διοργανώνουν εκπαιδευτικά σεμινάρια επιμόρφωσης των δικαστών.

Τροποποιείται ο ποινικός κώδικας καθώς προβλέπονται σημαντικά αυστηρότερες ποινές για τους υπαίτιους πολύνεκρων ατυχημάτων, όπως της Ρικομέξ, του Σάμινα, ή του Μαλ-λακού.

Ρυθμίζονται θέματα μεταστέγασης, καθαριότητας, φύλαξης και ασφάλειας των κτιρίων των δικαστικών υπηρεσιών.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ»

14. Στην με αριθμό 5207/16.11.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 916/17.12.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αριθμ. πρωτ. 22195/23-11-2004 έγγραφο του Προέδρου του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης του Βουλευτή κ. Μ. Στρατάκη.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

15. Στην με αριθμό 5104/12.11.04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Δημητρίου Κουσελά και Πέτρου Κατσιλιέρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 909/17.12.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αριθμ. πρωτ. 102373/30-11-2004 έγγραφο του προέδρου του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Δ. Κουσελά και Π. Κατσιλιέρη.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

16. Στην με αριθμό 5098/12.11.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 908/17.12.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αριθμ. πρωτ. 102311/1-12-2004 έγγραφο του Προέδρου του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης του Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

17. Στην με αριθμό 5033/10.11.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Χρίστου Βερελής δόθηκε με το υπ' αριθμ. 898/17.12.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Χ. Βερελής, σας πληροφορούμε τα εξής:

Οι εφαρμοστικοί Κανονισμοί της αναθεωρημένης Κ.Ο.Α. του τομέα του καπνού θα ψηφισθούν εντός του α' εξαμήνου του έτους 2005.

Τα ποσοστά της συνδεδεμένης και αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του καπνού μπορούν να κοινοποιηθούν στην Ε.Ε. μέχρι τον Αύγουστο του έτους 2005.

Το θέμα της καθιέρωσης των ποσοστών εξετάζεται από την Πολιτική Ηγεσία, αφού οι απόψεις των ενδιαφερομένων μερών (παραγωγοί και μεταποιητές) είναι αντίθετες.

Ο Κανονισμός (ΕΚ) 864/04 του Συμβουλίου καθορίζει ότι από το 2010 και μετά, το 50% του τριετούς μέσου όρου των συνολικών ενισχύσεων των ετών 2000,2001 και 2002 θα διατίθεται για την εφαρμογή μέτρων στο πλαίσιο προγραμματισμού αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1257/99.

Η υλοποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 864/04 θα πραγματοποιηθεί για την εφαρμογή μέτρων υπέρ των ζωνών καπνοπαραγωγής, που θα αναφέρονται τόσο σε ατομικά επενδυτικά σχέδια

για την αναδιάρθρωση των εκμεταλλεύσεων των δικαιούχων όσο και σε γενικότερες επενδύσεις για την αγροτική ανάπτυξη που θα δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης.

Η επιλεξιμότητα των δικαιούχων αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης αναφέρεται στα έτη πληρωμής ενίσχυσης 2000,2001 και 2002.

Η Χώρα μας έχει θέσει το θέμα της επιλεξιμότητας για τους κατόχους ποσοστώσεων από μεταβιβάσεις κατά ή μετά από την περίοδο αναφοράς (2000,2001,2002) και η Επιτροπή αναζητεί τρόπο επίλυσης του αιτήματός μας που θα περιληφθεί στους εφαρμοστικούς Κανονισμούς.

Σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή ελαιολάδου και την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ που αφορά τους τομείς του καπνού και του βάμβακος, διαβιβάζεται συνημμένα το με αριθμ. πρωτ. 101627/30-11-2004 έγγραφο του Προέδρου του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) που απαντάει σχετικά.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 14 Απριλίου 2005.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 845/11-4-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Μιλτιάδη Παπαϊωάννου προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τους Γενικούς Διευθυντές που υπηρετούν στο Δημόσιο κλπ..

2. Η με αριθμό 851/11-4-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Δημητρίου Τσιόγκα προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την ίδρυση Αγροτικού Μουσείου στο Κιλελέρ.

3. Η με αριθμό 853/11-4-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Φωτίου Κουβέλη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη διαμόρφωση διοικητικού και διαχειριστικού πλαισίου για τα κληροδοτήματα.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 840/11-4-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ανδρέα Λοβέρδου προς την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τον Εθνικό Διάλογο για την Παιδεία κλπ..

2. Η με αριθμό 852/11-4-2005 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Λιάνας Κανέλλη προς την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την ποινικοποίηση των μαθητικών κινητοποιήσεων κλπ..

3. Η με αριθμό 854/11-4-2005 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι φορείς διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου και Δαδιάς.

Επίσης, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας: «Για τη θεσμοθέτηση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και συνοδευτικών υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης».

Εδώ θα ήθελα να κάνω, για τα Πρακτικά κυρίως, μια ανακοίνωση-δήλωση ότι όποιος συνάδελφος είναι απών κατά την εκφώνηση του ονόματός του, θα διαγράφεται από τον κατάλογο. Ο λόγος είναι ότι επειδή έχουμε εκατόν δεκαοκτώ εγγεγραμμένους ομιλητές, καταλαβαίνετε ότι δεν έχουμε την πολυτέλεια της μεταφοράς, εκτός αν υπάρχει αμοιβαία αλλαγή.

Η κ. Καλογήρου έχει το λόγο.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση αυτή έχει ιστορική σημασία, από τη μία πλευρά γιατί το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα συντείνει στην επίτευξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η οποία πριν από χρόνια φάνταζε σαν ουτοπία, και από την άλλη πλευρά επειδή η έγκριση αυτού του κειμένου είναι το δέκατο βήμα μιας πορείας που άρχισε πριν από σαράντα οκτώ χρόνια, στις 25 Μαρτίου του 1957, όταν έξι χώρες υπέγραψαν τη Συνθήκη της Ρώμης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

Ήδη το κείμενο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος έχει γίνει πεδίο ενστάσεων, προβληματισμών, αντιρρήσεων και δεν είναι υπερβολή να πω ότι έχει καλλιεργήσει και φοβίες. Όμως όλα αυτά είναι μάλλον προϊόντα αποσπασματικής προσέγγισης του κειμένου, παρά αντανάκλαση μιας πραγματικότητας. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι μια Συνθήκη, στην οποία συμπτύσσονται είκοσι πέντε μέρη, δεν είναι δυνατόν παρά να είναι εκ των πραγμάτων απότοκος συμβιβασμών, αρκεί, όμως, αυτοί οι συμβιβασμοί να μην βλάπτουν το εθνικό συμφέρον και συνάμα να μην υπονομεύουν την ευρωπαϊκή προοπτική.

Και θα ρωτήσει κάποιος: Για ποιο λόγο χρειάζεται ένα Ευρωπαϊκό Σύνταγμα; Απλούστατα, για να γίνει η Ευρώπη περισσότερο «διαφανής», περισσότερο δημοκρατική, ικανή να ανταποκριθεί στις προκλήσεις των είκοσι πέντε κρατών-μελών και των τετρακοσίων ογδόντα εκατομμυρίων των πολιτών της.

Το κείμενο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος δεν επεβλήθη άνωθεν. Αντιθέτως αντανάκλα τη σύμπτωση των βουλήσεων των κρατών-μελών, των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όλες οι Σύνοδοι της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης ήταν ανοικτές στο κοινό και όλα τα επίσημα έγγραφα δημοσιεύθηκαν κυρίως στο διαδίκτυο. Συγκροτήθηκαν πολυάριθμες ομάδες εργασίας και η Ευρωπαϊκή Συνέλευση πραγματοποίησε ευρείες διαβουλεύσεις με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με συνδικάτα εργοδοτών και με μη κυβερνητικές οργανώσεις, με ακαδημαϊκούς κύκλους και άλλους.

Το δεύτερο θέμα που τίθεται ως πρόβλημα είναι αν το παρόν κείμενο συνιστά Συνθήκη ή Σύνταγμα. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι πρόκειται περί ψευδοδιλήμματος. Όπως η Ένωση δεν είναι κράτος ή υπερεθνικό κράτος, έτσι και το κείμενο αυτό δεν πρέπει να το προσεγγίσουμε με τους όρους ενός κρατικού Συντάγματος. Η διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι πρωτόγνωρη. Πρωτόγνωρη και πρωτότυπη είναι, λοιπόν, και η νέα ευρωπαϊκή συνταγματική τάξη.

Ακούσαμε χθες από τους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να λένε ότι το κείμενο που συζητούμε δεν είναι Συνθήκη, αλλά Σύνταγμα. Ας μην παίζουμε με τις λέξεις. Ποια είναι η αλήθεια; Η εντολή διαπραγμάτευσης εδόθη με τη λεγόμενη διαδικασία μετά τη Νίκαια, μια εντολή που προνοήθηκε προσαρτημένη στη Συνθήκη της Νίκαιας, Συνθήκη που υπογράφηκε το Δεκέμβριο του 2000, όταν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, εσείς είχατε την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας. Άρα ή τότε δεν γνωρίζατε αν ήταν Συνθήκη ή Σύνταγμα, οπότε είστε ανίκανοι ή τώρα διαστρέφετε μια πραγματικότητα, οπότε αποδεικνύεστε ανεύθυνοι. Αφήνω σ' εσάς την επιλογή.

Επιγενόμενο ζήτημα είναι η σχέση του Ευρωπαϊκού Συντάγ-

ματος με το εθνικό σύνταγμα. Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα δεν αντικαθιστά τα συντάγματα των κρατών-μελών. Συνυπάρχει με αυτά και ορίζει το πλαίσιο δράσης της Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα αναγνωρίζει, σέβεται και υπερασπίζει, πρώτον, τη δημοκρατική μορφή του πολιτεύματος, την οργάνωση και τις λειτουργίες του κάθε κράτους-μέλους, δεύτερον, την εθνική ταυτότητα, τρίτον, τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας και μεριμνά για την προστασία και την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτισμικής μας κληρονομιάς, τέταρτον, αναγνωρίζει, κυρίως, όμως, σέβεται την οργάνωση και τις ουσιώδεις λειτουργίες του κάθε κράτους-μέλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επί δεκαετίες κάνουμε λόγο για το δημοκρατικό έλλειμμα της Ευρώπης και πιθανότατα θα το συζητούμε επί πολύ ακόμα, λόγω της ιδιομορφίας της Ένωσης. Όμως, με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα το έλλειμμα αυτό καλύπτεται ως ένα βαθμό, και θα έλεγα μάλιστα και ικανοποιητικό, με την ενίσχυση του ρόλου, αλλά και των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αλλά κυρίως με την ενσωμάτωση στο Σύνταγμα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Με το Σύνταγμα εξορθολογίζονται οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων και εμπλουτίζονται οι πολιτικές της Ευρώπης, όπως φερ' ειπείν με συγκεκριμένες πολιτικές για τις νησιωτικές περιοχές. Και αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό και σας το λέει μία Βουλευτής, που κατάγεται από νησί, εκλέγεται σε νησιωτική περιοχή και πραγματικά είναι εξαιρετικά σημαντική η πρόβλεψη που υπάρχει για τη νησιωτικότητα. Την έχουμε ανάγκη στα νησιά μας τη νησιωτικότητα και μας τη δίνει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Τι προσφέρει, όμως, στον απλό πολίτη το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα; Θα αρκεστώ μόνο σε δυο-τρεις αναφορές, που προσφέρουν εγγύηση του σεβασμού ορισμένων κοινών αξιών, όπως είναι ο πλουραλισμός, η απαγόρευση των διακρίσεων, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη, η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Μόνο τα κράτη-μέλη που σέβονται αυτές τις αξίες μπορούν να προσχωρήσουν στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, ενώ από την άλλη πλευρά –και αυτό είναι πολύ σημαντικό– προβλέπονται μέτρα κατά του κράτους-μέλους, που δεν σέβεται αυτές τις αξίες.

Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα προσφέρει στον πολίτη θεμελιώδεις ελευθερίες, όπως είναι η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και η ελευθερία στην εγκατάσταση.

Άφησα τελευταίο το θέμα του δημοψηφίσματος. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλες οι μεγάλες πολιτικές επιλογές της χώρας μας ως προς τον ευρωπαϊκό της προσανατολισμό, όπως αυτή καθαυτή η ένταξη της επί κυβερνήσεων της Νέας Δημοκρατίας μέχρι και η υιοθέτηση του ευρώ επί κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, νομιμοποιήθηκαν από τη Βουλή και όχι από δημοψήφισμα.

Εξάλλου, πώς συζητούμε σήμερα την κύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος μέσω δημοψηφίσματος, όταν ουδέποτε στην Ελλάδα προεβλήθη παρόμοιο αίτημα για την κύρωση των ενδιάμεσων Συνθηκών, από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1987 έως τη Συνθήκη της Νίκαιας.

Και το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα όλες αυτές τις συνθήκες κωδικοποιεί. Επομένως για ποιο λόγο να δημιουργούμε θέμα, όταν δεν είχαμε δημιουργήσει θέμα δημοψηφίσματος για το μείζον που ήταν οι συνθήκες πως θα γίνει τώρα δημοψήφισμα για το έλασσαν που είναι η κωδικοποίησή τους;

Εν πάση περιπτώσει, το ερώτημα σ' ένα υποτιθέμενο δημοψήφισμα για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα θα ήταν «ναι ή όχι στη μεγαλύτερη εμβάθυνση της Ευρώπης». Η μήπως αυτοί, οι οποίοι τάσσονται υπέρ του δημοψηφίσματος αμφισβητούν την ικανότητα του αντιπροσωπευτικού δημοκρατικού πολιτεύματος να διεκρινεύσει την ευρύτερη πολιτική βούληση; Ας μας απαντήσουν.

Οι Βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος και του Συνασπισμού είναι συνεπείς με τη διαχρονική τους θέση ότι κάθε σημαντικό ευρωπαϊκό βήμα της χώρας μας πρέπει να επικυρώνεται από το λαό στην κάλη του δημοψηφίσματος.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, δεν αναμέναμε τέτοια πρόταση από σας. Ζητήσατε ποτέ και δεν το ξέρουμε δημοψή-

φισμα για τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, τη Συνθήκη της Νίκαιας που η δική σας κυβέρνηση υπέγραψε; Ζητήσατε δημοψήφισμα για την είσοδο στη ζώνη του ευρώ ή μήπως ζητήσατε και το αγνοούμε;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κυρία συνάδελφε.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις 30 Απριλίου του 1952, δηλαδή πέντε χρόνια πριν από τη Συνθήκη της Ρώμης, ο Ζαν Μονέ, ο μεγάλος οραματιστής της ευρωπαϊκής ενοποίησης, είχε πει «δεν συνασπίζουμε κράτη, ενώνουμε λαούς».

Είμαι πεπεισμένη ότι με αυτό το κείμενο που συζητούμε, αυτό το όραμα πραγματώνεται. Γι' αυτό και υπερψηφίζω το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ και για την ανοχή του χρόνου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία συνάδελφε.

Ο συνάδελφος κ. Μπένος έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πω ένα μεγάλο «ναι» στην κύρωση της Συνθήκης-Ευρωπαϊκού Συντάγματος κυρίως για λόγους πολιτικούς. Στο σημερινό κόσμο, τον κόσμο των μεγάλων ανακατατάξεων και ανασφαλειών, και ιδιαίτερα στην περιοχή μας, τη Βαλκανική, η ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπήρξε η σημαντικότερη πολιτική επιλογή μετά τη Μεταπολίτευση.

Είναι αυτή που προσδιόρισε την πορεία της χώρας μας, που είναι η λαμπρότερη πορεία που έχει διαγράψει στη νεότερη πολιτική της ιστορία στο μεταπολιτευτικό κύκλο. Είναι αυτή η πολιτική επιλογή, που έχει προσδώσει απλόχερα ασφάλεια και αυτοπεποίθηση στη χώρα και στους πολίτες της. Γι' αυτό δεν πρέπει να διστάσουμε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Εγώ το έχω πει και άλλες φορές και θέλω να το πω και τώρα ότι πρέπει να αποδίδουμε εύσημα στη μεγάλη επιλογή του Κωνσταντίνου Καραμανλή.

Θέλω ύστερα να πω ένα μεγάλο «ναι» για λόγους πολιτισμικής υπόστασης της χώρας μας. Αυτή η χώρα είναι ευλογημένη, βρίσκεται, όμως, σε μία διακεκαυμένη ζώνη συνάντησης φιλοσοφικών ρευμάτων, θρησκευτικών δογμάτων. Έχει πλείστες όσες ιδιαιτερότητες, συνοδεύεται, όμως, και από τον υπέροχο μύθο του Προμηθέα, τον οποίο οι Θεοί τιμώρησαν, γιατί ήθελε να μεταδώσει τη γνώση στους ανθρώπους.

Τι καλύτερο άλλωστε υπάρχει και πόσο ωραία προσδίδει αυτό που ακριβώς είναι η Ελλάδα ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση, ανάμεσα στο υπερβατικό και στο λογικό, στον ορθολογισμό;

Αραγε, θα μπορούσαμε να προασπίσουμε αυτήν την πολιτισμική ιδιαιτερότητα, χωρίς να είμαστε μέσα στην ευρύχωρη πολιτισμικά αγκαλιά, μέσα στην ευρύχωρη και πολυπολιτισμική Ευρώπη, την Ευρώπη της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ένας τρίτος λόγος που θέλω να πω ένα μεγάλο ναι, είναι ότι από τότε που μπήκαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλάζουμε σιγά-σιγά νοοτροπία. Γινόμαστε η χώρα, αλλά μαζί με τη χώρα και οι πολίτες, η χώρα και οι πολίτες που διεκδικούμε μεγάλους στόχους και οργανώνουμε μεγάλους στόχους.

Εγώ είχα την τύχη να το δω αυτό όταν ήμουν Δήμαρχος στην Καλαμάτα με τους σεισμούς, όπου για πρώτη φορά συναντήθηκα με την Ευρωπαϊκή Ένωση και οργανώθηκε ένα από τα πρώτα μεγάλα προγράμματα, με αφορμή μια φυσική καταστροφή, προγράμματα που συνοδεύονταν από μεγάλους στόχους, από επιτροπές παρακολούθησης και σιγά-σιγά το σύστημα της Δημόσιας Διοίκησης της χώρας μας, ο πολιτικός κόσμος, αλλά και οι πολίτες, έμαθαν να ζουν πλέον και να σκέπτονται θέλοντας να υλοποιήσουν μεγάλους στόχους, έργα, θέλοντας να έχει αυτή η χώρα σημαντικά αποτελέσματα.

Θέλω επίσης να πω ένα μεγάλο «ναι», ιδιαίτερα για τις διατάξεις που περιέχονται σ' αυτήν τη Συνθήκη στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, διατάξεις που ενισχύουν το ρόλο του Ευρωπαϊκού βουλίου, διατάξεις που φέρνουν πιο κοντά τους πολίτες στο

φαινόμενο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατάξεις που ενισχύουν το ρόλο της Ευρώπης των πόλεων και των περιφερειών. Μάλιστα, υιοθετείται και μια πολύ ωραία αρχή, η αρχή που δίνει μεγαλύτερη συνοχή στις διάφορες περιοχές της χώρας μας, γιατί επιτέλους και η Ελλάδα μας σιγά-σιγά πρέπει να γίνει η Ελλάδα των πόλεων και των περιφερειών.

Θέλω επίσης να επισημάνω την κοινωνική ρήτρα που προβλέπεται σ' αυτήν τη Συνθήκη, που αυτή η κοινωνική ρήτρα επιβάλλει σε όλες τις πολιτικές να λαμβάνουν υπόψη τους την κοινωνική αλληλεγγύη, την ανεργία, τα συστήματα υγείας, γενικά το κοινωνικό κράτος.

Θέλω να πω ένα μεγάλο «ναι» γι' αυτό που είπα πριν η συνάδελφος, γι' αυτό που και εγώ πάλεψα, όταν ήμουν Υπουργός Αιγαίου, για την αρχή της νησιωτικότητας, αυτήν την υπέροχη αρχή, που μας ωθεί στο να αντιμετωπίζουμε τους πολίτες του Αρχιπελάγους και όλων των νησιών μας με την ίδια ματιά, που αντιμετωπίζουμε και τους πολίτες της στεριάς.

Θέλω επίσης να επισημάνω την ενσωμάτωση μέσα στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα της Χάρτας Δικαιωμάτων των πολιτών, που είναι ένας πολύ ευρύς κατάλογος δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών, που σπάνια συναντούμε ακόμα και στα πιο προοδευτικά συντάγματα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και στο δικό μας.

Αλλά, πάνω απ' όλα, θέλω να πω ένα μεγάλο «ναι», γιατί με κοινό τόπο την Ευρωπαϊκή Ένωση από τη Μεταπολίτευση και μετά, είδαμε τα μεγαλύτερα επιτεύγματα, είδαμε μεγάλους ηγέτες, όπως τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και το όραμα για να μπούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί η δική μου παράταξη, τότε, ήταν αντίθετη, για τους ιστορικούς λόγους που έχουν αναλυθεί. Είχαμε στη συνέχεια τις μάχες του Ανδρέα Παπανδρέου, του διορατικού Ανδρέα Παπανδρέου, σε δύο μεγάλα ζητήματα: Στα ζητήματα της κοινωνικής Ευρώπης, αλλά και της συνοχής των πλουσιότερων με τις φτωχότερες χώρες. Όπως τα προγράμματα που αφορούσαν τις μεσογειακές χώρες, τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα, που ήταν ο προάγγελος των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης. Και είχαμε εν συνεχεία, τη μεγάλη επιτυχία με Πρωθυπουργό τον Κώστα Σημίτη, την ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Συνεπώς όλη μας τη πορεία μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σηματοδοτεί τις λαμπρότερες στιγμές και ποσοτικά, λόγω επιτευγμάτων, και ποιοτικά, λόγω συγκλίσεων, που τόσο ανάγκη έχει αυτή η χώρα από τις πολιτικές δυνάμεις.

Είναι πραγματικά κρίμα –και με τούτο θα κλείσω– που δεν δίδεται η δυνατότητα αυτό το μεγάλο «ναι» να το πουν και οι πολίτες της χώρας, μέσα από ένα δημοψήφισμα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε τον κύριο συνάδελφο.

Ο κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Τα κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Συνθήκη για την οποία συζητάμε, αλλά και οι υποστηρικτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνοψίζουν το «ναι», γιατί λένε «ναι», συνοψίζουν τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ότι φτιάχνουν μ' αυτές τις αποφάσεις μία Ευρώπη, της ειρήνης, της δημοκρατίας και της ευημερίας.

Τι δείχνει η πείρα; Για ποια ειρήνη μιλάμε; Συμμετοχή στο ΝΑΤΟ, βομβαρδισμοί στη Γιουγκοσλαβία, συμμετοχή στο Αφγανιστάν. Οι μισές από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν συμμετοχή στο Ιράκ. Για ποια ειρήνη μιλάμε;

Με το κείμενο της Συνθήκης ενισχύεται η στρατιωτικοποίηση με δύο τρόπους. Πρώτον, θα έχουμε αποστολές και άλλου περιεχομένου, δηλαδή διευκολύνουμε πολύ περισσότερες αποστολές εκτός συνόρων, δηλαδή στρατιωτικών επεμβάσεων, και δεύτερον μεγαλώνουν οι σχηματισμοί, διευρύνονται οι μηχανισμοί στρατιωτικοποίησης και σαν Ευρωπαϊκή Ένωση και για κάθε κράτος-μέλος.

Προ μηνών ήμουν στην κοινοβουλευτική συνέλευση του ΝΑΤΟ. Ποια είναι η κεντρική άποψη που εισηγούνταν σε όλα τα κοινοβούλια των χωρών-μελών, που είναι η γενική γραμμή του ΝΑΤΟ; Ότι το ΝΑΤΟ θα πρέπει να επεμβαίνει σε κάθε χώρα, όπου το κρίνει σκόπιμο, όχι μόνο για την αντιμετώπιση της τρο-

μοκρατίας, γιατί δεν είναι και εύκολο για κάθε χώρα να μιλάνε για τρομοκρατία -σε σχέση με το Ιράκ φάνηκαν τα ψέματα που λένε- αλλά θα επεμβαίνουν σε κάθε κράτος που νομίζει το ΝΑΤΟ, για να αποκαθιστά τη δημοκρατία -τώρα μιλάνε για δημοκρατία στις χώρες τις Μέσης Ανατολής- και να επιβάλλουν τη δημοκρατία, που θέλουν. Και αν δε φτάνει αυτό, θα επεμβαίνουν και για οικονομικούς λόγους για να αντιμετωπιστεί η φτώχεια. Αυτό είναι πιο προχωρημένο από το κείμενο του λεγόμενου Ευρωσυντάγματος. Αυτή είναι η προοπτική, αυτή είναι η ειρήνη.

Δεύτερο ζήτημα δημοκρατίας: Λέγεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί τη δημοκρατία. Όσον αφορά τα ατομικά δικαιώματα, έχουμε πει επανειλημμένα: Από φόβο για τα λαϊκά κινήματα φτιάχνουν τους τρομονόμους. Αρκούσε η ποινική νομοθεσία της κάθε χώρας, για να αντιμετωπιστούν αυτά τα ζητήματα.

Δεν είναι, όμως, μόνο τα ατομικά δικαιώματα, δεν είναι μόνο η Χάρτα, η λεγόμενη Χάρτα που προστατεύει τα δικαιώματα. Υπήρχε η Σύμβαση της Ρώμης, δεν χρειαζόμασταν Χάρτα με λιγότερα δικαιώματα. Είναι και το ότι συγκεντρώνεται ακόμα μεγαλύτερη δύναμη στα χέρια των ισχυρών κρατών. Ό,τι έχει σχέση με ψήφους, με σύνθεση της Επιτροπής, με Πρόεδρο του Συμβουλίου, με Υπουργό Εξωτερικών, ό,τι έχει σχέση με το πώς λειτουργεί η επικουρικότητα, όλα λειτουργούν υπέρ του μεγαλύτερου συγκεντρωτισμού, υπέρ των ισχυρότερων χωρών. Ποια είναι η ισοτιμία μικρών και μεγάλων χωρών;

Όσον αφορά τώρα το οικονομικό μέρος και το τι είναι ευημερία, μιλάνε για την ευημερία των επιχειρήσεων, γι' αυτήν την ευημερία των μεγάλων επιχειρήσεων, γι' αυτό βάζουν ρητώς και κατηγορηματικές εκφράσεις, οι οποίες για πρώτη φορά μπαίνουν σε Συνθήκη ή σε Σύνταγμα, αν θεωρηθεί ότι είναι Σύνταγμα, όπου καθορίζεται η συγκεκριμένη οικονομική πολιτική, ότι δηλαδή θα προσκυνάμε στον ανταγωνισμό και στην επιχειρηματικότητα. Είναι πρωτοφανές αυτό που γίνεται!

Αρα, λοιπόν, κάθε άλλο παρά για Ευρωπαϊκή Ένωση της ειρήνης, της δημοκρατίας και της ευημερίας πρέπει να μιλάμε. Αυτό το δείχνει και η πείρα, όμως, το δείχνουν και οι καινούργιες ρυθμίσεις, οι οποίες μπαίνουν στη Συνθήκη αυτή.

Εμείς λέμε «όχι» σε αυτήν τη Συνθήκη για το συγκεκριμένο περιεχόμενο, αλλά λέμε κι ένα μεγάλο «όχι» γενικά για οποιαδήποτε συνθήκη και για την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί πιστεύουμε ότι δεν διορθώνεται αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το λιγότερο που μπορούμε να πούμε για τις απόψεις του Συνασπισμού είναι ότι σπέρνει αυταπάτες. Δηλαδή, υπάρχει η δυνατότητα να βγουν τόσες κυβερνήσεις σε όλες τις χώρες και στις είκοσι πέντε, οι οποίες θα είναι αριστερές και οι οποίες θα εφαρμόσουν μία άλλη Συνθήκη; Η Συνθήκη αυτή δεν διορθώνεται. Πρέπει να την κάψουμε, να τη σκίσουμε και να φτιάξουμε μία από την αρχή, που να είναι υπέρ των λαών και υπέρ των εργαζομένων. Αυτό σημαίνει γενικότερες ανατροπές του συσχετισμού δύναμης, άλλου είδους κυβερνήσεις ταυτόχρονα και στις είκοσι πέντε χώρες. Γίνονται αυτά τα πράγματα; Η ανισόμετρη ανάπτυξη δεν αφορά την οικονομία -αυτά που είπε ο Μαρξ- αφορά και την πολιτική. Δεν γίνονται ταυτόχρονα πολιτικές εξελίξεις και στις είκοσι πέντε χώρες μαζί. Όχι ότι αποκλείεται, αλλά είναι πολύ δύσκολο.

Αυτά που ειπώθηκαν χθες από τον εισηγητή του Συνασπισμού ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τέτοιου είδους συνθήκες εμποδίζουν τις κεντροαριστερές κυβερνήσεις να εφαρμόσουν αριστερή πολιτική, είναι αστεία πράγματα. Συναποφάσισαν οι κεντροαριστερές κυβερνήσεις σε όλα τα αμαρτήματα, σε όλα τα εγκλήματα, σε όλες τις αδικίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ήταν στην Ιταλία αυτή η κυβέρνηση, είτε ήταν στη Γαλλία, είτε ήταν οπουδήποτε.

Ακριβώς γιατί αυτά τα πράγματα γίνονται όλο και περισσότερα φανερά γι' αυτό ο κόσμος αντιδρά. Ένα μεγάλο κομμάτι -κακώς, κατά τη γνώμη μας- αντιδρά με αδιαφορία και με μη συμμετοχή καν στις ευρωεκλογές. Γι' αυτό υπάρχουν αυτά τα χαμηλά ποσοστά. Το σπέρμα δεν είναι μόνο η έλλειψη γνώσης, είναι ότι δεν με αφορά, δεν με βοηθάει, δεν μου προσφέρει τίποτα η μεγάλη αποχή. Και δεύτερον, είναι το μεγάλο «όχι» που λένε πολλά τμήματα του πληθυσμού. Στη Γαλλία φτάνει το 54%

το «όχι» και να δούμε πώς θα ξεμπλέξει και η Γαλλία και η Ευρωπαϊκή Ένωση με αυτήν την υπόθεση.

Επειδή ακριβώς ο ελληνικός λαός είναι σχετικά έμπειρος το να ξεδιπλωθεί μία αντιπαράθεση δημόσια, με όλα τα επιχειρήματα -υπέρ και κατά- δεν συμφέρει στην υπόθεση αυτή και γι' αυτό τα δύο μεγαλύτερα κόμματα, μέχρι πρόσφατα δεν ήθελαν δημοψηφίσματα ούτε για το Μάαστριχτ, ούτε για το Άμστερνταμ, ούτε για τη Νίκαια. Περιστασιακά η Κυβέρνηση και εκ του ασφαλούς η Αξιωματική Αντιπολίτευση ζήτησε δημοψήφισμα, υποκριτικά για να φανεί πιο δημοκρατική.

Και η Κυβέρνηση, για τους λόγους που εξήγησα, δεν θέλει δημόσιο διάλογο για να μην ενημερωθεί ο κόσμος. Ούτε αυτές τις συζητήσεις που κάναμε εδώ στη Βουλή δεν τις δείχνουν τα κρατικά κανάλια. Περιορίζεται μόνο η ενημέρωση στο κανάλι της Βουλής, που το βλέπει πολύ λίγος κόσμος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Θα τελειώσω με την εξής παρατήρηση σε σχέση με το εάν είναι Σύνταγμα και εάν υπερσχύσει αυτή η Συνθήκη του ελληνικού Συντάγματος.

Βλέπω εργολαβικά η κ. Διαμαντοπούλου και ο κ. Βενιζέλος ότι έχουν αναλάβει το καθήκον να μας πείσουν ότι πρόκειται περί Συντάγματος. Τα ίδια είπε και ο κ. Σημίτης χθες. Δεν είπε ούτε για μια στιγμή «Συνθήκη», για Σύνταγμα μιλούσε. Μάλιστα με νομικούς ακροβατισμούς, καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου μας έλεγε ότι υπερσχύει αυτή η Συνθήκη του ελληνικού Συντάγματος. Στο πρώτο έτος της Νομικής μαθαίνουμε ότι οι συνθήκες υπερσχύουν του νόμου και πιο πάνω το Σύνταγμα που υπερσχύει των πάντων.

Αλλά και πρακτικά να το δούμε το ζήτημα: Εξουσιοδοτήσαμε εμείς σαν Κοινοβούλιο τον όποιον Πρωθυπουργό της χώρας ή έλκει το δικαίωμα η οποιαδήποτε κυβέρνηση διά του Πρωθυπουργού της να πάει εκεί και να δεσμεύσει τη χώρα με το άρθρο 1 παράγραφος 6, που το ερμηνεύουν οι συγκεκριμένοι, οι οποίοι είπα, ότι διατυπώνει τη δέσμευση ότι υπερσχύει το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και του ελληνικού Συντάγματος και όχι μόνο των κοινών νόμων;

Από πού υπάρχει; Υπάρχει καμιά διάταξη στο Σύνταγμα που δίνει το δικαίωμα σε κάποιον Πρωθυπουργό, σε κάποια κυβέρνηση να πάει εκεί και να το καταργήσει; Υπάρχει ρήτρα αυτοκατάργησης του ελληνικού Συντάγματος;

Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Αυτά είναι καλλιέργεια του κλίματος για να τα αποδεχούμε, να αρχίσουν σιγά-σιγά τα δικαστήρια να βγάζουν αποφάσεις. Υπάρχουν δικαστές, οι οποίοι θέλουν να το παίξουν ευρωπαϊκότεροι των ευρωπαϊστών...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Τέτοια λογική είναι συνταγματικό πραξικόπημα. Είναι απαράδεκτο και να γίνεται συζήτηση στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Η συνάδελφος κ. Ξηροτύρη έχει το λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, με ευθύνη των κυρίαρχων πολιτικών δυνάμεων στην Ευρώπη ο δημόσιος διάλογος για την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη είναι πολύ περιορισμένος. Στη χώρα μας ιδιαίτερα, είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Και στη συζήτηση, όμως, που κάνουμε στο Κοινοβούλιο, επικρατούν κυρίως οι μονόλογοι.

Με δεδομένο, λοιπόν, το έλλειμμα ενημέρωσης των πολιτών, του δημοσίου διαλόγου, τη μη ανταπόκριση της Κυβέρνησης στο αίτημα όλων των κομμάτων της Αντιπολίτευσης για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, θα προσπαθήσω να απαντήσω στους κυριότερους ισχυρισμούς των υποστηρικτών των οπαδών του «ναι».

Έχουμε κληθεί να κρίνουμε μία νέα Συνθήκη, που απλά βελτιώνει τις προηγούμενες, όπως παραδείγματος χάρι την τελευ-

ταία της Νίκαιας; Φοβάμαι πως όχι. Διότι δεν πρόκειται για μία Συνθήκη, που έχει ως στόχο να γίνουν οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα όργανα, πιο αποτελεσματικά, να ομογενοποιηθούν απλά ή να κωδικοποιηθούν οι παλαιότερες συνθήκες και αποφάσεις, έτσι ώστε να προχωρήσουμε, μετά και τη διεύρυνση, με ταχύτερους ρυθμούς στην πολιτική ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Αν ήταν έτσι, λίγο πολύ όλοι θα το προσεγγίζαμε θετικά, αφού και οι δυνατότητες βελτιώσεων και συχνών αλλαγών, ακόμη και ανατροπών, θα ήταν σχετικά εύκολες. Στην προκειμένη, όμως, περίπτωση το κείμενο δεν εμφανίζεται ως απλή συνθήκη, αλλά ως συνταγματική, στην ουσία ως ένα Σύνταγμα της Ευρώπης, ως ο θεμελιώδης νόμος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα ορίσει το πλαίσιο με βάση, το οποίο θα καθορίζεται στο μέλλον και θα έλεγα επί μακρόν με ελάχιστες ως μηδενικές δυνατότητες αλλαγών και θα στηρίζεται η οργάνωση και η δράση των πολιτικών Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι σχέσεις των κρατών-μελών και οι σχέσεις του κάθε κράτους με την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι υποστηρικτές του «ναι» λένε ότι επιτέλους θα αποκτήσει Σύνταγμα η Ευρώπη. Με ποια διαδικασία, κύριοι συνάδελφοι, έγινε αυτό; Το απέκτησε, όπως είναι γνωστό, μέσω της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης και στη συνέχεια το σχέδιό της συζητήθηκε στη Διακυβερνητική Διάσκεψη.

Πώς συγκροτήθηκαν αυτά τα όργανα; Συγκροτήθηκαν από το λαό, μέσω δημοκρατικών εκλογικών διαδικασιών, όπως γίνεται με όλα τα συντάγματα σήμερα; Όχι βέβαια. Το κείμενο της συνταγματικής Συνθήκης είναι προϊόν διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων και στερείται λαϊκής και δημοκρατικής νομιμοποίησης. Και αυτό τελικά δεν μπορεί να παρουσιάζεται ως Σύνταγμα.

Καλούμαστε με την ψήφιση αυτής της ευρωπαϊκής Συνθήκης να πούμε ένα «ναι» ή ένα «όχι» στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, όπως οι λαοί της την οραματίζονται; Όχι βέβαια. Καλούμαστε να νομιμοποιήσουμε τους ιδεολογικούς και πολιτικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα, σε μία περίοδο όπου η νεοφιλελεύθερη διαχείριση της παγκοσμιοποίησης, η αφόρητη πίεση των ΗΠΑ έχουν σχεδόν διαμορφώσει το πολιτικό οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βάση του ανταγωνισμού και της αποδυνάμωσης του κοινωνικού κράτους. Μας καλούν να αποδεχθούμε έναν τρόπο διακυβέρνησης της Ευρώπης με μόνιμο και διαρκή δημοκρατικό έλλειμμα, με την Επιτροπή και τα Υπουργικά Συμβούλια, τα οποία δεν λογοδοτούν ευθέως στο λαό.

Αυτοί είναι και οι βασικότεροι λόγοι της διαφωνίας του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς στο περιεχόμενο της Ευρωπαϊκής Συνθήκης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για εμάς το σημερινό «όχι» είναι το αυριανό «ναι» στην Ευρώπη των λαών. Για εμάς, το όραμα της ανταγωνιστικότητας, του αμερικανικού μοντέλου που θέλει να επιβληθεί στην Ευρώπη, δεν είναι βέβαια το όραμα για την ήπειρό μας και εμείς αισιοδοξούμε, κύριοι συνάδελφοι από το Κομμουνιστικό Κόμμα, ότι με τους αγώνες μας, με την προσπάθειά μας, θα αλλάξουμε τα πράγματα.

Ας έρθουμε σε μία άλλη σειρά βασικών ερωτημάτων. Η Συνταγματική Συνθήκη διατηρεί, όπως όλα τα σύγχρονα συντάγματα, την ουδετερότητά της απέναντι στην οικονομία και την εργασία; Αντίθετα, όχι μόνο δεν είναι ουδέτερη, αλλά πρωτοτυπώντας, θα έλεγα κανείς, καθιερώνει απερίφραστα στο άρθρο 1-3 παράγραφος 2, αμέσως μετά την προαγωγή της ειρήνης, την παροχή στους πολίτες ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης με μία ενιαία αγορά, όπου ο ανταγωνισμός είναι ελεύθερος και ανόθευτος. Προκειμένου αυτό να το ισχυροποιήσει και να το κάνει σαφέστερο, αμέσως στην επόμενη παράγραφο αναφέρεται ότι η «Ένωση εργάζεται για μία βιώσιμη ανάπτυξη με γνώμονα μία άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς, με στόχο την πλήρη απασχόληση».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνεστε τι μας παρουσιάζουν οι αποστασιοποιημένοι, θα έλεγα εγώ, από το λαό παράγοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ένας απλός πολιτικός οποιασδήποτε παράταξης δεν μπορεί να το καταλάβει, ένας

πολιτικός που σέβεται τους πολίτες που τον εξέλεξαν. Γιατί τι μπορεί να πρωτοδιαλέξει και τι να συνδιαμορφώσει με αυτό; Τη βιώσιμη ανάπτυξη με γνώμονα την άκρως ανταγωνιστική οικονομία; Γίνεται αυτό; Ή εν πάση περιπτώσει δεν θα πρέπει να επιλέξει ένα πολιτικό σύστημα, το οποίο θα μπορεί να του εξασφαλίζει -και άρα αντίστοιχα και μία Κυβέρνηση- τη δυνατότητα συνύπαρξη ή όχι; Μπορεί να συνδυάσει την ανταγωνιστική, κοινωνική -τι όροι είναι αυτοί;- οικονομία με στόχο την πλήρη απασχόληση; Γίνεται αυτό; Και όλη αυτή η σύγχυση σε μία Συνταγματική Συνθήκη, που είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατον, να αλλάξει;

Αλήθεια, είναι δυνατόν μία Συνταγματική Συνθήκη να συγγείει κατά τέτοιο τρόπο την οικονομία με την πολιτική ή να καθορίζει, αφήνοντας τον κυρίαρχο λαό στο περιθώριο, ότι η οικονομία κάθε κράτους-μέλους θα διαμορφώνεται, σύμφωνα με τις αρχές της ανοιχτής οικονομίας της αγοράς με τον ελεύθερο ανταγωνισμό; Και οι πολίτες, μέσω της δημοκρατίας, μέσω των δημοκρατικών διαδικασιών αλλαγής των κυβερνήσεων -άρα και των πολιτικών συστημάτων- δεν θα έχουν λόγο για το πώς θα ασκείται η οικονομική πολιτική;

Κάποιος υποστηρικτής του «ναι» θα απαντήσει ότι με αυτές τις διατάξεις διασφαλίζεται ο υγιής ανταγωνισμός και περιορίζονται τα μονοπώλια. Αυτά, όμως, γίνονται με νομοθετικές ρυθμίσεις, που κάθε φορά μπορούν να αλλάζουν. Αυτή είναι υποχρέωση του κράτους.

Όμως, εδώ γίνονται συνταγματικές συνθήκες και όχι βέβαια για να διασφαλιστεί αυτό.. Η Συνταγματική αυτή Συνθήκη έχει ως σκοπό τη μείωση του κοινωνικού κράτους. Θέλει να δώσει την εντολή να υποχωρήσουν οι όποιες κατακτήσεις των λαών της Ευρώπης για θετική παρέμβαση του κράτους στην κοινωνική προστασία.

Όμως λένε οι υποστηρικτές του «ναι» ότι υπάρχουν και οι κοινωνικές διατάξεις. Εμείς επιμένουμε ότι είναι περιορισμένες, σε σχέση με τις ελπίδες, που είχαν διαμορφωθεί στους πολίτες και από τους αγώνες των λαών της Ευρώπης και σε σχέση με αυτά που υπάρχουν στα εθνικά συντάγματα. Ακόμα και αυτές οι διατάξεις γίνονται ακόμα πιο αδύναμες, αφού η πλήρης απασχόληση είναι νοητή και θα επιτευχθεί μέσω της άκρως ανταγωνιστικής οικονομίας, ενώ οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες τίθενται στην ουσία υπό διωγμό. Θεωρούνται γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και υπόκεινται στην απελευθέρωση της αγοράς και στον ανταγωνισμό. Το χειρότερο είναι ότι αποτελούν τελικά συνταγματικές συνθήκες.

Τέλος, οι υποστηρικτές του «ναι» λένε ότι στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη ενσωματώνεται ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Στα συντάγματα, όμως, των περισσότερων κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι μόνο ενσωματώνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, αλλά τα συντάγματα εγγυώνται την εξασφάλισή τους. Η Συνταγματική, όμως, Συνθήκη δεν εγγυάται αυτό το πράγμα, απλώς τα ενσωματώνει.

Το διπλό «ναι» από τη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ, το διπλό «ναι» από τα φιλελεύθερα και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα στην Ευρώπη αντιπροσωπεύει τις βαθύτερες συγκλίσεις που έχουν σήμερα στην οικονομική πολιτική, ενώ με τον περιορισμένο διάλογο δεν αναδεικνύονται οι διαφορές αυτών των συστημάτων, δεν αναδεικνύεται η διαφορετική πολιτική προσέγγιση στην οικονομία, αλλά διαμορφώνεται, ως κυρίαρχη, η ελεύθερη οικονομία, καταργείται η πολιτική και εν τέλει η βούληση του κυρίαρχου λαού να την αλλάξει ή να τη διαμορφώνει, όπως αυτός θέλει.

Κανείς, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, δεν τρέφει αυταπάτες ότι οι αλλαγές και οι ανατροπές αυτές μπορεί να γίνουν εύκολα. Κύριοι συνάδελφοι, όμως από το Κομμουνιστικό Κόμμα, εμείς λέμε ότι μπορεί να γίνουν με την ενόητη της Αριστεράς στην Ευρώπη και αυτό εμείς ο Συνασπισμός, το επιδιώκουμε και γι' αυτό το όραμα θα αγωνιστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Θέλω να γνωστοποιήσω στους κυρίους συναδέλφους ότι υπήρξε μία μικρή ανοχή του Προεδρείου στους ομιλητές από το Κομμουνιστικό Κόμμα και το Συνασπισμό επειδή είναι λίγοι οι συνάδελφοι που είναι εγγεγραμμένοι, ενώ αντιθέτως στα δύο μεγάλα κόμματα, επει-

δή είναι πάρα πολλοί συνάδελφοι που είναι εγγεγραμμένοι δεν θα υπάρξει καμία ανοχή.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Ανισότητες, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ανισότητες προς την ισότητα.

Ορίστε, κύριε Λέγκα, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναμφισβήτητο το σχέδιο συνθήκης για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα αποτελεί μια σημαντική πρόοδο. Το εγχείρημα χαρακτηρίζεται ακόμα πιο εντυπωσιακό, αν αναλογιστεί κανείς ότι οι είκοσι πέντε χώρες θα έπρεπε να συμφωνήσουν και ότι συμφώνησαν ξεπερνώντας τα αδιέξοδα, τις ετερόκλητες απόψεις και τις ισχυρές διαφωνίες. Το λέω αυτό, γιατί πολλοί επέκριναν τη Συνθήκη αυτή χαρακτηρίζοντάς της ως προϊόν συμβιβασμού.

Κατ' αρχάς, όσοι υποστηρίζουν κάτι τέτοιο έχουν υποχρέωση να υποδείξουν, αλλά και να αποδείξουν ότι υπάρχει μία εναλλακτική διαδικασία, που δεν νομίζω ότι ακόμη και ως τολμηρή ιδέα υπάρχει ακόμη στο μυαλό τους. Επίσης, θα πρέπει να θυμίσουμε ότι όλες οι πράξεις και οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τέτοιες διαδικασίες προχώρησαν. Και αυτές οι διαδικασίες οφείλουμε να πούμε ότι αντανακλούν το σημερινό συσχετισμό δυνάμεων, αλλά και των αντιλήψεων που καταγράφονται στον ευρωπαϊκό χώρο. Αντανακλούν –και ευθέως θα το πω- το συμβιβασμό, αντανακλούν την ισορροπία.

Άλλωστε, πώς θα μπορούσαν να συμφωνήσουν είκοσι πέντε χώρες, όταν άλλες από αυτές ζητούσαν την ομοσπονδιοποίηση της Ευρώπης και άλλες μία Ευρώπη-ζώνη ελεύθερων ανταλλαγών; Πώς άλλωστε να μπορούσαν να συνυπάρχουν σ' ένα κείμενο κοινωνικές έννοιες, όπως η πλήρης απασχόληση, τα κοινωνικά δικαιώματα, η κοινωνική Ευρώπη, με έννοιες δημοσιονομικής διαχείρισης, όπως το Σύμφωνο Σταθερότητας, η Νομισματική Πολιτική, ή οι έννοιες που απορρέουν από το ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας. Αυτή η συνύπαρξη που σε καμία των περιπτώσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι παρά φύσιν σηματοδοτεί τη σύνθεση και όχι βεβαίως την υπερβολική άποψη, που εκφράστηκε στην Επιτροπή ότι έχουμε να κάνουμε με δύο συντάγματα ή μάλλον μ' ένα σύνταγμα, το οποίο εμπεριέχει δύο αντιλήψεις, τη σοσιαλδημοκρατική και τη μονεταριστική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα επιχειρηματολογήσω για το αν το συζητούμενο κείμενο δικαιολογείται να λέγεται Σύνταγμα ή Συνθήκη ή κοινοτικό νομοσχέδιο ούτε ακόμη για το ποια θα έπρεπε να είναι η ενδεδειγμένη διαδικασία κύρωσης. Θα πω μόνο ότι η κοινοβουλευτική διαδικασία είναι μία εξίσου δημοκρατική διαδικασία όσο και η κύρωση διά του δημοψηφίσματος. Θα προσθέσω επίσης ότι θα ήταν εξαιρετικά άστοχο να κατηγορούνται όλες οι χώρες που επέλεξαν την κοινοβουλευτική διαδικασία για έλλειψη δημοκρατικότητας. Να θυμίσω ακόμη ότι όλες οι προηγούμενες συνθήκες -του Μάαστριχτ, της Νίκαιας, του Άμστερνταμ- κυρώθηκαν από τη Βουλή και από τις προηγούμενες κυβερνήσεις χωρίς κανείς να κατηγορήσει κανέναν για έλλειψη δημοκρατικότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήταν αφελές να υποστηρίξει κάποιος ότι το Σύνταγμα αυτό αποτελεί τη λυδία λίθο της διαδικασίας ενοποίησης.

Είναι σαφές ότι η διαδικασία αυτή θα έπρεπε και θα πρέπει να ενισχυθεί, να συνεχιστεί, να τροποποιηθεί, εκεί που χρειάζεται. Είναι ωστόσο ένας σταθμός, ίσως ένας από τους πολλούς σταθμούς στη διαδικασία της ενοποίησης. Ένας σταθμός που αναμφισβήτητα ενισχύει τη δημοκρατικότητα και ελπίζουμε όλοι μας –και αυτό είναι το ζητούμενο- την αποτελεσματικότητά.

Θα μου επιτρέψετε, όμως, να σταθώ σε μερικά σημεία, που τα θεωρώ πολύ σημαντικά. Στο ζήτημα της ενισχυμένης συνεργασίας, που δίνει τη δυνατότητα σε όσες χώρες ενδιαφέρονται, να προχωρήσουν πιο γρήγορα, πιο συνεκτικά, πιο δυναμικά. Στο ζήτημα επίσης της δημοκρατικής νομιμοποίησης, καθόσον η έγκριση της νομοθεσίας της Ένωσης θα υφίσταται το σχετικό έλεγχο των εθνικών κοινοβουλίων.

Είναι σημαντικό τα εθνικά κοινοβούλια να εκφράζουν τις αντιρρήσεις τους, να συζητούν με τους Υπουργούς πριν από την έγκριση της θέσης του Συμβουλίου. Το ζήτημα βεβαίως που

τίθεται και είναι πρόκληση για το ελληνικό Κοινοβούλιο είναι ότι θα πρέπει να προετοιμαστεί η ελληνική Βουλή για να ανταποκριθεί σε αυτήν την προοπτική.

Επίσης είναι πολύ σημαντικό ότι πλέον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αποφασίζει επί ίσους όρους με το Συμβούλιο, όπως επίσης ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής θα εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Σημαντικός ακόμη θεωρείται ο νέος ρόλος του νέου Κοινοβουλίου, όσον αφορά τη διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης του κοινοτικού προϋπολογισμού, ενώ κρίνεται αναγκαία η νέα διάρθρωση των σχέσεων των εθνικών κοινοβουλίων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην κατεύθυνση τήρησης της αρχής της επικουρικότητας.

Τέλος, αξίζει να επισημάνω ότι είναι υπερβολικές οι επικρίσεις για τη ρήτρα της αμοιβαίας συνδρομής, καθώς και για τη ρήτρα της αλληλεγγύης, που ακούστηκαν σ' αυτήν την Αίθουσα. Θεωρώ αδικαιολόγητες τις φοβίες που εκφράστηκαν και προκαλεί έκπληξη ότι τουλάχιστον η πρώτη ρήτρα, της αμοιβαίας συνδρομής, συμφωνήθηκε επί της προηγούμενης κυβέρνησης.

Σημαντική επίσης κρίνεται η κοινωνική ρήτρα του άρθρου 117, που παντρεύει τις οικονομικές και τις κοινωνικές πολιτικές με τον καλύτερο τρόπο.

Υπάρχουν βεβαίως και αδυναμίες, που μπορούν να δικαιολογήσουν τις οποιεσδήποτε φοβίες, όπως παραδείγματος χάρι οι σχέσεις του Προέδρου της Επιτροπής και του Προέδρου του Συμβουλίου. Οι σχέσεις αυτές είναι σίγουρο ότι θα δοκιμαστούν στην πράξη και κανείς σήμερα δεν μπορεί να βάλει το χέρι του στη φωτιά ότι δεν θα υπάρξουν συγκρούσεις. Επίσης οι πιθανές επικαλύψεις αρμοδιοτήτων που απορρέουν από το ρόλο και τα καθήκοντα του Υπουργού Εξωτερικών. Ενδεχομένως θα μπορούσαν να αναφερθούν και άλλες αδυναμίες.

Ίσως όλοι μας θα θέλαμε σήμερα μια Συνθήκη πιο τολμηρή και ενδεχομένως πιο απλή. Όπως, επίσης θα θέλαμε ένα Σύνταγμα ή μία Συνταγματική Συνθήκη ή μια Συνθήκη -πείτε την όπως θέλετε, για να συμφωνήσουμε- που να προσδιορίζει με ξεκάθαρο τρόπο τις υπερεθνικές και εθνικές αρμοδιότητες, ώστε να διασφαλίζεται η λειτουργικότητα και η αποτελεσματικότητα της Ένωσης, να έχει ως βάση του τις αρχές και τις αξίες που πρέπει σταθερά να υπηρετεί η Ένωση για χάρη των πολιτών της, να συγκροτεί ένα αδιασάλευτο πλαίσιο κοινής αντίληψης με κεντρικούς άξονες τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, το δημοκρατικό πολίτευμα, το φιλελεύθερο στοιχείο, να διασφαλίζει τα ζωτικά συμφέροντα κάθε κράτους μέλους, να περιέχει μία σαφή δέσμευση για αλληλεγγύη, για την αμοιβαία συνδρομή με στόχο την ασφάλεια όλων των Ευρωπαίων πολιτών, όπου κι αν βρίσκονται. Στοιχεία που τακτοποιεί σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό η παρούσα Συνταγματική Συνθήκη.

Ας είμαστε, όμως, ρεαλιστές. Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα μπορεί να μην είναι το εντυπωσιακό άλμα στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, σίγουρα είναι ένα βήμα προς τα μπροστά. Είναι η βάση πάνω στην οποία μπορούμε να χτίσουμε την πολιτική της ενοποίησης. Η οποία πολιτική ενοποίησης, βεβαίως, χρειάζεται αρκετό δρόμο, αλλά και κόπο για να πραγματοποιηθεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ο κ. Χριστοδουλάκης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, μία μεγάλη θεσμική τομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά το συζητάμε σε μία συγκυρία, η οποία δεν είναι ούτε ιδιαίτερα ενθουσιώδης, ούτε ιδιαίτερα αισιόδοξη για την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σήμερα σε μία κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από μία ασθενική οικονομική ανάπτυξη, με υπαρκτό τον κίνδυνο της απόκλισης μεταξύ κρατών-μελών.

Χαρακτηρίζεται από μία έλλειψη υποδομών διασύνδεσης, πράγμα το οποίο -μόνο αυτό- θα μπορούσε να επιτρέψει να οικοδομήσουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματικά και ουσιαστικά ενιαία και όχι μία απλή διασύνδεση των αγορών. Βρίσκε-

ται πολλές φορές αδύναμη στην παγκόσμια σκηνή να αιφνιδιαζέται από εξελίξεις, όπως η προχθεσινή με τη συμφωνία Ινδίας-Κίνας. Βρίσκεται αδύναμη πολλές φορές να αντιπαραβάλλει ένα δικό της ουσιαστικό και ιδιαίτερο ρόλο απέναντι στον ηγεμονικό ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών.

Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζει μετά τη διεύρυνση, το πρόβλημα της αναζήτησης μιας ταυτότητας, ενός προσώπου, μιας δυναμικής, πράγμα το οποίο θα προδιαγράψει ποιο θα είναι το ευρωπαϊκό μέλλον με την ίδια σαφήνεια με την οποία κατάφερε να το κάνει αυτό δέκα χρόνια πριν.

Μέσα σε αυτήν τη συγκυρία της αβεβαιότητας, των αμφιβολιών και των επιφυλάξεων πιστεύω ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι μία θετική πρωτοβουλία. Περιέχει μία σημαντική προσπάθεια, έτσι ώστε να απλουστευτούν αρκετές διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να γίνουν πιο κατανοητές, να μπορεί ο πολίτης να ενημερώνεται για τη λειτουργία, τη σκοπιμότητα και την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών θεσμών.

Επίσης, λαμβάνει πρόνοια για να γίνουν πιο αποτελεσματικές οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων, ιδιαίτερα μέσα στη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση, που μπορεί να διευρυνθεί ακόμα περισσότερο στο μέλλον, αποσειώντας έτσι, τουλάχιστον κατά ένα μέρος, τον κίνδυνο να γίνει μια γραφειοκρατική, ατέρμονη και αναποτελεσματική διαδικασία.

Βεβαίως θα πρέπει να πούμε ευθύς εξαρχής ότι το Ευρώσυνταγμα το οποίο συζητούμε σήμερα, δεν είναι με κανένα τρόπο μία ριζοσπαστική χάρτα. Είναι προϊόν συμβιβασμού και κατά συνέπεια έχει και τα θετικά, αλλά και τα αρνητικά, που έχουν όλοι οι ιστορικοί συμβιβασμοί που γίνονται. Είναι καρπός συμβιβασμού, αλλά δεν έχει ανατοχές και πισωγυρίσματα. Μπορεί να άργησε, αλλά δεν δημιουργεί καμία αρνητική κατεύθυνση για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν κάνει επιτακτική, όπως θα θέλαμε, την πολιτική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και δεν την υπονομεύει.

Η Ελλάδα συμμετέχει σε αυτήν τη διαδικασία από τα μέσα και όχι ως καθυστερημένη συγγενής, και πολύ περισσότερο όχι ως μία χώρα απέξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για εμάς αυτό το οποίο καθόρισε αυτήν την ιδιότητα, ήταν η στρατηγικής σημασίας απόφαση να ενταχθούμε στην ΟΝΕ με προσπάθεια, με ένταση, με θυσίες, ασχέτως εάν βλέπουμε σήμερα με λύπη να αμφισβητείται αυτό το επίτευγμα του ελληνικού λαού. Σήμερα η Ελλάδα είναι ένα ενεργό, συμμετέχον και συνυπεύθυνο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιστεύω ότι με αυτές τις ιδιότητες, δεν έχουν καμία θέση στη σύγχρονη πραγματικότητα όσοι θέλουν, για εσωτερικούς λόγους, να δημιουργήσουν τεχνικά φλάμπουρα εναντίον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δώσουν την εντύπωση ότι εσωτερικές πολιτικές σκοπιμότητες μπορούν να καθοδηγούνται από αντιθέσεις απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα τελευταία χρόνια η χώρα μας έκανε πολύ σημαντικά βήματα σύγκλισης. Πέτυχε την ισχυρότερη ανάπτυξη. Βελτίωσε αισθητά, αν και μένει πολύς ακόμα δρόμος, την κατά κεφαλήν ευημερία του Έλληνα πολίτη σε σύγκριση με τους Ευρωπαίους πολίτες. Διορθώσαμε αισθητά τη θέση και την εικόνα της χώρας από το περιθώριο της απομόνωσης, της αμφισβήτησης και της αναξιοπιστίας, που είχε βρεθεί πριν από δεκαπέντε χρόνια, και κάναμε την Ελλάδα μία χώρα, η οποία είναι στο επίκεντρο των εξελίξεων και είναι συνδιαμορφωτής αποφάσεων.

Πιστεύω ότι αυτήν τη θέση της ισχυρής Ελλάδας, μέσα σε μία Ευρώπη η οποία προχωρεί, πρέπει να την ενισχύσουμε και όχι να την εξασθενίσουμε ανάλογα με τις εσωτερικές πολιτικές σκοπιμότητες. Πρέπει να εμμείνουμε στη στρατηγική της ισχυρής Ελλάδας -την οποία με τόσο κόπο οικοδομήσαμε τα προηγούμενα χρόνια και μέσα από ένα τέτοιο πρίσμα θα πρέπει να αντικρίσουμε και την προοπτική του Ευρωσυντάγματος- η οποία μας αφορά και εμάς, μας δημιουργεί νέες δυνατότητες, μας ανοίγει νέες ευκαιρίες;

Τι κάνει το Ευρώσυνταγμα, το οποίο συζητάμε; Πρώτα από όλα κατοχυρώνει τα δικαιώματα και τις αξίες του πολίτη. Δημιουργεί μία προσήλωση στην προστασία του περιβάλλοντος, πράγμα το οποίο επιτρέπει σε όλα τα κράτη-μέλη να σχεδιάσουν μία βιώσιμη ανάπτυξη με μία οικονομία η οποία είναι αντα-

γωνιστική, αλλά όχι αρρύθμιστη. Θα σχεδιάσουμε τη βιώσιμη ανάπτυξη με μια οικονομία, η οποία δημιουργεί ευημερία και για τους σημερινούς πολίτες, αλλά και για τις αιριανές γενεές.

Πρώτα απ' όλα, όμως, η κυριότερη μεταβολή, την οποία επιφέρει, είναι μία σημαντική προσπάθεια για τη διαμόρφωση μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής. Δημιουργεί ταυτόχρονα ενισχυτικά δεδομένα, για να παίξει ένα πιο σημαντικό ρόλο η Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή σκηνή, ιδιαίτερα με τη σημασία που δίνει για τη μάχη ενάντια στην παγκόσμια φτώχεια, μάχη η οποία πρέπει να δίνεται χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες και όχι με τα κριτήρια επέμβασης στο εσωτερικό των άλλων χωρών, όπως πολλές φορές είδαμε να γίνεται μέχρι σήμερα από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Επίσης καθιερώνει ειδικές πολιτικές για τα νησιά και τον τουρισμό, πράγματα, τα οποία μπορεί να είναι ιδιαίτερης εθνικής σημασίας για τη χώρα μας.

Υπάρχουν, όμως, και πράγματα, που δεν κάνει το Ευρώσυνταγμα. Δεν δίνει μια ισχυρή δυναμική στην προσπάθεια πολιτικής ολοκλήρωσης. Δεν λύνει το μεγάλο ερώτημα, το οποίο υπάρχει σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αν θέλει να είναι μία διαρκώς διευρυνόμενη Ένωση ή θα πρέπει να εμμένει στην εμβάθυνσή της, έτσι ώστε να πετύχουμε μια συμπαγή ευρωπαϊκή κοινωνία και όχι μία ατέρμονη διαδικασία διασυνδεδεμένων αγορών. Με λίγα λόγια, δεν απαντά στο ερώτημα αν θέλουμε μια μεγαλύτερη ή πιο ουσιαστική Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιστεύω ότι αυτά θα είναι θέματα, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε στο μέλλον.

Ταυτόχρονα το Ευρώσυνταγμα δεν προωθεί θεσμικά τη μεγαλύτερη εναρμόνιση της οικονομικής πολιτικής, πράγμα που για χώρες σαν τη δική μας θα σήμαινε επιπλέον κοινοτικές πρωτοβουλίες για ταχύτερη σύγκληση, για σύγχρονες υποδομές διασύνδεσης, ουσιαστικότερη δημοσιονομική σύνδεση, όταν η χώρα μας αντιμετωπίζει προβλήματα από φυσικές καταστροφές ή άλλα πλήγματα, κοινοτική συνδρομή στις μεγάλες αμυντικές δαπάνες που έχουμε, ακριβώς επειδή διαφυλάττουμε και σύνορα που ανοίγουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα δεν προωθεί τη φορολογική εναρμόνιση και δεν εμπεδώνει μ' έναν ουσιαστικό και αδιαμφισβήτητο τρόπο το κοινωνικό κράτος, πράγμα το οποίο αφήνει παράθυρα στον κίνδυνο του κοινωνικού ντάμπινγκ ή του φορολογικού ανταγωνισμού.

Για όλα αυτά τα θέματα εμείς θα συνεχίσουμε και να επιχειρηματολογούμε και να τα διαδίδουμε, έτσι ώστε να διαμορφώσουμε ένα ισχυρό μέτωπο προοδευτικών δυνάμεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Να συνεγείρουμε όλους τους Ευρωπαίους πολίτες στην κατεύθυνση μιας ισχυρότερης πολιτικής ολοκλήρωσης, ενός πιο ουσιαστικού κοινοτικού προϋπολογισμού, στην κατεύθυνση της διαφύλαξης και της εμπεδωσης του κοινωνικού κράτους.

Ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους λέμε «ναι» στο Ευρώσυνταγμα, επειδή θέλουμε περισσότερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Λέμε «ναι» στο Ευρώσυνταγμα, γιατί κλείνει ένα κεφάλαιο με συνθήκες, οι οποίες απέδωσαν στο παρελθόν. Μπορούμε τώρα να ανοίξουμε μια καινούργια σελίδα για ταχύτερη πολιτική ολοκλήρωση, για μια δυναμική οικονομία και για μια ευρωπαϊκή κοινωνία με συνοχή και αλληλεγγύη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Και εμείς σας ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ο συνάδελφος κ. Γεωργιάδης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Συνθήκη η οποία κατά συνεκδοχή ονομάζεται Σύνταγμα είναι σίγουρα ένα θετικό, αλλά μικρό βήμα εμπρός για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Βέβαια είναι ένα βήμα μη αναπόδραστο, δηλαδή μπορεί να έχουμε και πισωγύρισμα. Αυτό θεωρώ ότι είναι σημαντικό, διότι ως τέτοιο, κατά τη δική μου άποψη, δεν δικαιολογεί τη συζήτηση περί δημοψηφίσματος αυτήν τη στιγμή στη χώρα μας.

Σε μια πραγματικά ομοσπονδιακή μετεξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα μας έφερνε ενώπιον ενός πραγματικού Συντάγματος, η αποδοχή του οποίου θα αποτελούσε δέσμευση της χώρας άνευ επιστροφής, τότε πιστεύω ότι το δημοψήφισμα

θα ήταν επιβεβλημένο και πιστεύω ότι θα μιλούσαμε όλοι υπέρ αυτού.

Τώρα το ερώτημα γιατί η Συνθήκη δεν είναι Σύνταγμα, νομίζω ότι έχει εξαντληθεί ως συζήτηση μέχρι στιγμής. Να φωτίσω μόνο μία πλευρά, η οποία νομίζω ότι δεν έχει συζητηθεί εκτενώς. Νομίζω ότι η Συνθήκη έχει την εξής ιδιαιτερότητα: Απαιτεί ομοφωνία ανάμεσα στα κράτη μέλη για οποιαδήποτε αλλαγή της. Δεύτερον, αυτή η ομοφωνία παραμένει ακόμη και για τις δημοσιονομικές προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή για να έχουμε αύξηση των πόρων, για να χρηματοδοτήσουμε τις νέες πολιτικές ή τις νέες χώρες που μπαίνουν με καινούργιες ανάγκες, ακόμη και για αυτό το περίφημο «πρώτο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο» απαιτείται ομοφωνία στο επίπεδο του Συμβουλίου Υπουργών.

Αυτά τα δύο παραδείγματα δείχνουν τους βασικούς περιορισμούς της Συνθήκης, καθ' ότι, ως γνωστό, κανένα Σύνταγμα δεν απαιτεί 100% πλειοψηφία για την αναθεώρησή του και κανένα Σύνταγμα δεν επιβάλλει συμφωνία των συνιστωσών μελών του, για να αυξήσει τη φορολογία ή οποιαδήποτε κεντρική διοίκηση.

Επιπλέον το Σχέδιο Συνθήκης δεν πιστεύω ότι –παρά τις εξαγγελίες– απλουστεύει ιδιαίτερα το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης. Το ότι υπάρχει Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Κομισιόν και Υπουργός Εξωτερικών, ο οποίος είναι Αντιπρόεδρος της Κομισιόν, πιστεύω ότι στις θεσμικές κορυφές, δημιουργείται ένας τρικεφαλισμός, ο οποίος δεν πιστεύω ότι θα διευκολύνει τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βέβαια το σχέδιο Συνθήκης έχει πολλά θετικά. Ο ίδιος ο τρόπος σύνταξής της είναι ένα πολύ θετικό σημείο, καθότι η Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης έφερε για πρώτη φορά στον ίδιο χώρο εκπροσώπους από εθνικές κυβερνήσεις, από εθνικά κοινοβούλια, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, από την Επιτροπή για να μελετήσουν το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλαγή αυτού του θεμελιώδους, πλέον, νόμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύσκολα θα μπορούσε να απομακρυνθεί από την αρχή ενός διευρυμένου και οιοσδήποτε συντακτικού σώματος, όπως ήταν αυτή η Συνέλευση. Η Συνέλευση, λοιπόν, νομίζω ότι σηματοδοτεί το αναπόδραστο μιας δημοκρατικής εξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε επίπεδο τουλάχιστον θεσμών, αντίθετα βέβαια με τις διάφορες παλαιές πρακτικές των διακυβερνητικών διαβουλεύσεων κελαισμένων των θυρών.

Στα θετικά επίσης οφείλω να σημειώσω τα προφανή, ότι το σχέδιο αποτελεί ουσιαστική βελτίωση και εξέλιξη των υπάρχουσών συνθηκών, ότι απλοποιεί τις νομοθετικές διαδικασίες, ότι κάνει κατανοητότερη τη νομοθετική δομή και αναβαθμίζει βέβαια το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο τελικά, επιτέλους, αρχίζει να εμπλέκεται ουσιαστικά παντού.

Υπάρχουν ορισμένα βασικά συμπεράσματα, που μπορούμε να εξάγουμε από τη διαδικασία που παρακολουθήσαμε μέχρι στιγμής. Είδαμε και εξακολουθούμε να βλέπουμε τα κράτη-μέλη να έχουν μια διαφορετική εικόνα σχετικά με τον τελικό προορισμό της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Υπάρχουν ορισμένες βασικές αρχές, κατά τη γνώμη μου, πάνω στις οποίες πρέπει να εδράζεται και οφείλει να εδράζεται το ευρωπαϊκό πολιτικό σύστημα. Αυτές για μένα είναι η αρχή της αντιπροσωπευτικότητας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και της ισότητας ανάμεσα στους πολίτες και τα κράτη-μέλη.

Ε, λοιπόν, αυτές οι αρχές φαίνεται ότι δεν γίνονται αποδεκτές από όλα τα κράτη-μέλη και αυτές οι διαφορές των ερμηνειών δημιουργούν, αν θέλετε, και τις προστριβές σχετικά με το βάρος της εκπροσώπησης κάθε κράτους-μέλους στα διάφορα κοινοτικά όργανα.

Έτσι, λοιπόν, με τη Συνθήκη έχουμε ένα Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο εκπροσωπεί πολίτες και λαούς, το οποίο, όμως, παρουσιάζει μια φθίνουσα αναλογικότητα, η οποία οδηγεί σε μια υποεκπροσώπηση των μεγάλων χωρών.

Αντίθετα το Συμβούλιο Υπουργών παρουσιάζει μια δυσανάλογη κυριαρχία των μικρών και των μεσαίων κρατών, ενώ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είδαμε και τη συζήτηση περί ενός Επιτρό-

που ανά κράτος-μέλος, μια συζήτηση που δείχνει το πρόβλημα της νομιμοποίησης που εξακολουθούν και έχουν οι κοινοτικοί θεσμοί στη συνείδηση των ευρωπαίων πολιτών. Δηλαδή παρά τη γένεση μιας υπερεθνικής ταυτότητας, το εθνικό πλαίσιο συνεχίζει να αποτελεί κυρίαρχο σημείο αναφοράς, έτσι ώστε τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να τα εκλαμβάνουμε λιγάκι και σαν εκπροσώπους της χώρας μας στις Βρυξέλλες ή σαν προνομιούχους εθνικούς διαμεσολαβητές.

Η Συνθήκη τονίζω ότι είναι ένα μικρό, πλην όμως σωστό, βήμα εμπρός. Υπάρχουν πολλά που χρειάζεται να γίνουν, προκειμένου να βαδίσουμε σε μια ομοσπονδιακή μετεξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Συνθήκη ανοίγει μια πόρτα προς την κατεύθυνση αυτή.

Το πιο αισιόδοξο σημείο, κατά τη γνώμη μου, είναι η ρύθμιση που έμμεσα και με γενικόλογό τρόπο, βέβαια, συνδέει την εκλογή του Προέδρου της Επιτροπής με τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών. Πιστεύω ότι αυτό είναι ένα πολύ ισχυρό σημείο, που ενδεχομένως θα οδηγήσει στη σύσταση πραγματικών ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και που πιστεύω ότι θα διαμορφώσει κάποτε μια λειτουργούσα ευρωπαϊκή πολιτική κοινή γνώμη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ είχα τη μεγάλη τύχη να γνωρίσω τον Αλτιέρο Σπινέλι, τον εμπνευστή του σχεδίου Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση του 1984, από το οποίο θεωρώ ότι ξεκίνησαν και όλες οι προσπάθειες ομοσπονδιακής μεταβολής της Ένωσης. Ο Σπινέλι το 1944 στο Βεντοτένε, όπου συνέταξε το φεντεραλιστικό μανιφέστο, όρισε μια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στις συντηρητικές και τις προοδευτικές πολιτικές δυνάμεις της Ευρώπης.

Αυτή η διαχωριστική γραμμή ορίστηκε όχι τόσο σε σχέση με το ρόλο του κράτους στην οικονομία, αλλά περισσότερο με το πού ο πολιτικός κόσμος εστιάζει, για να βρει λύση σε εθνικό επίπεδο ή σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Είπε δηλαδή ο Σπινέλι ότι οι συντηρητικοί εστιάζουν στο εθνικό επίπεδο, ενώ τα προοδευτικά ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα εστιάζουν στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Νέα Δημοκρατία από την ίδρυσή της είναι, με τον ορισμό του Σπινέλι, μια ξεκάθαρα προοδευτική πολιτική δύναμη. Το όραμα της μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι βέβαια ότι μας εμπνέει.

Εγώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εύχομαι κάποια μέρα να αξιωθούμε να συμμετάσχουμε πραγματικά σ' ένα δημοψήφισμα για ένα πραγματικό ευρωπαϊκό Σύνταγμα, που θα αποτελεί το θεμελιώδη νόμο μιας ευρωπαϊκής ομοσπονδίας, ένα δημοψήφισμα στο οποίο θα μετέχουν πραγματικά οι πολίτες και όπου θα αναμετρηθούν από τη μια μεριά όσοι πιστεύουν στην πολιτική ανάγκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την άλλη όσοι προτιμούν να παραμένουμε εγκλωβισμένοι στη σημερινή πραγματικότητα.

Εγώ θεωρώ ότι και τα κράτη-μέλη και οι κυβερνήσεις πρέπει να καταλάβουν ότι δεν μπορούμε να προχωρούμε πάντα όλοι μαζί, με το ρυθμό βέβαια και τη βούληση του πλέον αργού ή του πλέον αντιδραστικού.

Η ελληνική θέση διαχρονικά ήταν πάντοτε αντίθετη με την αρχή της μεταβλητής γεωμετρίας από το φόβο της περιθωριοποίησης. Εγώ πιστεύω ότι αυτή ήταν μία λάθος επιλογή. Εγώ πιστεύω ότι η επιλογή είναι ξεκάθαρη, και είναι ανάμεσα σε αυτούς που θέλουν μία Ευρωπαϊκή Ένωση να είναι απλά μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών και σε αυτούς οι οποίοι συνειδητά επιθυμούν να αποκτήσουμε μεσοπρόθεσμα καθαρά ομοσπονδιακά χαρακτηριστικά. Είναι ξεκάθαρο ότι η Νέα Δημοκρατία είναι με τους δεύτερους και, ακούγοντας εχθές τον κ. Σημίτη και τους Εισηγητές σας και σήμερα ακούγοντας και τον κ. Χριστοδουλάκη, διαισθάνομαι πως σε αυτό το φεντεραλιστικό πρότυπο φαίνεται ότι βαδίζει και το κόμμα της Αξωματικής Αντιπολίτευσης. Ελπίζω σύντομα αυτή η συναίνεση, η οποία φαίνεται...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Εμείς το είχαμε πει πρώτοι. Εσείς ήλθατε αργά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Εσείς το είχατε πει πρώτοι; Ακόμα καλύτερα αν το πιστεύετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Όχι διακοπές, σας

παρακαλώ. Δεν επιτρέπω διακοπές.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Η δική μου ελπίδα, κύριε Χριστοδουλάκη, η οποία είναι πραγματική, είναι αυτή η συναίνεση, η οποία με τον οποιονδήποτε τρόπο δημιουργείται σήμερα, να παραμείνει και να ισχυροποιηθεί στη χώρα μας, καταλήγοντας σ' ένα πραγματικό δημοψήφισμα για ένα πραγματικό Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Πάγκαλος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρώπη είναι ένας χώρος δημοκρατίας πάνω από όλα, ελευθερίας και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην Ευρώπη λειτουργούν και μπορούν να λειτουργούν μόνο καθεστώτα και θεσμικά πλαίσια, που στηρίζονται στις βασικές αρχές της δημοκρατικής διακυβέρνησης. Την αρχή της διακρίσεως των αξιών και την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Χώρες, όπου ομάδες πολιτών ή συμφερόντων χρησιμοποιούν τη θεσμική ή την οικονομική τους δύναμη για να αποκτήσουν ένα μερίδιο εξουσίας δεν μπορούν να έχουν θέση στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Η Ευρώπη είναι ένας χώρος αλληλεγγύης ανάμεσα στους πολίτες μιας κοινωνίας και ανάμεσα στις περιοχές και στις χώρες τελικά που την αποτελούν. Αυτό είναι βασική προϋπόθεση της εθελοντικής, ειρηνικής συγχώνευσης, που οδηγεί στη διαμόρφωση υπερεθνικών αρχών. Μέχρι τώρα ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας εθνικά κράτη, φυλές ή ομάδες δεν έθεσαν εαυτών υπό τη σκέπη μιας ανώτερης, κοινά αποδεκτής αρχής με εθελοντικές διαδικασίες. Αυτό γινόταν μόνο με τον πόλεμο, με την ήττα των μεν και την υπαγωγή τους στους δε. Αν αυτό συμβαίνει στην Ευρώπη, είναι γιατί η ελευθερία, που ανέφερα πριν, συνυπάρχει με την αλληλεγγύη και αυτά τα δύο τρέφουν την ομόθυμη βούληση των ευρωπαίων πολιτών, των ευρωπαϊκών λαών για την πρόοδο προς την ενοποίηση.

Τέλος, η Ευρώπη είναι ένας χώρος οικονομικής πρόοδου με τη συνεχή εισαγωγή νέων μεθόδων ανταγωνισμού και τεχνολογικών νεωτερισμών στην παραγωγή, με την επιστημονική πρόοδο, με τις συνεχείς ανακαλύψεις, που βελτιώνουν την παραγωγή και τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων, που αποτελούν την Ευρώπη και τέλος με τη συνεχή παρουσία ενός ζωντανού πολιτισμού, που δημιουργεί σε όλους τους τομείς, πρωτότυπα και δείχνει το μέλλον της ανθρωπότητας.

Αυτές οι τρεις έννοιες -δημοκρατία, αλληλεγγύη, κοινός πολιτισμός- είναι βασικές αρχές του ευρωπαϊκού μας κοινού αποθέματος ιδεών. Και για αυτές τις τρεις έννοιες πρέπει βέβαια να είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι, γιατί εδράζονται στην αρχαία ελληνική πραγματικότητα, που είναι το βάθρο επί του οποίου οικοδομείται το θεσμικό, ιδεολογικό και πολιτικό οικοδόμημα της σημερινής Ευρώπης.

Πέρα και πάνω απ' όλα αυτά, όμως, η Ευρώπη είναι ένας χώρος δικαίου, σε ό,τι αφορά την οργάνωση και τη συγκρότηση της ίδιας της Ευρώπης, δικαίου σε ό,τι αφορά την οργάνωση των επιμέρους κρατών και των επιμέρους τοπικών συστημάτων διοίκησης, δικαίου σε ό,τι αφορά τη γενικότερη αντιμετώπιση της διεθνούς ζωής. Η Ευρώπη, λοιπόν, δεν μπορεί να ανεχθεί καταστάσεις, όπου υπάρχει λανθάνουσα πραγματικότητα, που δεν δέχεται το θετό και γραπτό δίκαιο ή το εθιμικό δίκαιο, όπως υπάρχει σε ορισμένες χώρες, που έχει καθιερωθεί με πρακτική αιώνων. Δεν είναι δυνατόν άλλα να λένε οι νόμοι και άλλα να πράττει το κράτος ή η μια ή η άλλη ομάδα των πολιτών. Η υπαγωγή στους νόμους, πέρα από το ότι αποτελεί ύψιστο καθήκον κάθε πολίτη σε μια ευνομούμενη πολιτεία, είναι και ευρωπαϊκό καθήκον.

Επίσης, μεταξύ των χωρών οι διαφορές που μπορεί να υπάρχουν ή οι διαφορές που υπήρχαν στο παρελθόν είναι σωστό να ρυθμίζονται από το Διεθνές Δίκαιο και σε περίπτωση αδιεξόδου να υπάγονται στα διεθνή δικαιοδοτικά όργανα, που αυτήν τη στιγμή υπάρχουν -ευτυχώς- και λειτουργούν σχεδόν για όλα τα θέματα κάθε είδους. Και αυτό είναι μια μεγάλη κατάκτηση της

πολιτισμένης ανθρωπότητας.

Τέλος, τα κράτη που συγκροτούν την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σωστό να υπαχθούν και αυτά και η υπερεθνική οντότητα σ' ένα σύστημα δικαίου. Και αυτό αποτελεί το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, που αυτήν τη στιγμή ψηφίζουμε. Δεν είναι αυτό που ο ένας ή ο άλλος έχει ονειρευτεί. Άλλοι το θέλουμε αλλιώς, άλλοι το θέλουμε έτσι. Είναι φυσικό αυτό. Εκπροσωπούμε μία κοινωνία με μεγάλη ποικιλία, μ' έναν τρόπο αρκετά «συνοφιστικό» -έτσι θα περιέγραφα το δικομματικό μας σύστημα- και είναι φυσικό και τα κόμματα ως οντότητες, αλλά και ο καθένας από εμάς, να έχει την ιδιαίτερη προσέγγισή του. Συνολικά, όμως, το Σύνταγμα αποτελεί βήμα προόδου. Αν με ρωτούσατε, θα επιθυμούσα, παραδείγματος χάρη, μεγαλύτερη προσέγγιση προς την ομοσπονδιακή δομή. Θα επιθυμούσα να υπάρξει περιορισμός των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου, αναγνώριση του ρόλου της εκτελεστικής εξουσίας στην Επιτροπή, μεγαλύτερος ρόλος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτά προφανώς μένουν εκκρεμεί.

Βήμα προόδου, λοιπόν, αποτελεί. Και αυτό το βήμα προόδου πρέπει να το κάνουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Πρέπει να το κάνουμε γιατί κάθε φορά που η χώρα μας απεκόπη από την ευρωπαϊκή πορεία προς τα εμπρός, υπέστη καταστροφές και ο λαός μας ταλαιπωρήθηκε. Και αυτό ισχύει από την εποχή του Βυζαντίου, ίσως και από παλαιότερα. Κάθε φορά που στραφήκαμε προς την Ανατολή, αναλώσαμε την ικμάδα μας, καταναλώσαμε τις δημιουργικές δυνατότητες, τη γενναιότητα και την επιχειρηματικότητα του λαού μας, χάσαμε κάτι από την προσωπικότητά μας. Κάθε φορά που στραφήκαμε προς τη Δύση, δημιουργήσαμε έπη, εποχές πολιτισμού και προόδου.

Με αυτήν την έννοια θέλω να πω ότι όλοι συμμεριζόμαστε σήμερα -νομίζω- τη βαθύτατη ανησυχία και τη βαθύτατη απογοήτευση, που μας προκαλούν οι συμπεριφορές της Τουρκίας, η οποία διατηρεί ακόμη -αν δεν κάνω λάθος γιατί δεν έχω πρόσφατη ενημέρωση- αυτό το πλοίο στα Ίμια, παραβιάζοντας όχι μία, αλλά δύο ή τρεις συμφωνίες που έχουν συναφθεί σε διάφορα επίπεδα για να μην υπάρχουν ένοπλες δυνάμεις ούτε της μιας ούτε της άλλης χώρας σ' αυτήν την περιοχή, κυρίως, όμως, παραβιάζοντας το βασικό κανόνα δικαίου, που ανέφερα πριν, ότι οι χώρες που συγκροτούν την ευρωπαϊκή πραγματικότητα ή οι υποψήφιοι χώρες πρέπει να θέματα που τις απασχολούν να τα θέτουν με βάση το δίκαιο και στα διεθνή δικαιοδοτικά όργανα.

Και με αυτήν την έννοια πιστεύω πως πρέπει η ελληνική Κυβέρνηση και όλος ο ελληνικός λαός να είναι σταθεροί και αποφασιστικοί πάνω σε αυτό το ζήτημα.

Η Τουρκία δεν μπορεί να προχωρήσει προς την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο καιρό δεν συμμορφώνεται στον τρόπο συμπεριφοράς, που όλοι οι άλλοι εθελοντικά έχουμε αποδεχθεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Στυλιανίδης έχει το λόγο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν μερικά χρόνια το βασικό δίλημμα το οποίο ετίθετο ήταν αν θέλουμε ή όχι την Ευρώπη. Στη χώρα μας λύθηκε αυτό το ζήτημα με τρόπο ουσιαστικό, χάρη στον ιδρυτή της παράταξής μου και μετά Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και μάλιστα κόντρα στις πολιτικές δυνάμεις της εποχής του.

Σήμερα βρισκόμαστε ενώπιον ενός νέου διλήμματος όχι αν θέλουμε ή όχι την Ευρώπη, αλλά ποια Ευρώπη θέλουμε. Στις 15 Δεκεμβρίου του 2001 στο Λάακεν κλήθηκε η συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης να δώσει απάντηση σε αυτό το ερώτημα. Το χαρακτηριστικό αυτό του πρωτότυπου διεθνούς οργάνου ήταν κυρίως η δυνατή αντιπροσωπευτικότητα, διότι μέσα στη συνέλευση δεν εκπροσωπούσαν μόνο οι εκτελεστικές εξουσίες, αλλά και τα εθνικά κοινοβούλια και τα ευρωπαϊκά όργανα και η κοινωνία των πολιτών και η έμμεση δημοκρατική νομιμοποίηση των εκπροσώπων. Εξαιτίας αυτού του λόγου, δηλαδή της έμμεσης δημοκρατικής νομιμοποίησης δεν θα μπορούσε ποτέ αυτή η συνέλευση να θεωρηθεί συντακτική συνέλευση, σύμφωνα με το κείμενο συνταγματικό δίκαιο, που το αναγνωρίζουν όλα τα κράτη-μέλη. Γι' αυτό και εθεωρήθη ως γνωμοδοτι-

κή συνέλευση.

Υπ' αυτήν την έννοια το προϊόν που παρήγαγε η συνέλευση θεωρήθηκε και θεωρείται περισσότερο ως σχέδιο συνταγματικής Συνθήκης και σήμερα παραμένει σχέδιο συνταγματικής Συνθήκης, το οποίο καλούμαστε να κυρώσουμε, παρά Σύνταγμα. Ο όρος Σύνταγμα καθιερώθηκε επικοινωνιακά, για να προσδιορίσει το βασικό μας στόχο, που είναι η πολιτική ένωση της Ευρώπης και επομένως μετά την πολιτική ένωση με τη μορφή, ελπίζουμε εμείς, ομοσπονδίας θα μπορούμε να μιλούμε για Σύνταγμα.

Ουσιαστικά μιλάμε για μια πρωτότυπη ομοσπονδία. Σε αυτές τις τρεις φάσεις της εξέλιξης της συνέλευσης υπήρξε μια πολυεπίπεδη διαρκής διαπραγμάτευση μεταξύ των μελών της συνέλευσης, μεταξύ των πολιτικών ομάδων της συνέλευσης, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της Επιτροπής και των κοινοβουλίων, γενικότερα διεξήχθη μια πολυεπίπεδη διαπραγμάτευση. Οι ισχυρότερες ομαδοποιήσεις που διαμορφώθηκαν κατά τη διαδικασία αυτή ήταν αυτή των πολιτικών ομάδων, Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και Σοσιαλιστική Ομάδα, ευρωπαϊστές και ευρωσκεπτικιστές, ευρωπαϊστές και ατλαντιστές, παλιά και νέα Ευρώπη, θυμίζω την εποχή εκείνη τις συζητήσεις που γίνονταν περί αυτού του διλήμματος μεταξύ μεγάλων και μικρών κρατών. Όλες οι πλευρές γνώριζαν εξ αρχής ότι αν δεν καταλήξουν σε μια ομόφωνη πρόταση προς τη διακυβερνητική της Ρώμης θα έχουν αποτύχει. Η κατάθεση διαφορετικών εναλλακτικών προτάσεων θα σήμαινε στην πράξη την παραίτηση των εκπροσώπων του λαού από το δικαίωμα να διαμορφώσουν το μέλλον της Ευρώπης. Και έτσι θα σήμαινε πλήρη παραχώρηση αυτού του δικαιώματος στις εκτελεστικές εξουσίες και κυβερνήσεις. Στόχος της συνέλευσης ήταν μια ομόφωνη απόφαση και αυτό επιτεύχθηκε, διότι το κόστος της οποιασδήποτε διαφωνίας θα ήταν μεγαλύτερο από το κόστος του συμβιβασμού. Το σχέδιο της Συνταγματικής Συνθήκης που προέκυψε αποτελεί προϊόν συμβιβασμού. Δεν είναι ένα άλμα προς τα εμπρός, σίγουρα είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Η βασική συζήτηση γύρω από την οποία περιστράφησαν όλες οι τοποθετήσεις ήταν αν θέλουμε μια Ευρώπη με διακυβερνητικό χαρακτήρα ή μια ομοσπονδιακή Ευρώπη, στην οποία θα κυριαρχεί η κοινοτική μέθοδος. Η βασική επιδίωξη ήταν να συνδυαστούν στην πράξη οι παρακάτω αρχές: Δημοκρατία, αποτελεσματικότητα, αλληλεγγύη, διαφάνεια, απλούστευση, επικουρικότητα, αποκέντρωση, ισότητα μεταξύ των κρατών, σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όσον αφορά τις διαφοροποιήσεις των βασικών ομάδων που διαφώνησαν μεταξύ τους, το ίδιο το κείμενο επιχειρεί να δημιουργήσει ένα consensus.

Στη διάκριση μεταξύ ευρωσκεπτικιστών και ευρωπαϊστών, η οποία παραμένει ζωντανή και κατά τη διαδικασία της κύρωσης, αυτό το οποίο παρατηρήθηκε ήταν η παραδοσιακή Αριστερά και η άκρα Δεξιά, για διαφορετικούς λόγους η κάθε μία να τοποθετείται ευρωσκεπτικιστικά, επηρεάζοντας ίσως και δυνάμεις του μεσαίου χώρου. Το βλέπουμε σήμερα στη Γαλλία.

Οι ευρωπαϊστές κυρίως προέρχονται από το μεσαίο χώρο και ανέδειξαν τα αποτελέσματα της μέχρι τώρα ευρωπαϊκής διαδικασίας για την Ένωση. Ανέδειξαν ως αποτέλεσμα την ειρήνη, το ριζώμα της δημοκρατίας, το σεβασμό στα ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα, την κοινωνική οικονομία της αγοράς, η οποία στοχεύει να δημιουργήσει ανάπτυξη για όλους. Φαίνεται, λοιπόν, ότι και στη συνέλευση, αλλά και τώρα οι ευρωπαϊστές κερδίζουν σταδιακά έδαφος.

Στη διάκριση μεταξύ παλιάς και νέας Ευρώπης, η Ευρώπη απάντησε ενιαία, ρητά και με απόλυτη σαφήνεια σε αυτούς που πήγαν να δημιουργήσουν αυτό το ψευδοδίλημμα, ότι η Ευρώπη είναι μία με συγκεκριμένες αρχές, λειτουργεί βάσει κανόνων και είναι αδιαίρετη.

Στη διάκριση μεταξύ ευρωπαϊστών και ατλαντιστών το ίδιο το κείμενο της Συνθήκης απαντά με τον όρο «ευρωατλαντισμός», εννοώντας ότι οι δύο πλευρές του Ατλαντικού συνεργάστηκαν και συνεργάζονται με βάση μια κοινότητα αξιών. Η ευρωπαϊκή πλευρά, όμως, αξιοποιώντας τη συγκυρία του πρόσφατου

πολέμου στο Ιράκ, ζήτησε και αποσαφήνισε τη θέση της. Ζήτησε να γίνει σεβαστή η θέση αυτή και την αποσαφήνισε, λέγοντας ότι στις φιλίες και στις συμμαχίες υπάρχει ισοτιμία και υπάρχει αλληλοσεβασμός. Και το δικαίωμα για διαφωνία είναι αναφαίρετο δικαίωμα σε μία συμμαχία. Προσπάτησε δηλαδή ουσιαστικά η ευρωπαϊκή πλευρά το αυτονόητο δικαίωμά της, το οποίο στην πράξη διασφαλίζεται από ισχυρές και αποτελεσματικές ευρωπαϊκές ηγεσίες.

Στην κόντρα μεταξύ μικρών και μεγάλων κρατών ο χάρτης διαμορφώθηκε ως εξής: Όπως γνωρίζετε, η Ευρώπη αποτελείται από έξι μεγάλες χώρες άνω των δεκαέξι εκατομμυρίων, που εκπροσωπούν περίπου το 74% του ευρωπαϊκού πληθυσμού, οκτώ μεσαίες χώρες από οκτώ έως δεκαέξι εκατομμύρια πληθυσμό, που εκπροσωπούν το 19% του συνολικού πληθυσμού και εννέα μικρές χώρες κάτω των οκτώ εκατομμυρίων, που εκπροσωπούν το 7% του συνολικού πληθυσμού. Οι μικρές και μεσαίες χώρες έδωσαν την απάντηση λέγοντας ότι δεν θα δεχθούν την Ευρώπη των διευθυντηρίων, δεν θα δεχθούν την κλωνοποίηση των πολιτισμών.

Έτσι, λοιπόν, μέσα από το κείμενο του Συντάγματος, μέσα από τις ισορροπίες που κρατούνται, προκύπτει ότι η νέα Ευρώπη είναι μια πρωτότυπη διακρατική δημοκρατία, στην οποία διασφαλίζεται στην πράξη η ισότητα μεταξύ των κρατών, αλλά και η ισότητα μεταξύ των πολιτών.

Στη διάκριση ομοσπονδιακό μοντέλο ή διακυβερνητικό, η απάντηση δόθηκε μ' έναν ισορροπημένο συνδυασμό. Στα ζητήματα τα εσωτερικά, της οικονομίας, της νομισματικής πολιτικής και της δικαιοσύνης προτάχθηκε κυρίως το κοινοτικό μοντέλο. Η πολιτική ξεκινά από την Ένωση και διαχέεται προς τα κράτη. Στα ζητήματα της παιδείας, του πολιτισμού, της εξωτερικής πολιτικής, της ασφάλειας και της άμυνας προτάχθηκε περισσότερο το διακυβερνητικό μοντέλο. Δηλαδή, η πολιτική ξεκινά από τα κράτη και συνδιαμορφώνεται στο κέντρο, δηλαδή στις Βρυξέλλες.

Ουσιαστικά έχουμε μία πρώτη πρόταση, που δεν μας ικανοποιεί απόλυτα εμάς, που υποστηρίζουμε το ομοσπονδιακό μοντέλο, αλλά σίγουρα μας βοηθά να κάνουμε ένα βήμα προς τα εμπρός. Και υιοθετεί και σημαντικές καινοτομίες, όπως είναι η προετασία των δικαιωμάτων, όπως είναι ο θεσμός του Προέδρου της Ένωσης, ο κοινός Υπουργός Εξωτερικών, η ενίσχυση του Προέδρου της Επιτροπής μια που τώρα εκλέγεται από το Κοινοβούλιο, η ενίσχυση του ευρωπαϊκού και των εθνικών κοινοβουλίων, η δυνατότητα των πολιτών να συμμετέχουν στις αποφάσεις, μια που τους διασφαλίζεται το δικαίωμα μ' ένα εκατομμύριο υπογραφές να υποκινήσουν νομοθετική πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ποια είναι τα ζητήματα που παραμένουν αναπάντητα και γύρω από τα οποία περιστρέφεται ο διάλογος στην Ελλάδα; Είναι δύο. Το πρώτο είναι η τυπική ισχύς. Ποιο υπερέρχει: Το εθνικό Σύνταγμα ή η Συνταγματική Συνθήκη;

Νομίζω ότι η παράταξη μου έχει δώσει μία σαφή απάντηση από την αρχή μέχρι το τέλος, ότι το Σύνταγμα είναι αυτό το οποίο υπερέρχει, διότι κωδικοποιεί τις βασικές αρχές και αξίες του πολιτισμού μας.

Και όσο δεν έχουμε την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, άρα την ευρωπαϊκή ομοσπονδία, δεν μπορούμε να εκχωρήσουμε όλες τις εξουσίες εκεί, παρά μόνο αυτές τις εξουσίες που αναγράφονται στη Συνταγματική Συνθήκη. Άλλωστε γι' αυτό έγινε και η αναθεώρηση του άρθρου 28 και προσετέθη η σχετική ερμηνευτική δήλωση τότε. Έτσι στηρίχθηκε αυτή η αναθεώρηση, ότι μέσα από το Σύνταγμα δηλαδή θα κυρωθεί η Συνταγματική Συνθήκη, που θα προκύψει, άρα θα γίνει εκχώρηση τμήματος της εξουσίας του Συντάγματος προς τη Συνταγματική Συνθήκη.

Αφού δεν ολοκληρώθηκε η πολιτική ένωση, δεν μπορούμε να μιλούμε για υπεροχή της Συνταγματικής Συνθήκης έναντι του Συντάγματος. Μπορούμε να μιλούμε, όμως, για υπεροχή έναντι της εσωτερικής εννόμου τάξεως, δηλαδή έναντι του κοινού νόμου.

Αν δεχόμασταν την υπεροχή της Συνταγματικής Συνθήκης έναντι του Εθνικού Συντάγματος, τότε έπρεπε να παραιτηθούμε

από μια σειρά πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων της ταυτότητάς μας, τις οποίες θεωρούμε ταυτισμένες, αν θέλετε, με τη σύγχρονη έκφραση του ελληνικού πολιτισμού. Θα έπρεπε να καταργήσουμε το άβατον του Αγίου Όρους, θα έπρεπε να επαναφέρουμε τους τίτλους ευγενείας, διότι μόνο το ελληνικό Σύνταγμα τους απαγορεύει ρητά και βασίζεται στις διακηρύξεις του Ρήγα Φεραίου και στη Χάρτα που τότε συντάχθηκε, θα έπρεπε η Αξιωματική Αντιπολίτευση τότε να επιτρέψει τη λειτουργία των ιδιωτικών πανεπιστημίων και να μη βρίσκει συνταγματικό κώλυμα...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Κάνετε λάθος. Ισχύουν στην Ελλάδα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Απαγορεύεται στο Σύνταγμα ρητά.

Επίσης θα έπρεπε να λύσουμε, όπως εμείς ζητούμε ναλυθεί, το θέμα του «Βασικού Μετόχου». Διότι δεν μπορώ εγώ να δεχθώ –και κάνω μια υπαινικτική αναφορά για το ζήτημα αυτό– ότι το Κοινοτικό Δίκαιο μπορεί να έχει προστατευόμενη αξία τη συγκέντρωση των πλούτων στα χέρια λίγων ή την κατοχύρωση του ολιγοπωλίου στον τομέα της ενημέρωσης. Αυτό είναι παράλογο να το δεχθούμε. Το ελληνικό Σύνταγμα το αποσαφηνίζει και το υπογραμμίζει.

Εν πάση περιπτώσει, η αντίφαση δημιουργείται από τις τοποθετήσεις που έχουν ακουστεί από τον χώρο της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και νομίζω ότι επιλύεται αν προστρέξουμε στα Πρακτικά της Βουλής. Θα καταθέσω, μετά το πέρας της ομιλίας μου, στα Πρακτικά τις τοποθετήσεις του κ. Βενιζέλου, του κ. Λοβέρδου και του κ. Ιωαννίδη, οι οποίοι κατά τη διαδικασία αναθεώρησης των ελληνικών Συντάγματος στην αρμόδια τότε επιτροπή της Βουλής είχαν με σαφήνεια τοποθετηθεί υπέρ της υπεροχής του Εθνικού Συντάγματος έναντι της Συνταγματικής Συνθήκης. Και εδώ τίθεται ένα ζήτημα συνέπειας. Άλλα λέμε δηλαδή στην Αναθεώρηση του ελληνικού Συντάγματος, άλλα λέμε τώρα και άλλα θα λέμε αύριο; Νομίζω ότι αυτό απαντάται από μόνο του.

Το δεύτερο δίλημμα το οποίο τίθεται, πάνω στο οποίο καλούμεθα να τοποθετηθούμε, είναι το δημοψήφισμα. Σας ενημερώνω ότι εγώ υπήρξα ο πρώτος που υπέγραψε την πρόταση της κοινωνίας των πολιτών περί δημοψηφίσματος. Η πρόταση αυτή, όμως, περί δημοψηφίσματος αφορούσε το Σύνταγμα μιας πολιτικά ενοποιημένης Ευρώπης, το οποίο θα αναλάβει πια τον πλήρη ρόλο και δεν θα κοιτάξει απλώς να συμπληρώσει ή να συλλειτουργήσει με τα εθνικά συντάγματα. Σ' αυτό το βήμα δεν έχουμε φθάσει ακόμα. Εμείς έχουμε πάγια παράδοση συνταγματική να κυρώνουμε τις διεθνείς συνθήκες σύμφωνα με το άρθρο 28. Δεν κάνουμε, λοιπόν, τίποτε άλλο από το να ακολουθούμε αυτήν την παράδοση. Αυτήν την παράδοση, δε, την επιβεβαίωσε η εκπροσώπηση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, κατά τη διαδικασία Αναθεώρησης του ελληνικού Συντάγματος, όταν υιοθέτησε την ερμηνευτική δήλωση, για να μπορέσουμε χωρίς πρόβλημα να κάνουμε την κύρωση μέσα από το Κοινοβούλιο. Ήρθε εκ των υστέρων και υποστήριξε το δημοψήφισμα. Κατά τη γνώμη μου, για λόγους εσωτερικής ή εσωκομματικής κατανάλωσης γίνεται αυτό. Ωστόσο, εδώ καταθέτω ενώπιόν σας έναν κίνδυνο. Εάν προχωρήσουμε σε κύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης με δημοψήφισμα, η δημοκρατική νομιμοποίηση του κειμένου, που θα προκύψει, της Συνταγματικής Συνθήκης, θα είναι ισχυρότερη από τη δημοκρατική νομιμοποίηση του Εθνικού Συντάγματος. Και σ' αυτήν την περίπτωση θα έχουμε πραγματικά πρόβλημα για το τι ισχύει περισσότερο: Το Εθνικό Σύνταγμα ή η Συνταγματική Συνθήκη; Και αν ανακύψει αυτό το πρόβλημα, τότε εγώ διερωτώμαι για μια σειρά από ζητήματα, όπως: τι θα γίνει με το Άγιο Όρος, τι θα γίνει με τους τίτλους ευγενείας, τι θα γίνει με τα ζητήματα του «Βασικού Μετόχου», τι θα γίνει με τα θέματα εθνικής κυριαρχίας, η οποία δεν έχει εκχωρηθεί ακόμη σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτά είναι διλήμματα στα οποία θα πρέπει να μας απαντήσει η Αξιωματική Αντιπολίτευση που υποστηρίζει το δημοψήφισμα.

Θεωρώ ότι θα πρέπει να προχωρήσουμε κανονικά στην κύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης με την καθιερωμένη μέθοδο που ακολουθεί, κατά την ελληνική συνταγματική παράδοση, το

ελληνικό Κοινοβούλιο.

Και να αποδεχθούμε εκ των προτέρων την κύρωση με δημοψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, όταν αυτό θα είναι ολοκληρωμένο μετά την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης. Είναι ο μόνος τρόπος να προστατεύσουμε την Ευρώπη των πατριδών και των πολιτών από την Ευρώπη των τεχνοκρατών. Είναι ο μόνος τρόπος να προφυλάξουμε τις ιδιομορφίες της κάθε εθνικής ταυτότητας και να δημιουργήσουμε έναν κοινό κώδικα ευρωπαϊκών αξιών μέσα στον οποίο η κάθε χώρα, ο κάθε εθνικός πολιτισμός θα προσθέτει τα καλύτερά του στοιχεία. Αυτός ο κοινός χώρος έχει αρχίσει να δημιουργείται.

Πιστεύω ότι μπορούμε σταδιακά να τον διευρύνουμε, ώσπου να καταλήξουμε στην πολιτική ένωση και επίσης πιστεύω ότι σε αυτήν την κατεύθυνση μπορεί να εργαστεί και να λειτουργήσει πρωταγωνιστικά ο σύγχρονος ελληνικός πολιτισμός και η σύγχρονη Ελλάδα.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ευριπίδης Στυλιανίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην έκθεση με θέμα «30 Χρόνια από το Σύνταγμα του 1975» καθώς και στους λοιπούς χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, τριάντα τρεις μαθήτριες και μαθητές και ένας συνοδός καθηγητής από το 1ο Αρσάκειο Δημοτικό Σχολείο.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο συνάδελφος κ. Καλλιώρας έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΙΩΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, εγώ προσωπικά διαβάζω τη Συνθήκη του Ευρωσυντάγματος που συζητούμε σήμερα ως κλειδίωμα της ειρήνης στην Ευρώπη και όχι μόνο.

Με άλλα λόγια, ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνομαι ότι θα λειτουργήσει και το πνεύμα του Συντάγματος σήμερα είναι μοναδικός και ισχύει μόνο για μία λέξη, διασφάλιση και κλείδωμα της ειρήνης! Κατά την άποψή μου, όλα τα άλλα είναι δευτερεύοντα.

Θα μου επιτρέψετε να πω δύο λόγια γιατί το αισθάνομαι έτσι, διαβάζοντας, επαναλαμβάνω, το Ευρωσύνταγμα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, τα Βαλκάνια πάντα ήταν –και το έλεγε ο αιμής Καραμανλής– «η πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης», αλλά η Ευρώπη ήταν η πυριτιδαποθήκη του κόσμου, της υψηλούς!

Θα μου επιτρέψετε να σας θυμίσω μόνο ένα γεγονός. Από το 1814 μέχρι τις 20 Ιουνίου 1940, δηλαδή πρόσφατα, πέντε φορές ο γαλλογερμανικός πόλεμος κατέληξε να φθάσουν τα στρατεύματα στο Παρίσι για πέμπτη φορά μέσα σε αυτά τα εκατόν δέκα περίπου χρόνια. Αυτή ήταν η Ευρώπη. Ήταν ένα συνεχές πρόβλημα του πλανήτη που ξεκινούσε από μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, αυτό το γεγονός και μόνο μας δίνει ένα μέρισμα ειρήνης με την έννοια που προανέφερα. Το μέρισμα ειρήνης έχει τεράστια σημασία για τη χώρα μας, γιατί η χώρα μας τα τελευταία δέκα χρόνια δίνει 5% του ΑΕΠ για οπλισμό, για αμυντικά συστήματα και γενικά για την άμυνα.

Κάποιοι άλλοι, όπως οι Πορτογάλοι –για να μιλήσω πιο συγκεκριμένα– δίνουν το 1% του ΑΕΠ, γιατί δεν υπάρχει κάτι από το οποίο να κινδυνεύουν. Τι έχουν; Τα ψάρια του Ατλαντικού από τα οποία κινδυνεύουν;

Αυτό το μέρισμα, το μέρισμα της ειρήνης, είναι αυτό το οποίο θα λάβουν όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες, γιατί δυστυχώς και η χώρα μας –για να πω κάτι παραπάνω– είναι χώρα η οποία είναι δυστυχώς παγκόσμια υπερδύναμη στην αγορά όπλων.

Τι γίνεται λοιπόν; Οι Ευρωπαίοι, ξεκίνησαν από το Λάακεν με τη Συντακτική Συνέλευση, η οποία, αν θέλετε, μπορεί να παραλ-

ληγιστεί με το 1787, όπου στη Φιλαδέλφεια των Ηνωμένων Πολιτειών ξεκίνησε τότε ο αντίστοιχος διάλογος και είχαμε τη συντακτική συνέλευση και το αποτέλεσμα το οποίο συζητάμε σήμερα, το Ευρωσύνταγμα, η οποία έδινε απαντήσεις στους πολίτες. Μάλιστα, ένας υποτίτλος, ο οποίος μπορεί να μπει στο θέμα του Ευρωσυντάγματος, δηλαδή στη Συνθήκη, είναι «πρώτα οι πολίτες» και θα σας πω γιατί.

Πρώτη φορά μπαίνει ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σε ένα κείμενο. Κατοχυρώνονται τα κοινωνικά δικαιώματα και επίσης με ένα εκατομμύριο υπογραφές οι πολίτες μπορούν να μιλούν.

Ισχύει και ενισχύεται η αρχή της επικουρικότητας, δηλαδή αυτό που μπορεί να κάνει η Ελλάδα και το κάνει καλύτερα και δεν χρειάζεται να μπει η Ευρώπη ή οι υπηρεσίες ή, αν θέλετε, το δόγμα «Ευρώπη» γενικότερα σε αυτό το ζήτημα. Ενισχύεται επίσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αλλά και τα εθνικά κοινοβούλια.

Επίσης το Ευρωσύνταγμα έχει δύο εξαιρετικά στοιχεία για τους πολίτες. Το ένα είναι το δόγμα, με το οποίο ταυτίζεται η φιλοσοφία του Ευρωσυντάγματος, το αμυντικό δόγμα. Από την άλλη μεριά, σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, είδαμε στο Ιράκ –και όχι μόνο– όπου οι Ευρωπαίοι μιλάνε με το δικό τους τρόπο ο καθένας. Όλα αυτά αυτοποιοούνται και μπαίνουν σε μία ομπρέλα, κάτω από την οποία μπορεί να δουλέψει, να είναι πιο λειτουργική η Ευρώπη, ενισχύοντας –επαναλαμβάνω– τον υπό-τιτλο «πρώτα οι πολίτες».

Αγαπητοί συνάδελφοι, το Ευρωσύνταγμα έχει ένα μήνυμα. Το μήνυμα είναι κρυμμένο. Το Ευρωσύνταγμα μιλάει για ένωση ανθρώπων, δεν μιλάει για ένωση κρατών. Αυτό είναι μια πρώτης τάξης ευκαιρία να εκμεταλλευτούν οι λαοί, τα κοινοβούλια, για να απαντήσουμε με ένα «να» στο Ευρωσύνταγμα.

Σας θυμίζω τα γεγονότα του Ιράκ, όπου οι πολίτες έδωσαν το λόγο στους πολιτικούς. Υπήρχε ανατροπή. Και αυτό ακριβώς, το Ευρωσύνταγμα το προλαμβάνει. Τους δίνει πρώτα το λόγο, μέσα ακριβώς από τις διατάξεις που περιέχει και που είναι εξαιρετικά «φιλικές» για τους πολίτες.

Αγαπητοί συνάδελφοι, για να υπάρξει ένα μόρφωμα, το οποίο μπορούμε να πούμε ότι είναι ένα κράτος, χρειάζεται δύο πράγματα ή έστω τρία. Το ένα είναι το κοινό νόμισμα και το άλλο είναι ο κοινός στρατός. Αυτά βέβαια πρέπει να είναι κάτω από ένα πέπλο Συντάγματος, το οποίο συζητάμε σήμερα.

Πρέπει να σας πω ότι η Ευρώπη είναι παγκόσμια υπερδύναμη από τη στιγμή που κυκλοφόρησε το ευρώ. Δηλαδή, στα θέματα «χαμηλής» πολιτικής ή, αν θέλετε, στα θέματα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας, η Ευρώπη είναι πιο ισχυρή από την Αμερική. Φαίνεται μάλιστα αυτό κατά κάποιον τρόπο –δεν είναι ακριβώς έτσι– και από την ισοτιμία των δύο νομισμάτων.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν μπορεί μια Ευρώπη, η οποία λειτουργεί σαν να είναι μία χώρα και έχει το ευρώ, να μην υπηρετείται από κάποια «ομπρέλα» είτε Συντάγματος είτε στρατού. Εάν δεν υπάρξουν όλα αυτά τα τρία μαζί, δεν μπορούμε και δεν πρέπει κανείς να ελπίζει ότι η Ευρώπη γίνεται πιο λειτουργική και έρχεται πιο κοντά στον πολίτη.

Αυτό όμως που έχει σημασία και αυτό το οποίο δίνει το Ευρωσύνταγμα, είναι ένα άλλο αποτύπωμα, μια άλλη πολιτική χροιά. Είναι μια σύμπτωση που θέλει να περάσει στους ευρωπαϊκούς λαούς, γιατί είμαστε είκοσι πέντε λαοί σήμερα, μιλάμε είκοσι γλώσσες, είμαστε τετρακόσια πενήντα εκατομμύρια άνθρωποι και καταλαμβάνουμε πέντε εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα. Αυτό επιτάσσει, επαναλαμβάνω, πέρα από το ευρώ, τον κοινό στρατό και το Ευρωσύνταγμα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θα κάνω μια παρένθεση εδώ. Ενοχλήθηκα πολιτικά χθες, όταν άκουσα και τον κ. Σημίτη και τους υπόλοιπους να βάζουν το «Βασικό Μέτοχο», την απογραφική και όλα αυτά τα στοιχεία στο ζήτημα του Ευρωσυντάγματος. Αυτή είναι η έγνοια τους, που θέλουν να οδηγήσουν τη χώρα σε δημοψήφισμα; Για να συζητήσουμε αυτά τα θέματα; Αυτό ενδιαφέρει; Τι θέλουν; «Ευχαριστώ» από τα εκδοτικά συγκροτήματα; Αυτό είναι το ζήτημα;

Ξεχάσατε ποιοι έβαλαν την έννοια; Ποιος έχει βάλει την έννοια «Βασικός Μέτοχος»; Εσείς τη βάλατε, κύριοι του

ΠΑΣΟΚ. Εσείς ψηφίσατε το Σύνταγμα με την έννοια «ασυμβίβαστο». Θέλετε να πάμε στο 100%; Πείτε το, να το ξέρουμε. Μην τα μπλέκετε τα πράγματα.

Κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω με ένα τελευταίο. Άκουσα χθες την εισηγήτρια του ΠΑΣΟΚ, η οποία μίλησε με έναν γλαφυρό πολιτικό τρόπο και είπε ότι όλα τα έκανε το ΠΑΣΟΚ. Δηλαδή, αν μου επιτρέπετε, η Νέα Δημοκρατία –έτσι το καταλαβαίνω– σας έδωσε μία Ferrari –χωρίς να θέλω να διαφημίσω το αυτοκίνητο– κι εσείς, επειδή αλλάξατε τον έναν τροχό με το να μπούμε στην ONE, θέλετε το χειροκρότημα.

Εγώ όμως θα διαβάσω ένα τελευταίο, κύριε Πρόεδρε, γιατί έχει πολιτική σημασία, το οποίο είχε πει το 1978 ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Καραμανλής στο Δημαρχείο του Άαχεν και το οποίο είναι νομίζω και το «κλειδί» - και με αυτό θα σταματήσω, κύριε Πρόεδρε.

Είχε πει, λοιπόν, το 1978 ο αείμνηστος Καραμανλής: «Ο σχηματισμός μιας ενωμένης Ευρώπης πιστεύω ότι θα είναι το μεγαλύτερο πολιτικό γεγονός του αιώνα μας, ένα γεγονός που θα επηρεάσει τη μοίρα της ηπείρου μας, αλλά και την πορεία της ανθρωπότητας, γιατί θα εξισορροπήσει το συσχετισμό δυνάμεων στον κόσμο, θα κατοχυρώσει την ανεξαρτησία της Ευρώπης και θα συμβάλει στην εμπέδωση της παγκόσμιας τάξης και ειρήνης».

Το Ευρωσύνταγμα, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ένα θέμα και μόνο: Ειρήνη, κλείδωμα της ειρήνης, τίποτα άλλο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφος.

Ο συνάδελφος κ. Αντωνιάδης έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί κοινή πεποίθηση και –θα έλεγα– αυτονόητη πραγματικότητα ότι η Ευρώπη πρέπει να μετεξελιχθεί, πρέπει να προχωρήσει, να προχωρήσει σε πολιτική ένωση, σε πολιτική δύναμη και αυτό πρέπει να γίνει για την Ελλάδα, για την ίδια την Ευρώπη και για τον κόσμο.

Η Ευρώπη παραμένει και θα συνεχίσει να είναι η δύναμη ειρήνης, προόδου, πολιτισμού. Θα είναι εκείνη η ενιαία, ανθρωποκεντρική κοινωνία, κάτι που έχει ξεθωριάσει σε άλλες κοινωνίες, σε άλλες γωνιές του κόσμου.

Όμως, ας δούμε σε ποιο παγκόσμιο περιβάλλον αναπτύσσεται η σημερινή Ευρώπη. Όλοι μας βιώνουμε το σύγχρονο παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης, το οποίο βεβαίως υλοποιείται μέσα από θεσμικούς παγκόσμιους εμβέλειας, πολιτικούς, οικονομικούς και δικαστικούς θεσμούς που βεβαίως έχουν μια διαβάθμιση αποτελεσματικότητας και εγκυρότητας. Ειδικότερα:

Κορυφαίος τέτοιος θεσμός είναι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών με ουσιαστική έκφραση το Συμβούλιο Ασφαλείας, που προστατεύει την παγκόσμια ειρήνη. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου ρυθμίζει τα θέματα της αγοράς. Η Παγκόσμια Τράπεζα είναι σημαντικός, καθοριστικός εταίρος στα δημόσια οικονομικά του πλανήτη. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης σαφώς ρυθμίζει θέματα ανάπτυξης. Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο προσπαθεί να διασφαλίσει την έννομη παγκόσμια τάξη και λέω «προσπαθεί», διότι αμφισβητείται από υπερδυνάμεις που δεν έχουν συνυπογράψει τη λειτουργία του.

Η Συμφωνία του Κιότο για το περιβάλλον προσπαθεί να προστατεύσει την ανθρώπινη ζωή αυτή καθαυτή από τις απειλές της αλόγιστης οικονομιστικής ανάπτυξης. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας προσπαθεί να κρατήσει ένα σύστημα δημόσιας υγείας ανεκτό και βεβαίως υπάρχει και η UNESCO στο επίπεδο του πολιτισμού, η UNICEF στην προστασία του παιδιού καθώς και άλλοι οργανισμοί και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Η παγκοσμιοποίηση την οποία ζούμε χαρακτηρίζεται από ελευθερία σε δύο επίπεδα: πρώτον, κυρίως στο επίπεδο της αγοράς, της οικονομίας και, δεύτερον, στα ζητήματα του επικοινωνιακού εποικοδομήματος κυρίως του πολιτισμού –θα έλεγα– στη διάδοση και στη διαχείριση της πληροφορίας που χρησιμοποιείται και στοχεύει να εξυπηρετήσει την οικονομία.

Έτσι λοιπόν φθάνουμε σε μια διαπίστωση ότι πράγματι έχου-

με έλλειψη ισχυρών πολιτικών θεσμών στο σύστημα της παγκοσμιοποίησης. Προέχει η οικονομική διάσταση των πραγμάτων και ακολουθεί η κοινωνική, ενώ βεβαίως υπάρχει μεγάλο δημοκρατικό έλλειμμα στις λειτουργίες πολλών θεσμών από αυτούς.

Ερχόμενοι, λοιπόν, στη γειτονιά μας, στην Ευρώπη, η Ευρώπη είναι πια ένας από τους τρεις κύκλους που έχουν αναδυθεί στο σύγχρονο κόσμο –κυρίως οικονομικούς κύκλους– ανάμεσα σε αυτόν της Βόρειας Αμερικής και τον κύκλο της Άπω Ανατολής. Παράλληλα, σε αυτό το σύστημα βιώνουμε τους θανάσιμους κινδύνους της ανθρωπότητας, για τους οποίους η μόνη φερέγγυα απάντηση, άμυνα και ασπίδα για τον άνθρωπο είναι η Ευρώπη.

Η απειλή που προέρχεται από την καταστροφή του περιβάλλοντος και με όλες τις αποσιωπούμενες δραματικές εξελίξεις που συμβαίνουν σε αυτό και απειλούν αυτή καθαυτή την ανθρώπινη ύπαρξη και την ισορροπία στον πλανήτη μόνο από την Ευρώπη μπορεί να προστασθεί, αφού βεβαίως τη Συμφωνία του Κιότο ούτε οι Ηνωμένες Πολιτείες ούτε άλλες υπερδυνάμεις τη σέβονται ούτε καν τη στηρίζουν.

Όσον αφορά τη διατήρηση της ειρήνης στον πλανήτη και την αποφυγή γεωπολιτικών συγκρούσεων, μόνο η Ευρώπη μπορεί να είναι ο φιλόξενος τόπος της ειρήνης και μόνο χώρες της Ευρώπης ή ενιαία η Ευρώπη έχει εκφράσει πρωτοβουλίες, όταν η παγκόσμια ειρήνη απειλήθηκε τα τελευταία χρόνια.

Όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα –που είναι βεβαίως κριτήριο της ποιότητας των πολιτευμάτων και της δημοκρατίας– μόνο στην Ευρώπη προστατεύονται στον υπέρτατο βαθμό, βέβαια στην Ευρώπη του διαφωτισμού, των πνευματικών, πολιτικών και πολιτιστικών επαναστάσεων.

Ερχόμενοι στην πατρίδα μας, λοιπόν, συνομολογούμε όλοι ότι οι Έλληνες πιστεύουν στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας μας. Εξάλλου ιστορικά, γεωγραφικά, πολιτισμικά ανήκουμε σ' αυτήν την οικογένεια. Η συνταγματική Συνθήκη που συζητάμε σίγουρα ενδυναμώνει το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ελληνική κοινωνία ως μια κοινωνία, η οποία θέλει ακόμη δρόμο να βαδίσει για να έρθει στους μέσους κοινωνικούς δείκτες της Ευρώπης, πολλά περιμένει από αυτήν τη συνταγματική Συνθήκη. Για εμάς ακούγεται θετικά και αποτελεί θετική πρόκληση η ένταξη στο Σύνταγμα του χάρτη των βασικών δικαιωμάτων που θα επιβληθεί να υλοποιηθεί από τα κράτη μέλη. Εκεί, λοιπόν, διασφαλίζεται το δικαίωμα της διαπραγμάτευσης συλλογικών συμβάσεων, το δικαίωμα της απεργίας και η προστασία απέναντι στις αυθαίρετες απολύσεις.

Η πατρίδα μας μέχρι χθες είχε θετικό απολογισμό από την Ευρωπαϊκή Ένωση κυρίως στα εθνικά θέματα. Το σήμερα δεν είναι καλύτερο από το χθες στα εθνικά θέματα και το βιώνουμε και το καταλαβαίνουμε όλοι. Η σημερινή Κυβέρνηση σε χρόνο ρεκόρ έθεσε σε αρνητικό δρόμο θέματα τα οποία ήταν ανοικτά και ήταν σε μια καλή πορεία. Αυτά τα θέματα έχουν να κάνουν με τα Σκόπια και με την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου υπήρξε μια άκριτη αποδοχή αυτής της πορείας χωρίς να διεκδικηθούν τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και όπου βεβαίως σε σχέση με την Κύπρο, λάμψαμε διά της απουσίας μας στη Λουκέρνη.

Αυτή η εξέλιξη έχει δημιουργήσει μια απογοήτευση στους Έλληνες και βέβαια τον τελευταίο χρόνο δεν ήταν η καλύτερη αξιοποίηση από την ελληνική Κυβέρνηση των δυνατοτήτων που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλους τους θεσμούς. Τα αποτελέσματα το αποδεικνύουν, δεν χρειάζονται σχολιασμό.

Στον τομέα της ανάπτυξης βεβαίως έχουμε χειροπιαστά αποτελέσματα. Επίσης, στον τομέα της ποιότητας ζωής με την αφομώση στο εθνικό δίκαιο πολλών κανονισμών που αφορούν το καταναλωτικό κίνημα και το περιβάλλον. Βέβαια δεν είναι όλα θετικά γιατί έχουμε και μια αρνητική εξέλιξη με τα μεταλλαγμένα στον τομέα αυτό και εδώ θα υπάρξει κοινωνική αντίδραση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Συνθήκη προβλέπει αποκλειστικές και συντρέχουσες αρμοδιότητες. Αυτό που παρατηρεί κάποιος είναι ότι οι αποκλειστικές αρμοδιότητες εξαντλούνται στο χώρο της οικονομίας. Τα ζητήματα της κοινωνίας είναι σε δεύτερο ρόλο και είναι στις συντρέχουσες αρμοδιότητες, στη

λογική της αρχής της επικουρικότητας. Σημαίνει, λοιπόν, ότι οι όποιοι κοινωνικοί κραδασμοί, οι όποιες κοινωνικές συνέπειες ενός συγκεκριμένου οικονομικού μοντέλου, που έχει προσδιοριστεί και από το Μάαστριχτ από ένα νεοφιλελεύθερο συσχετισμό, θα πρέπει τα βάρη αυτά κυρίως να τα σηκώνουν οι εθνικές κυβερνήσεις. Αυτό, λοιπόν, είναι ένα πρόβλημα.

Ο δρόμος προς την πολιτική ένωση της Ευρώπης είναι μακρύς. Το δείχνουν εμπειρίες υπερατλαντικές. Στην πατρίδα μας, δυστυχώς, τον τελευταίο χρόνο οι μικροπολιτικές προσεγγίσεις αυτού του μεγάλου θέματος από την Κυβέρνηση, σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης που έκανε το «Ευρωβαρόμετρο», έχουν δημιουργήσει επικίνδυνες εστίες ευρωσκεπτικισμού –και αυτό είναι ένα φορτίο που πρέπει να το δει η σημερινή Κυβέρνηση– δημιουργώντας ψευδοδιλήμματα και δημιουργώντας συνθήκες αλτερνατίβας μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης.

Ακούσαμε προηγουμένως ότι κινδυνεύει και ο πολιτισμός μας από την Ευρώπη δημιουργώντας μια αίσθηση άμυνας απέναντι στην Ευρώπη όχι μόνον στην οικονομία, αλλά σε όλα τα επίπεδα. Έχει δώσει τη δυνατότητα μόνο το 34%...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τελιώνω, κύριε Πρόεδρε, σε μισό λεπτό.

... των Ελλήνων πολιτών να στέκεται θετικά απέναντι στο Ευρωσύνταγμα. Δεν έχει ακολουθηθεί καμία διαδικασία ενημέρωσης.

Όσον αφορά το δημοψήφισμα θέλω να πω ότι η Κυβέρνηση φοβάται το δημοψήφισμα. Φοβάται το αρνητικό αποτέλεσμα και τις ευθύνες της γι' αυτό το όποιο αρνητικό αποτέλεσμα.

Φοβάται τη διαφώτιση του Έλληνα πολίτη γύρω από τα ευρωπαϊκά ζητήματα. Φοβάται τον πολιτικό διάλογο και υποκριτικά επικαλείται το οικονομικό κόστος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώσατε, κύριε συνάδελφε. Σας παρακαλώ. Υπάρχουν εκατόν δεκαοκτώ ομιλήτες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, η Ευρώπη αποτελεί το σταθερό όχημα με το οποίο η Ελλάδα θα διανύσει τη νέα χιλιετία. Το αν αυτό πάει από καλό ή κακό δρόμο, έχει να κάνει με τους χειρισμούς και τους χειριστές που θα είναι σ' αυτό το όχημα.

Η Ευρώπη των λαών, λοιπόν, θα στείλει εκείνους που πρέπει και εκείνους που ξέρουν να καθοδηγούν και να οδηγούν την Ευρώπη.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Τσαρουχά.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση δεν φοβάται το διάλογο ακόμα και για την ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη. Έγιναν πάρα πολλές αναφορές και για το δημοψήφισμα και για το «Βασικό μέτοχο» και νομίζω ότι υπάρχουν πολλά άλλα θέματα, που έχουν να κάνουν με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συζητούμενη Συνταγματική Συνθήκη, τα οποία ενδιαφέρουν και την Αίθουσα εδώ του Κοινοβουλίου αλλά και όλους τους Έλληνες.

Αναμφίβολα, λοιπόν, αυτή η Συνταγματική Συνθήκη που υπογράψαμε τον Οκτώβριο του 2004 στη Ρώμη, είναι ένα σημαντικό ιστορικό βήμα στην πορεία προς ένα κοινό ευρωπαϊκό μέλλον. Παράλληλα, η επικύρωση και κυρίως η συνεπής εφαρμογή του πρώτου αυτού Ευρωπαϊκού Συντάγματος πρόκειται να αποτελέσει για όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ένα κρίσιμο και σε πολλούς τομείς καθοριστικό τεστ. Και αυτό, γιατί εδώ θα φανούν οι αντιθέσεις, οι διαφοροποιήσεις και οι αποκλίσεις ανάμεσα στις θέσεις, που έχουν εκφραστεί από όλες τις χώρες κράτη-μέλη και τις κυβερνήσεις τους.

Η δική μας θέση είναι ότι η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συντάγματος πρόκειται να συμβάλει στην ανάδειξη του Ευρω-

παίου πολίτη ως μέλους ενός ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συντάγματος πρόκειται, επίσης, να συμβάλει στη σταδιακή μείωση του δημοκρατικού ελλείμματος, που παρατηρείται σήμερα στη λειτουργία των οργάνων της Ένωσης και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Ενισχύεται, επίσης, σημαντικά η κοινωνία των ενεργών πολιτών μέσα από τον καθολικό σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων τόσο των ατομικών όσο και των κοινωνικών που κατοχυρώνει η Συνθήκη.

Είναι προφανές ότι το Σύνταγμα αποτελεί προϊόν συμβιβασμού. Γνωρίζουμε, άλλωστε, πως όλες οι πράξεις και οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης –διότι αυτή είναι η διαδικασία της Ένωσης– λαμβάνονται έτσι. Η ανοχή, λοιπόν, η σύγκληση, ο συμβιβασμός, είναι χαρακτηριστικά στοιχεία της Ένωσης.

Αυτά τα στοιχεία πρέπει να ενισχυθούν ακόμα περισσότερο ως κανόνες λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εξισορρόπηση των εθνικών, των οικονομικών και των ταξικών συμφερόντων είναι ο ρεαλιστικός τρόπος λειτουργίας αυτής της πολυσύνθετης Ένωσης και είναι οπωσδήποτε θέμα ισορροπιών.

Οπωσδήποτε ο καθένας από εμάς, η κάθε χώρα κράτος-μέλος και κάθε πολίτης θα θέλαμε να συμπεριλαμβάνονται σ' αυτήν την κορυφαία Συνθήκη περισσότερες και ειδικότερες ρυθμίσεις για θέματα που απασχολούν τον καθένα μας. Ρισκείω, όμως, ότι αυτή η Συνθήκη δεν είναι το τέλος της διαδικασίας ενοποίησης της Ένωσης. Είναι ένας σημαντικός σταθμός και αυτή η διαδικασία θα συνεχιστεί και πρέπει να συνεχιστεί και να ενισχυθεί. Άλλωστε, εκεί παρέχεται η δυνατότητα από το ίδιο το Σύνταγμα της λεγόμενης ενισχυμένης συνεργασίας, όπου οι χώρες που ενδιαφέρονται να προχωρήσουν πιο γρήγορα, έχουν τη δυνατότητα να το πράξουν.

Το Σύνταγμα είναι πλέον απαραίτητο για τη λειτουργία της Ευρώπης των είκοσι πέντε μετά τη διεύρυνση πρόσφατα, γιατί αυτό το Σύνταγμα ενισχύει τη δημοκρατικότητα της Ένωσης, την αποτελεσματικότητά της, το διεθνές της ρόλο δεν είναι μία ενοποίηση, τις επί μέρους πολιτικές και, βεβαίως, απλοποιεί το θεσμικό και πολιτικό ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι αυτό το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι ένα άνοιγμα της Ευρώπης προς όλους μας, καθώς απλοποιεί τις μέχρι τώρα συνθήκες σε ένα ενιαίο κείμενο, στο οποίο μπορεί να ανατρέξει ο κάθε Ευρωπαίος πολίτης. Επομένως γίνεται πιο εύληπτη η νομική τάξη της Ένωσης.

Αυτό το άνοιγμα προς τους πολίτες επιβεβαιώνεται και με την ενσωμάτωση του Χάρτη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εξέλιξη η οποία σηματοδοτεί το γεγονός ότι η Ευρώπη δεν είναι μία Ένωση με καθαρά οικονομικά χαρακτηριστικά, μία ενιαία αγορά όπως ήταν ως τώρα, αλλά μία Ένωση που στις διαδικασίες της σέβεται κυρίως τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Επίσης, το Σύνταγμα ενισχύει το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην καθημερινή λειτουργία της Ένωσης, αφού, εάν το ένα τρίτο των εθνικών κοινοβουλίων κρίνει ότι μία νομοθετική πρόταση της επιτροπής επεκτείνεται και σε θέματα που δεν είναι αρμοδιότητα της Ένωσης, τότε η επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει την πρότασή της, έχοντας τη δυνατότητα να την αποσύρει, να τη διατηρήσει, να την τροποποιήσει, αιτιολογώντας κάθε φορά και σε κάθε περίπτωση την επιλογή της.

Παράλληλα, ενισχύεται ο ρόλος και η δυνατότητα παρέμβασης του Ευρωπαίου πολίτη, η δική μας συμμετοχή, καθώς εισάγει το δικαίωμα ενός και πλέον εκατομμυρίου πολιτών από ένα ελάχιστο αριθμό κρατών-μελών να ζητήσουν από την επιτροπή να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία σε ζητήματα που θεωρούν ότι είναι μείζονος σημασίας. Έχουμε, έτσι, ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του μοναδικού εκλεγμένου οργάνου μέσα στην Ένωση από τον καθέναν από εμάς, καθώς καθίσταται πραγματικός συνομοθέτης με το Συμβούλιο, αφού η συναπόφαση είναι πλέον κανόνας. Έτσι, το Κοινοβούλιο σε μεγάλο βαθμό γίνεται το δεύτερο νομοθετικό σώμα δίπλα στο Συμβούλιο.

Επίσης, σημαντική καινοτομία είναι η δημιουργία του αξιωματού Υπουργού των Εξωτερικών της Ένωσης, ένα βήμα προς την αποτελεσματικότερη και πιο συνεκτική εξωτερική πολιτική και δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βέβαια, αυτή η εξέλιξη δεν

σημαίνει ότι καταργούνται οι Υπουργοί Εξωτερικών των χωρών κρατών-μελών, αλλά ούτε και ότι αυτόματα η Ένωση αποκτά ενιαία εξωτερική πολιτική.

Ακόμα, θα πρέπει να γίνει μία αναφορά και στην κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας.

Επίσης, θα ήθελα να επισημάνω δύο αναφορές που κάνει το Σύνταγμα, ιδιαίτερης σημασίας για τη χώρα μας. Αναφέρομαι στον τουρισμό και στις νησιωτικές περιοχές. Για τις παραμεθόριες και ορεινές περιοχές ο τουρισμός εντάσσεται στους τομείς που η Ένωση μπορεί να αναλάβει υποστηρικτικές ή συμπληρωματικές δράσεις, ενώ η αναφορά για τις νησιωτικές παραμεθόριες περιοχές της Ένωσης και τα προβλήματά τους θα μπορεί ενδεχόμενα –και το ελπίζουμε στο μέλλον– να αποτελέσει νομική βάση για να ζητήσουμε ιδιαίτερη οικονομική μεταχείριση από τα κοινοτικά ταμεία για αυτές τις περιοχές, ανεξάρτητα από το εισόδημά τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανεξάρτητα από όλα αυτά, στην αρχή της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος της Ευρώπης υπάρχει ένα προοίμιο το οποίο υπενθυμίζει, μεταξύ των άλλων, την πολιτισμική, θρησκευτική και ανθρωπιστική κληρονομιά της Ευρώπης, καθώς και τη θέληση των ευρωπαϊκών λαών να υπερβούν τις παλιές τους διχόνοιες και να σφυρηλατήσουν το κοινό τους πεπρωμένο, παραμένοντας όμως υπερήφανοι για την εθνική τους ταυτότητα και ιστορία.

Κύριε Πρόεδρε, κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι αυτή η συνταγματική προσπάθεια είναι η αρχή μίας μεγάλης πορείας για μία νέα Ευρώπη, αληθινά δημοκρατική, πιο σύγχρονη και πιο αποτελεσματική, έτσι όπως την ονειρεύτηκε και ο Κωνσταντίνος Καραμανλίδης. Είναι στο χέρι μας να οικοδομήσουμε μία Ευρώπη με έντονη διεθνή παρουσία, ασφαλή και είναι στο χέρι μας να την κάνουμε πιο λειτουργική, ώστε να θέτει τον πολίτη και τις ανάγκες του στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων της. Γι' αυτόν το λόγο λέω και εγώ «ναι» στην ψήφισή της.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής κ. Θεόφιλος Βασιλείου ζητεί άδεια ολιγόμηρης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Το λόγο έχει ο ειδικός εισηγητής του ΠΑΣΟΚ κ. Ευάγγελος Βενιζέλος.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η συζήτηση για την κύρωση της Συνθήκης που θεσπίζει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα στη Βουλή των Ελλήνων επικαλύπτεται και επικοινωνιακά και πολιτικά από την επικαιρότητα που αναδεικνύει μια εντυπωσιακή αδυναμία της Κυβέρνησης να διαχειριστεί μία σειρά από κρίσιμα θέματα εξωτερικής και οικονομικής πολιτικής, που συνδέονται άμεσα με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και με την κύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Ή για να το πω καλύτερα και ακριβέστερα, η συζήτηση μας επικαλύπτεται από τις κραυγαλέες και ανεξήγητες, από ένα σημείο και μετά, αντιφάσεις των πολιτικών επιλογών και πρακτικών της Κυβέρνησης.

Ο κατάλογος είναι μακρύς. Αυτό που συνέβη με το έγγραφο του κ. Νίμιτς για το διεθνές όνομα της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας είναι ενδεικτικό της αδυναμίας να διαχειριστεί η Κυβέρνηση όχι μόνο την ουσία αλλά και την προβολή των θεμάτων αυτού.

Στα ελληνοτουρκικά έχουμε την παράδοση εικόνα ο Υπουργός των Εξωτερικών να επισκέπτεται την Τουρκία και παράλληλα να βρίσκεται σε εξέλιξη αν όχι μία κρίση, μία οργανωμένη εστία έντασης στο Αιγαίο παράλληλα με την επίσκεψη του Έλληνα Υπουργού Εξωτερικών, προφανώς προκειμένου η Τουρκία να υπομνήσει με όσο γίνεται μεγαλύτερη έμφαση τις θέσεις της, θα έλεγα τις πάγιες αντιλήψεις της γύρω από τα θέματα αυτά.

Ακόμη σημαντικότερη είναι η αντίφαση που αναδεικνύεται με τη διπλή γλώσσα που χρησιμοποιεί η Κυβέρνηση απ' ενός μεν στο εσωτερικό της χώρας, απ' ετέρου δε στην έδρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες, γύρω από το περιβόητο ζητή-

μα του βασικού μετόχου.

Γύρω από το θέμα του «Βασικού Μετόχου» ο κ. Καραμανλής με τον κ. Παυλόπουλο δίνουν τη μάχη του «συνταγματικού πατριωτισμού», της «εθνικής κυριαρχίας» και της «εθνικής ανεξαρτησίας» -χρησιμοποιώ τους όρους μέσα σε εισαγωγικά- ενώ στο κορυφαίο ζήτημα της απογραφής ευχαρίστως και οικειοθελώς ο κ. Καραμανλής θέτει υπό επιτήρηση την ελληνική οικονομία, την υποτάσσει στην πολυμερή εποπτεία και χαιρείται γιατί η χώρα του έχασε όλο το διπλωματικό της κεφάλαιο, όλο το απόθεμα αξιοπιστίας που με κόπο είχε δημιουργηθεί τα προηγούμενα χρόνια.

Στο ζήτημα του «Βασικού Μετόχου» η Κυβέρνηση δίνει τη μάχη υπέρ μίας αντικοινοτικής ή αδιάφορης για το κοινοτικό δίκαιο ερμηνείας του εθνικού Συντάγματος.

Στο ζήτημα όμως των συμβασιούχων ο κ. Παυλόπουλος και φυσικά ο Πρωθυπουργός είναι υποχρεωμένοι να αποδεχθούν μία σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο ερμηνεία του Συντάγματος και των παγίων και των μεταβατικών διατάξεων, προκειμένου να διασωθεί το κύρος του προεδρικού διατάγματος και να υλοποιηθεί, έστω αποσπασματικά, η δέσμευση για την τακτοποίηση κάποιων λίγων από τους πολλούς προεκλογικά δεδηλωμένους συμβασιούχους του κ. Καραμανλή.

Βέβαια, εκεί που έπρεπε να δοθεί η μεγάλη μάχη, το Δεκέμβριο στη Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών για τα ελληνοτουρκικά, για την προοπτική ένταξης της Τουρκίας σε σχέση με την πολιτική λύση του Κυπριακού, εκεί έχουμε τις δειλές διατυπώσεις των συμπερασμάτων που δεν μπορούν καν να συγκριθούν με το κείμενο συμπερασμάτων του Ελσίνκι.

Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει καμία ευρωπαϊκή πολιτική, ότι δεν υπάρχει καμία στρατηγική και ότι υπάρχει ένας -κατά τη γνώμη μου- επικίνδυνος πνευματικός και πολιτικός «επαρχιωτισμός» της Κυβέρνησης που βιάζεται να κυρώσει με μία αμφίβολης συνταγματικότητας κοινοβουλευτική διαδικασία τη Συνθήκη για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Λες και το πρόβλημα είναι η γρήγορη κύρωση της Συνθήκης για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και όχι η διαμόρφωση και η εφαρμογή μιας συνολικής ευρωπαϊκής στρατηγικής που αφορά όχι μόνο τη χώρα και τα στενά εθνικά της συμφέροντα, πολιτικά και οικονομικά, αλλά την αντίληψή μας για την Ευρώπη που πρέπει να έχει στίγμα, που πρέπει να έχει προσανατολισμό, γιατί το μεγάλο ιδεολογικό και πολιτικό έλλειμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει πάρα πολύ συχνά από το γεγονός ότι μεσαία και μικρά κράτη δεν μπαίνουν στον κόπο να διαμορφώσουν και να διατυπώσουν ευθαρσώς τη δική τους συνολική αντίληψη για την Ευρώπη. Αυτό δυστυχώς κάνει η Κυβέρνηση του κ. Καραμανλή, σε αντίθεση μ' αυτό που έκανε με πολύ κόπο αλλά και με αποτελεσματικότητα η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Το σημαντικότερο όμως είναι, όπως σας είπα και προηγουμένως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ζήτημα της διγλωσσίας. Ο κ. Καραμανλής στις 29 Οκτωβρίου 2004 έζησε μία μεγάλη στιγμή της πολιτικής του ζωής. Υπέγραψε στη Ρώμη τη Συνθήκη για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Στη Συνθήκη αυτή περιλαμβάνεται μία θεμελιώδης διάταξη, το άρθρο I-6 που προβλέπει ρητά ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και το κοινοτικό δίκαιο υπερέχουν του δικαίου των κρατών-μελών στο πεδίο της αρμοδιότητας της Ένωσης.

Ο κ. Καραμανλής γνωρίζει πάρα πολύ καλά ότι η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει και κωδικοποιεί το ισχύον πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης και την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Επειδή ξενίζει η λέξη «υπεροχή» και κινητοποιεί αντανάκλαστικά συνταγματικού πατριωτισμού σε κράτη-μέλη, όπως και σε μας, πρέπει να πω ότι πράγματι η λέξη δεν είναι κατάλληλη γιατί το ζήτημα δεν είναι η υπεροχή, αλλά είναι ο σεβασμός του πεδίου των αρμοδιοτήτων της Ένωσης και άρα του πεδίου στο οποίο ισχύει η έννομη τάξη της Ένωσης με το πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιό της.

Δεν αλλάζει τίποτα με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, απλώς τα πράγματα λέγονται ρητά και πανηγυρικά. Πώς διαμορφώνεται το πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, άρα της λεγόμενης υπεροχής του; Διαμορφώνεται μέσα από μία απόφαση που λαμβάνουν οικειοθελώς τα κράτη-μέλη, που τη λαμβάνουν διαρκώς

εδώ και δεκαετίες και που την επιβεβαιώνουν με τη Συνθήκη για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Λέει το άρθρο 28, παράγραφος 2 του Ελληνικού Συντάγματος που αποσαφηνίστηκε με την Αναθεώρηση του 2001 -γιατί το άρθρο 28 θεωρείται η βάση για τη συμμετοχή μας στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση- ότι η Ελλάδα όπως και όλα τα κράτη-μέλη οικειοθελώς μπορεί να παραχωρεί αρμοδιότητες στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και λέει το άρθρο 28, παράγραφος 3, ότι η Ελλάδα οικειοθελώς προβαίνει σε ανάλογους περιορισμούς στην άσκηση της εθνικής της κυριαρχίας. Γιατί αυτό προωθεί το εθνικό συμφέρον, διασφαλίζει τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις βάσεις του δημοκρατικού πολιτεύματος, και γίνεται πάντα με τον όρο της ισότητας και της αμοιβαιότητας.

Αντίστοιχες διατάξεις σε όλες τις συνταγματικές τάξεις των κρατών-μελών διαμορφώνουν το πεδίο της Ένωσης, δοτά, κατά παραχώρηση. Αλλά αφ' ης στιγμής το κάνουμε αυτό και το υπογράφουμε, είμαστε υποχρεωμένοι να σεβαστούμε την υπογραφή μας.

Εάν ο κ. Καραμανλής ήθελε να θέσει επιφύλαξη για κάποια συνταγματική διάταξη όπως το άρθρο 14 για τα Μέσα Ενημέρωσης και τις δημόσιες συμβάσεις, όφειλε να το διαπραγματευτεί και αν μπορούσε να το πετύχει στη Ρώμη πριν από την υπογραφή, όπως έκανε η Ιρλανδία με το άρθρο 40 του δικού της Συντάγματος, για την απαγόρευση των αμβλώσεων, επειδή θεωρούσε λόγω καθολικής αντίληψης και παιδείας ότι αυτό είναι σημαντικό για την κοινωνία της. Δεν το έκανε όμως αυτό ο κ. Καραμανλής. Εδώ δεν επανέλαβε ούτε καν τη δήλωση για το άβατο του Αγίου Όρους, με κίνδυνο να έχουμε ερμηνευτικά προβλήματα ακόμα και γι' αυτό και να πρέπει να κάνουμε μία πολύπλοκη διαδρομή ερμηνευτική για να επιβεβαιώσουμε τη δήλωση αυτή η οποία είχε διατυπωθεί το 1980 στη Συνθήκη ένταξης της Ελλάδος.

Αυτό δεν σημαίνει ότι το εθνικό Σύνταγμα, κύριοι συνάδελφοι, υποβαθμίζεται ή υποτάσσεται σε μία ετερόνομη, εξωγενή δύναμη, την Ευρώπη, η οποία έρχεται να επιβληθεί ως κατακτητής στα εδάφη της Ελλάδος. Είναι αποτέλεσμα της δικής μας θεμελιώδους συνταγματικής επιλογής, την οποία εξέφρασε ο ιδρυτής της Νέας Δημοκρατίας, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, να είμαστε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να είμαστε μέτοχοι του σκληρού πυρήνα της πορείας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Είναι δυνατόν να μην αντιλαμβανόμαστε ότι έχουμε υπογράψει ως χώρα διά του κ. Καραμανλή το Πρωτόκολλο για την αρχή της επικουρικότητας που αναθέτει τελικά στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την κρίση, την αμετάκλητη και τελική, για το ποια αρμοδιότητα ανήκει στην Ένωση και ποια αρμοδιότητα ανήκει στα κράτη-μέλη όταν αντιδρούν τα εθνικά κοινοβούλια; Μα, η ίδια η αρμοδιότητα των ελληνικών δικαστηρίων να προβαίνουν σε έλεγχο συνταγματικότητας με βάση το ελληνικό Σύνταγμα και του κοινοτικού δικαίου για τα θέματα αυτά, ως αρμοδιότητα που μπορεί να παραχωρηθεί κατά το άρθρο 28 παράγραφος 3, παραχωρήθηκε στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Υπάρχει λοιπόν εδώ και ζήτημα ουσίας πάρα πολύ σοβαρό. Γιατί τονίσαμε και στην Επιτροπή ότι το ΠΑΣΟΚ υπερψηφίζει στην κοινοβουλευτική διαδικασία το κυρωτικό νομοσχέδιο, αλλά θεωρεί ότι εφαρμόζεται ο συνδυασμός των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 28, που είναι η συνταγματική βάση για την κύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, δηλαδή απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία εκατόν ογδόντα Βουλευτών επί συνόλου τριακοσίων. Και φυσικά, αφού η κυβέρνηση δεν έστερξε να εφαρμόσει τη διαδικασία του άρθρου 44, παράγραφος 2α, για την προκήρυξη ενός δημοψηφίσματος «συμβουλευτικού» χαρακτήρα για ένα κρίσιμο εθνικό θέμα όπως αυτό, το ΠΑΣΟΚ και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης θέτουν το θέμα κατά το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής για τη διεξαγωγή κυρωτικού δημοψηφίσματος, μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου, αλλά πριν την έκδοση και τη δημοσίευσή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Γιατί η συμμετοχή μας στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και το νέο σχήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το προσδιορίζει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, συνιστούν και σπουδαίο

κοινωνικό ζήτημα, όπως προβλέπει το άρθρο 44 παράγραφος 2, εδάφιο β' του Συντάγματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Γαλλία οργανώνει ένα μεγάλο οριακό, όπως δείχνουν οι δημοσκοπήσεις, δημοψήφισμα. Τα δημοψηφίσματα δεν λειτουργούν μόνο τυπικά και νομιμοποιητικά. Λειτουργούν και διαβουλευτικά, επιμορφωτικά. Μας επιτρέπουν να αποκτήσουμε μια ενσυνείδητη, ολοκληρωμένη και σύγχρονη αντίληψη για την Ευρώπη. Οι Έλληνες πιστεύουν –και δικαίως– ότι Ευρώπη σημαίνει ό,τι σήμαινε και το 1974 μετά τη δικτατορία, δηλαδή δημοκρατία, κράτος-δικαίου, ασφάλεια των συνόρων, σταθερότητα της περιοχής. Όλα αυτά είναι σωστά. Σημαίνει η Ευρώπη και κοινωνικό κράτος, αλλά σημαίνει και σκληρή διαπραγμάτευση, σημαίνει και μια σκληρή σύγκρουση ανάμεσα στα πολιτικά όργανα, όπως το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών -το ECOFIN- και το σύστημα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Είπα και στην επιτροπή ότι στην ερώτηση αν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι προοδευτικό ή συντηρητικό, σοσιαλδημοκρατικό ή μονεταριστικό, η απάντηση είναι: Το ελληνικό Σύνταγμα τι είναι; Προοδευτικό ή συντηρητικό; Είναι ένα θεσμικό κέλυφος που επιτρέπει και στη Νέα Δημοκρατία να ασκεί την πολιτική της και στο ΠΑΣΟΚ ως κυβέρνηση να ασκήσει τη δική του πολιτική. Έτσι, και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Σύνταγμα είναι πάντα κείμενο διπλής ανάγνωσης, γιατί πρέπει να είναι μακρόβιο και ευρύχωρο. Και εναπόκειται στον πολιτικό συσχετισμό των δυνάμεων και στις προοδευτικές δυνάμεις της κοινωνίας και του πολιτικού συστήματος των κρατών-μελών να προσδώσουν χαρακτήρα και προσανατολισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αρα θα κυρώσουμε με τη διαδικασία αυτή μια συνθήκη, που δεν είναι μόνο συνθήκη, όπως οι προηγούμενες μέχρι τη Νίκαια, αλλά προσχωρεί στη μορφή, στην έννοια και τους συμβολισμούς του Συντάγματος. Όχι ενός Συντάγματος ίδιου με τα εθνικά, αλλά ενός κειμένου που παραπέμπει στις μεγάλες αξίες και τους μεγάλους κανόνες ερμηνείας των συνταγματικών κειμένων. Άλλωστε, με διεθνή σύμβαση έχουν προκύψει και εθνικά συντάγματα, όπως το κυπριακό ή το Σύνταγμα της Σερβίας -Ερζεγοβίνης.

Είναι λοιπόν πάρα πολύ σημαντικό να βλέπουμε αυτήν τη διπλή εικόνα του Ευρωπαϊκού Συντάγματος: και Συνθήκη και Σύνταγμα, και προοδευτική ανάγνωση και συντηρητική ανάγνωση. Γι' αυτό χρειάζεται εκτός από το Σύνταγμα, να βλέπουμε πώς καλύπτεται το μεγάλο πολιτικό έλλειμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μιας Ένωσης που δεν παύει να είναι μια ένωση κρατών και λαών με δοτές αρμοδιότητες, με αρμοδιότητες που παραχωρούν τα κράτη-μέλη, αλλά, όταν παραχωρούν αρμοδιότητες, σέβονται την παραχώρηση και την υπογραφή τους και αρκούνται στους μηχανισμούς της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, που προβλέπει η ίδια η Σύμβαση και τα σχετικά της πρωτόκολλα.

Αυτή η Συνθήκη για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα συγκεφαλαιώνει όλη την ύλη του πρωτογενούς κοινοτικού δικαίου και αναδεικνύει τα τρία συστήματα που συνυπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα πολύπλοκο και αντιφατικό φαινόμενο. Εμπεριέχει ένα σύστημα διακυβερνητικών διακανονισμών. Τα πάγια εθνικά συμφέροντα είναι πανίσχυρα. Ο διακυβερνητικός, δηλαδή ο διακρατικός, συσχετισμός λειτουργεί και επικαθορίζει πολλά πράγματα. Λειτουργεί όμως και ένα σύστημα κοινωνικοπολιτικών συσχετισμών, πολύ σημαντικό και καθόλου ευκαταφρόνητο, με επίκεντρο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκεί όπου πρέπει να δοθεί η μάχη για την κοινωνική Ευρώπη και για την προοδευτική αντίληψη. Και βέβαια ένα σύστημα διοικητικών και δικαστικών διευθετήσεων, με βασικά όργανα την επιτροπή και το δικαστήριο, που είναι και θεματοφύλακες του κοινοτικού συμφέροντος.

Αρα έχουμε πάντα τη διπλή αυτή κίνηση μέσα στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτή η κίνηση μας οδηγεί σε ένα τελικό ερώτημα: Το βήμα που γίνεται με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι πράγματι τόσο μεγάλο, τόσο σημαντικό; Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί επί της ουσίας βήματα που έγιναν με προγενέστερες συνθήκες, όπως του Μάαστριχτ, να ήταν σημαντικότερα, αλλά το συμβολικό, πολιτικό και τελικά κοινωνικό

βήμα που γίνεται με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα -επειδή μιλάμε για Σύνταγμα- είναι τεράστιο και μοναδικό. Η ίδια η διαδικασία της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, διαδικασία έντονα κοινοβουλευτικού χαρακτήρα, νομιμοποιεί διαφορετικά το Σύνταγμα. Το γεγονός ότι δέκα χώρες στις οποίες πρέπει να προσθέσουμε και άλλες επτά που ενετάχθησαν το 2003 με δημοψήφισμα, δηλαδή συνολικά δεκαεπτά χώρες οργανώνουν δημοψήφισμα, σημαίνει κάτι πολύ σημαντικό για το κείμενο αυτό.

Λέει όμως μία άλλη αντίληψη, που ασκεί μία αριστερή και μαξιμαλιστική κριτική στο Σύνταγμα: Ας το καταψηφίσουμε για να επαναδιαπραγματευτούμε ένα καλύτερο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μία θέση που πρέπει να μας προβληματίσει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Η καταψήφιση, όμως, του Συντάγματος αυτού θα οδηγήσει στην παράταση της ισχύος της Συνθήκης της Νίκαιας, η οποία δεν νομίζω ότι είναι πιο προοδευτική ή πιο ανοικτή από τη νέα Συνθήκη της Ρώμης για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και, εν πάση περιπτώσει, θα οδηγήσει σε μία νέα διακυβερνητική διάσκεψη, σε μία επαναδιαπραγμάτευση.

Η εκτίμησή τους είναι ότι ο διακρατικός συσχετισμός δυνάμεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ο πολιτικός συσχετισμός μεταξύ κυβερνήσεων και κομμάτων θα οδηγήσει σε μία πιο καθαρή, προοδευτική, δηλαδή σοσιαλδημοκρατικής αντίληψης, διατύπωση των σχετικών διατάξεων; Πιθανότατα όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας παρακαλώ ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Γι' αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας ότι η λογική του ευρωπαϊκού φαινομένου, η φιλοσοφία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης βασίζεται στη διαρκή κίνηση. Η ακινησία και η παλινδρόμηση είναι αυτή που μπορεί να υπονομεύσει την Ευρώπη συνολικά, άρα και την κοινωνική Ευρώπη. Γιατί η εισφορά της κοινωνικής Ευρώπης όχι με παροχές, όχι με αναδιανεμητικούς μηχανισμούς -γιατί αυτά ανήκουν στο κράτος και την κρατική οικονομική και κοινωνική πολιτική- αλλά με το ρυθμιστικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους είναι πάρα πολύ σημαντική. Δεν θα είχαμε την οδηγία για τους συμβασιούχους, για παράδειγμα, χωρίς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώσατε, κύριε συνάδελφε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Άρα, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ενσυνείδητα πρέπει να κάνουμε το βήμα της κύρωσης χωρίς να έχουμε ψευδαισθήσεις, αλλά με μία πραγματιστική και συγκροτημένη αντίληψη. Και αυτή η αντίληψη πρέπει να εγκριθεί και από τον ελληνικό λαό, ο οποίος πρέπει να έχει πλήρη αίσθηση του διαβήματος που κάνουμε με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω πως όλοι θεωρούμε ότι είναι, πράγματι, μία ιστορική στιγμή για το Κοινοβούλιο και τον τόπο η κύρωση της Συνθήκης για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Αρκετές φορές -και αυτό το έχει αποδείξει το παρελθόν- δίνουμε μεγάλη σημασία σε μικρά πράγματα συγκυρίας και πιστεύουμε ότι αυτά είναι εκείνα που γράφουν την ιστορία. Έτσι πολλές φορές περνάνε απαρατήρητα μεγάλα ζητήματα, των οποίων τη σημασία βλέπουμε αργότερα.

Νομίζω ότι όλοι σήμερα αντιλαμβάνονται τη σημασία που είχε η πρωτοβουλία του Κωνσταντίνου Καραμανλή να ωθήσει τότε την Ελλάδα στην ΕΟΚ όταν κάποιοι θεωρούσαν αυτό το γεγονός, όχι μόνο ασήμαντο αλλά και βλαπτικό για τον τόπο όταν αποχωρούσαν μέσα από αυτήν την Αίθουσα!

Είναι ευτυχής συγκυρία ότι, τώρα τουλάχιστον, όλοι αντιλαμβάνομαστε τη σημασία του γεγονότος ότι η μοίρα του τόπου

είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την Ευρώπη και την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Άσχετα αν υπάρχουν επί μέρους διαφορές, ένα είναι γεγονός. Ότι ουδείς αμφισβητεί –εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις- πως η χώρα μπορεί και πρέπει να πορευθεί μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, πρωτοπορώντας μάλιστα, προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Και αυτή ακριβώς η Συνθήκη αποτελεί ίσως όχι ένα άλμα, αλλά, τουλάχιστον, ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Σίγουρα η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να είχε κάνει περισσότερα. Ήδη, όμως, κάνει πολλά. Και το γεγονός ότι η χώρα μας πρωτοπορεί σε ταχύτητα στην κύρωση αυτή, αποδεικνύει ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει κατά βάση ευρωσκεπτικισμός. Ευρωπαϊσμός υπάρχει. Με την έννοια ότι αγωνιούμε σχεδόν όλοι να πάμε γρηγορότερα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Και η Ελλάδα έχει κάθε λόγο να έχει αυτήν την ευρωπαϊστική γωνία.

Άρα, λοιπόν, κάνουμε ένα σημαντικό βήμα. Ζούμε μία ιστορική στιγμή. Και πιστεύουμε ότι αυτό το βήμα θα γίνει άλμα. Και στα χρόνια που έρχονται η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αντιληφθεί τις ευθύνες που έχει απέναντι σε ολόκληρο τον κόσμο, στην ειρήνη και τη δημοκρατία, για να κάνει γρηγορότερα εκείνο που πρέπει προς την ολοκλήρωσή της.

Αυτό ακριβώς το Σύνταγμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει μία πολύ μεγάλη σημασία σε πολλά πράγματα. Και σε ό,τι αφορά τη νομική προσωπικότητα, την οποία προσδίδει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε ό,τι αφορά την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και σε ό,τι αφορά την κατανομή των αρμοδιοτήτων και τη διαμόρφωση των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών-μελών.

Έχει, όμως, κάτι πολύ σημαντικότερο. Περιλαμβάνει τον Χάρτη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ο οποίος έχει μία πρωτότυπη κατάσταση, που στο μέλλον θα αποτελέσει τη βάση και για τα εθνικά συντάγματα.

Και, κυρίως, αποδίδει τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χαρακτήρα σύμφυτο με τον πολιτισμό της Ευρώπης, χαρακτήρα σύμφυτο με τον πολιτισμό της Ελλάδας που είναι η βάση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Λίγοι, ατυχώς, έχουν δώσει τη σημασία που πρέπει στο Χάρτη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ο Χάρτης αυτός, που στηρίζεται στις βασικές έννοιες της αξίας του ανθρώπου, της δικαιοσύνης, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης, έχει τεράστια σημασία και για έναν άλλο λόγο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Βεβαίως οι διατάξεις των κρατών-μελών μπορεί να πηγαίνουν πέρα από τις διατάξεις του Χάρτη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Πράγματι, το ελληνικό Σύνταγμα, αν το κοιτάξει κανείς, έχει διατάξεις για την προστασία των δικαιωμάτων που είναι πολύ περισσότερο προχωρημένες από τις διατάξεις που περιέχει ο Χάρτης για τα δικαιώματα του Ανθρώπου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως το γεγονός ότι περιέχει αυτή η Συνθήκη το Χάρτη –γιατί κάθε Σύνταγμα ξέρετε ότι ξεκινάει από τα δικαιώματα του ανθρώπου- πέρα από τον συμβολισμό έχει και την εξής μεγάλη σημασία: Ο Χάρτης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου θέτει το μίνιμουμ της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου για όλα τα κράτη-μέλη. Αλλά προσέξτε και κάτι άλλο πιο σημαντικό. Δίνει και το μίνιμουμ που πρέπει να εκπληρώνουν τα κράτη, τα οποία φιλοδοξούν κάποτε να γίνουν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δημιουργεί αυτός ο χάρτης τη βάση ενός κεκτημένου το οποίο πρέπει να πληροί κάθε κράτος-μέλος στο μέλλον για να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή αν ένα κράτος φιλοδοξεί να ξεκινήσει τις διαπραγματεύσεις και να γίνει μέλος, πρέπει να έχει αυτήν τη στάθμη των δικαιωμάτων που είναι το μίνιμουμ, το οποίο πρέπει να δεχθούμε. Αυτό προσδίδει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια σημαντική ασφάλεια. Δεν επιτρέπει να προσέλθουν σ' αυτήν κράτη τα οποία δεν θα έχουν το μίνιμουμ εκείνο δημοκρατίας, το οποίο απαιτείται σύμφωνα με τα δεδομένα της έννομης τάξης της. Και αυτό ισχύει για όλους. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία και το τονίζω. Γιατί κάτι ανέφερε ο κ. Βενιζέλος προηγουμένως, παραδείγματος χάρι και για την Τουρκία. Μπορεί βεβαίως να ξεκινήσουν, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις –και αυτό θα το δούμε στην πορεία- και για την Τουρκία οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Αν δεν πληροί όμως τις προϋποθέσεις αυτού του Συντάγματος για το οποίο μιλάμε

τώρα, τότε από και πέρα δεν μπορεί να τεθεί ζήτημα να γίνει κράτος-μέλος. Ή μπορεί, παραδείγματος χάρι, αυτό να αποτελέσει και τη βάση για να διακοπούν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Και αν κοιτάξει κανείς τη Συνθήκη, θα παρατηρήσει ότι ένα κράτος το οποίο φιλοδοξεί να γίνει μέλος, πρέπει να τηρεί προϋποθέσεις που αφορούν γενικότερα την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά και την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου. Όταν ένα κράτος παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο, πολύ περισσότερο μάλιστα το Διεθνές Δίκαιο σε σχέση με κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από και πέρα τίθεται ένα σημαντικό ζήτημα για την όλη πορεία του προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Είναι λοιπόν αυτό το Σύνταγμα, εφόσον κυρωθεί –και όλοι πρέπει να ευχόμαστε να κυρωθεί- ο θώρακας της Ευρώπης, ώστε όχι μόνο τα μέλη της αλλά και τα μελλοντικά μέλη να πληρούν τις προϋποθέσεις εκείνες οι οποίες πρέπει να υπάρχουν ώστε η Ευρώπη να πορεύεται στο μέλλον και να μην κάνει βήματα προς τα πίσω. Και θα είναι κρίμα να μην προχωρήσει αυτή η κύρωση από όλα τα κράτη-μέλη.

Παρακολουθούμε με λύπη και αγωνία, μεγάλη ανησυχία, το σκεπτικισμό που υπάρχει σε άλλες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα ήταν βήμα προς τα πίσω να μην ολοκληρωθεί αυτή η κύρωση απ' όλα τα κράτη-μέλη. Και εμείς πρωτοστατούμε, το τονίζω, γιατί θεωρούμε ότι αυτή η κύρωση είναι ίσως όχι άλμα αλλά ένα πολύ σημαντικό βήμα, που αν δεν το κάνουμε, τότε από και πέρα το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι άδηλο. Γιατί η πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μπορεί να μείνει λειψή.

Και ύστερα από τη διεύρυνση που ήταν αναγκαία, αν δεν υπάρξει αυτό το απαραίτητο βήμα, τότε το μέλλον της Ευρώπης, όπως είπα προηγουμένως, είναι αβέβαιο. Καλή η διεύρυνση αλλά αν δεν υπάρχουν και οι συνεκτικοί αρμοί οι οποίοι επιτρέπουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να λειτουργήσει με το μίνιμουμ εκείνο που την οδηγεί προς το μέλλον, τότε από και πέρα το μέλλον αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να φαλκιδευθεί. Γι' αυτό σπεύδουμε, γι' αυτό πρωτοπορούμε, γι' αυτό πιστεύουμε σε αυτό το Σύνταγμα. Και γι' αυτό πιστεύουμε ότι αυτό το Σύνταγμα μπορεί να βοηθήσει την Ευρώπη να παίξει το ρόλο που της αρμόζει σε παγκόσμια κλίμακα, αλλά και να οδηγήσει και τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα υποψήφια κράτη-μέλη, να τηρήσουν τα διεθνή νόμιμα και τα δικαιώματα του ανθρώπου και να μην επιδίδονται σε ασκήσεις παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου, καθώς επίσης και σε επώδυνες ασκήσεις παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Κατά τα λοιπά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να επισημάνω ορισμένα πράγματα, τα οποία τονίστηκαν προηγουμένως από την πλευρά του κ. Βενιζέλου και τα οποία χρειάζονται διευκρίνιση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ)

Γιατί είναι κρίμα την ουσία μιας μεγάλης συζήτησης σε σχέση με τα σημαντικά θέματα, που αφορούν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, να τη σκιάζουν διάφορες τοποθετήσεις, οι οποίες μάλλον αποπροσανατολίζουν τη συζήτηση από το πραγματικό της νόημα.

Ποια είναι η ουσία του Ευρωπαϊκού Συντάγματος;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν δημιουργείται για πρώτη φορά μια έννομη τάξη, ούτε ένα κείμενο που θεμελιώνει μια έννομη τάξη με διαφορετική νομική ισχύ απ' αυτήν που υπήρχε προηγουμένως. Και αυτό δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς. Στην πραγματικότητα τι κάνει αυτό το Σύνταγμα; Αυτό το Σύνταγμα συμπυκνώνει τις Συνθήκες που ήδη υπάρχουν –παραδείγματος χάρι, Μάαστριχτ, Άμστερνταμ, Νίκαια- τις τροποποιεί εν μέρει και, από και πέρα, έχει την ίδια νομική ισχύ που έχουν και αυτές οι Συνθήκες. Δεν αλλάζει η νομική ισχύς αυτού του κειμένου σε σχέση με τις Συνθήκες που ήδη υπάρχουν. Ό,τι υπήρχε προηγουμένως, υπάρχει και τώρα από πλευράς νομικής ισχύος. Συμπυκνώνονται, τακτοποιούνται, τροποποιούνται, αλλά σε καμία περίπτωση δεν δημιουργείται ένα Σύνταγμα, υπό την τυπική του όρου έννοια, αφού η Ευρώπη δεν συνιστά μια συγκεκριμένη πολιτεία. Δεν έχει την πολιτειακή

εκείνη δομή –και φιλοδοξούμε και ελπίζουμε να την αποκτήσει γρήγορα, αλλά πάντως δεν την έχει τώρα- που επιτρέπει να πούμε ότι αυτό το κείμενο αποτελεί Σύνταγμα υπό την τυπική του όρου έννοια. Άρα, είναι συστηματοποίηση όλων των Συνθηκών, οι οποίες εν τω μεταξύ υπάρχουν, είναι τροποποίησή τους, δεν δημιουργείται όμως μια άλλη έννομη τάξη με διαφορετική νομική ισχύ. Αυτό το ξέρουν όλοι. Και αυτό δίνει μια διπλή απάντηση σε αυτά που ελέχθησαν προηγουμένως.

Πρώτα-πρώτα, άκουσα πολλές φορές να γίνεται λόγος για το περιφημο θέμα του δημοψηφίσματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμά μας καθορίζει ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να γίνει δημοψήφισμα στην Ελλάδα. Είναι το άρθρο 44, το οποίο λέει ότι δημοψήφισμα μπορεί να γίνει σε δύο περιπτώσεις: Η μία είναι για κρίσιμο θέμα και η άλλη, όταν έχει ψηφιστεί ένα νομοσχέδιο και τίθεται σε δημοψήφισμα, υπό τη συγκεκριμένη διαδικασία, για σοβαρό κοινωνικό ζήτημα. Ισχύει κάτι από τα δύο στη συγκεκριμένη περίπτωση;

Είχε ζητήσει η Αξιωματική Αντιπολίτευση και τα λοιπά κόμματα δημοψήφισμα πριν φτάσουμε στην ψήφιση της Συνθήκης αυτής. Και από την πλευρά του ΚΚΕ και του Συνασπισμού οφείλω να πω ότι η στάση είναι συνεπής. Και ό,τι θα πω δεν αποτελεί κριτική σε μια πάγια θέση, την οποίαν είχε και το ΚΚΕ και ο Συνασπισμός. Το ερώτημα απευθύνεται κυρίως προς την Αξιωματική Αντιπολίτευση. Μιλάει σήμερα για δημοψήφισμα που έπρεπε να γίνει -υποτίθεται- για κρίσιμο εθνικό θέμα. Είναι αυτό κρίσιμο εθνικό θέμα, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Συντάγματος;

Αν ήταν έτσι τα πράγματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κρισμότερο θα ήταν το θέμα της αρχικής μας ένταξης στην τότε ΕΟΚ. Τότε μπήκαμε με δική μας πρωτοβουλία μέσα από κοινοβουλευτικές διαδικασίες, αλλά το ΠΑΣΟΚ είχε πει ότι θα κάνει δημοψήφισμα μετά το 1981 και δεν το έκανε. Και το ερώτημα είναι: Για το μείζον θέμα της εισόδου και για ένα θέμα που είχε δεσμευθεί το ΠΑΣΟΚ, δεν έκανε δημοψήφισμα. Τώρα γιατί να κάνουμε; Για το έλασσον, που είναι σημαντικό βήμα, αλλά που σε σχέση με τη διαμόρφωση της κοινοτικής έννομης τάξης και των θεσμών δεν έχει την ίδια σημασία με το να μπαίνει μια χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Είναι μια δεδομένη κατάσταση που διαμορφώνεται.

Από και πέρα, όλες οι υπόλοιπες Συνθήκες –Μάαστριχτ, Άμστερνταμ, Νίκαια- είναι γνωστό ότι όχι μόνο δεν πέρασαν από τη διαδικασία δημοψηφίσματος, αλλά ο ίδιος ο κ. Σημίτης όταν του το ζητούσαν το 1998, έλεγε ότι στην Ελλάδα αυτά τα θέματα είναι ζητήματα κοινοβουλευτικής διαδικασίας και δεν υπάρχει θέμα δημοψηφίσματος. Από και πέρα, αφού το ΠΑΣΟΚ όταν ήταν κυβέρνηση δεν έκανε δημοψήφισμα όταν εδωκεναι, κατά κάποιον τρόπο, πρωτογενώς ένα θεσμικό πλαίσιο, το οποίο αφορούσε την Ευρωπαϊκή Ένωση και την πορεία της χώρας μας, το κάνουμε τώρα που συμβαίνει τι, όπως είπα προηγουμένως; Συμπυκνώνονται οι Συνθήκες που υπάρχουν και τροποποιούνται; Είναι κρίσιμο εθνικό θέμα αυτό, αλλά δεν ήταν κρίσιμο εθνικό θέμα ούτε η είσοδος της χώρας στην τότε ΕΟΚ ούτε η διαμόρφωση των Συνθηκών, όπως παραδείγματος χάρι, Μάαστριχτ, Νίκαια, Άμστερνταμ, κλπ;

Αυτό περιέχει μια σημαντική αντίφαση για το ΠΑΣΟΚ, που αποδεικνύει ότι δεν το λέει τώρα γιατί το θεωρεί σημαντικό. Κάποια στιγμή έπρεπε να πει κάτι σε σχέση με την όλη διαδικασία. Περισσότερο δηλαδή είναι ένα πυροτέχνημα δημοσιότητας και πολύ λιγότερο ένα θέμα ουσίας. Διότι, εάν δεν είχε ακολουθήσει αυτήν την αντιφατική τακτική μέχρι σήμερα το ΠΑΣΟΚ, θα νομιμοποιούνταν να το πει, όπως το λέει το ΚΚΕ και ο Συνασπισμός. Από και πέρα, τους απαντάμε με ουσιαστικό επιχείρημα: Ναι, με κοινοβουλευτικές διαδικασίες προχωράμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτή ήταν η αρχική μας τακτική και αυτό κάνουμε.

Πολύ περισσότερο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν συντρέχει η δεύτερη περίπτωση, την οποία πρόκειται να προτείνει το ΠΑΣΟΚ. Και πάλι δεν αφορά η κριτική μου το ΚΚΕ και το Συνασπισμό. Φαίνεται ότι το ΠΑΣΟΚ μαζί με τις άλλες δυνάμεις της Αντιπολίτευσης θα ζητήσει να γίνει δημοψήφισμα επί

ψηφισμένου νομοσχεδίου για σοβαρό κοινωνικό ζήτημα.

Μα, κύριοι συνάδελφοι, κοιτάτε τι λέγατε εσείς κατά τη διάρκεια της ψήφισης της σχετικής διάταξης για το τι είναι σοβαρό κοινωνικό ζήτημα. Θεωρείτε ότι η ψήφιση αυτού του κειμένου, αυτής της Συνθήκης είναι σοβαρό κοινωνικό ζήτημα κατά την έννοια του άρθρου 44, έτσι ώστε να πάμε για δημοψήφισμα μέσα από αυτήν τη διαδικασία; Αυτή είναι η λογική την οποία έχετε γι' αυτήν τη Συνθήκη;

Μα, κύριε Βενιζέλε, κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, εάν είναι έτσι, αυτά έρχονται σε πλήρη αντίθεση με ό,τι ακούγαμε σε αυτό το Βήμα λίγο πριν. Η αλήθεια είναι άλλη και φαίνεται και από τις διαδικασίες που ακολουθήσατε στο κόμμα σας. Συνηθίζετε να παραπέμπετε σε γενικότερες διαδικασίες, προκειμένου να αποφύγουμε την ουσία του πράγματος, γιατί εδώ μιλάμε για ουσιαστικά ζητήματα και τα ουσιαστικά ζητήματα είναι δεδομένα.

Ποια είναι τα δεδομένα ζητήματα; Ναι ή όχι αυτήν τη στιγμή πρέπει να προχωρήσουμε σε αυτήν την κύρωση; Αμφισβητείται από κανένα σε αυτόν τον τόπο ότι η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού θέλει αυτήν την κύρωση; Οι περισσότερες χώρες, εκείνες οκτώ συγκεκριμένα από τις είκοσι πέντε οι οποίες πηγαίνουν σε δημοψήφισμα, έχουν τεράστια προβλήματα αμφισβήτησης. Εμείς, δόξα τω Θεώ, δεν τα έχουμε αυτά σε αυτό το θέμα. Άρα πρέπει να προχωρήσουμε σε αυτήν την κύρωση και να κοιτάξουμε πώς μπορούμε να συμβάλουμε στην κύρωση γενικότερα ώστε και τα άλλα κράτη-μέλη να προχωρήσουν/

Κατά λοιπά, θα ήθελα να πω και μια τελευταία λέξη σε αυτά που ακούστηκαν για τα θέματα των σχέσεων του κοινοτικού δικαίου με την ελληνική έννομη τάξη και το Σύνταγμα και την αναφορά στη συγκεκριμένη διάταξη.

Μα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, η διάταξη την οποία περιέχει η Συνθήκη, δεν λέει τίποτα άλλο από αυτό που έλεγε η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '70 με τις δύο βασικές αποφάσεις «Costa c/ ENEL» και «Handelsgesellschaft». Η κοινοτική έννομη τάξη, που έχει τη δική της αυτοτέλεια καθώς και τα όργανά της θεωρούν ότι το δίκαιο που αυτά εφαρμόζουν υπερέχει. Και αυτή είναι η λογική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αν υπάρξει Σύνταγμα υπό την τυπική του όρου έννοια, στο μέλλον, όταν η Ευρώπη γίνει πολιτεία υπό την τυπική του όρου έννοια και αποκτήσει έτσι τυπικό Σύνταγμα, τότε από εκεί και πέρα για τα κράτη-μέλη που θα αποτελούν μέρος αυτού του κράτους, τίθεται το ζήτημα που έθεσε ο κ. Βενιζέλος. Σήμερα η διάταξη αυτή δεν λέει κάτι διαφορετικό από εκείνο που έλεγαν προηγουμένως οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου και η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Είναι αυτονόητο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ότι αυτό το δίκαιο το οποίο εφαρμόζει, κατά τη γνώμη του κοινοτικού δικαστή, παραδείγματος χάρι, υπερέχει έναντι του εθνικού δικαίου. Το ζήτημα είναι τι λέει, τι εφαρμόζει ο Έλληνας δικαστής όταν δεν υπάρχει ευρωπαϊκό Σύνταγμα υπό την τυπική του όρου έννοια.

Ναι ή όχι ξεκινάει ο Έλληνας δικαστής και η ελληνική πολιτεία από το Σύνταγμά της, που το άρθρο 28 είναι εκείνο που επιτρέπει και επέτρεψε –και το είπαμε πολλές φορές από αυτό το Βήμα- την είσοδό μας και την πορεία μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Είναι η μήτρα της έννομης τάξης που μας επιτρέπει να συμμετάσχουμε στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη του άρθρου 28; Πώς μπορεί, λοιπόν, να τεθεί θέμα τέτοιας ιεράρχησης; Θα μπορούσε το άρθρο 28, που μας επιτρέπει να μετέχουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να προσδώσει σε μια άλλη έννομη τάξη περισσότερη τυπική ισχύ από εκείνη που το ίδιο έχει; Αυτά μπορεί να γίνουν μόνο με πρωτογενή άσκηση συντακτικής εξουσίας. Και αυτό μπορεί να συμβεί σε μια μελλοντική ευρωπαϊκή πολιτεία. Όσο ζούμε σήμερα υπ' αυτό το καθεστώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με αυτόν τον δυϊσμό έννομων τάξεων, κάθε έννομη τάξη έχει τη δική της λογική. Ιδίως σ' επίπεδο Συντάγματος το τονίζω. Γιατί κατά τα λοιπά ουδείς αμφισβητεί –και αυτό φαίνεται και από το άρθρο 28 γενικότερα- ότι οι επί μέρους κανόνες, οι άλλοι κανόνες από εκεί και πέρα πράγματι

υπόκεινται στο κοινοτικό δίκαιο. Αλλά σε ό,τι αφορά το Σύνταγμα είναι δυνατόν να κάνουμε τέτοια θέματα ιεραρχήσεων; Η πολιτεία και ο δικαστής στην Ελλάδα ξεκινούν από το Σύνταγμα τους και υπερασπίζονται αλλά και αποδεικνύουν στα κοινοτικά όργανα -και αυτή είναι η αποστολή μας, όσο δεν υπάρχει τυπικό Σύνταγμα από πλευράς κοινοτικού δικαίου- τη συμβατότητα του ελληνικού Συντάγματος με το κοινοτικό δίκαιο, για να μην έλθει σε σύγκρουση. Αυτό κάνουν όλες οι χώρες. Ξέρετε καμία χώρα, η οποία να είχε κάτι το διαφορετικό; Το Conseil Constitutionnel στη Γαλλία δηλαδή τι είναι; Ξέρει λιγότερο κοινοτικό δίκαιο, παραδείγματος χάρι, όπως κάποιοι φαίνεται να ισχυρίζονται εδώ; Ας έλθουν να μας πουν ευθέως κάποιοι -όσο δεν υπάρχει Σύνταγμα υπό την τυπική του όρου έννοια- αν προτρέπουν την ελληνική πολιτεία και τα ελληνικά δικαστήρια να ξεκινήσουν εφαρμόζοντας κοινοτικό δίκαιο έναντι του Συντάγματος.

Εμείς είπαμε κάτι άλλο. Όσο δεν υπάρχει -και το τονίζω- Σύνταγμα υπό την τυπική του όρου έννοια και όσο βρισκόμαστε σε αυτό το καθεστώς έννομης τάξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεκινάμε από το Σύνταγμα μας, που είναι η βάση η οποία μας επιτρέπει να μετέχουμε στην κοινοτική έννομη τάξη. Είναι η βάση της θεσμικής λογικής και της ελληνικής πολιτείας και των ελληνικών δικαστηρίων.

Βεβαίως αγωνιζόμαστε να αποδείξουμε, επειδή βρίσκεται η Ευρωπαϊκή Ένωση σε αυτήν τη φάση ακόμα της μη ολοκλήρωσης, ότι το ελληνικό Σύνταγμα δεν έρχεται σε αντίθεση με το κοινοτικό δίκαιο. Αυτό κάνουν και όλες οι άλλες χώρες, οι οποίες δεν έχουν διαφορετική συνταγματική διάταξη. Αλλά όλες οι χώρες που έχουν την ίδια μορφή συντάγματος και την ίδια μορφή λογικής με εμάς, έχουν ακριβώς την ίδια θέση. Παραπέμπω στην πάγια και τελευταία νομολογία του Γαλλικού Συνταγματικού Δικαστηρίου, δηλαδή και στις αποφάσεις του 2004 και τις παλαιότερες.

Κατόπιν τούτου, τα όσα ελέχθησαν για επιφυλάξεις που μπορούσαμε να κρατήσουμε ως προς τη συγκεκριμένη ρύθμιση, ηχούν αστεία στα αυτιά μας. Γιατί αλίμονό μας εάν σε ένα θέμα που είναι αυτόνομο από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τόσα χρόνια, θέταμε ζήτημα επιφυλάξεων.

Όλα αυτά είναι οι αμχανίες εκείνων οι οποίοι σε ένα θεμελιώδες θέμα, όπως είναι το άρθρο 14 παράγραφος 9 του Συντάγματος, προσπάθησαν να συμβιβάσουν τα ασυμβίβαστα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Υπουργέ, τελειώνετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αλλά η αλήθεια είναι μία: Εκείνοι που θέλουν να υπερασπιστούν και την Ελλάδα και την Ευρώπη και τη θέση της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετέχουν ισότιμα και αγωνίζονται για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Μέσα σε αυτήν την Ευρώπη υπερασπιζόμαστε τις αρχές του Συντάγματός μας, που είναι σύμφυτες και με τις αρχές τις οποίες περιγράφει η ίδια Συνθήκη. Γιατί η διαφάνεια και η πάταξη της διαπλοκής είναι βασικές αρχές, που περιλαμβάνονται και μέσα στη Συνθήκη, εάν τη διαβάσει κανείς με προσοχή.

Αντί να κάνουμε, λοιπόν, όλοι αυτό, κάποιοι επιχειρούν να κάνουν ιεραρχήσεις, που ουδείς τόλμησε να κάνει μέχρι σήμερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Τελειώνετε, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αυτή είναι η αλήθεια και γι' αυτό νομίζω ότι όλοι πρέπει να κυρώσουμε τη Συνθήκη αυτή, συμβάλλοντας στην πορεία του τόπου στην Ευρώπη αλλά και στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Ας δώσουμε έτσι το στίγμα, από την πλευρά της Ελλάδας, ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι χρέος της Ευρώπης και προς τον

εαυτό της και προς ολόκληρο τον κόσμο. Γιατί εάν δεν υπάρχει μία ισχυρή Ευρώπη, που να πηγαίνει προς τα μπρος, η ειρήνη και η δημοκρατία δεν μπορούν να εμπεδωθούν σε ολόκληρο τον κόσμο.

Δεν μπορούν η ειρήνη και η δημοκρατία να εμπεδωθούν μόνο από μία πλευρά. Χρειάζεται μία ισχυρή Ευρώπη. Και μια ισχυρή Ευρώπη μπορεί να γίνει μόνο μέσα από βήματα, ή όπως αυτό το οποίο κάνει αυτή η Συνθήκη, εφόσον όλα τα κράτη-μέλη την κυρώσουν και εφόσον αποτελέσει το εφαλτήριο για το επόμενο μεγάλο βήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Καστανίδης για μία σύντομη παρέμβαση.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ.

Ζήτησα το λόγο, γιατί ο κύριος Υπουργός των Εσωτερικών δαπάνησε ασκόπως πολύ από το χρόνο του κρίνων την πρόταση του ΠΑΣΟΚ για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, την οποία, όμως, πρόταση του ΠΑΣΟΚ ουδόλως κατανόησε. Και δεν γνωρίζει, φοβάμαι, ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους το ΠΑΣΟΚ προτείνει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Δι' ολίγω θα του εξηγήσω, ώστε να γνωρίζουν και οι συνάδελφοι Βουλευτές προερχόμενοι από την πτέρυγα της Κυβερνήσεως.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑΣΟΚ προτείνει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, μαζί με τα υπόλοιπα κόμματα της Αντιπολίτευσης, όχι γιατί είναι μία διαδικασία που αμφισβητεί ή ενδοχομώνει αφαιρεί κάτι από την κύρωση της συνταγματικής Συνθήκης, αλλά γιατί θέλουμε να προσθέσουμε και να πολλαπλασιάσουμε το ωφέλιμο για τη χώρα αποτέλεσμα.

Ο κύριος Υπουργός των Εσωτερικών αναρωτήθηκε εάν καλύπτονται οι πρόνοιες του άρθρου 44 του Συντάγματος, ιδιαίτερα αν υφίσταται σοβαρό κοινωνικό ζήτημα.

Έχει κανείς καμία αμφιβολία ότι οι προβλέψεις της συνταγματικής Συνθήκης για την κοινωνική Ευρώπη, έχει κανείς καμία αμφιβολία ότι οι προβλέψεις της Συνθήκης για την οριζόντια ρήτρα, για το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων, είναι σοβαρές παράμετροι που επηρεάζουν την κοινωνική συνοχή, την κοινωνική οργάνωση και τη λειτουργία της κοινωνίας εν γένει κάθε χώρας-μέλους που συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Άρα είναι προφανές ότι πρόκειται για μία υπόθεση που έχει σοβαρές κοινωνικές διαστάσεις και επιπτώσεις για κάθε χώρα-μέλος.

Εξάλλου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει μία σοβαρή διαφορά σε σχέση με το παρελθόν. Γιατί λέμε ότι προσθέτουμε με την πρόταση μας για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος στα ωφέλιμα της χώρας;

Γνωρίζουμε όλοι μας ότι τον τελευταίο καιρό και με αφορμή την κύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αναπτυχθεί έντονος σκεπτικισμός και προβληματισμός. Αυτός ο προβληματισμός αποκτά μερικές φορές διαστάσεις άρνησης. Στο δημοψήφισμα που διεξήχθη στην Ισπανία, παρά το γεγονός ότι και τα δύο μεγάλα κόμματα ήταν υπέρ της Συνταγματικής Συνθήκης, το «ναί» προέκυψε με εξαιρετικά χαμηλή συμμετοχή των Ισπανών πολιτών, συμμετοχή που δεν υπερέβαινε το 30%. Γνωρίζουμε, επίσης, ότι στο δημοψήφισμα που θα διεξαχθεί στη Γαλλία διακινδυνεύεται το αποτέλεσμα. Ήδη, τον τελευταίο καιρό έχουμε ενδείξεις από τις γαλλικές δημοσκοπήσεις ότι οι οπαδοί του «όχι» είναι περισσότεροι των οπαδών του «ναί». Τέτοιου είδους αμφισβητήσεις πλανώνται σε ολόκληρη την Ευρώπη. Δύο είναι οι λόγοι για αυτές τις αμφισβητήσεις: πρώτον, το ότι εξακολουθεί και σήμερα ο πολίτης να αισθάνεται ξένος προς τη γραφειοκρατία των Βρυξελλών και, δεύτερον, γιατί ελάχιστα γνωρίζει για τη Συνταγματική Συνθήκη.

Τι επιχειρεί, λοιπόν, να κάνει κάτω από αυτές τις συνθήκες το ΠΑΣΟΚ; Έχοντας τη βεβαιότητα και την ασφάλεια της κύρωσης της Συνταγματικής Συνθήκης, από το Κοινοβούλιο επιλέγει ένα πρόσφορο και αποτελεσματικό μέσο, ώστε να προκαλέσει ιδιαίτερη συζήτηση μεταξύ των πολιτών, ώστε οι Έλληνες πολίτες να ενημερωθούν καλά. Αυτό είναι χρήσιμο για τη χώρα. Το

περίεργο είναι ότι εσείς το αρνείστε πεισμόνως. Δεν τίθεται αντιθετικά με το παρελθόν η σημερινή μας θέση, γιατί δρούμε υπό το φως νέων παραμέτρων και μάλιστα κοινών ευρωπαϊκών παραμέτρων.

Επιδιώκουμε, λοιπόν, πρώτον μεγιστοποίηση της συζήτησης μεταξύ των πολιτών. Αυτό πρέπει να το επιδιώξει όλος ο πολιτικός κόσμος, γιατί –επαναλαμβάνω– τα δύο μεγάλα κόμματα είναι θετικά και έχουμε τη βεβαιότητα της κύρωσης με την κοινοβουλευτική διαδικασία. Δεύτερον, θα επιτρέψουμε να εκφραστεί η μεγίστη πλειοψηφία του ελληνικού λαού, κάτι που επίσης κατά τη λογική της Κυβέρνησης διευκολύνει τη χώρα και την πορεία της στα ευρωπαϊκά πράγματα.

Εκείνο, κύριε Πρόεδρε, –και κλείνω με αυτό– που είναι ακατανόητο είναι η εμμονή της Κυβέρνησης να αρνείται και να επιλέγει παντελώς απρόσφορα μέσα, όπως το περίφημο λεωφορείο, το οποίο κινείται με αφίσες ή εικαστικούς σχεδιασμούς, μαζί με τον Υπουργό Μεταφορών και μερικούς ακόμα. Ε, δεν γίνεται έτσι πολιτική υπεράσπιση της Συνταγματικής Συνθήκης.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Το '98 άλλα λέγατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κουσιώνης): Το λόγο έχει ο κ. Βερελής.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρώπη σήμερα έχει το άρωμα το οποίο υπήρχε στους πρωτεργάτες της ΕΚΑΧ, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα-Χάλυβα πριν από ορισμένες δεκαετίες. Είχε εξατμιστεί αυτό το άρωμα. Έχουμε μία Ευρώπη στην οποία ογκούται η γραφειοκρατία και συρρικνώνεται η πολιτικότητά της; Αυτά είναι ζητήματα σημαντικά, τα οποία υπάρχουν και απασχολούν σήμερα τους Ευρωπαίους πολίτες. Τα ζητήματα αυτά έχουν πρακτική σημασία, η οποία επηρεάζει την καθημερινότητα.

Βεβαίως, το Σύνταγμα της Ευρώπης, το οποίο συζητούμε σήμερα και το οποίο ελπίζω ότι θα υπερψηφίσει σήμερα η Βουλή των Ελλήνων, είναι ένας χάρτης προθέσεων αλλά και ρυθμίσεων, ιδιαίτερα σε θέματα δημοκρατίας, επικουρικότητας και σε μία σειρά από θέματα αναλογικότητας. Όμως, υπάρχει και μία Ευρώπη, η οποία δημιουργείται καθημερινά.

Θα ήθελα να αναφέρω δύο συγκεκριμένα παραδείγματα. Το πρώτο είναι το παράδειγμα της Πολωνίας. Ξέρετε ότι η Πολωνία, μία εβδομάδα μετά την έγκριση της προσχώρησής της στην καινούργια Ευρώπη των είκοσι πέντε, έθεσε μια παραγγελία οπλικών συστημάτων στις Ηνωμένες Πολιτείες, η οποία ήταν ισούψης των ενισχύσεων τις οποίες θα ελάμβανε για μία πενταετία η χώρα αυτή προκειμένου να επιτύχει τη σύγκλιση, 14.000.000.000 δισεκατομμύρια ευρώ; Φαντάζεστε, λοιπόν, την απογοήτευση των Ευρωπαίων φορολογουμένων, φαντάζεστε την απογοήτευσή τους και την πολιτική απογοήτευση την οποία έχει και πρέπει να έχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν ένα ένα κράτος-μέλος, χωρίς να έχει συγκεκριμένες δεσμεύσεις, τοποθετεί τα χρήματα, τα οποία πρόκειται να πάνε στη σύγκλιση, προκειμένου να αγοράσει εξοπλισμούς.

Υπάρχει και ένα δεύτερο παράδειγμα της γειτονιάς μας το οποίο είναι εδώ, μέσα στο σπίτι μας. Είναι αυτό το οποίο σήμερα διαδραματίζεται στα Ίμια. Είναι ένα παράδειγμα το οποίο δείχνει με ποιον τρόπο αυτήν τη στιγμή η λεγόμενη πολιτική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκεται ακόμα πολύ μακριά. Και βεβαίως είναι ένα παράδειγμα το οποίο θα πρέπει να αναδειχθεί από τη χώρα μας. Θα πρέπει να αναδειχθεί με τρόπο εντυπωσιακό απ' αυτούς οι οποίοι ασκούν σήμερα την εξωτερική πολιτική. Θα πρέπει να υπάρξει μία εικόνα η οποία θα δώσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει πλήρως αντιληπτή αυτή η συγκεκριμένη αντίληψη της γείτονος χώρας η οποία προσδοκά βεβαίως να γίνει αποδεκτή και προσδοκά τον Οκτώβριο να ξεκινήσει τις διαπραγματεύσεις για την ένταξή της.

Εδώ, λοιπόν, υπάρχει το πρώτο ζήτημα. Είναι αυτό της ευρωπαϊκής πολιτικής ολοκλήρωσης. Και σας έδωσα δύο συγκεκριμένα παραδείγματα. Είπε ένας από τους προηγούμενους ομιλητές για το δίπολο ευρωπαϊσμού, ατλαντισμού. Είναι ένα δίπολο το οποίο μπορεί κανείς να το παραθέσει με μία πολύ πιο απλή μορφή. Είναι αυτό το οποίο πηγαίνουμε να κάνουμε στην Ευρώπη όχι μόνο με ένα Σύνταγμα το οποίο έχει τα θετικά τα

οποία είπαμε και για το οποίο βεβαίως η προηγούμενη ελληνική κυβέρνηση, η κυβέρνηση του Κώστα Σημίτη έκανε πολύ μεγάλη προσπάθεια προκειμένου να ενσωματωθούν σ' αυτό συγκεκριμένες ρυθμίσεις, οι οποίες έχουν να κάνουν με χώρες όπως είναι η Ελλάδα, χώρες του νότου, όπου πρέπει να βρίσκουν τη δυνατότητα της διαδρομής τους μέσα από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Είναι, λοιπόν, η Ευρώπη που θέλουν οι Ευρωπαίοι, αυτή η οποία φτιάχνουμε ή είναι η Ευρώπη που θέλουν οι Αμερικανοί αυτή η οποία φτιάχνουμε; Και το λέω αυτό διότι γνωρίζουν οι πάντες ότι η υπόθεση προκειμένου να διευρύνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση προς τα νότια και προς τα ανατολικά είναι κυρίως μιας υπερατλαντικής σύλληψης, γενικό πολιτικό θεώρημα. Και γνωρίζετε βεβαίως ότι υπάρχουν εγκύκλιοι οι οποίοι αυτήν τη στιγμή κατίζουν πολιτικά στις Ηνωμένες Πολιτείες, που θεωρούν την αδρανοποίηση των πολιτικών μηχανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως κάτι το οποίο θα μπορούσε να είναι απολύτως σύμφωνο με τις δικές τους πολιτικές επιδιώξεις.

Υπάρχει ένα δεύτερο ζήτημα μετά το θέμα της πολιτικής ολοκλήρωσης. Ποιο είναι το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης; Είναι ένα οικονομικό μέλλον μιας περιοχής η οποία αυτήν τη στιγμή έχει το χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από όλες τις άλλες περιοχές του κόσμου. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και πού οφείλεται αυτό; Η μεγάλη ευθύνη έχει να κάνει με το σύμφωνο σταθερότητας.

Βεβαίως αυτά είναι τα θέματα τα οποία πρέπει να συζητηθούν. Και παράλληλα με το θέμα αυτό του οικονομικού μέλλοντος της Ευρώπης, θα πρέπει η Ευρώπη ταχύτατα να αποκτήσει μία κοινή ενεργειακή πολιτική. Διότι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σήμερα πολύ λίγα χρόνια, ίσως μία δεκαετία από τη στιγμή που θα έχουμε ακριβώς το ήμισυ των αποθεμάτων τα οποία είχαμε στην αρχή όταν ξεκίνησαν οι εξορύξεις του πετρελαίου. Έχουμε φάει δηλαδή, τη μισή μας ενεργειακή προίκα πριν από τον πλανήτη. Και αν η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία γνωρίζετε ποια είναι η ιδιαιτερότητά της ενεργειακά, δεν φροντίσει άμεσα να υποκαταστήσει αυτές τις κλασσικές πηγές παραγωγής ενέργειας και αν δεν υπάρχουν μέτρα τα οποία να είναι μία συστηματική παράθεση πολιτικών, πράρα πολύ σύντομα σε μία εικοσαετία, σε μία τριακονταετία τα προβλήματά της θα είναι οδυνηρά και βεβαίως θα συνδυαστούν και με μία οικονομική υποβάθμισή της.

Υπάρχει ένα θέμα το οποίο λέγεται ερευνητική πολιτική. Τι έχει να περιμένει οικονομικά η Ευρώπη τα επόμενα χρόνια εάν δεν έχει μία αυξημένη δραστηριότητα στον ερευνητικό τομέα; Ξέρετε ότι σήμερα οι χώρες οι οποίες βρίσκονται στην ανατολή ή στην άπω ανατολή, ιδιαίτερα η Κίνα, έχουν μία εξαιρετικά μεγάλη επίδοση στη δυνατότητα τεχνολογικών εφαρμογών. Αρχίζουν όμως και έχουν μία εξαιρετικά μεγάλη επίδοση και σε θέματα καθαράς έρευνας και τεχνολογικής έρευνας. Η Ευρώπη η οποία βρίσκεται ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο κόσμους έχει δυστυχώς αυτήν τη στιγμή πολύ μικρές δυνατότητες. Και αν μιλήσω για τη χώρα μας οι δυνατότητες αυτές είναι σχεδόν εκμηδενισμένες, διότι εδώ το όποιο ερευνητικό δυναμικό χρησιμοποιεί ό,τι δυνατότητα έχει προκειμένου να τα μετατρέψει σε μόρια ΑΣΕΠ και όχι σε παραγωγή μιας δυναμικής μορφής ερευνητικής πολιτικής για την ίδια μας τη χώρα. Θα πω άλλη φορά αυτά τα εξαιρετικής σημασίας θέματα. Η δική μας η κυβέρνηση στη δραστηριοποίησή της στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης διάλεξε δύο με τα οποία ασχολήθηκε με ζέση, με πάθος και τα οποία ακούν το ένα στο όνομα της δήθεν απογραφής και το άλλο στο όνομα του «Βασικού Μετόχου». Αυτή ήταν η συγκεκριμένη επίδοσή μας.

Σε όλη αφορά την απογραφή, θα σας δώσω δύο παραδείγματα πότι για να αντιληφθείτε πως οι άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βλέπουν τα θέματα αυτά.

Το πρώτο είναι το θέμα της Γερμανίας. Η Γερμανία δαπάνησε προκειμένου να αναβιάσει την τώως ανατολική Γερμανία στο επίπεδο της τώως δυτικής Γερμανίας, περίπου 1.100 δισεκατομμύρια ευρώ μέσω κυρίως της εταιρείας «TROYHANT». Ξέρετε πόσα λογίστηκαν από αυτά στο έλλειμμα της Γερμανίας; Η απάντηση είναι πολύ απλή: μηδέν. Και ξέρετε γιατί έγινε

αυτό; Διότι η Γερμανία έθεσε θέμα ότι έτσι πρέπει να γίνει. Και βεβαίως ουδείς διανοήθηκε στη Γερμανία να αυτοκαταγγελλθεί στους μηχανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να φτάσουμε στο σημείο στο οποίο είμαστε εμείς σήμερα.

Θα σας δώσω και ένα δεύτερο παράδειγμα το οποίο είναι λίγο πιο τεχνικό αλλά είναι πάρα πολύ διδακτικό. Ανακοίνωσε το Υπουργείο Οικονομικών της Γαλλίας πριν από δύο περίπου μήνες ότι θα πωλήσει εξακόσιους τόνους χρυσού αποθέματα της κεντρικής τραπεζής, προκειμένου να μειώσει το έλλειμμα. Μα, ως γνωστόν κάθε μορφή ιδιωτικοποίησης πηγαίνει για να μειωθεί το χρέος και όχι το έλλειμμα. Υπήρξε Γάλλος πολιτικός ο οποίος να αυτοκατήγγειλε τη χώρα του γι' αυτό; Όχι βεβαίως. Και η ιστορία προχωρεί χωρίς να υπάρχει ουδεμία τριβή.

Και θα τελειώσω λέγοντάς σας κάτι το οποίο πριν από μερικούς μήνες είχα διαβάσει στην έγκριτη μεγάλη γερμανόφιλη εφημερίδα «ZEIT». Ο τίτλος αυτού του κομματιού ήταν «Burgina Fascho». «Burgina Fascho» είναι η νέα ονομασία η οποία δόθηκε στο Άνω Βόλτα πριν από μία εικοσαετία όταν σε κάποια από τα διαδοχικά πραξικοπήματα που υπήρξαν εκεί, υπήρξε μια ομάδα στρατηγών ή συνταγματαρχών που είπαν ότι αυτή η χώρα θα γίνει τίμια και για το λόγο αυτό της αλλάζουμε το όνομα, γιατί «Burgina Fascho» σημαίνει χώρα των τιμών.

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Ο κ. Κορτσάρης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΡΤΣΑΡΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι για μένα μεγάλη τιμή γιατί ανέρχομαι στο Βήμα αμέσως μετά τις τοποθετήσεις διατρεπών και ειδημόνων συναδέλφων οι οποίοι έχουν εξειδικευμένες γνώσεις και έτσι αισθάνομαι μεγαλύτερη την ευθύνη. Δεν θα αποφύγω όμως τον πειρασμό εν συντομία να απευθυνθώ σε αυτούς και να πω τρία πράγματα.

Πρώτον, κατηγορηθήκαμε για πολιτικό επαρχιωτισμό, πράγμα που σημαίνει ότι επειδή ενδελεχώς σκύβομε στα προβλήματα και παλεύουμε για τα δικαιώματα της χώρας μας, είμαστε περισσότερο λεπτομερείς. Και σε κάθε περίπτωση με μας τους επαρχίωτες γιατί τα βάζετε; Θα σας επέστρεφα όμως τον όρο και θα έλεγα ότι εγώ σας κατηγορώ για πολιτικό ελιτισμό, διότι και ανακριβολογείτε και ομιλείτε μόνο στις παρυφές του θέματος. Δηλαδή τελικά είσατε υπέρ ή κατά του δημοψηφίσματος; Θέλετε να γίνει δημοψήφισμα και εφόσον βγει αρνητικό αποτέλεσμα να μείνουμε στην Συνθήκη της Νίκαιας, όπως είπατε, ή να κάνουμε αυτήν την πρακτική που χρόνια τώρα ακολουθούμε; Και πάρα πολύ ωραία νομίζω το εξήγησε ο προλαλήσας Υπουργός κ. Παυλόπουλος.

Δεύτερον, άκουσα ότι λειτουργούμε υπό το φως νέων παραμέτρων, κατά τον Κοινοβουλευτικό σας Εκπρόσωπο. Μα, πάντοτε έτσι λειτουργούσατε. Και όταν εμείς ψηφίζαμε την εισοδό μας στην τότε ΕΟΚ, εσείς αποχωρούσατε. Αργότερα όμως και μπήκατε μέσα και λειτουργήσατε και διεκδικήσατε και ωφελήθηκαν.

Τρίτον, η αυτοκαταγγελία της χώρας δεν είναι πολιτική πρακτική που απορρίπτεται, γιατί δεν πρόκειται περί αυτοκαταγγελίας. Πρόκειται περί ρητής προεκλογικής υπόσχεσης και υποχρέωσης που είχαμε. Σε κάθε περίπτωση αυτό που περιγράψαμε είναι αληθές ή ψέμα; Σε αυτό ποτέ δεν έχετε πάρει θέση.

Με κοινή συνείδηση της ανεπάρκειας των προηγούμενων Συνθηκών και με έντονα διαφαινόμενη την προοπτική της ευρωπαϊκής διεύρυνσης, δημιουργήθηκε η ανάγκη ενίσχυσης του θεσμικού εξοπλισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφού και η Συνθήκη της Νίκαιας υπήρξε υποτυπώδης, άτολμη και αναβλητική των απαιτούμενων μεγάλων θεσμικών αλλαγών.

Συνεπώς στον προσυμφωνημένο πολιτικό προορισμό της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και παρά την ιδιομορφία του συνολικού εγχειρήματος αποτελεί μια ενιαία συνθήκη πλαίσιο αναγνώσιμη και σύντομη, επιμελώς ελλειπτική στη διατύπωσή της, αφήνοντας χώρο στον κοινοτικό και εθνικό νομοθέτη. Διαφοροποιημένη από τα απόρροια νομικά κείμενα των προηγούμενων συνθηκών από την πολυπλοκότητα των εννοιών και των θεσμικών διαδικασιών της Ένωσης που είναι απρόσιτα στο μέσο

Ευρωπαίο πολίτη, σχηματοποιεί τη νέα Ευρώπη με σεβασμό στις αρχές και τις ανάγκες της ενότητας και της επικουρικότητας.

Η μεγάλη καινοτομία του Ευρωπαϊκού Συντάγματος στην κατεύθυνση μιας κοινωνικής Ευρώπης που σήμερα αναζητείται είναι η ενσωμάτωση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρώπης στο δεύτερο μέρος του Συντάγματος.

Το Σύνταγμα της Ευρώπης πρώτον, κάνει λόγο για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, προσδιορίζοντας την αδιαπραγμάτευτη βάση του κώδικα ανθρώπινης συμπεριφοράς με έμφαση το δικαίωμα στη ζωή, τη σωματική και διανοητική ακεραιότητα, στην απαγόρευση του ανθρώπινου εξευτελισμού της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας. Δεύτερον, κάνει λόγο για την ανθρώπινη ελευθερία και ασφάλεια, επικαιροποιώντας την εξάρτηση των δύο εννοιών και αγγίζοντας μ' ένα σύνολο θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών την καθημερινότητα της κοινωνίας, με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, με το δικαίωμα ελεύθερης διαμόρφωσης και εκδήλωσης των θρησκευτικών πεποιθήσεων, το σεβασμό στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης των πολιτών, με την αναβάθμιση της αξίας του συνδικαλισμού. Τρίτον, κάνει λόγο για την ισότητα και την εδραίωση των αισθημάτων της ισονομίας και της ισοπολιτείας με την εκτεταμένη απαγόρευση κάθε είδους διάκριση που αποτρέπει στην οικοδόμηση μιας πολύμορφης, πολύχρωμης, πολυεθνούς και ανεκτικής ευρωπαϊκής κοινωνίας. Με την προστασία της ισότητας των δύο φύλων, με την προστασία των δικαιωμάτων της ισότητας, της ελευθερίας και κοινωνικής συμμετοχής των παιδιών και των ηλικιωμένων. Τέταρτον, κάνει λόγο για την εργασιακή και κοινωνική αλληλεγγύη με αναγνώριση του απεργιακού δικαιώματος και των συλλογικών δράσεων των εργαζομένων. Με το δικαίωμα σε αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, την απαγόρευση της παιδικής εργασίας και τη δημιουργία συνθηκών νομικής, οικονομικής και κοινωνικής προστασίας της οικογένειας, με παροχή κοινωνικής ασφάλισης και ανάλωσης κρατικής φροντίδας για τη σταδιακή εξαφάνιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, με τη δημιουργία καταναλωτικής και περιβαλλοντικής συνείδησης. Πέμπτον, κάνει λόγο για τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών που ουσιαστικοποιούνται και δεν αποτελούν πλέον το άλλοθι του δημοκρατικού ελλείμματος των ευρωπαϊκών θεσμικών διαδικασιών. Με δικαίωμα προσφυγής στον Ευρωπαϊκό διαμεσολαβητή και δικαίωμα αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τέλος, κάνει λόγο ακόμα για δικαιοσύνη και ανάγκη διαμόρφωσης ενός πανευρωπαϊκού κοινού αισθήματος δικαίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην αναζήτηση της κοινής θεσμικής ταυτότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με δεδομένη την ύπαρξη αναγνωρισμένων οργανωτικών, θεσμικών και δημοκρατικών ελλειμμάτων, η λύση ενός κοινού Ευρωπαϊκού συνταγματικού πολιτισμού μπορεί να αποτελέσει τη βάση της Ευρώπης του μέλλοντος, υπό την προϋπόθεση βέβαια της πλήρωσης κάποιων αναγκαίων συνθηκών. Οι ευρωπαϊκές πολιτικές πρέπει να αποκτήσουν τόλμη και ρεαλισμό, να συνθέτουν χωρίς να δικάζουν, να σεβαστούν και να μην αμφισβητήσουν τις συνταγματικές τάξεις των κρατών. Το μέλλον της Ευρώπης δεν πρέπει να ποσοτικοποιηθεί, ούτε να προσδιορίζεται από μία στεία διαχειριστική διάθεση. Πρέπει να ακούει στο σήμα των πολιτών και όχι των πολιτικών. Η επικάλυψη της μιας έννοιας από την άλλη, η συγχώνευση των λαών, η ανείρεση των κρατών θα προσέδιδαν συγκρουσιακά χαρακτηριστικά στην ενωσιακή διαδικασία. Απαιτούνται σωστές δόσεις στη δημιουργία της νέας Ευρώπης, όπως πολυγλωσσία που δεν αντιφάσκει με τον κοινό λόγο, κοινός πολιτισμός που δεν αναιρεί τον εθνικό πολιτισμό και την παράδοση, αλλά συνθέτει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία υπήρξε διαχρονικά συνεπής στην καθοριστική επιλογή του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της χώρας και στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και αποτελεί επιβράβευση της πολιτικής συνέπειας της παράταξής μας και ισχυρό πολιτικό συμβολισμό το ότι η ιστορία είκοσι πέντε χρόνια μετά επιλέγει ξανά τη Νέα Δημοκρατία αυτήν τη φορά με τον Κώστα Καραμανλή.

Αποτελεί όμως και αξιοσημείωτη ιστορική συνήθεια το ΠΑΣΟΚ να επιλέγει πάντοτε λάθος χρόνο και τρόπο για να προβάλει τη δήθεν διαφορετικότητα των πρόχειρων θέσεων του. Με εμφανή την απώλεια ευρωπαϊκού και εθνικού στίγματος μοιάζει να επιλέγει πολιτικές που δεν υποτάσσονται στην υποχρέωση της θεσμικής του ευθύνης. Εγκλωβισμένο σε ερασιτεχνικές πολιτικές παλινδρομήσεις καλείται να κυρώσει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα την ώρα που αρνείται να υπερασπιστεί το Εθνικό. Αρνείται να φωνάξει κατά της διαφθοράς, την ώρα που απλώς ψιθυρίζει για να μην ακούγεται και τοποθετείται αμήχανα απέναντι σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, βαπτίζοντας ως τομές και ρήξεις την αδυναμία έκφρασης συγκροτημένων και συνεπών πολιτικών θέσεων, ενώ είναι βεβαίως αργά για να διασωθεί, διανύοντας ακόμα και βασικά την απόσταση από την ιδεολογική του ανακολουθία και την μικροπολιτική του σκοπιμότητα μέχρι την ευεργετική πολλές φορές αξία της σιωπής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διεκδικώντας μία θέση στην πρώτη γραμμή της νέας κοινωνικής Ευρώπης με αίσθημα ευθύνης και χρέος απέναντι στον ελληνικό λαό και στην Ευρώπη των λαών, αλλά και με σεβασμό στις σαφείς συνταγματικές διαδικασίες, προτείνω την κύρωση της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κουσιώνης): Το λόγο έχει ο κ. Ανδριανόπουλος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είχα σκεφτεί και εγώ να μιλήσω από το Βήμα της Βουλής, αλλά δεδομένου ότι είμαστε δεν είμαστε οκτώ- εννιά άνθρωποι εδώ μέσα, σκέφτηκα πως θα ήταν και υπερβολή και ίσως θα έπαιρνα και κάποιο σοβαρό κομμάτι του χρόνου. Γι' αυτό θα αναφερθώ σε δύο-τρία σημεία πάνω σ' αυτόν τον κυρωτικό νόμο του ευρωπαϊκού Συντάγματος που νομίζω ότι έχει σημασία και ίσως να μας δημιουργήσει και κάποιους προβληματισμούς.

Είναι δύο πράγματα τα οποία με έχουν εντυπωσιάσει και μάλλον δυσάρεστα από το πώς εξελίσσεται η συζήτηση, αλλά και από το πώς αντιμετωπίζουμε το συγκεκριμένο θέμα.

Το ένα έχει να κάνει με την άρνηση της Κυβέρνησης να διεξαχθεί δημοψήφισμα και αυτό το λέω εγώ, ο οποίος κατ' αρχήν είμαι υπέρ του Συντάγματος.

Ωστόσο, θεωρώ πως δεν είναι δυνατόν σε ένα τόσο σοβαρό θέμα που έχει πολυεπίπεδη ουσία για το μέλλον και που ενδεχομένως να δημιουργήσει μια σειρά από πολύ ουσιαστικά ζητήματα αύριο, ο λαός να είναι τελειώς έξω από τις εξελίξεις και τις διαδικασίες. Το να μου λέτε ότι ο λαός ενημερώνεται μέσω του περίφημου πούλμαν που κάνει βόλτες στην Ελλάδα ή ενδεχομένως από ορισμένες πολύ περιορισμένες μικροεκπομπές σε Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή σε συζητήσεις σε περιορισμένα κέντρα κουβέντας, νομίζω ότι είναι τελειώς εκτός πραγματικότητας.

Υπάρχουν διατάξεις σ' αυτό το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα οι οποίες στο μέλλον θα παίξουν πολύ ουσιαστικό ρόλο και δεν μου αρέσει όταν αυτά έρχονται στην επιφάνεια, ο μέσος Έλληνας πολίτης να λέει τι ψήφισαν οι Βουλευτές. Είναι υποχρεωμένοι οι Έλληνες να καταλάβουν περί τίνος πρόκειται, να πάρουν θέση και με την ψήφο τους να επικυρώσουν ή όσοι θέλουν να απορρίψουν το συγκεκριμένο σχέδιο.

Θα σας φέρω μόνο δύο απλά παραδείγματα. Είχα αναφέρει και στην Επιτροπή πως το συγκεκριμένο Σύνταγμα ενσωματώνει κάποια πρωτόκολλα. Ένα πρωτόκολλο που ενσωματώνει και το οποίο βεβαίως εντάσσεται μέσα στη συμφωνία ένταξης της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λέει ότι το παρόν Σύνταγμα δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις βρετανικές κτήσεις στην Κύπρο. Και σας ρωτώ το εξής: Ένας Έλληνας Βουλευτής θα βάλει αυτήν την υπογραφή κάτω από αυτό το χαρτί, όταν ο μέσος Έλληνας πολίτης δεν έχει ιδέα για ποιο ακριβώς θέμα μιλάμε, όταν η ελληνική κοινωνία συγκλονίζεται από τις εξελίξεις στα διάφορα ριάλιτι σόου ή από το αν διάφοροι τηλεοπτικοί ή μη τηλεοπτικοί αστέρες αλληλογρονθοκοπούνται στις διάφορες γωνίες των αθηναϊκών δρόμων; Εμείς θα αποφασίζουμε για τέτοια ζητήματα, όταν ο Έλληνας πολίτης αδιάφορος τα προσηρνάει και όταν δεν έχει γνώση για τι ζήτημα μιλάμε;

Θα βρεθούμε όλοι, μετά από κάποιους μήνες και μετά από κάποια χρόνια, υπόλογοι για το τι είπατε και τι ψηφίσατε εσείς, οι Βουλευτές, ενώ όλοι οι άλλοι είναι πέραν κάθε ευθύνης; Απεχθάνομαι τους ανεύθυνους λαούς, κύριε Πρόεδρε. Πρέπει ο Έλληνας πολίτης να συνειδητοποιήσει τι περιλαμβάνεται σε αυτό το Σύνταγμα και να αποφασίσει με την ψήφο του αν το θέλει ή όχι.

Δεν είναι μόνο αυτό. Είναι και άλλα ζητήματα. Παραδείγματος χάρι υπάρχει ενσωματωμένο πρωτόκολλο, το οποίο προφανώς έχει επιβάλει η Δανία, όπου εξαιρείται το ενοικιοστάσιο της χώρας αυτής από την εφαρμογή αυτού του Συντάγματος. Και ερωτώ: Όταν η σημερινή Κυβέρνηση θεωρεί πως κάποια ζητήματα είναι μεγάλης σημασίας –παραδείγματος χάρι ο νόμος για τη διαφάνεια- γιατί δεν επέμενε να ενσωματωθεί ως ειδική διάταξη ή εξαίρεση από το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα;

Βεβαίως, εδώ υπάρχουν και διάφορα ζητήματα που θα δημιουργήσουν επιπλοκές στο μέλλον. Το Σύνταγμα διανέμεται από μια συγκεκριμένη φιλοσοφία, που έχει να κάνει με την ελευθερία των οικονομικών συναλλαγών. Και ερωτώ: Όταν το συγκεκριμένο νομοθέτημα που ισχύει μέσα στη Δανία αύριο το πρωί αλλάξει και γίνει πολύ πιο περιοριστικός ο εσωτερικός νόμος όσον αφορά την ενοίκιαση ακινήτων πώς θα συμβαδίζει με το πνεύμα του Συντάγματος που λέει ακριβώς τα ανάποδα πράγματα;

Θέλω, λοιπόν, να πω ότι θα μπορούσαμε και εμείς να έχουμε ενσωματώσει κάποιες τέτοιες διατάξεις, εφόσον θεωρούσαμε ότι είναι τόσο πολύ σοβαρές, αντί να βγαίνουμε στις τηλεοράσεις και να κάνουμε τους υπεραμύντορες της εθνικής μας ταυτότητας, και δεν το κάναμε. Παράλληλα, κρατάμε τον κόσμο στο σκοτάδι για το τι ακριβώς συμβαίνει και τι περιέχει αυτό το Σύνταγμα.

Υπάρχει και ένα δεύτερο πολύ σοβαρό θέμα που και εμένα με έχει εκπλήξει κάπως αρνητικά. Παρακολουθώντας εδώ τις περισσότερες εισηγήσεις, διαπιστώνω πως ο μέσος Έλληνας κοινοβουλευτικός μιλάει για την Ευρώπη, σαν να είναι η Ευρώπη μια κραταία, παγκόσμια υπερδύναμη.

Κύριοι συνάδελφοι, η Ευρώπη δεν είναι κραταία δύναμη. Είναι σήμερα μία δύναμη υπό πάρα πολύ σοβαρή αμφισβήτηση, για να μη σας πω κάτω από μία πολύ σοβαρή προοπτική κατάρρευσης. Αυτό γιατί συμβαίνει; Κατά κύριο λόγο συμβαίνει διότι δεν μπορεί να σταθεί στα δυο της πόδια οικονομικά. Αυτό το αγνοούμε. Όχι μόνο το αγνοούμε, αλλά ακούω διάφορες πλευρές -συμπεριλαμβανομένης της Κυβέρνησης με το σημερινό Υπουργό, που κάθεται εδώ- να αποκαλούν πολιτικές ή και νοοτροπίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ultra φιλελεύθερες, νεοφιλελεύθερες και διάφορα τέτοια εξωπραγματικά.

Ποια είναι η νεοφιλελεύθερη Ευρώπη, κύριοι συνάδελφοι; Η Ευρώπη της οποίας το βιβλίο, που περιλαμβάνει τους διοικητικούς κανονισμούς και τις οδηγίες που βγαίνουν από τις Βρυξέλλες και που ενσωματώνονται στα δίκαια των χωρών-μελών, αυτή την ώρα έχει ξεπεράσει τις δεκαέξι χιλιάδες σελίδες; Μιλάμε για σύστημα ελεύθερης οικονομίας της αγοράς και ultra φιλελεύθερων συναλλαγών με δεκαέξι χιλιάδες σελίδες γραφειοκρατικών παρεμβάσεων και ασφυκτικών περιορισμών; Μιλάμε για άκρως φιλελεύθερες οικονομίες, για την οικονομία της Γαλλίας παραδείγματος χάρι, που πάνω από το 65% της οικονομικής δραστηριότητας ελέγχεται από το κράτος και που η χώρα κινείται πάνω στη λογική των μεγάλων κρατικών επιδοτήσεων και των μεγάλων κρατικών παρεμβάσεων στην οικονομία; Μιλάμε για ultra φιλελεύθερη πολιτική ή οικονομία, για την οικονομία της Γερμανίας, παραδείγματος χάρι με τις τεράστιες παρεμβάσεις του κράτους σε ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη λειτουργία της αγοράς εργασίας;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ποιος μίλησε γι' αυτό;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Μιλήσατε εσείς σε συνέντευξη σας την περασμένη Κυριακή, λέγοντας ότι η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι ultra φιλελεύθερη!

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών,

Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Πού το διαβάσατε αυτό;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Στην «ΑΥΓΗ» της Κυριακής. **ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης):** Δε διαβάσατε σωστά, κύριε συνάδελφε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ : Το θέμα είναι ότι αυτήν την ώρα μιλάμε για μία Ευρώπη με έντονα κρατικοπαρεμβατικές οικονομικές διαδικασίες που την οδηγούν στο τραγικό αδιέξοδο. Σας δίνω ένα παράδειγμα, κύριοι συνάδελφοι. Η Ευρώπη αναπτύχθηκε πέρσι με 1,8% και φέτος η πρόβλεψη είναι για 1,4%, όταν οι Ηνωμένες Πολιτείες προχωρούν με 4%, η Ινδία με 6% και η Κίνα σε μία σειρά περίπου δεκαπέντε ετών ξεπερνά το 9%. Πού θα πάει η Ευρώπη υπό τις συνθήκες αυτές;

Το κάπως ενθαρρυντικό στοιχείο αυτού του Σύνταγματος είναι ότι δίνει μια αίσθηση οικονομικής φιλοσοφίας για τις ευρωπαϊκές αγορές, οικονομίες και καθεστώτα που δίνει τη λογική της αποδοχής και της προώθησης της ελευθερίας. Δεν ξέρω σε τι βαθμό αυτά θα γίνουν αποδεκτά, διότι είδατε ότι πολύ τελευταία η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία πάλι από πολλούς κατηγορήθηκε ως δήθεν νεοφιλελεύθερη, έχει αρχίσει να ψαλιδίζεται.

Αρα, προοπτική μέσα στη λογική του μεγάλου παρεμβατισμού για ευημερία, πλήρη απασχόληση και άνοδο του λαϊκού βιοτικού επιπέδου, δεν την βλέπω να γίνεται.

Κατά συνέπεια στο κομμάτι που αναφερόμαστε και λέμε για μια φιλοσοφία ελεύθερων προσωπικών, ατομικών και επιχειρηματικών συναλλαγών ελπίζω ότι θα μπορέσει κάπου να προχωρήσει αυτό που λέμε μόρφωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διαφορετικά θα βρεθούμε σε πάρα πολύ τραγικά αδιέξοδα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας θέλω να πω ότι συζητάμε αυτό το νομοσχέδιο μέσα σ' ένα κλίμα κατών εξελίξεων στον τομέα της εξωτερικής μας πολιτικής. Τα βλέπουμε καθημερινά. Πριν από δέκα λεπτά άκουσα στις ειδήσεις ότι αλλάζουμε και το δόγμα αντιμετώπισης των τουρκικών παραβιάσεων και παραβάσεων. Ενώ μέχρι τώρα η Αεροπορία μας αναχαιτίζει τουρκικά αεροπλάνα, τώρα, λέει, απλώς θα τα αναγνωρίζει.

Θυμάμαι τον παρόντα εδώ Υφυπουργό Εξωτερικών, ο οποίος ακολουθώντας την αντίστοιχη πολιτική του Υπουργού Εξωτερικών, είχε αναρωτηθεί, όταν συζητούσαμε και κάναμε κριτική για την εγκατάλειψη του Ελσίνκι, αν έχουμε με την Τουρκία διαφορές πλην της υφαλοκρηπίδας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Ανδριανόπουλε, τελειώνετε, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υφυπουργέ, χθες έφτασαν σχεδόν στη Σύρο τα τουρκικά αεροπλάνα. Στα Ίμια γίνεται; Ψαρεύουν; Αυτό δεν είναι πρόκληση; Δεν υπάρχει εκεί αμφισβήτηση; Δεν υπάρχει πρόβλημα; Γιατί εγκαταλείψατε το Ελσίνκι, που θα μπορούσε ενδεχομένως, με δική σας πρωτοβουλία, να οδηγήσει σ' ένα αποτέλεσμα;

Τελικά τι συμβαίνει; Εμείς καθόμαστε στο σαλόνι του σπιτιού μας, δεν μας απασχολεί τίποτα, έρχεται ο άλλος, κάθεται στην πολυθρόνα δίπλα και λέμε ότι, επειδή εμείς δεν έχουμε διαφορές, τον αφήνουμε να καταλάβει το μισό σαλόνι. Έτσι θεωρείτε εσείς ότι λύνονται τα προβλήματά μας;

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, θέλω το λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αναφέρθηκε σε ορισμένα θέματα ο κύριος Ανδριανόπουλος. Μάλλον δεν διάβασε καλά τη συνέντευξή μου. Όροι όπως το «ούλτρα φιλελεύθεροι» κλπ., ίσως να θυμίζουν του κ. Ανδριανόπουλου παλαιότερα άρθρα του και παλαιότερες απόψεις του. Και δεν ξέρω αν τις έχει αναθεωρήσει ακόμα, λόγω της προσχώρησής του στο

χώρο του ΠΑΣΟΚ. Πάντως ούτε χρησιμοποίησα εγώ έτσι αυτό τον όρο, ούτε τον απέδωσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και τον προκαλώ να φέρει εδώ τη συνέντευξη στην «Αυγή», για να δει ότι εντελώς διαφορετικό πράγμα είπα.

Εγώ μίλησα για την κοινωνική ευαισθησία της Ευρώπης και την κοινωνική ευαισθησία που αναδεικνύεται και μέσα από αυτό το Σύνταγμα. Και ένας από τους λόγους που μας ωθούν να προχωρήσουμε σε αυτήν την ταχύτατη κύρωση, είναι ακριβώς γιατί εκεί βαδίζει η Ευρώπη και εκεί είναι το μέλλον και ο πολιτισμός της Ευρώπης.

Κατά τα λοιπά, πρέπει να τονίσω ένα πράγμα. Ανήκοντας σε αυτήν την παράταξη, κύριε Ανδριανόπουλε, χρόνια ολόκληρα, ούτε άλλαξα ούτε σκοπεύω να αλλάξω απόψεις σχετικά με το τι πιστεύω. Και αυτό αποτυπώνεται μέσα στο Σύνταγμα του 1975, όταν κάποιος δεν μπορούσαν να καταλάβουν αν ο Καραμανλής –και μιλάω για τον ιδρυτή της Νέας Δημοκρατίας– ήταν φιλελεύθερος ή αν είχε «σοσιαλμανία».

Γιατί κάποιος δεν μπορούσαν να καταλάβουν και ήταν δύσκολο να καταλάβουν ίσως και οι συνεργάτες του Καραμανλή την εποχή εκείνη– ότι ο πραγματικός φιλελευθερισμός –για όποιον έχει διαβάσει λίγη ιστορία– σημαίνει ελεύθερο ανταγωνισμό, σημαίνει κοινωνική δικαιοσύνη και σημαίνει έννομη τάξη που εφαρμόζεται.

Αυτά είπα και αυτά εξακολουθώ να λέω πάντοτε και στις συνεντεύξεις μου και σε όλα. Και ουδέποτε τα κείμενά μου και οι θέσεις μου ταξιθεύουν με σημαίες ευκαιρίας.

Σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα, χαίρομαι πραγματικά που έχετε αυτήν την ευαισθησία για το θέμα των Ιμίων, που την έχει πρωτίστως η Κυβέρνηση και πρωτίστως επίσης ο Πέτρος Μολυβιάτης. Ο οποίος δεν δίστασε χθες, μπροστά τον κ. Γκιουλ –γιατί δεν έχει σημασία η ευγένεια των επισκέψεων– να θέσει το ζήτημα ακόμα και την ώρα της συνέντευξης. Και τα μέτρα που παίρνουμε και θα πάρουμε είναι για να ν' αντιμετωπίσουμε αυτήν ακριβώς την τουρκική προκλητικότητα.

Και πρέπει να σας πω –και το τονίζω για πολλοστή φορά– ότι η τουρκική προκλητικότητα αποτελεί αρνητικό κριτήριο για το πώς θα πορευτεί η Τουρκία στο μέλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί ένα από τα κριτήρια, τα οποία αφορούν την πορεία των λαών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν θέλουν να χτυπήσουν τις πόρτες της, είναι και το θέμα της πιστής εφαρμογής του διεθνούς δικαίου. Και επομένως αυτά λαμβάνονται υπ' όψιν και θα τα λάβει υπ' όψιν και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα παρακαλούσα πολύ, όμως, όλους όσους μιλάνε για τα θέματα αυτά να μιλούν για τις παραβιάσεις αυτές πάντοτε, ακόμα και όταν συνέβαιναν στο παρελθόν. Γιατί το να ανακαλύπτουμε σήμερα παραβιάσεις, που αποτελούσαν τον κανόνα πριν, αυτό σημαίνει ή ότι έχουμε επιλεκτική μνήμη ή απλώς ότι δεν μας ενδιέφερε η επικαιρότητα στο παρελθόν.

Αυτή η Κυβέρνηση τουλάχιστον δεν έχει να απολογείται –το αντίστροφο: διορθώνει λάθη του παρελθόντος– για όσα συνέβησαν τη νύχτα των Ιμίων, τα «απόνερα» των οποίων ταλανίζουν και σήμερα τον Τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Ο Υφυπουργός Εξωτερικών, κ. Στυλιανίδης, έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, ήρθαμε εδώ για να συζητήσουμε βεβαίως άλλο θέμα, αλλά από το πρωί προκαλούμεθα συνεχώς πάνω στα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής. Οφείλω λοιπόν να δώσω μία σύντομη απάντηση.

Πρώτα απ' όλα πρέπει να κατανοήσει η Αξιωματική Αντιπολίτευση στο σύνολό της ότι ξαραχνιάζουμε τα προβλήματα που μας κληροδότησαν και προσπαθούμε να τα λύσουμε γιατί εμείς δεν εθελουφλούμε. Δεύτερον, δεν είναι δυνατόν τις επιτυχίες της εξωτερικής μας πολιτικής να θέλετε να τις μοιραζόμαστε και τις αποτυχίες, για τις οποίες το μεγαλύτερο ποσοστό της ευθύνης βαρύνει της κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, να θέλετε να τις φορτωθούμε μόνοι μας.

Φτιάξαμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες με απόλυτη επιτυχία, να το μοιραστούμε. Εκλεγήκαμε ως Ελλάδα με εκατόν ογδόντα επτά ψήφους στους εκατόν ογδόντα εννέα στο Συμβούλιο Ασφαλείας, να το μοιραστούμε. Αντιμετωπίσαμε διεθνείς

ανθρωπιστικές κρίσεις με το τσουνάμι, να το μοιραστούμε και αυτό. Αντιμετωπίσαμε τώρα το ζήτημα του αγωγού Μπουργάς - Αλεξανδρούπολη και επιτύχαμε μετά από δεκατρία χρόνια της υπογραφή της συμφωνίας που αναβαθμίζει γεωστρατηγικά τη χώρα μας και τη θωρακίζει πραγματικά, να το μοιραστούμε και αυτό. Ε, αυτό να το μοιραστούμε! Και η μεγαλοψυχία η δική μας βεβαίως...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας τα παραδώσαμε έτοιμα, κύριε Υπουργέ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

...σας δίνει το δικαίωμα να το μοιράζεστε μαζί μας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας τα δώσαμε έτοιμα!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Επί τρία χρόνια, κύριε Λοβέρδο, για το θέμα αυτό...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Λοβέρδο, θα μιλήσετε μετά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

...δεν έγινε απολύτως τίποτα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: ...είχε υπογραφεί το Μνημόνιο το 2001.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Όπως έχετε την ευαισθησία και την ευθυμία να μοιραζόμαστε τις μεγάλες και υπερήφανες επιτυχίες της εξωτερικής πολιτικής, να αναλάβετε και τις ευθύνες για τις καθυστερήσεις, τα αδιέξοδα και τις ολιγωρίες που έγιναν στο παρελθόν, διότι αμφισβήτηση επί ελληνικού εδάφους δημιουργήθηκε θυμάστε πότε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αποδέχεται ότι δημιουργήθηκε αμφισβήτηση επί ελληνικού εδάφους;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Θυμάστε πώς διαχειριστήκατε την κρίση των Ιμίων; Θυμηθείτε και σήμερα ότι η ουσιαστική...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Το αποδέχεται;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Βεβαίως δεν το αποδέχομαι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τότε γιατί γίνεστε φερέφωνο;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κοιτάξετε κάτι, όταν...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ! Τώρα θα μιλήσει ο κ. Καστανίδης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

...μια εξωτερική πολιτική, με ευκολία μπορείτε για λόγους δημοκρατίας να καταστήσετε σοβαρά ζητήματα εξωτερικής πολιτικής ζητήματα κομματικής αντιπαράθεσης, πράγμα που εμείς δεν κάναμε ποτέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Δεκαετίες το κάνατε, κύριε Υπουργέ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Θα προσθέσω και κάτι άλλο. Η δική μας πολιτική...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Λοβέρδο, θα τοποθετηθείτε μετά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): ...η

οποία είχε ως αποτέλεσμα τις δηλώσεις περί «casus belli» και η δική σας πολιτική ήταν αυτή που είχε προκαλέσει αυτές τις δηλώσεις. Να τα ζυγίσουμε λοιπόν όλα και να δούμε ποιος κάνει αποτελεσματική πολιτική και ποιος κάνει πολιτική εντυπώσεων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Ο κ. Καστανίδης έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να σας πω ότι εκπλήττομαι. Πρώτον, κύριε Υφυπουργέ, οφείλετε να είσατε σεμνότεροι όσοι καταφέρατε να οδηγήσετε στη «διπλωματία των δέκα ψήφων» για τη «ΕΧΡΟ του 2008»!

Δεύτερον, σε ό,τι αφορά τα Ιμια, σας ετέθη προηγουμένως ένα ερώτημα. Εσείς αναγνωρίζετε εντός του Κοινοβουλίου ότι προ ολίγων ετών ετέθη θέμα αμφισβήτησης εθνικών μας θεμάτων; Το λέει αυτό επισήμως η Κυβέρνηση και δεν ωχριά;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όχι, βέβαια.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Αυτό είπατε προηγουμένως.

Δεν γνωρίζετε επίσης, κύριε Υφυπουργέ, ότι το θέμα του «casus belli» έχει κριθεί εδώ και λίγα χρόνια, με δέσμευση της τουρκικής πολιτικής, ώστε να μη δικαιούστε σήμερα να λέτε ότι η δική σας πολιτική οδήγησε σε αυτό;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Στη Μαδρίτη εννοείτε, κύριε Καστανίδη;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Επίσης, πρέπει να γνωρίζετε, κύριε Υφυπουργέ, ότι η αποδιάρθρωση των ευρωτουρκικών σχέσεων, ευρωτουρκικές σχέσεις που ήταν πλεονέκτημα για την ελληνική εξωτερική πολιτική και την υπεράσπιση των συμφερόντων της χώρας, οφείλεται στο γεγονός ότι αποδιάρθρωσατε τη συμφωνία του Ελσίνκι με την πολιτική σας. Αντί λοιπόν να «ενθυμήστε» θα ήταν προτιμότερο να σταματήσετε να μιλάτε με τρόπο που δηλώνει ότι δεν ξέρετε τι σας γίνεται.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Διαμαρτύρομαι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Θα μιλήσετε αμέσως μετά, κύριε Υφυπουργέ. Δεν είναι δυνατόν να γίνεται αυτό. Σας παρακαλώ!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Ακούγονται φράσεις εδώ μέσα που δεν αρμόζουν στο Κοινοβούλιο.

Αυτό επιστρέφεται αυτούσιο σε εσάς, εφόσον βάλατε στο ζύγι την «ΕΧΡΟ» για την οποία δεν είχατε κάνει τίποτα τόσα χρόνια με τα εθνικά θέματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Εσείς δεν κάνατε τίποτα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Είναι σαφή αυτά που λέω και μη προσπαθείτε να παραποιείτε αυτά που λέω για να κατασκευάζετε επιχειρήματα που σας επιτρέπουν να δικαιολογήσετε τους εαυτούς σας σε μια βάση που σας αποδοκίμασε και σας ενέταξε στα έδρανα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Δέσατε τα χέρια και τα πόδια μας για μια σειρά από ζητήματα και εμείς καταφέραμε να τα λύσουμε και να φέρουμε επιτυχίες. Και αντί να το αναγνωρίζετε αυτό, ότι περνούμε αλλού την ευθύνη, ότι η Ελλάδα βγαίνει επιθετικά ή ότι η Ελλάδα καταγράφει συγκεκριμένα πρακτικά αποτελέσματα σε θέματα που εκκρεμούσαν επί δεκαετίες, εσείς έρχεστε και προσπαθείτε δημοκοπικά να κερδίζετε τις εντυπώσεις.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Πού, κύριε Υπουργέ; πού έχετε ένα αποτέλεσμα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Δεν σας ακολουθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Κύριε Υπουργέ, τελειώνετε σας παρακαλώ και μην απευθύνεστε προσωπικά.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Είστε η διπλωματία των δέκα ψήφων, κύριε Υπουργέ.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοσιώνης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι!

Το λόγο έχει η κ. Μακρή.

ΖΩΗ ΜΑΚΡΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Καστανίδη, θα μιλήσω όσο πιο σεμνά και ταπεινά μπορώ και επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να αποκτήσει Σύνταγμα. Ένα Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, που πρέπει να διαμορφωθεί με βάση την εμπειρία και τα νέα δεδομένα, όπως πιστεύουμε ότι και έγινε. Ο καταστατικός αυτός χάρτης μπορεί να υπάρχει, γιατί υπάρχουν οι λαοί, τα εδάφη, οι κυριαρχίες και πρέπει να υπάρχει, γιατί οι ευρωπαϊκοί λαοί έχουν ανάγκη ένα κοινό κείμενο αξιών και δικαιωμάτων, που θα τους βοηθά να εμβαθύνουν στις κοινές τους καταβολές, να ανιχνεύουν το κοινό τους μέλλον και να το διαμορφώνουν μαζί.

Άλλωστε οι ευρωπαϊκές Συνθήκες περιείχαν, εξ αρχής, εμφανή ψήγματα συνταγματικών διατάξεων. Μη υπάρχοντος ενός ενιαίου λαού και κράτους, η Ευρωπαϊκή Ένωση διακρίνεται από συνταγματική ευελιξία και ανεκτικότητα, που είναι άγνωστη στα κατ' ιδίαν μέλη της, όπου η συνταγματική διαδικασία έχει τυπικό και αυστηρό χαρακτήρα, ως έκφραση της ανεξαρτησίας και

αυτοτέλειας του καθενός απ' αυτά. Μιλούμε, λοιπόν, για ένα συνταγματικό διακανονισμό, που περιγράφεται από τη Συνθήκη και προβλέπει σύνθετη και λεπτή ισορροπία εξουσιών και αρμοδιοτήτων, η οποία υπόκειται στην έγκριση των συμμετεχόντων.

Η ευρωπαϊκή ενοποίηση δεν είναι ιστορική «παραξενιά». Είναι καρπός της Ιστορίας, που ωριμάζει κάτω από τις συνθήκες της εξέλιξής της. Η πρωτοτυπία του κοινοτικού φαινομένου έγκειται στο ότι η ενοποιητική διαδικασία αποτελεί ηθελημένη και συμφωνημένη εκχώρηση εθνικών αρμοδιοτήτων σε κοινά όργανα, από λαούς με χιλιετείς διαφορετικές πολιτικές αλλά κοινές πολιτισμικές παραδόσεις και με γνώμονα το κοινό τους συμφέρον. Η πρωτοτυπία συγκρότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έχει περάσει ήδη τα στάδια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δεν μπορεί παρά να εκφραστεί και στον τρόπο μετεξέλιξής της.

Αυτήν την πορεία την παρακολουθούμε προσεκτικά και βγάζουμε τα αναγκαία συμπεράσματα, χωρίς δογματισμούς και θεωρητικές αγκυλώσεις. Λαοί και κυβερνήσεις αναζητούν -και θα αναζητούν- την καλύτερη εκπροσώπηση των ιδιαίτερων συμφερόντων τους στα πλαίσια των υπαρχόντων κοινών θεσμών, χωρίς απειμόληση των εθνικών ταυτοτήτων και ευαισθησιών, που άλλωστε συνυπάρχουν και διαδραματίζουν, μάλιστα, πρωθυμικό ρόλο ακόμη και σε ώριμες ομοσπονδίες.

Για να συγκροτηθεί ένα κοινωνικό σύνολο σε νομικά θεσπισμένη οντότητα, πρέπει να υπάρχουν κοινές πολιτισμικές καταβολές, να ακολουθήσουν οι οικονομικές συναλλαγές και, τέλος, να γίνει αποδεκτό ένα ενιαίο πολιτικό σύνολο.

Ουδείς αμφιβάλει ότι η κοινότητα αξιών αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του κοινού εγχειρήματος, όπως αποδεικνύεται και από το προοίμιο της Συνθήκης, αλλά και από τα περίφημα κριτήρια της Κοπεγχάγης, και κανείς, επίσης, δεν αμφισβητεί σοβαρά την κοινότητα οικονομικών συμφερόντων μεταξύ των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το ότι εκεί επικεντρώθηκαν οι μέχρι τώρα προσπάθειες ενοποίησης, οι οποίες, μάλιστα, τελεσφόρησαν μετά την επιτυχή συγκρότηση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς και της εισαγωγής κοινού νομίσματος.

Τέλος, κάθε περαιτέρω πρόοδος της ολοκλήρωσης ενέχει σαφή πολιτικά στοιχεία, πράγμα στο οποίο ανθίστανται οι ήδη συγκροτημένες πολιτικές εθνικές εξουσίες. Η πολιτισμική ενότητα προϋπήρξε, η οικονομική ενοποίηση επετεύχθη, η πολιτική ολοκλήρωση αργεί. Στο σημείο αυτό βρισκόμαστε σήμερα. Η ευελιξία των πολιτικών ηγεσιών και η ταχεία προσαρμογή τους στις απαιτήσεις των καιρών θα διευκολύνει την προσαρμογή των θεσμών στην πραγματικότητα και θα επιτρέψει στις νομικές έννοιες να επενδύσουν τα νέα πολιτικά δεδομένα.

Η αλήθεια, όμως, είναι ότι οι πολίτες αρχίζουν να μην καταλαβαίνουν την Ευρώπη. Συχνά δεν διακρίνουν τον σύνδεσμο ανάμεσα στις ιστορικές επιτυχίες και στα δικά τους καθημερινά προβλήματα. Θεωρούν μάλιστα ότι η διαδρομή της ευρωπαϊκής ενοποίησης προωθείται πολλές φορές μηχανικά, χωρίς έμπνευση, ίσως και χωρίς αίσθηση αποστολής, με την απλή κεκτημένη ταχύτητα ή με τη δύναμη της αδράνειας από σημερινούς κοινοτικούς δεσμούς και τις πολιτικές ηγεσίες.

Η Ευρώπη είναι σε κρίση, αλλά χρειάζεται περισσότερη Ευρώπη. Από την ίδρυση της ΕΟΚ το 1957 έχουν προκύψει νέα πολιτικά και κοινωνικά φαινόμενα.

Πολλά απ' αυτά επιβάλλουν πανευρωπαϊκή αντιμετώπιση, αλλά οι επιτυχίες στο χώρο της οικονομικής ενοποίησης δεν έχουν προετοιμάσει ούτε τους θεσμούς, ούτε τα πνεύματα για τις αναγκαίες προσαρμογές.

Η επανίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναγκαία. Η Ευρώπη δεν έχει ανάγκη να ανακαλύπτεται συνεχώς από την αρχή. Οφείλει απλώς να κάνει ένα ακόμη βήμα προς μια κοινότητα περισσότερο πολιτική, περισσότερο συνεκτική και ενιαία με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία. Καθυστερήσεις και πωγωνιόματα δεν αποκλείονται, αναστροφή όμως της διαδικασίας είναι μάλλον απίθανη. Η συνείδηση της κοινής μοίρας των ευρωπαϊκών λαών είναι πολύ ισχυρή ώστε να μην επιτρέψει κάτι τέτοιο. Αποτελεί οιονεί ανακλαστικό επιβίωσης.

Η δραματική διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από δεκα-

πέντε σε είκοσι πέντε μέλη το 2004, σε είκοσι επτά το 2007 και ίσως σε περισσότερα από τριάντα στις αρχές της επόμενης δεκαετίας δημιούργησε την αίσθηση ότι υπάρχει αδυναμία του συστήματος να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Βέβαια, αν οι ιδρυτικές συνθήκες απορρόφησαν με αλλαγές τους τρανταγμούς αλληπάλληλων διευρύνσεων από έξι σε δεκαπέντε μέλη, γεννάται το ερώτημα γιατί δεν θα μπορούσε να γίνει το ίδιο και στη συνέχεια. Υπάρχουν δυο μείζονες διαφορές: Ο χρόνος είναι πολύ μικρότερος και η ανομοιογένεια των προσχωρούντων είναι πολύ μεγαλύτερη.

Το σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος διατηρεί τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της κοινοτικής μεθόδου, θέτει τις βάσεις σχηματισμού μιας ισχυρής ευρωπαϊκής πολιτικής βούλησης και δίνει νέα δυναμική στην ανάπτυξη μιας κοινωνικής, δημοκρατικής και ειρηνικής ευρωπαϊκής πολιτείας. Περιλαμβάνει πολλές και ενδιαφέρουσες θεσμικές και ουσιαστικές καινοτομίες, πολλές από τις οποίες έχουν σαφή συνταγματικό χαρακτήρα. Η ανάπτυξη της Ένωσης ως μιας ένωσης κρατών και πολιτών μπορεί να της επιτρέψει να λειτουργήσει προς το συμφέρον των πολιτών της, των κρατών-μελών της και ενός πιο ειρηνικού και δίκαιου κόσμου.

Η πολιτική σημασία του άλματος στην πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης που επιχειρείται με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα συμπυκνώνεται στο πρώτο του άρθρο: «Το παρόν Σύνταγμα ιδρύει την Ευρωπαϊκή Ένωση». Με το Σύνταγμα συντελείται έτσι μια αποφασιστική τομή στην ιστορία της ευρωπαϊκής ενοποίησης και οριοθετείται μια νέα αρχή.

Το Σύνταγμα επανιδρύει την Ένωση ως ένωση πολιτών και κρατών. Με το Σύνταγμα αποτυπώνονται -για πρώτη φορά- με συστηματικότητα και πληρότητα τα αξιακά θεμέλια της Ένωσης και κωδικοποιούνται οι στόχοι της.

Με το Σύνταγμα υιοθετείται μια σειρά σημαντικών αλλαγών σε όλο το φάσμα του ενοποιητικού εγχειρήματος: από την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των σχέσεων ένωσης και κρατών μελών ως την αναβάθμιση του πολίτη και την ενίσχυση της δημοκρατίας και από την απλοποίηση και τον εξορθολογισμό της δομής και της λειτουργίας των οργάνων της Ένωσης ως την ενίσχυση πολλών επιμέρους πολιτικών συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής και της άμυνας.

Τελειώνοντας θέλω να πω πως η αίσθηση ενός κοινού πεπρωμένου που κάμπτει την παντοδυναμία του εθνικού κράτους και οι δημοκρατικοί θεσμοί, οι αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα τείνουν να αναχθούν σε κανόνες παγκόσμιου *ius cogens*.

Η διαδικασία εξέλιξης των ευρωπαϊκών θεσμών είναι δεδομένη, η πολιτική συνεργασία επιβεβλημένη, άλλωστε οι Ευρωπαίοι πολίτες είναι διατεθειμένοι να δεχθούν αλλαγές ακόμη και επώδυνες, όταν κατανοούν τους βαθύτερους λόγους και στόχους που επιδιώκονται.

Η ειρήνη, η ευημερία, η αλληλεγγύη, η δημοκρατία, ο σεβασμός της διαφορετικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν το αδιαίρετο και μη συμπίεσιμο βάθρο που οριοθετεί τους σκοπούς του κοινού εγχειρήματος. Από την πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης, που γίνεται με μικρά, συγκροτημένα και συμφωνημένα βήματα, η Ελλάδα δεν θα απουσίαζε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κουσιώτης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να ανακοινώσω στο Σώμα ότι οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κατέθεσαν σχέδιο νόμου «Επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον των Πολιτικών και Ποινικών δικαστηρίων και άλλες διατάξεις».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Ο κ. Νασιώκας έχει το λόγο.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων το Ευρωσύνταγμα, μία Συνθήκη με συνταγματικές, νομικές δυνατότητες. Και αυτή η συζήτηση γίνεται σε μία σημαντική καμπή για την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κείμενο της Συνθήκης που συζητάμε σήμερα είναι ένα προϊόν

ενός μεγάλου συμβιβασμού μεταξύ είκοσι πέντε κρατών της Ευρώπης, μεταξύ είκοσι πέντε κοινωνιών. Απ' αυτό και μόνο το χαρακτήρα είναι πάρα πολύ σημαντικό. Ότι δηλαδή, είκοσι πέντε κοινωνίες συναποφάσισαν να καταλήξουν σε κοινή προσπάθεια συνταγματικής κατοχύρωσης για το δικό τους μέλλον.

Είναι μία σημαντική προσπάθεια που μπορεί να μην απαντάει με δυναμισμό στο μεγάλο θέμα του μοντέλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το σημερινό διακυβερνητικό σ' ένα ομοσπονδιακό μοντέλο, το οποίο και εμείς προσβέβουμε και προσδοκούμε και γι' αυτό εργαζόμαστε. Κάνει όμως ένα πολύ σημαντικό βήμα μπροστά, ένα βήμα προόδου. Αν δεν το ξεπερνάει, τουλάχιστον αρχίζει να αλλάζει το μοντέλο της γραφειοκρατίας των Βρυξελλών με το οποίο προχωρούσε, αποφάσιζε και άλλαζε η Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι σήμερα, ένα μοντέλο που ολοκλήρωσε τις δυνατότητές του, και φέρνει στο προσκήνιο ανοίγει την προοπτική της προωθητικής δυναμικής των κοινωνιών μέσω συμμετοχικών θεσμών και δυνατοτήτων. Και μόνο γι' αυτή την αλλαγή αξίζει να υπερψηφιστεί η Συνταγματική Συνθήκη.

Η Συνθήκη ενσωματώνει τις ήδη υπάρχουσες συνθήκες, σε συνταγματικό κείμενο, και παρεμβαίνει ουσιαστικά, πρώτον, με την ενσωμάτωση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δεύτερον, στο κεφάλαιο της θεσμικής διάρθρωσης της Ευρώπης πετυχαίνει σημαντική αλλαγή λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητας και τρίτον, με τη θεσμοθέτηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας ανοίγει ένα άλλο τεράστιο κεφάλαιο, που ήταν για μας ιδιαίτερα ζητούμενο.

Αν στα τρία κεφάλαια υπάρχουν σημαντικοί πρόοδοι, σίγουρα στο τέταρτο κεφάλαιο, στις πολιτικές της Ευρώπης υπάρχει μία στασιμότητα. Είναι μικρές, ανεπαίσθητες οι βελτιώσεις. Μπορεί να είναι κάποιες απ' αυτές σημαντικές σε σχέση με την υπάρχουσα κατάσταση όπως, παραδείγματος χάρη, είναι η κοινή πολιτική σε θέματα δημόσιας υγείας. Αυτό το αρνητικό θέμα συμπληρώνεται με την υπάρχουσα κατάσταση, όπου ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι παγωμένος στο 1% και κάτω απ' αυτό μερικές φορές, αλλά και η οικονομία της Ευρώπης δεν βρίσκεται στην καλύτερη περίοδο και οι προοπτικές της δεν είναι ευοίωνες.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**)

Έχει τον χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης απ' όλους τους άλλους ανταγωνιστικούς χώρους. Οι πολίτες της Ευρώπης που κρίνουν πάντα τα αρνητικά –και σωστά κάνουν, είναι φυσικό– έχουν χωριστεί τώρα σε ευρωσκεπτικιστές και σε φιλοευρωπαϊστές. Ρωτήμαστε συχνά τι είμαστε. Απαντούμε ότι είμαστε Ευρωπαίοι. Έλληνες Ευρωπαίοι, πολίτες του κόσμου που ξέρουμε τι σημαίνει Ευρωπαϊκή Ένωση. Ξέρουμε ότι υπάρχει ένας μεγάλος ανταγωνισμός με σκληρή διαπραγμάτευση και σύνθεση και έτσι πετύχαμε σημαντικά πράγματα όλοι εμείς μέσα στην Ευρώπη. Έτσι έγινε η διεύρυνση. Έτσι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ενέταξε τη χώρα μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι ο Ανδρέας Παπανδρέου έθεσε με τον πιο έγκυρο τρόπο, μαζί με πολλούς άλλους Ευρωπαίους σοσιαλιστές, το στόχο της κοινωνικής διάστασης μέσα στην Ευρώπη, τη σύγκλιση με την επιτυχία των ΜΟΠ, των μετέπειτα Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης, ή του στόχου της κοινωνικής διάστασης που είπα, ο οποίος επεκτάθηκε με την απόφαση της Λισσαβόνας και που για πρώτη φορά μπαίνει σαν σημαντική κατοχύρωση όπως, παραδείγματος χάρη, η αρχή της πλήρους απασχόλησης στη συνταγματική διάταξη. Έτσι ο Κώστας Σημίτης ενέταξε την Ελλάδα στο σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ΟΝΕ κόντρα σε όλες τις Κασσάνδρες, που άλλα έλεγαν και εντός και εκτός Ελλάδος. Έτσι εντάξαμε την Κύπρο στην Ευρώπη. Έτσι προχωράμε με σκληρή διαπραγμάτευση, με πρόγραμμα, με θέσεις, με υψηλό κύρος, με αξιοπιστία, με πλατιές συμμάχους, με αποτελεσματικότητα.

Έτσι προχωράει η Ευρώπη όχι με ψευδοδιλήμματα που αυτοπαγιδεύουν αυτούς που τα δημιουργούν όπως τώρα, παραδείγματος χάρη, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Όπως το ψευδοδίλημμα της σημαίας της διαφάνειας που σήκωσε η Νέα Δημοκρατία κόντρα στους διαπλεκόμενους της Ευρωπαϊκής

Ένωσης. Η αυτοπαγίδευση της δέθεν απογραφής με τα σημερινά αδιέξοδα που πλήττουν όλα τα ελληνικά νοικοκυριά. Με την εγκατάλειψη –αυτό αν είναι αυτοπαγίδευση– του Ελσίνκι, ως προς τις ελληνοτουρκικές διαφορές, οι οποίες ξανάγιναν από ευρωπαϊκοτουρκικές σε ελληνοτουρκικές.

Και αυτό ζούμε σήμερα, κύριε Υπουργέ. Ζούμε την κατάσταση, ο Υπουργός των Εξωτερικών να διαπραγματεύεται στην Άγκυρα και η ακταιωρός να βρίσκεται στα Ίμια. Μπορεί να μιλήσει με σκληρή γλώσσα ο Υπουργός Εξωτερικών όπως είπε ο κ. Παυλόπουλος, αλλά όταν ο κ. Σρέντερ μιλούσε για τη FYROM και την αποκαλούμε Μακεδονία, ο κύριος Πρωθυπουργός δεν είπε λέξη.

Αλλά και σαν Αντιπολίτευση η Νέα Δημοκρατία κατήγγειλε συνεχώς την Ελλάδα για ελληνικά θέματα στην Ευρώπη. Ο αριθμός των ερωτήσεων και καταγγελιών είναι πολλαπλάσια οποιασδήποτε άλλης χώρας που έγινε για εθνικά θέματα, ενώ από την άλλη πάρα πολλοί μέσα στη Νέα Δημοκρατία μιλούσαν για επανενθιποίηση των αγροτικών, για παράδειγμα, επιδοτήσεων.

Τώρα ως Κυβέρνηση ακριβώς το αντίθετο. Τώρα δημιουργεί ένα κλίμα καταγγελίας και αντιπαράθεσης με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποφασίστε, κύριοι της Κυβέρνησης και ξεκαθαρίστε την πολιτική σας. Είστε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό συντηρητικό κόμμα ή είστε ευρωσκεπτικιστές της λαϊκής δεξιάς; Γιατί μπορεί οι διακηρυκτικές σας θέσεις σήμερα εδώ στην ψήφιση του Ευρωσυντάγματος να είναι ορθές, αλλά αυτές έχουν αξία εάν συνδυάζονται και με πράξεις.

Γι' αυτό, έχετε υποχρέωση και εσείς να δεχθείτε να γίνει δημοψήφισμα. Και το θέμα δεν είναι νομικό, όπως προσπάθησε να το παρουσιάσει ο κ. Παυλόπουλος. Είναι απολύτως πολιτικό και δεν το είπαμε μόνο σήμερα. Ο Γεώργιος Παπανδρέου το είπε αυτό από το 2003 και πιστεύουμε ότι είναι η ώρα και έχουμε την υποχρέωση –ιδιαίτερα επειδή συνάδει με την ουσία της ίδιας της Συνθήκης, δηλαδή, την ενημέρωση και τη συμμετοχή του λαού και την πρωτοβουλία– να μιλήσουμε όλοι σήμερα στο λαό και ο λαός μπορεί να αποκτήσει και την ενημέρωση με τη συμμετοχή του και με την ευθύνη να εγκρίνει ή όχι το Ευρωσύνταγμα.

Μας λέει το ΚΚΕ ότι έχουμε υποκριτική στάση. Εμείς καταλαβαίνουμε τη δική του στάση, άλλωστε είναι εναντίον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φυσικά δεν καταλαβαίνουμε τη στάση του Συνασπισμού, διότι η θέση ότι η απόρριψη θα οδηγήσει σε νέα καλύτερη διαπραγμάτευση, μας φέρνει στη Νίκαια. Και δεν είναι μόνο ότι δεν το καταλαβαίνουμε εμείς, αλλά από μια σφυγμομέτρηση που είδα δεν το καταλαβαίνει και η βάση του. Μόνο το 14% λέει «όχι» δηλαδή, συμφωνεί με την θέση του Συνασπισμού. Το 43% μιλάει για «ναί» και το υπόλοιπο 43% «δεν ξέρω, δεν απαντώ».

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, μ' ένα ερώτημα. Ξεθώριασε, λοιπόν, το όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ολοκλήρωσης ή είναι ακόμα ζωντανό; Ενώ αυτό που είχαν οι οραματιστές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτό που πίστευαν οι νέοι της δικτατορίας μας, όταν αυτοργανώνονταν και αγωνίζονταν εναντίον της δικτατορίας και πολλοί από αυτούς πίστευαν σε δύο θέματα, στην αποκατάσταση της δημοκρατίας και την ελευθερία αλλά και σ' έναν κόσμο που φαινόταν γενικώς ότι αλλάζει σε μία ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας μας.

Τότε ήταν μακρινό και άπιαστο όνειρο η ένταξη, αλλά και η πορεία της ίδιας της Ευρώπης πέρα από τα σύνορα της τότε ΕΟΚ με εμβάθυνση, με κοινωνική διάσταση, αλλά και κτισμένη πάνω στον πολιτισμό και στα ιστορικά δεδομένα, στην ιστορική πραγματικότητα ως Ευρώπη των λαών.

Τι έγινε τώρα; Η Ευρώπη από τότε προχώρησε πολύ. Είναι, όμως, πάρα πολύ πίσω από εκείνους τους στόχους. Δεν ξεθώριασε, όμως, το όραμα. Πρέπει να παλέψουμε όλοι μαζί, για να προχωρήσει και να φτάσουμε στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Νασιώκα.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Ράππη Ελένη.

ΕΛΕΝΗ ΡΑΠΠΗ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, η νέα Συνταγματική Συνθήκη αποτελεί σημαντικό σταθμό στη μακρά πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που ξεκίνησε το Μάρτιο του 1957 στη Ρώμη. Συντάχθηκε με σκοπό ν' ανταποκριθεί στις προκλήσεις της διευρυμένης πλέον Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενός πολύμορφου κοινωνικοοικονομικού πολιτισμικού και πολιτικού οικοδομήματος που απαρτίζεται πλέον είκοσι πέντε κράτη-μέλη και τετρακόσια ογδόντα εκατομμύρια κατοίκους.

Συντάχθηκε με σκοπό τον συγκερασμό δύο φαινομενικά αντίθετων στόχων, τη δημιουργία μιας πιο κοινωνικής Ευρώπης προς όφελος των πολιτών και την καθιέρωση ενός κυρίαρχου ρόλου στους νέους παγκόσμιους συσχετισμούς.

Η διαδικασία σύνταξης της Συνθήκης ήταν πολύπλοκη λόγω των ετερόκλητων εθνικών θέσεων και συμφερόντων που χρειάστηκε να συνθέσει.

Στη νέα ολοκληρωμένη αποτύπωση η Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά τα συμβολικά και πολιτικά χαρακτηριστικά μίας νέας πολιτικής οντότητας που δεν απειλεί την εθνική κυριαρχία των κρατών-μελών της. Η αρχή της δοτής αρμοδιότητας δεσμεύει την Ένωση να ασκεί μόνο τις εξουσίες που της απονέμουν τα κράτη-μέλη. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης διέπεται από τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Τα κράτη-μέλη, με τη σειρά τους, ενισχύονται μέσω της παραδοχής της ανάγκης για αμοιβαία συνεργασία και η Ένωση ουσιαστικά επανιδρύεται ως Ένωση τόσο κρατών όσο και πολιτών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, από την πρώτη προσπάθεια ίδρυσής της, αποτελούσε μια πολιτική κοινότητα δημοκρατικών αξιών με τον άνθρωπο στο επίκεντρό της. Το πρώτο σημαντικό σημείο του Συντάγματος είναι η θεμελίωση και νομιμοποίηση των κοινών ευρωπαϊκών αξιών. Ειδικότερα η ρητή ένταξη του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στο κείμενο του Συντάγματος διασφαλίζει την απαραίτητη συνταγματική ισχύ με δεσμευτικότητα ως προς την εφαρμογή των διατάξεών του και με την τήρησή του από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ισχυρό πολιτικό συμβολισμό, που αφορά άμεσα τους πολίτες, αποτελεί η ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών. Ενδεικτικά αναφέρω τη διαδικασία διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών μέσω της αναγνώρισης του ρόλου των κοινωνικών εταίρων και της ανάγκης προώθησης του κοινωνικού διαλόγου, το εξαιρετικά σημαντικό δικαίωμα της λαϊκής πρωτοβουλίας παρέχει τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους πολίτες να παρέμβουν ευθέως στο νομοθετικό έργο με τη συγκέντρωση ενός εκατομμυρίου υπογραφών Ευρωπαίων πολιτών από ένα σημαντικό αριθμό κρατών-μελών, τη δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών σε όλα τα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως μέσω του διαδικτύου, και τη διαφάνεια των διαδικασιών, καθώς, εκτός από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τώρα και το Συμβούλιο των Υπουργών υποχρεούται να συνεδριάζει δημόσια, όταν ψηφίζει επί σχεδίου νομοθετικής πράξης.

Ανάλογης σπουδαιότητας είναι και η γενικότερη ενίσχυση των θεσμών και των διαδικασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη ριζική αναδιάρθρωση, με την κωδικοποίηση και απλοποίηση όλων των εν ισχύ Συνθηκών.

Η εφαρμογή του Συντάγματος συνεπάγεται επίσης ουσιαστική ισχυροποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή σκηνή, καθώς στο κείμενό του καθορίζονται οι κοινοί πολιτικοί, οικονομικοί και κοινωνικοί στόχοι των κρατών-μελών, προσδιορίζονται οι παράμετροι για το σχεδιασμό και την υλοποίηση κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, η πολιτική οντότητα της Ένωσης αποκτά σταθερή θεσμική εκπροσώπηση μέσω της θέσπισης θέσεων Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Υπουργού Εξωτερικών και η ιδιότητα της ευρωπαϊκής ιθαγένειας προστίθεται στην εθνική ιθαγένεια, χωρίς βέβαια να την αντικαθιστά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενώ τα παραπάνω αποτελούν βασικά σημεία ενδιαφέροντος για κάθε πολίτη του νέου αυτού πολιτικού οικοδομήματος, στο κείμενο του Συντάγματος υπάρχουν κάποιες διατάξεις ιδιαίτερης βαρύτητας για τη χώρα μας, δεδομένων των ιδιαίτερων θεμάτων που απορρέουν κυρίως από

την ευαίσθητη γεωπολιτική μας θέση.

Πρόκειται αρχικά για τις ειδικές διατάξεις μέσω των οποίων θεμελιώνεται η άσκηση κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και άμυνας με σαφή αναφορά στην αμοιβαία αμυντική ρήτρα και τη ρήτρα αλληλεγγύης.

Η υιοθέτηση κοινής μεταναστευτικής πολιτικής σε θέματα διαχείρισης εξωτερικών συνόρων, ασύλου, μετανάστευσης και αστυνομικής συνεργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη χώρα μας, δεδομένου ότι η ελληνική συνοριογραμμή αποτελεί το νοτιοανατολικό τμήμα των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, μια γεωγραφική θέση ευαίσθητη σε φαινόμενα μετανάστευσης, λαθρομετανάστευσης και λαθρεμπορίας.

Στις παραπάνω διατάξεις προβλέπεται επίσης η θέσπιση μέτρων για την καταπολέμηση της εμπορίας και παράνομης διακίνησης ανθρώπων, ενός φαινομένου που έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις παγκοσμίως τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Η υιοθέτηση του τουρισμού ως τομέα υποστηρικτικής πολιτικής με την πρόβλεψη δράσεων ενίσχυσής του, αλλά και την εξασφάλιση των νήσων και λοιπών μη προνομιούχων περιοχών στο πλαίσιο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής αποτελούσε μακροχρόνιο ελληνικό στόχο.

Η υπαγωγή όλων ανεξαιρέτως των νησιωτικών, ορεινών και συνοριακών περιοχών της Ελλάδας στην εφαρμογή ειδικών μέτρων προωθεί και στηρίζει την ισόρροπη ανάπτυξη ολόκληρης της ελληνικής περιφέρειας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η νέα Συνθήκη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος προβλέπει μία σειρά σημαντικών αλλαγών και βελτιώσεων σε θεσμικό και πολιτικό επίπεδο απαντώντας εποικοδομητικά στις ανάγκες για τη λειτουργία της διευρυμένης πλέον Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Νέα Δημοκρατία, πιστή στο όραμα του Κωνσταντίνου Καραμανλή, υπήρξε συνεπής και αταλάντευτη στην ιστορική της συμβολή στην καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού οράματος που προωθεί την ειρήνη, τη συνεργασία, την αλληλεγγύη και τη διαφάνεια.

Είκοσι τέσσερα χρόνια μετά την προσχώρησή μας στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, βρισκόμαστε μπροστά σε μία νέα ιστορική πρόκληση, την επανίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αρχή ενός νέου κύκλου ευρωπαϊκής προοπτικής.

Στο τέλος αυτής της συζήτησης δε θα ψηφίσουμε για την Ευρώπη του χθες, ούτε για την Ευρώπη του σήμερα. Θα ψηφίσουμε για την Ελλάδα και την Ευρώπη των επόμενων γενεών, για την Ελλάδα και την Ευρώπη των νέων ανθρώπων, για την Ελλάδα και την Ευρώπη του μέλλοντος.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Ο κ. Ανδριανόπουλος ζητά το λόγο επί προσωπικού θέματος. Θέλω να πω, κύριε Ανδριανόπουλε, ότι δε χρειάζεται αίτηση. Θα μας πείτε σε τι συνίσταται το προσωπικό θέμα σ' ένα λεπτό για να μπορεί να αποφανθεί το Προεδρείο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να σημειώσω ότι ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης προηγουμένως αμφισβήτησε την ειλικρίνεια και την εγκυρότητα αυτών που είπα πως σε συνέντευξή του είχε μιλήσει για ultra φιλελεύθερη αντίληψη της COMISION και με προκάλεσε να καταθέσω για τα Πρακτικά τη συνέντευξή του. Την έχω εδώ και λέει κατά λέξει: «Αυτή η ultra φιλελεύθερη αντίληψη της COMISION». Την καταθέτω στα Πρακτικά.

Σας ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ανδριανόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματειάς της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Ο Υπουργός δεν είναι παρών αυτήν τη στιγμή. Ας θεωρηθεί λήξαν το θέμα εδώ. Αν έλθει, μπορεί κι εκείνος να απαντήσει.

Το λόγο έχει ο κ. Σπηλιόπουλος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην ιστορία κάθε λαού η «γέννηση» του πρώτου

Συντάγματος είναι μία ξεχωριστή στιγμή, όπως έγινε στην Ελλάδα το 1822. Σε πολλές μάλιστα χώρες, όπως στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Πολωνία, στην Ισπανία κλπ η ημέρα αυτή είναι η ημέρα ίδρυσης του κράτους ή της έναρξης μιας καινούργιας πορείας.

Με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα βέβαια δεν ιδρύεται κάποιο κράτος, διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από πολλά διαφορετικά κράτη, είναι όμως ένας σημαντικός σταθμός διότι μέσα απ' αυτό γίνεται συγκέντρωση όλων των μέχρι σήμερα συνθηκών σ' ένα ενιαίο κείμενο που απλουστεύει και διευκολύνει τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ένα μεγάλο βήμα που βάζει τα θεμέλια στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, που καθιερώνει τα δικαιώματα των πολιτών της, που κατανέμει αρμοδιότητες, που αποδίδει και οργανώνει την εξουσία στα θεσμικά της όργανα.

Μερικοί λένε ότι δεν είναι Σύνταγμα αλλά Συνταγματική Συνθήκη. Ίσως έχει κάτι και από τα δύο. Η πρωτοτυπία του πάντως είναι ότι αντικατοπτρίζει την ιδιαιτερότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διότι δεν υπάρχει τίποτε αντίστοιχο στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα ελεύθερο και σε εθελοντική βάση δημιουργήμα, ένα υπερεθνικό πολιτικό σύνολο που ενοποιείται αλλά σέβεται την πολυμορφία των λαών και των κρατών που την απαρτίζουν.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει και άλλη μία πρωτοτυπία, να είναι διττά νομιμοποιημένη τόσο από τα κράτη-μέλη, όσο και από τους λαούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Συνταγματική Συνθήκη σέβεται σε μεγάλο βαθμό αυτήν τη διττή νομιμοποίηση.

Το Σύνταγμα αυτό, λοιπόν, άλλοι το θεωρούν πολύ, άλλοι το θεωρούν λίγο. Σε κάθε περίπτωση, αυτό δεν είναι αιώνιο. Θα μπορεί να τροποποιηθεί και κατά συνέπεια να βελτιωθεί. Είναι ασφαλώς προϊόν συμβιβασμού, αλλά είναι και ένα μεγάλο βήμα προς μία ισχυρή νομικά, πιο δημοκρατική και πιο αποτελεσματική Ευρώπη.

Πάντως, χωρίς το Σύνταγμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση των είκοσι πέντε και αύριο περισσότερων χωρών θα είναι αδύνατο να πορευθεί χωρίς προβλήματα και χωρίς καθυστερήσεις. Χωρίς το Σύνταγμα η Ευρωπαϊκή Ένωση των είκοσι πέντε δε θα μπορέσει να επιβιώσει ως ενιαίο συνεκτικό σύνολο με θεσμική ικανότητα που διαμορφώνει πολιτική και που λαμβάνει αποφάσεις. Θα διολισθαίνει συνεχώς σε άναρχες επιμέρους ομάδες επιρροής και σε ομάδες καθοδήγησης.

Με το Σύνταγμα, οι οποιεσδήποτε μορφές διαφοροποίησης θα πειθαρχούνται υπό στενά, ενιαία θεσμικά πλαίσια. Από τη συζήτηση βέβαια αυτή προκύπτουν ερωτηματικά και αμφιβολίες για το ποια θα είναι η κατεύθυνση της Ευρώπης που θέλουμε να οικοδομήσουμε. Θα είναι η Ευρώπη της ελεύθερης αγοράς, του ελεύθερου ανταγωνισμού, του ενιαίου οικονομικού χώρου και της ανοιχτής οικονομίας ή η Ευρώπη της απασχόλησης, της κοινωνικής προόδου που εγγυάται την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, τις διακρίσεις και προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και του περιβάλλοντος;

Αναμφίβολα δεν θα μπορούσε να υπάρξει προσπάθεια για ευρωπαϊκή ενοποίηση, αν δεν υπάρχουν ενιαίοι κανόνες και η ελεύθερη οικονομία ως μοντέλο οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας. Πολύ δε περισσότερες όταν η ελεύθερη αγορά και ο ανταγωνισμός κυριαρχούν σε ολόκληρο τον κόσμο. Ούτε βέβαια θα μπορούσε να υπάρξει μεικτό σύστημα ανοιχτής ή κλειστής οικονομίας σ' ένα σύνολο χωρών που θέλουν να έχουν κοινή πορεία και κοινούς στόχους.

Το αν βέβαια ικανοποιηθούν και πόσο γρήγορα οι προσδοκίες και οι στόχοι, όπως είναι διατυπωμένοι στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα για κοινωνική Ευρώπη και πλήρη απασχόληση είναι ένα ζήτημα που θα εξαρτηθεί από την πολιτική κατεύθυνση που θα έχει η Ευρώπη και τις πολιτικές δυνάμεις που θα κυριαρχήσουν τα επόμενα χρόνια. Αυτό βέβαια είναι και ένα στοιχείο για την κεντροαριστερά της Ευρώπης, που οφείλει να αρθρώσει έναν πειστικό λόγο, να επεξεργαστεί αποτελεσματικά πρότυπα και να εμπνεύσει τους πολίτες, ούτως ώστε η ελεύθερη αγορά

και ο ανταγωνισμός να μην κυριαρχήσουν στην κοινωνική διάσταση της Ευρώπης. Άλλωστε οι αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και της ελεύθερης αγοράς έχουν αρχίσει να χτυπούν και την πόρτα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι γνωστά τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι κλωστοϋφαντουργοί και που καλείται πλέον να τα αντιμετωπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση απέναντι στα φθηνά προϊόντα από την κινεζική παραγωγή.

Το άρθρο 1 του Ευρωπαϊκού Συντάγματος αναφέρεται στο ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα εκφράζει τη βούληση των πολιτών των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να οικοδομήσουν το κοινό τους μέλλον. Το ερώτημα, λοιπόν, που τίθεται είναι, πώς θα το εκφράσουν οι πολίτες αυτό το θέμα; Πώς θα εκφράσουν αυτή τη βούλησή τους; Μέσω της Βουλής, με τους Βουλευτές που τους εκπροσωπούν, απευθείας ή με δημοψήφισμα; Θεωρώ ότι ο πιο αυθεντικός, ο πιο άμεσος τρόπος είναι το δημοψήφισμα.

Πολλοί θεωρούν και ειδικότερα το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση ότι δεν χρειάζεται να γίνει δημοψήφισμα, αφού η επικύρωση θα γίνει από τη Βουλή, πολύ δε περισσότερο που ένα τέτοιο δημοψήφισμα θα ήταν περιττό, επειδή τεκμαίρεται ήδη το αποτέλεσμα από τις θέσεις των δύο μεγάλων κομμάτων. Η απάντηση είναι ότι δεν απαιτείται μόνο η απλή επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τη χώρα μας, αλλά η συμμετοχή, ενημέρωση και κυρίως, η συνειδητοποίηση των πολιτών για την πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης, για τις αλλαγές που επέρχονται, για τις δυσκολίες, αλλά και για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που έρχονται, γενικά για ένα νέο περιβάλλον που δημιουργείται, το οποίο θα καθορίζει και το μέλλον του κάθε Έλληνα πολίτη, γιατί πλέον και ο Έλληνας πολίτης έχει διπλή ιδιότητα: είναι ο πολίτης της Ευρώπης και ο πολίτης της Ελλάδος. Άλλωστε, ποτέ μέχρι σήμερα από τη στιγμή της εισόδου της χώρας μας στην ΕΟΚ τότε, δεν έχουμε κάνει συζήτηση με τον κάθε πολίτη ξεχωριστά για τα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που θα διευκολύνει και σχεδόν θα επιβάλλει το δημοψήφισμα για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ και στο ποια ήταν η συμβολή της χώρας μας στη δημιουργία αυτού του σχεδίου της Συνταγματικής Συνθήκης. Έχει τονισθεί από πολλές πλευρές, αλλά ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι η συμμετοχή της Ελλάδος ήταν αποφασιστική και ιδιαίτερα σημαντική η συμβολή της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, με Πρωθυπουργό τον Κώστα Σημίτη και βεβαίως στην τελική συμφωνία για το σχέδιο της Συνταγματικής Συνθήκης.

Ιδιαίτερος πρέπει να αναφερθούμε στη συμβολή της χώρας μας στην ενσωμάτωση στο Σύνταγμα της κοινωνικής διάστασης και της προσπάθειας για πλήρη απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά επιτυχία υπήρξε επίσης από την κυβέρνηση Σημίτη στο ότι συμπεριελήφθη μέσα στην Συνταγματική Συνθήκη το θέμα των νησιωτικών περιοχών και της φροντίδας που πρέπει να υπάρχει, όπως επίσης και η αναφορά στο Θουκυδίδη, που υπήρχε στο σχέδιο. Δυστυχώς στην τελική Συνθήκη και το θέμα αυτό των νησιωτικών περιοχών έχει υποβαθμιστεί σημαντικά, αλλά απαλείφθηκε και από το προίμιο η αναφορά στο Θουκυδίδη. Και αυτό είναι αρνητικό για την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας που επεξεργάστηκε το τελικό κείμενο.

Τέλος θέλω να πω, ότι πρέπει να εκφράσουμε και ευχαριστίες στους ανθρώπους, στους Βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου που συμμετείχαν στην Τακτική Συνέλευση, στον κ. Παρασκευά Αυγερινό και την κυρία Μαριέττα Γιαννάκου, που είχαν σημαντική συμβολή στα θέματα της συνταγματικής Συνθήκης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να τελειώσω και να πω ότι η συζήτηση για το Σύνταγμα της Ευρώπης είναι μια ιδιαίτερη στιγμή για την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και της χώρας μας. Θα έπρεπε, λοιπόν, να υπάρχει ένας πανηγυρικός χαρακτήρας στη συζήτηση αυτή. Δυστυχώς όμως συζητούμε και αυτό το μεγάλο θέμα υπό την σκιά μεγάλων προβλημάτων και αμφισβητήσεων που δημιουργήσε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά όπως βλέπουμε και σήμερα και των μεγάλων προβλημάτων που δημιουργούνται στην εξωτερική μας πολιτική με αποκλειστική ευθύ-

νη της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας που οδηγεί τη χώρα στην εσωστρέφεια και στο περιθώριο. Γι' αυτό οι Έλληνες πολίτες σήμερα δεν νοιώθουν ιδιαίτερα περήφανοι, ενώ τα τελευταία χρόνια ένοιωθαν υπερήφανοι για την πορεία της χώρας μας και στο εξωτερικό και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Τασούλας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε στην Ολομέλεια της Βουλής την κύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης. Και τη συζητούμε, όχι κάτω από την κατακραυγή των Ελλήνων πολιτών προς την Κυβέρνηση γιατί τους κατήργησε την υπερηφάνεια που ένοιωθαν μέχρι πρότινος, μέχρι δηλαδή, της 7 ης Μαρτίου του 2004, ή δεν τη συζητούμε κάτω από την καταφορά των Ελλήνων γιατί εξ αιτίας της Νέας Δημοκρατίας - άκουσον, άκουσον- έγινε απάληψη της παραγράφου του Θουκυδίδη από το προοίμιο του Συντάγματος. Τη συζητούμε κάτω από μια εντελώς σοβαρή πραγματικότητα, την οποία και αν ακόμα δεν αντιληφθεί η επικαιρότητα, θα την αντιληφθεί ο ιστορικός του μέλλοντος. Και η πραγματικότητα είναι ότι η κύρωση αυτής της Συνθήκης αποτελεί για τη χώρα μας ένα σταθμό, ένα ορόσημο, εν σχέσει με την πορεία μας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εν σχέσει με την αξιοποίηση της πορείας αυτής και εν σχέσει με την πρόκληση που συνιστά για περαιτέρω αξιοποίηση της συμμετοχής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όλη η άλλη συζήτηση, όλα τα άλλα θέματα ανάγονται σε αφορμές ή αιτίες να αντιλήσουμε από συνώνυμα ή από νοηματικά συνώνυμα της Συνθήκης για να αναλύσουμε την τρέχουσα επικαιρότητα. Το θέμα όμως δεν αφορά στην τρέχουσα επικαιρότητα. Αφορά στην ιστορία, όπως στην ιστορία αφορά το γεγονός ότι η παράταξη που εισηγείται την κύρωση της Συνθήκης έκανε την τομή και την ιστορική επιλογή, όχι το 1974 ή το 1979, αλλά ήδη το 1957 να προσανατολιστεί η χώρα μας προς την Ευρώπη θεσμικά, οικονομικά και πολιτικά σήμερα. Η ίδια παράταξη επέτυχε τη συμμετοχή της Ελλάδος στην Ευρώπη όταν το πολιτικό κλίμα ήθελε να διαμορφώσει μια αντίθετη πορεία. Και είναι ιστορικό δεδομένο ότι η παράταξη που σήμερα υποκριτικά ομιλεί περί δημοφιλίσματος το οποίο δεν έχει ούτε πολιτικό ούτε συνταγματικό έρεισμα, η ίδια παράταξη το 1981, στις 22 Νοεμβρίου ημέρα Κυριακή, στην ανάγνωση των πρώτων προγραμματικών της δηλώσεων, είπε τα εξής δια στόματος του τότε Πρωθυπουργού: «Οι κανόνες και οι μηχανισμοί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προς τους οποίους η ένταξη μας υποχρεώνει να συμμορφωθούμε, οξύνει πολλά από τα οικονομικά προβλήματα που έχουμε και αντιμετωπίζουμε και δημιουργεί νέα. Αυτή η κατάσταση επιδεινώνεται από τους όρους που συμφωνήθηκαν από την ένταξη. Επιδιώξη μας είναι η διεξαγωγή δημοψηφίσματος σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες, για να αποφανθεί ο ελληνικός λαός πάνω σ' αυτό το σοβαρό θέμα».

Αυτή είναι η ιστορική πραγματικότητα. Το ΠΑΣΟΚ, που σήμερα για λόγους ενδεχομένων, που με πολύ ενδιαφέρον παρουσιάζει στο «Βήμα» ο κ. Πρετεντέρης και είναι ότι θέλει να κατακεύσει δωρεάν την Αριστερά, ζητάει δημοψήφισμα ξέροντας ότι δεν θα γίνει. Το ίδιο κόμμα όταν μπορούσε να επιβάλει δημοψήφισμα, ασφαλώς το εξήγγειλε αλλά ουδέποτε το έκανε.

Και επειδή το θέμα είναι ιστορικής σημασίας, ο χρόνος που έτρεξε μέχρι σήμερα από τότε, δεν έχει καμία σημασία να πει κανείς ότι είναι είκοσι τρία ή είκοσι εικοσιτέσσερα χρόνια. Είναι μόλις χθες ιστορικά αυτά τα πράγματα. Και επειδή αυτά τα πράγματα είναι μόλις χθες ιστορικά και επειδή απ' αυτό εδώ το Βήμα σπαταλήθηκε χρόνος και ένταση όχι για την Ευρωπαϊκή Συνθήκη αλλά για να γίνει κριτική κατά της Νέας Δημοκρατίας για το πώς πάει στα εξωτερικά θέματα ή στα εσωτερικά θέματα, θα αναφέρω ότι σε εκείνη την εισήγηση των προγραμματικών δηλώσεων, ανακοινώθηκε ότι θα καταπολεμηθεί η γραφειοκρατία και θα βελτιωθεί η λειτουργικότητα της Δημόσιας Διοίκησης. Θα προχωρήσουμε αποφασιστικά στην εξάλειψη του κομματισμού και στην πάταξη του ρουσφετιού και της διαφθοράς. Η αξιοκρατία με ήθος και απόδοση θα είναι τα μόνα κριτή-

ρια για την εξέλιξη των δημοσίων υπαλλήλων». Και αν η Νέα Δημοκρατία δεν τα πέτυχε αυτά μέσα σ' ένα χρόνο, όταν τα εξαγγείλατε το 1981 και σήμερα αυτά τα αντιμετωπίζει κανείς στην καλύτερη περίπτωση με συγκατάβαση λόγω απογοητεύσεως και όχι συγκατάβαση λόγω φιλοσοφικής ενταξίσεως των πραγμάτων ή χλευασμό, καταλαβαίνει κανείς πώς είναι δυνατόν αυτοί οι οποίοι γενναιόδωρα τιμήθηκαν επί είκοσι χρόνια από τον ελληνικό λαό για να πραγματοποιήσουν και το δημοψήφισμα για την ΕΟΚ και όλα τα άλλα, σήμερα, ένα μόλις χρόνο μετά, ζητούν να έχουμε ολοκληρώσει όλες τις προεκλογικές μας εξαγγελίες.

Έρχομαι πάλι στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα για να πω ότι η Ευρώπη δεν είναι καθόλου αυτό που ορισμένοι είπαν εδώ. Η Ευρώπη είναι μία διαρκής πρόκληση για τη χώρα μας. Και Ευρώπη δεν είναι ο ανταγωνισμός ο οποίος συνθλίβει κάποιους και ευνοεί κάποιους άλλους. Ευρώπη είναι οι ευκαιρίες που έχουμε όλοι και τις οποίες οφείλει η χώρα και η Δημόσια Διοίκηση να προσαρμοστεί για να τις αντλήσει.

Ευρώπη είναι, όταν η Επιτροπή βάζει 30.000.000 ευρώ πρόστιμο στη Φολκσβάγκεν γιατί κάνει υψηλές τιμές και παραβιάζει τον ανταγωνισμό. Ευρώπη είναι η ρήτρα της κοινωνικής αλληλεγγύης η οποία θα πρέπει από εδώ και πέρα να διέπει όλη τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κανένας κανονισμός, καμία οδηγία πλέον δεν θα μπορεί να υπονομεύει το στόχο της υψηλής απασχόλησης.

Ευρώπη για εμάς είναι αυτά που πετύχαμε όλα αυτά τα χρόνια και Ευρώπη θα είναι για την Ελλάδα, εάν καταφέρει, με αφετηρία την επιψήφιση και την κύρωση αυτής της Συνθήκης, από εδώ και πέρα να αξιοποιήσει καλύτερα από το παρελθόν, την περίφημη πολιτική οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Αυτή είναι η μεγάλη ιδέα για την Ελλάδα, η πολιτική της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, που το 1986 με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη καθιέρωσε ως πολιτική της η Ευρωπαϊκή Ένωση, μία πολιτική που δεν καταφέραμε επαρκώς μέχρι σήμερα να αξιοποιήσουμε, μια πολιτική που ευτυχώς συνεχίζεται και με το Δ' ΚΠΣ και την οποία θα πρέπει όλοι να επιδιώξουμε και να καταφέρουμε, νικώντας όχι η Νέα Δημοκρατία το ΠΑΣΟΚ ούτε το ΠΑΣΟΚ τη Νέα Δημοκρατία, αλλά νικώντας η Ελλάδα του σήμερα την Ελλάδα του χθες. Ξεπερνώντας τις μέχρι τώρα επιδόσεις μας και προσφέροντας στους Έλληνες πολίτες την πραγματική έννοια της Ευρωπαϊκής Ενώσεως που είναι μία τεράστια πρόκληση για να ανεβάσουμε το βιοτικό μας επίπεδο και για να εξασφαλίσουμε τη δημοκρατία και την ειρήνη.

Ως προς το θέμα του κατά πόσον υπερισχύει ή δεν υπερισχύει η Συνθήκη του Συντάγματος, πολύ σωστά τόνισε ο παριστάμενος Υφυπουργός κ. Στυλιανίδης ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με μία συνταγματόμορφη Συνθήκη. Σύνταγμα είναι ένας στόχος μελλοντικός και μπορεί να επιτευχθεί και πρέπει να βοηθηθεί να επιτευχθεί.

Δεύτερον, οι αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως είναι όλες δοτές. Και ό,τι δίνεις, αναγνωρίζεις ότι αυτό υπερισχύει.

Τρίτον, για πρώτη φορά στη Συνθήκη ψηφίζεται και η δυνατότητα μιας χώρας να αποχωρήσει από την Ένωση. Διότι έτσι είναι μία Συνθήκη προσχώρησης, από την οποία υπάρχει και το δικαίωμα υπαναχώρησης.

Για την Ελλάδα επαναλαμβάνω όλα αυτά τα νομικίστικα θέματα είναι, φοβόμαι, δευτερεύοντα. Το μεγάλο θέμα είναι να εκλάβουμε την κύρωση που πρέπει αυτό το Κοινοβούλιο να κάνει, της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, ως την αρχή μιας νέας συμπεριφοράς της ελληνικής Δημοσίας Διοικήσεως της ελληνικής πολιτείας, έναντι των προκλήσεων που θέτει για τον ελληνικό λαό.

Να ανταποκριθούμε επωφελώς σε αυτές τις προκλήσεις και στο ορατό τέλος αυτής της πορείας που είναι η ολοκλήρωση της πορείας της συνοχής να έχουμε φθάσει την Ελλάδα στα επίπεδα των προηγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι να σέρνεται, όπως σέρνεται, με τις γνωστές ευθύνες μέχρι σήμερα.

Σας ευχαριστώ και καλώ τους συναδέλφους να συμμετέχουν σε αυτό το ιστορικό γεγονός και να μη το αναμειγνύουν με την τρέχουσα πολιτική επικαιρότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο κ. Γιάννος Παπαντωνίου.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κρίσιμο ερώτημα για την ευρωπαϊκή συνταγματική συνθήκη, το οποίο θα πρέπει να κρίνει τη στάση μας σε ό,τι αφορά το θέμα της υπερψηφίσης, αφορά τη συμβολή της στο μεγάλο εγχείρημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Όταν μιλάμε για ευρωπαϊκή ενοποίηση, αναφερόμαστε βασικά σε τέσσερα κεφάλαια: την πολιτική ενοποίηση, την οικονομική ενοποίηση, το θέμα των κοινωνικών πολιτικών και, τέλος, το μείζον θέμα της κοινής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής. Ας δούμε, λοιπόν, πώς συμβάλει η Συνθήκη στην προώθηση του εγχειρήματος αυτού στα τέσσερα αυτά μεγάλα κεφάλαια.

Στον τομέα της πολιτικής ενοποίησης πραγματοποιούνται πράγματι θετικά αλλά δειλά βήματα. Κατοχυρώνονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενισχύεται η αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων ιδιαίτερα στο Συμβούλιο Υπουργών, όπου διευρύνεται η ειδική πλειοψηφία και περιορίζεται το βέτο, αλλά όμως με όλες αυτές τις ρυθμίσεις δεν δημιουργείται μία κεντρική ευρωπαϊκή πολιτική αρχή. Πηγή της πολιτικής εξουσίας στη νέα Ευρώπη παραμένει το κράτος-έθνος και η δομή παραμένει διακυβερνητική και διακρατική.

Στον τομέα της οικονομικής ενοποίησης τα πράγματα είναι ανάλογα και ίσως λίγο χειρότερα. Όλοι γνωρίζουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση υστερεί σε σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες στις οικονομικές επιδόσεις. Έχει το μισό ρυθμό ανάπτυξης και, κυρίως, πολύ μεγάλη ανεργία. Η Ευρώπη αντιμετωπίζει πρόβλημα αποτελεσματικής οικονομικής διακυβέρνησης σε σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Το ερώτημα είναι: Η Συνθήκη συμβάλλει στη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρώπης; Η απάντηση και εδώ δυστυχώς είναι «όχι».

Υπήρχε πρόβλημα στο Σύμφωνο Σταθερότητας. Έγινε πρόσφατα μία αναθεώρηση. Ασφαλώς αυτή η αναθεώρηση περιλαμβάνει θετικά στοιχεία. Και το θετικό στοιχείο είναι οι ελαστικότεροι κανόνες. Από την άλλη, όμως, πλευρά περιλαμβάνει και ένα αρνητικό στοιχείο, που είναι η υποβάθμιση του ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον καθορισμό μιας κοινής οικονομικής πολιτικής. Τι σημαίνει αυτό; Κάτι πολύ απλό. Το έχω ζητήσει ως Υπουργός για οκτώ χρόνια στο Συμβούλιο ECOFIN. Ασυδοσία των μεγάλων χωρών σε βάρος των μικρών χωρών, πολύ μεγαλύτερη αυστηρότητα στις μικρές χώρες και μεγάλη χαλαρότητα στις μεγάλες χώρες, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία. Αυτό είναι το δίδαγμα αυτής της αναθεώρησης. Στον τομέα της οικονομικής διακυβέρνησης, δυστυχώς, η Συνθήκη δεν καλύπτει το πρόβλημα, δεν δίνει ουσιαστική απάντηση.

Ο τρίτος τομέας είναι το θέμα του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Σε σχέση με την Αμερική είναι σαφές ότι εμείς οι Ευρωπαίοι θέλουμε μία κοινωνία και μια οικονομία που να εξυπηρετεί τον πολίτη, να καλύπτει από πλευράς ασφάλισης και υγείας τον πολίτη, να κατοχυρώνει εργασιακά δικαιώματα. Προχωρεί η Συνθήκη στην κατεύθυνση αυτή; Η απάντηση και εδώ δυστυχώς είναι όχι. Και αυτό αντιστακτικά το γεγονός, ότι στη διάρκεια της κατάρτισης της Συνθήκης επικρατούσε στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Κεντροδεξιά, που έδωσε ένα συγκεκριμένο πολιτικό νεοφιλελεύθερο χρώμα στο σύνολο της ευρωπαϊκής Συνθήκης. Η οριζόντια κοινωνική ρήτρα είναι μία ευχή ενσωμάτωσης κοινωνικών πτυχών στις διάφορες κοινές πολιτικές, αλλά δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι στον κοινωνικό τομέα δεν υπάρχει καμία ουσιαστική πρόοδος.

Έρχομαι τώρα στο θέμα της κοινής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής. Εκεί τα βήματα είναι θετικά αλλά κυρίως συγκεκριμένα. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τον οποίο αναζητούσε ο κ. Κίσινγκερ παλαιότερα σε περίοδο διεθνών κρίσεων, επιτέλους βρίσκεται στη Συνθήκη. Αποκτά θητεία δύομισι ετών και έτσι αποκτά μία οντότητα πολιτική, πολύ πιο σημαντική σε σχέση με τον πρόεδρο του εξαμήνου που ισχύει σήμερα.

Θεσπίζεται θέση Υπουργού Εξωτερικών της Ευρώπης και εισάγεται –έστω και επιφυλακτικά– ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής χάρη και στις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης τότε, του ΠΑΣΟΚ.

Παράλληλα, αναπτύσσεται η ευρωπαϊκή στρατιωτική δύναμη –και σε αυτό είχαμε και εμείς συμβολή στη διάρκεια της δωδεκάμηνης προεδρίας μας– με τρόπο που της επιτρέπει να δρα ακόμα και αυτόνομα σε σχέση με το ΝΑΤΟ.

Τέλος, η Συνθήκη δημιουργεί τη δυνατότητα ενισχυμένης συνεργασίας για όσες χώρες επιθυμούν να προχωρήσουν περισσότερο αυτόνομα στην κατεύθυνση της κοινής άμυνας.

Ο βασικός λόγος, αγαπητοί συνάδελφοι, για τον οποίο αξίζει, ιδιαίτερα εμείς οι Έλληνες, να υπερψηφίσουμε τη Συνθήκη, αφορά το μεγάλο έλλειμμα στην παγκόσμια πολιτική σήμερα, όσον αφορά την ασφάλεια, την ειρήνη και τη σταθερότητα.

Βλέπουμε ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η άνοδος στην εξουσία μιας νεοσυντηρητικής κυβέρνησης, της κυβέρνησης Μπους, έχει οδηγήσει σε μία πολιτική μονομερούς παρεμβάσεως των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου, αλλά και των διεθνών οργανισμών.

Ο πόλεμος στο Ιράκ, ο τρόπος που εκδηλώθηκε ο πόλεμος αυτός και διεξήχθη, είναι κορυφαίο δείγμα αυτής της πολιτικής.

Είναι αναγκάιο, αν πράγματι θέλουμε έναν πιο ειρηνικό και πιο ασφαλή κόσμο, να αγωνιστούμε για να υπάρξει μία εξισορρόπηση από μία άλλη δύναμη, η οποία να υιοθετεί εναλλακτικές στρατηγικές, που θα στηρίζονται στον πολιτικό διάλογο, στη διπλωματία, στην οικονομική διπλωματία, αλλά και σε ήπιες μορφές δύναμης και επιρροής. Και τέτοια δύναμη στον πλανήτη, που ζούμε, είναι μόνο η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα: Ποια είναι η στάση της χώρας μας απέναντι στα ζητήματα αυτά σε ό,τι αφορά την πορεία των δικών μας εθνικών θεμάτων;

Κυρίαρχο στοιχείο της εξωτερικής πολιτικής της Κυβέρνησης υπήρξε η αδράνεια –το γνωρίζουμε όλοι μας, το βλέπουμε εξάλλου– και η αποφυγή οποιασδήποτε συμμετοχής σε θέματα διεθνούς πολιτικής.

Ταυτόχρονα όμως –και είναι λυπηρό για ένα Κόμμα που έχει τις ευρωπαϊκές καταβολές της Νέας Δημοκρατίας– επιβεβαιώνεται σήμερα μία ευρωπαϊκή εκτροπή της κυβέρνησης.

Η κρίση με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο θέμα του «βασικού μετόχου», το φιάσκο της δήθεν απογραφής, η υπαγωγή της χώρας στο εξευτελιστικό καθεστώς της επιτήρησης, προκαλούν εντάσεις που εκδηλώνονται με την ανάπτυξη και προβολή ευρωφοβικών και ευρωσκεπτικιστικών θέσεων και απόψεων. Θέσεων και απόψεων, κύριε Υφυπουργέ, τις οποίες δυστυχώς υιοθετούν και βασικά στελέχη της κυβέρνησης, αλλά και της ίδιας της Νέας Δημοκρατίας. Καλλιεργείται αντιευρωπαϊκό πνεύμα.

Ο ίδιος ο Πρωθυπουργός αντιμετωπίζει τα ευρωπαϊκά θέματα με μία απαξιωτική διάθεση. Είναι πραγματικά εκπληκτικό ότι στους δεκατρείς μήνες της πρωθυπουργίας του έκρινε σκόπιμο να επισκεφθεί την Ευρώπη μόνο τρεις φορές –έξω από τις τυπικές Συνόδους– και μάλιστα οι δύο τελευταίες φορές ήταν το Φεβρουάριο, και μάλιστα εξαιτίας του θέματος του βασικού μετόχου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα ένα λεπτό παραπάνω, κύριε Πρόεδρε.

Η μονοδιάστατη επένδυση στον αμερικανικό παράγοντα κατά το πρότυπο Αθνάρ – Μπερλουσκόνι, που φαίνεται να υιοθετεί η Νέα Δημοκρατία, έχει αρνητικές επιπτώσεις στα εθνικά μας ζητήματα.

Το βλέπουμε στα Σκόπια, όπου στηριζόμαστε σε μία αμερικανική παρέμβαση που έχει πολλούς άλλους στόχους στα Βαλκάνια, έξω από την εξυπηρέτηση του δικού μας εθνικού συμφέροντος. Το βλέπουμε στο Κυπριακό, γνωρίζοντας ότι είναι ουσιαστικά ένα ευρωπαϊκό ζήτημα μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το βλέπουμε σε σχέση με την Τουρκία, γιατί ειδικά σε ό,τι αφορά τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, αυτό το θέμα έχει έντονη ευρωπαϊκή διάσταση, διότι συνδέεται με την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας.

Η εγκατάλειψη του Ελσίνκι στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, αποκάλυψε την απροθυμία της Νέας Δημοκρατίας να επενδύσει στον ευρωπαϊκό παράγοντα. Και τα αποτελέσματα τα βλέπουμε σήμερα.

Υπάρχει μία έξαρση της τουρκικής επιθετικότητας. Είναι πρωτοφανές να προκαλούν οι Τούρκοι στα Ίμια τη στιγμή που ο Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας βρίσκεται στην Άγκυρα και ο ίδιος να μην τολμάει να κάνει δηλώσεις για την απaráδεκτη αυτή κατάσταση. Είδαμε ανακοινώσεις σήμερα από το Υπουργείο Αμύνης, όπου αναιρούνται πάγιοι κανόνες αναχαίτισης των τουρκικών αεροσκαφών.

Βρισκόμαστε σε μία φάση άτακτης υποχώρησης, που συνδέεται με το γεγονός ότι δώσαμε το πράσινο φως για να μπει η Τουρκία στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς κανένα εθνικό αντάλλαγμα, εγκαταλείποντας το Ελσίνκι που με τόσο κόπο, με τόσο συστηματική και μεθοδική προσπάθεια αγωνιστήκαμε να κατακτήσουμε τα προηγούμενα χρόνια. Είχαμε έναν άσσο στο μανίκι και αντί να τον ρίξουμε την κατάλληλη στιγμή στο τραπέζι, τον πετάξαμε στη θάλασσα. Και γι' αυτό έχει τεράστιες εθνικές ευθύνες η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Η στροφή που επιχειρείται στην εξωτερική μας πολιτική με την αποδυνάμωση των ευρωπαϊκών μας ερεισμάτων υποσκάπτει τα θεμέλια της πολυδιάστατης εθνικής στρατηγικής που σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με επιτυχία τα προηγούμενα χρόνια. Πρόκειται για μία κοντόφθαλμη πολιτική επιλογή, που είναι συνεπής με την εξαρτησιακή νοοτροπία της Νέας Δημοκρατίας, αλλά κινδυνεύει να αποβεί και πάλι μοιραία για τον τόπο.

Ο βασικός λόγος που εμείς στο ΠΑΣΟΚ υπερψιφίζουμε το Σύνταγμα, παραβλέποντας το γεγονός ότι σε κοινωνικά θέματα είναι πολύ λιγότερο φιλόδοξο απ' ό,τι εμείς θέλουμε, είναι γιατί πιστεύουμε στην ενωμένη Ευρώπη, πιστεύουμε στο ρόλο της ενωμένης Ευρώπης, στη διασφάλιση και την κατοχύρωση των εθνικών μας θεμάτων.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο κ. Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με έκπληξη άκουσα τον κατελθόντα από το Βήμα κ. Παπαντωνίου να κατηγορεί την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για φιλοαμερικανισμό και αντιευρωπαϊσμό και μου ήρθε στο μυαλό μία δραματική συνεδρίαση του ελληνικού Κοινοβουλίου τον Ιανουάριο του 1996, όταν απ' αυτό εδώ το Βήμα ευχαρίστησε ο κ. Σημίτης τους Αμερικάνους, στους οποίους προσέστρεξε για να διασώσει την ύστατη στιγμή, μετά από σωρεία λανθασμένων χειρισμών, μία εθνική υπόθεση. Θα έπρεπε να είμαστε πάρα πολύ μετρημένοι -την ώρα που η κυβέρνηση, η Ελλάδα, δίνει μία διπλωματική μάχη στην Άγκυρα με την επίσκεψη του Υπουργού Εξωτερικών- στο να φορτίζουμε περισσότερο πολιτικά την προκλητικότητα που δείχνουν σήμερα οι Τούρκοι στα Ίμια. Κάτι το οποίο δεν προσφέρει σε καμία περίπτωση στη χάραξη μιας εθνικής εξωτερικής πολιτικής και κάτι, το οποίο ποτέ δεν θα τολμούσε ένας εκπρόσωπος της παράταξης της Νέας Δημοκρατίας να κάνει, όταν αντίστοιχες ευκαιρίες υπήρχαν στο παρελθόν, όπως όταν ο κ. Τσοχατζόπουλος, πηγαίνοντας σε επίσημη επίσκεψη στην Κύπρο, παρενοχλήθηκε και συνοδεύτηκε από τουρκικά αεροσκάφη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής σ' αυτό τον τόπο θα πρέπει κάποια στιγμή να μιλήσουμε για την ουσία των διακυβευμάτων και θα πρέπει να αφήσουμε πέρα και έξω από μας τους φτηνούς διαχωρισμούς, τους οποίους πληρώσαμε ακριβά. Άλλωστε, το να ορθώνουμε αντιπολιτευτική τείχη σε ουσιαστικές και μεγάλες επιλογές, όπως παλιά έκανε το ΠΑΣΟΚ ακόμα και για την ευρωπαϊκή ενοποίηση και την πορεία της χώρας μέσα στην Ευρώπη, δεν οδήγησε πουθενά παρά στο να αυτοανααιρεθούν οι θέσεις που τότε είχαν εκφραστεί.

Φοβάμαι ότι με την ίδια λογική του να δημιουργήσουμε εντυπώσεις ξεκινάει και το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης αυτή την εκστρατεία για το δημοψήφισμα και την πρόκληση δημοψηφίσματος για την κύρωση της Συνθήκης για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Πρώτα απ' όλα, δεν καταλαβαίνω γιατί το ΠΑΣΟΚ ζητάει αυτό το δημοψήφισμα. Διαφωνεί; Θέλει τι; Να ενημερώσει τον κόσμο; Δεν βλέπει τι γίνεται στη Γαλλία; Σήμερα σε μία από τις

κινητήριες πολιτικά δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Γαλλία, το 55% των Γάλλων αντιδρούν στην ψήφιση του Ευρωσυντάγματος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Η ενδεχόμενη άρνηση της λαϊκής κυριαρχίας είναι λόγος για να μην γίνει το δημοψήφισμα;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ένα λεπτό, κύριε Λοβέρδο. Μην προτρέχετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ, μην διακόπτετε.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Η αντίδραση των Γάλλων δεν έχει καμία σχέση με τα θέματα, τα οποία διαπραγματεύεται η Συνθήκη. Έχουν σχέση και είναι η μεταφορά αντίδρασης σε πολιτικές ή θέματα που δεν έχουν καμία σχέση με το τι θεσπίζεται διαμέσου της Συνθήκης.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Φοβόμαστε την εγκυρότητα των επιχειρημάτων μας;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Η "Nouvel Observateur", την οποία παρακολουθείτε και διαβάσετε, κύριε Λοβέρδο, έγραφε πρόσφατα ότι κάθε ανακύπτον ζήτημα, ακόμα κι αν δεν έχει καμία σχέση με το Σύνταγμα, αποτελεί ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Μην ανοίγετε διάλογο, κύριε Βαρβιτσιώτη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Είναι ενδιαφέρον αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Άμα είναι ενδιαφέρον, να τον ακούσουμε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Είναι πολύ ενδιαφέρον θέμα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Άμα είναι ενδιαφέρον, δεν πρέπει να τον διακόπτουμε. Κατά μείζονα λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Θέλετε να ολοκληρώσω;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Και οι Γάλλοι, κύριε Βαρβιτσιώτη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Λοβέρδο, μην διακόπτετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μα, κύριε Πρόεδρε, είναι ενδιαφέρον αυτό...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Λοβέρδο, παρακαλώ πάρα πολύ. Αφήστε τον κ. Βαρβιτσιώτη να μιλήσει.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Στη συνέχεια, η ίδια...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μα, για θετικό το λέω...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Γιατί ερεθίζεστε τόσο πολύ από αυτά που λέω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Λοβέρδο, δεν μου είναι ευχάριστο τώρα να κάνω παρατηρήσεις.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Οι άλλες γαλλικές εφημερίδες -και έγκριτοι αναλυτές της κοινής γνώμης- θεωρούν και αναλύουν ότι η παραίτηση του Γάλλου Υπουργού των Οικονομικών, γιατί κατασπαταλούσε χρήματα, διαμένοντας σε ένα υπερπολυτελές διαμέρισμα, είναι ένα στοιχείο, το οποίο δημιουργεί αντίδραση στην κυβέρνηση και οδηγεί τους Γάλλους να ψηφίζουν «όχι».

Ακόμα και η γνωστή για τα ευρωσκεπτικιστικά της, πολλές φορές, σχόλια «Liberation» λέει ότι οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι θα πρέπει να αισθάνονται μπερδεμένοι με τη στάση, την οποία σήμερα επιδεικνύουν οι Γάλλοι.

Ένα δεύτερο θέμα που ετέθη -και ετέθη αυτές τις ημέρες πολύ έντονα και ετέθη και σήμερα το πρωί- ήταν το θέμα του «βασικού μετόχου» στα πλαίσια της ευρωπαϊκής αντιμετώπισής του. Άκουσα με ενδιαφέρον τον κ. Βενιζέλο να προκαλεί να πάμε σε δημοψήφισμα για το Ευρωσύνταγμα, για να γίνει τι; Να καταδειχθεί ότι η συνταγματική διάταξη, την οποία ο ίδιος εισηγήθηκε ως εισηγητής της πλειοψηφίας και βασικός συγγραφέας του αναθεωρημένου Συντάγματος, είναι μια διάταξη, η οποία δεν θα πρέπει να έχει ισχύ κάτω από το νέο νομικό καθεστώς.

Αυτές οι λογικές υπερβάσεις, πραγματικά, δε νομίζω ότι βοηθούν να ενημερωθεί ο ελληνικός λαός, για το ποια είναι τα ωφέληματα αυτής της Ευρωπαϊκής Συνθήκης. Και το μόνο το οποίο δημιουργούν είναι και να φορτίζουν αρνητικά την κοινή γνώμη, αλλά και να την οδηγούν σε ένα κυνήγι μαγισσών και να καλλιεργούν φόβους και ανασφάλειες με γνωστούς αποδιοπομπαίους τράγους της Κομισιόν, την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν ξέρω κι εγώ ποιον άλλον.

Γιατί κάτι το οποίο υπάρχει και πρέπει να υπάρχει στη συνεί-

δηση όλων μας είναι ότι η χώρα μας έχει κερδίσει σημαντικά και ουσιαστικά από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μπορούσαμε να μιλήσουμε πολλές ώρες για τις ρυθμίσεις και τα ωφελήματα αυτής της Συνθήκης. Το μόνο όμως που θα ήθελα να αναφέρω στο λίγο χρόνο που απομένει, είναι ότι αυτή η Συνθήκη κατοχυρώνει δικαιώματα, που καμία άλλη ευρωπαϊκή νομική τάξη δεν είχε κατοχυρώσει σε τέτοιο βαθμό.

Κατοχυρώνει δικαιώματα εργαζομένων, όπως την ελεύθερη διαβούλευση, όπως την προστασία απέναντι στην παράνομη απόλυση με συνταγματική κατοχύρωση. Κατοχυρώνει το δικαίωμα όλων μας στη ζωή, απαγορεύοντας τις μετατροπές του DNA και τις αλλαγές στο γενετικό κώδικα. Κατοχυρώνει δικαιώματα στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Και κατοχυρώνει την ελεύθερη αγορά, χωρίς όμως να δίνει ασύδοτα περιθώρια στο κέρδος.

Και πραγματικά δεν καταλαβαίνω τις φωνές της Αριστεράς, που σήμερα έρχονται και καταψηφίζουν αυτή τη Συνθήκη, αρνούμενοι ουσιαστικά μια πραγματικότητα, γιατί οχυρώθηκαν πίσω από έναν ευρωαρνητισμό και όχι ευρωσκεπτικισμό.

Και σε ό,τι αφορά το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, αυτή η στάση του μπορούμε να πούμε ότι είναι συνεπής, γιατί δείχνει ότι, με βαθύ σεβασμό στις συντηρητικές του αρχές, σε ένα παρελθόν, το οποίο έχει ολοκληρώσει τον ιστορικό του κύκλο, παλεύει για κάτι διαφορετικό, το οποίο σήμερα δεν υπάρχει στον παγκόσμιο χάρτη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα μισό λεπτό ακόμα.

Απορώ, όμως, για τη στάση της φιλοευρωπαϊκής Αριστεράς, που σήμερα έρχεται και αρνείται όλες αυτές τις θετικές προβλέψεις και αρνείται να μπει στη διαδικασία η χώρα μας να συμμετάσχει, ώστε να γίνει η Ευρώπη ακόμα πιο δημοκρατική, ακόμα πιο κοινωνική, ακόμα πιο δυνατή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής το 1979 δήλωσε, ότι η διαδικασία της ενοποίησης της Ευρώπης θα συντελεστεί με την ακατανίκητη δύναμη φυσικού φαινομένου, κανένας από μας δεν θα μπορούσε να προβλέψει ότι η Ένωση του Χάλυβα το 1956 ή η ΕΟΚ του 1979 θα μετατρεπόταν στην ισχυρή Ευρωπαϊκή Ένωση, που σήμερα αποκτά πολιτικές, που κανένας δεν είχε φανταστεί στο παρελθόν.

Γι' αυτό θεωρώ υπέρτατη τιμή και για μένα προσωπικά, αλλά και για το σύνολο του Κοινοβουλίου ότι συμμετέχουμε σε αυτή τη διαδικασία και μέσα από τη δική μας ψήφο θα κυρωθεί η Συνθήκη και θα συνεχιστεί το όραμα και η πορεία της χώρας μέσα σε αυτό το ευρωπαϊκό ενοποιημένο μέλλον.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Βαρβιτσιώτη.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κυρία Σχοινάρη-Ηλιάκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

«Χρώμεθα γαρ πολιτεία και όνομα μεν δια το μη ες ολίγους, άλλες πλείονας οικείν δημοκρατία κέκληται». Αυτή η παράθεση από το έργο του Θουκυδίδη θα συνέχιζε να υπάρχει ως προμετωπίδα στο προοίμιο της Συνταγματικής Συνθήκης, εάν η σημερινή κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έπαιρνε πρωτοβουλίες, ή μάλλον συνέχιζε τη δράση της προηγούμενης κυβέρνησης στην τελευταία κρίσιμη φάση της διαπραγμάτευσης. Αλλά, εάν κρίνω από τη φράση-κλισέ που ακούω σήμερα, αλλά άκουσα και χθες σε τούτη την Αίθουσα από τους συναδέλφους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, αλλά και από την πολιτική ηγεσία, θεωρεί έλασσον το να ασχοληθούμε με αυτό το θέμα, αφού ως έλασσον το χαρακτηρίζει.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο δεν θέλει να επικυρώσει και αυτήν την πρόταση για να γίνει δημοψήφισμα, προκειμένου ο ελληνικός λαός να επικυρώσει αυτό που οριοθετεί πλέον το μέλλον του, αυτό που οριοθετεί το επόμενο διάστημα αρχές, αξίες, στόχους, θεμελιώδη δικαιώματα, το αύριο, το μέλλον των γενε-

ών των επόμενων, το μέλλον των παιδιών του ελληνικού λαού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν ισχυριζόμαστε εδώ ότι η Συνθήκη αυτή έχει λύσει όλα τα προβλήματα, ή ότι θα τα λύσει. Υποστηρίζουμε, όμως, ότι είναι ένα σημαντικό βήμα μπροστά στην υπόθεση μιας ειρηνικής Ευρώπης, με ελευθερία, πλουραλισμό, κοινωνική δικαιοσύνη, μιας Ευρώπης που θα είναι ισχυρός πόλος, πλέον, στο διεθνές σύστημα.

Ως ΠΑΣΟΚ είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι για την καθοριστική συμβολή μας στην επεξεργασία, διαμόρφωση και υιοθέτηση του Ευρωσυντάγματος, γιατί ως προεδρία της Ένωσης είχαμε δώσει σε αυτό πρώτη προτεραιότητα και σημαντικά βήματα είχαν γίνει. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος της Ευρώπης ολοκληρώθηκε στη δική μας προεδρία και υποβλήθηκε στις 20 Ιουνίου του 2003 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης.

Υποστηρίξαμε και μέσα από συμμαχίες που είχαμε διαμορφώσει, περάσαμε θέσεις, που αφορούν ιδιαίτερα σημαντικά θέματα, όπως αυτό της ευρωπαϊκής άμυνας, της κοινωνικής Ευρώπης, γιατί το ΠΑΣΟΚ μαζί με τους Ευρωπαίους σοσιαλιστές υποστήριξε και πέτυχε να συμπεριληφθεί στη Συνθήκη ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπου κατοχυρώνονται τα κοινωνικά δικαιώματα, η ισότητα των φύλων, τα θεσμικά ζητήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωκοινοβούλιο, αφού υποστηρίξαμε και πετύχαμε την αύξηση του ελάχιστου αριθμού των Βουλευτών για κάθε κράτος –αυτό ήταν ιδιαίτερα σημαντικό για την Κύπρο– όσο και θέματα περισσότερο ελληνικού ενδιαφέροντος.

Για το λόγο αυτό υποστηρίξαμε την υπόθεση του τουρισμού και τελικά εντάχθηκε στις υποστηρικτικές δράσεις της Ένωσης. Αγωνιστήκαμε και πετύχαμε να διασφαλιστεί ότι οι νησιωτικές και ορεινές περιοχές, επειδή έχουν εγγενή προβλήματα, δικαιούνται να έχουν ιδιαίτερη προσοχή και ενίσχυση από την Ένωση.

Όλα αυτά τα πετύχαμε, γιατί κατά γενική ομολογία η Ελλάδα στην περίοδο διαμόρφωσης της Συνθήκης ήταν μια χώρα υψηλού κύρους, η οποία παρενέβαινε στις εξελίξεις πάντοτε με θετικό, δημιουργικό και ιδιαίτερα πρωταγωνιστικό ρόλο.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο το ΠΑΣΟΚ και η Ελλάδα πέτυχαν τελικά να συνδιαμορφώσουν ουσιαστικά τη Συνθήκη, πέτυχαν να κινούνται με άνεση στον πολιτικό πυρήνα της Ένωσης, ώστε τα ιδιαίτερα σημαντικά ζητήματα να μη διευθετούνται κατά παράδοση αποκλειστικά από τις μεγάλες και ιδρυτικές χώρες.

Αυτή η εικόνα, όμως, της ισχυρής Ελλάδας έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη διεθνή εικόνα της χώρας από τότε που ανέλαβε τη διακυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία. Είναι πλέον γνωστό σε όλους και πασιφανές ότι η σημερινή κυβέρνηση δεν πήρε ούτε μία πρωτοβουλία και ήταν ουσιαστικά απύσχα στην τελευταία κρίσιμη φάση της διαπραγμάτευσης με απτά αρνητικά για τη χώρα αποτελέσματα, όπως τελικά την υιοθέτηση μιας αδύναμης διατύπωσης για τα νησιά και τις ορεινές περιοχές ή το να φύγει το απόσπασμα του Θουκυδίδη από το προοίμιο της Συνθήκης, όπως είπα στην αρχή.

Φαίνεται τελικά ότι η κυβέρνηση μάλλον υποβαθμίζει τα θέματα ευρωπαϊκής πολιτικής. Δεν είναι μόνο η παντελής απουσία πολιτικών πρωτοβουλιών και η υποβάθμιση της εκπροσώπησης στη Διακυβερνητική Διάσκεψη, αφού γνωρίζετε πολύ καλά ότι η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε από Υφυπουργό κι όχι από Υπουργό. Η Κυβέρνηση έχει υποβαθμίσει ακόμα τον αρμόδιο Υπουργό αναπληρωτή για ευρωπαϊκά θέματα σε Υφυπουργό και το γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά.

Βεβαίως, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, παρόλη τη σπουδαιότητα του ζητήματος και παρά το γεγονός ότι επιβάλλεται να ενημερωθεί πλήρως ο ελληνικός λαός ή αν θέλετε να βάλει τη δική του σφραγίδα στους κανόνες και στη Συνθήκη που θα ορίζει το δικό του αύριο μέσα από ένα ευρύτατο δημόσιο διάλογο για το Ευρωσύνταγμα, η κυβέρνηση τελικά δεν υιοθετεί την πρόταση για διενέργεια δημοψηφίσματος βάσει του άρθρου 44 του Συντάγματος.

Όλα αυτά μαζί με την επικρατούσα αρνητική σχέση και εικόνα που έχει διαμορφωθεί μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής

Ένωσης για θέματα που άνοιξε η κυβέρνηση και για τα οποία έδωσε μάχες χωρίς περιεχόμενο, όπως είναι ο «βασικός μέτοχος» και η απογραφή, για όλα αυτά, λοιπόν, και επειδή η κυβέρνηση το μόνο που καταφέρνει ως σήμερα είναι η μετουσίωση των θετικών δράσεων για τη χώρα σε αρνητικές πολιτικές εναντίον της, τότε πολύ σωστά η κοινωνία, όλοι μας, θα έλεγα, ανησυχούμε πάρα πολύ για τη πορεία αυτού του τύπου με τη σημερινή πολιτική ηγεσία στο «τιμόνι» της διακυβέρνησης.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Σχοιναράκη-Ηλιάκη.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Κύρωση του Πρωτοκόλλου μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Τουρκίας για τη σύσταση Μεικτής Ελληνοτουρκικής Εφεδρικής Μονάδας αντιμετώπισης καταστροφών».

Ο κ. Στυλιανίδης έχει το λόγο.

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να κάνω μόνο μία σύντομη παρατήρηση.

Για την ενημέρωση του Σώματος επιβεβαιώνω ότι σ' όλες τις διακυβερνητικές και σ' όλες τις άλλες συσκέψεις που έγιναν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Μολυβιάτης ήταν πάντα παρών, όπως επίσης και ο αρμόδιος καθ' ύλην Υφυπουργός κ. Βαλινάκης.

Επειδή έγινε και ένας υπαινιγμός σχετικά με το προοίμιο της Συνταγματικής Συνθήκης, θα ήθελα να πω ότι δεν είναι μόνο άδικο, αλλά και εντελώς παραπλανητικό το να επιρρίπτεται ως ευθύνη στην εκπροσώπηση της Νέας Δημοκρατίας η μη υιοθέτηση, αν θέλετε, στο προοίμιο της φράσης του Θουκυδίδη. Θα έλεγα ότι αυτό ήταν μία συνέπεια της στάσης που τήρησε η αντιπροσωπεία του ΠΑΣΟΚ παρόντος τότε και του τότε Υπουργού Εξωτερικών και σημερινού Αρχηγού κ. Παπανδρέου, όταν ανέκυψε το ζήτημα αν θα πρέπει να γίνεται αναφορά στο χριστιανισμό ή όχι στο προοίμιο. Τότε άνοιξε ζήτημα προοιμίου.

Η θέση της Νέας Δημοκρατίας και η δική μου θέση ως εκπροσώπου του Ελληνικού Κοινοβουλίου και της κ. Γιαννάκου ήταν υπέρ της αναφοράς στο χριστιανισμό ως ιστορική συμβολή στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας, όμως η ευθεία θέση και της σοσιαλιστικής ομάδας και του κ. Παπανδρέου ήταν να μη γίνει καμία αναφορά στο χριστιανισμό, παρ' ό,τι εμείς δώσαμε εξηγήσεις και είπαμε ότι αυτό δε σημαίνει πως κλείνουμε την πόρτα σε λαούς που πιθανόν να μην είναι χριστιανοί, αλλά ότι είναι μόνο η αναγνώριση της ιστορικής συμβολής.

Επέμεινα σ' αυτήν τη θέση, άνοιξε το θέμα του προοιμίου και όταν άνοιξε το θέμα του προοιμίου, εν τέλει, αφαιρέθηκαν και η αναφορά στο Θουκυδίδη και η αναφορά στο χριστιανισμό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω το λόγο, αλλά επιτρέψτε μου να κάνω μία αναφορά σε αυτό το σημείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Όχι, κύριε Λοβέρδο, δεν έχετε το λόγο. Δεν είστε Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου, γιατί δεν έχουμε Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο στην Αίθουσα αυτήν τη στιγμή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Όχι, κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ. Θα τηρήσουμε την τάξη που πρέπει.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Όχι, κύριε Λοβέρδο. Παρακαλώ να μη γράφεται τίποτα στα Πρακτικά από όσα λέγονται από τον κ. Λοβέρδο...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σας παρακαλώ, κύριε Λοβέρδο! Δεν μπορούμε να διαταράξουμε την κοινοβουλευτική τάξη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Δεν μπορείτε να πάρετε το λόγο! Σας παρακαλώ. Μην επιμένετε και μην παρεμβαίνετε!

Το λόγο έχει ο κ. Τσαλίδης.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΣΑΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συμμετοχή της Ελλάδας στο εγχείρημα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης ήταν το αποτέλεσμα της στρατηγικής επιλογής του Κωνσταντίνου Καραμανλή, για να μπορέσει η πατρίδα μας να διεκδικήσει με καλύτερους όρους το ίδιο επίπεδο ευημερίας και ασφάλειας με την υπόλοιπη Ευρώπη. Στην πορεία αυτή τελικά προσεχώρησαν και άλλες πολιτικές δυνάμεις που αρχικά είχαν αντιπαθεί σφόδρα στην ένταξη της χώρας μας στην τότε ΕΟΚ. Για τη φιλελεύθερη παράταξη μας ο στόχος είναι ξεκάθαρος. Θέλουμε να φέρουμε την Ελλάδα στην καρδιά της Ευρώπης, στην καρδιά των ευρωπαϊκών εξελίξεων. Αυτό σημαίνει συμμετοχή σε όλους τους νέους ευρωπαϊκούς θεσμούς, σημαίνει και στενότερη συνεργασία με τους ευρωπαίους εταίρους μας.

Η Συνταγματική Συνθήκη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί πραγματικά να μην είναι το εντυπωσιακό άλμα προς την πολιτική ενοποίηση, αλλά είναι ένα σημαντικό βήμα μπροστά. Είναι συγχρόνως η βάση πάνω στην οποία θα συνεχίσουμε να κτίζουμε την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης. Η νέα Συνταγματική Συνθήκη έχει ως κύριο στόχο της να δώσει απάντηση στα εξής τρία ερωτήματα: Πρώτον, πώς θα επιτευχθεί η προσέγγιση μεταξύ των πολιτών και του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, καθώς και των ευρωπαϊκών θεσμών. Δεύτερον, πώς θα διαμορφωθεί ο πολιτικός βίος και ο ευρωπαϊκός πολιτικός χώρος σε μία διευρυμένη πλέον Ευρωπαϊκή Ένωση και, τρίτον, πώς θα καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση παράγοντας σταθερότητας και πρότυπο για την παγκόσμια τάξη.

Η Συνταγματική Συνθήκη έχει όμως και ένα διπλό χαρακτήρα. Πρόκειται για μια διεθνή Συνθήκη αλλά και για ένα κείμενο συνταγματικού χαρακτήρα που διέπει την Ένωση κρατών και λαών της Ευρώπης. Πριν από την εκπόνησή της, η χρήση και μόνο του όρου «Σύνταγμα» προκαλούσε έντονες αντιδράσεις σε ορισμένα κράτη-μέλη που αντιμετώπιζαν αρνητικά την ιδέα μεγαλύτερης εμβάθυνσης, φοβούμενα τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού υπερκράτους. Εν τούτοις, σταδιακά ο όρος «Συνταγματική Συνθήκη» έγινε καθολικά αποδεκτός -ενίοτε και ο πολιτικός συνώνυμός του «Ευρωπαϊκό Σύνταγμα»- παγιώνοντας την πεποίθηση των περισσότερων ότι το ευρωπαϊκό οικοδόμημα υπερβαίνει την ευκαιριακή συνεργασία μεταξύ κρατών ή τον καθαρό οικονομικό συντονισμό εντός μίας ζώνης ελεύθερων συναλλαγών. Εμπεδώθηκε δηλαδή η άποψη ότι η Ένωση διέπεται από μία συνταγματική τάξη, πράγμα που συμβάλλει ουσιαστικά στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού εγχειρήματος και δίνει ουσιαστική ώθηση προς την πραγματοποίηση του ομοσπονδιακού οράματος.

Με την υιοθέτηση της Συνταγματικής Συνθήκης η Ευρώπη, ακόμη και μετά την πρόσφατη ευρύτατη διεύρυνσή της, αποδεικνύει ότι έχει τη δύναμη να απαντά σε προκλήσεις και να χαράζει νέες προοπτικές για το ευρωπαϊκό εγχείρημα, για το ευρωπαϊκό όραμα. Γίνεται ένα αποφασιστικό βήμα για την εδραίωση της εμπιστοσύνης των πολιτών, οι οποίοι απαιτούν μια ισχυρή Ευρώπη δίπλα και όχι απέναντι στον ευρωπαίο πολίτη. Η Συνθήκη, βέβαια, αυτή για την οποία συζητάμε και την οποία θα κυρώσουμε στη Βουλή των Ελλήνων, αποτελεί τη σημαντικότερη πρόοδο μετά τις Συνθήκες της Ρώμης του 1957, επειδή παγιώνει κοινές ευρωπαϊκές αξίες και αρχές σε ένα σχέδιο ζωής που αποτελεί την καλύτερη απάντηση για την κοινή αντιμετώπιση των σημερινών προκλήσεων.

Ειδικά για την Ελλάδα, όμως, ιδιαίτερη σημασία έχουν κάποιες εξελίξεις, όπως προκύπτουν από το ίδιο το κείμενο της Συνταγματικής Συνθήκης και οι οποίες θα μπορούσαν να εντοπιστούν στα παρακάτω: Πρώτον, στη θέσπιση ισχυρών θεμελιών άσκησης κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, καθώς και κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας που συμβάλλουν πραγματικά στην εμβάθυνση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Η αμοιβαία αμυντική ρήτρα που συνεπάγεται την υποχρέωση βοήθειας με όλα τα μέσα που κατέχει ένα κράτος-μέλος προς ένα κράτος-μέλος υπό επίθεση, καθώς και η εισαγωγή της ρήτρας αλληλεγγύης που συνεπάγεται αμοιβαία βοήθεια σε τρομοκρατικές επιθέσεις ή τις απειλές ή τις φυσικές ή προκα-

λούμενες από τον άνθρωπο καταστροφές μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συνιστούν σημαντική πρόοδο προς τη σωστή κατεύθυνση.

Στην ενσωμάτωση επίσης του χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων που θεωρώ ότι αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη διασφάλιση του ευρύτερου ευρωπαϊκού κεκτημένου της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Επίσης, την ενίσχυση της σχέσης του Ευρωπαίου πολίτη, ο οποίος τοποθετείται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος με στόχο την πρόοδο, την ανάπτυξη και την ευημερία του μέσα σ' ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Στην υιοθέτηση κοινής πολιτικής στα θέματα διαχείρισης εξωτερικών συνόρων, ασύλου και μεταναστευσης, με δεδομένο ότι η χώρα μας βρίσκεται στις παρυφές του κοινοτικού χώρου και είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένη σε φαινόμενα λαθρομεταναστευσης, εγκληματικότητας και λαθρεμπορίου.

Τέλος, την υιοθέτηση του τουρισμού ως υποστηρικτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με πρόβλεψη δράσεων ενίσχυσής του, αλλά και την εξασφάλιση της ιδιαιτερότητας των νήσων και των λοιπών μη προνομιούχων περιοχών, στο πλαίσιο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Με τον τρόπο αυτό συμπεριλαμβάνονται στις ρυθμίσεις όλες ανεξαιρέτως και όχι μόνο ορισμένες νησιωτικές συνοριακές και ορεινές περιοχές της Ελλάδος.

Θα μου επιτρέψετε, όμως, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αναφερθώ σε δύο ενότητες. Σ' εκείνες που αφορούν στο περιβάλλον, καθώς και στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη.

Κοινή είναι η διαπίστωση ότι οι σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος διατάξεις του Συντάγματος της Ευρώπης, δεν εισάγουν βέβαια επαναστατικές καινοτομίες, αλλά αποτελούν κατά βάση κωδικοποίηση των υφιστάμενων στις συνθήκες περιβαλλοντικών ρυθμίσεων. Ωστόσο, η σύγκριση των επιμέρους ρυθμίσεων του Συντάγματος της Ευρώπης μ' εκείνες του ήδη ισχύοντος Κοινοτικού Δικαίου για το περιβάλλον, αποκαλύπτουν την ύπαρξη ορισμένων διαφορών, άλλοτε τυπικών και άλλοτε πιο ουσιαστικών, οι οποίες κατατείνουν στην έστω περιορισμένη ενίσχυση του κοινοτικού περιβαλλοντικού κεκτημένου και ταυτόχρονα καταμαρτυρούν τη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση της περιβαλλοντικής διάστασης από το συντακτικό νομοθέτη, καθώς και την ανάγκη συνταγματικής αναβάθμισής της.

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης επικεντρώνεται στη θέσπιση μέτρων για την προστασία της ποιότητας του περιβάλλοντος, με την παράλληλη συνετή χρήση των πλουτοπαραγωγικών πηγών και την προστασία της ανθρώπινης υγείας. Σημαντικό είναι ότι στη Συνθήκη αυτή γίνεται ρητή μνεία της βασικής αρχής, ότι ο ρυπαίνων πληρώνει.

Επίσης, σημαντικό είναι ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έρχεται αρωγός σε περιπτώσεις δράσεων με δυσανάλογο κόστος με την επιφύλαξη της βασικής αρχής, ο ρυπαίνων πληρώνει.

Σε ό,τι αφορά στην ενότητα για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και το διάστημα, θα ήθελα να σημειώσω ότι η δημιουργία ευρωπαϊκού χώρου έρευνας εντός του οποίου θα εξασφαλίζεται η ελεύθερη διακίνηση ερευνητών, επιστημονικών γνώσεων και τεχνολογιών, καθώς και η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και η προώθηση των αναγκαίων ερευνητικών δράσεων, αποτελούν κύρια επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον ερευνητικό τομέα.

Η πραγματοποίηση των στόχων σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα επέλθει με την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και των μικρομεσαίων, των ερευνητικών κέντρων και των πανεπιστημίων, ιδιαίτερα δε με την ελεύθερη μετακίνηση των ερευνητών εντός του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου.

Σ' αυτή τη διάσταση έρχονται να βοηθήσουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται ήδη για να συνδέσουν ομάδες ερευνητών εντός της Ένωσης και για την υλοποίηση αυτού του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου έρευνας.

Νέο στοιχείο επίσης στη συνθήκη, αποτελεί η καθιέρωση ευρωπαϊκής πολιτικής διαστήματος, η οποία θα προωθηθεί με

την ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών αλλά και σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ πολύ σημαντική αυτή την ενότητα, διότι οι ανταγωνιστικές οικονομίες αλλά και οι ανταπυγμένες κοινωνίες είναι εκείνες που αξιοποιούν την καινοτομική διαδικασία και την τεχνολογία.

Η ποιοτική έρευνα, η τεχνολογία και η καινοτομία αποτελούν αναμφισβήτητα τις κύριες συνιστώσες της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας μιας οικονομίας, όπως είναι αυτής της Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας καλώ, αν είναι δυνατόν, να υπερψηφίσουμε όλοι αυτήν τη Συνθήκη. Σας καλώ, επίσης, να εργαστούμε όλοι μαζί για να ανταποκριθούμε όσο καλύτερα μπορούμε σ' αυτήν την πρόκληση. Αυτήν την ιστορική ευθύνη έχουμε απέναντι στο μέλλον.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Τσαλίδη.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Σκοπελίτης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι ομιλητές του κόμματός μου, ο σύντροφος Άγγελος Τζέκης και η Λιάνα Κανέλλη, αλλά και ο Αντώνης ο Σκυλλάκος που προηγήθηκε με τα στοιχεία που παρέθεσαν έκαναν καθαρό ότι η Ευρωσυνθήκη αυτή που και σήμερα συζητάμε, κάθε άλλο παρά στοχεύει στο να υπηρετήσει τα λαϊκά συμφέροντα, όπως λίγο πολύ μας είπαν όσοι ομιλητές εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ ανέβηκαν σ' αυτό το βήμα. Αντίθετα οι εισηγητές μας απέδειξαν ότι αυτή θα προσθέσει και νέα προβλήματα που θα επιδεινώσουν ακόμα περισσότερο την ήδη δύσκολη κατάσταση που βιώνουν τα πλατειά λαϊκά στρώματα της χώρας μας. Και αυτό γιατί αυτή η νέα Συνθήκη που για τους γνωστούς λόγους εμφανίζεται σαν Σύνταγμα, είναι γέννημα της ίδιας της πολιτικής που οδήγησε και στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε ΕΟΚ, της πολιτικής δηλαδή που στοχεύει στη διαίχιση της εξουσίας της άρχουσας τάξης και του εκμεταλλευτικού της συστήματος.

Εγώ στο σύντομο χρόνο που έχω στη διάθεσή μου θα αναφερθώ σε εκείνη την πλευρά της Συνθήκης που αναφέρεται στην αγροτική παραγωγή, για να ξεφύγουμε λιγάκι από τα γενικόλογα που ακούστηκαν μέσα στην Αίθουσα.

Στο κείμενο αλλά και στην εισηγητική έκθεση τονίζεται ότι η αγροτική πολιτική στα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι ενιαία και θα διαμορφώνεται από τα αρμόδια όργανα. Και αναφέρει σαν αρμόδια όργανα την Επιτροπή της Κομισιόν, το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και σε ορισμένες περιπτώσεις το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην εισηγητική έκθεση μάλιστα προβάλλεται σαν ιδιαίτερα θετική μεταρρύθμιση η αναβάθμιση του Ευρωκοινοβουλίου στη διαμόρφωση της αγροτικής πολιτικής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί να ήταν και έτσι αν η ίδια η έκθεση δεν φρόντιζε να διαψεύσει αυτήν τη διαπίστωση με το να αναφέρει στη συνέχεια ότι ο καθορισμός των τιμών των αγροτικών προϊόντων, των εισφορών, των επιδοτήσεων, των ποσοστώσεων, καθώς και η κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων εμπίπτουν στις μη νομοθετικές πράξεις και ανήκουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου.

Για ποια λοιπόν αναβάθμιση του Ευρωκοινοβουλίου μιλάτε, κύριοι συνάδελφοι, όταν αυτό δε θα έχει λόγο στο τι και πόσο θα παράγει κάθε χώρα και με ποιες τιμές και επιδοτήσεις θα διασφαλίζεται το εισόδημα του αγρότη;

Ο μόνος λόγος του Ευρωκοινοβουλίου θα είναι αυτός που αναφέρεται στη διαμόρφωση των κατευθυντηρίων γραμμών της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, στη διαμόρφωση δηλαδή ενός γενικόλογου ευχολογίου, ψευδεπίγραφο τις περισσότερες φορές, για να συγκαλύπτει τον αντιαγροτικό χαρακτήρα της ΚΑΠ που υλοποιείται με τις ποσοστώσεις, τις τιμές, τις εισφορές, τις επιδοτήσεις για τις οποίες όπως ανέφερα και προηγουμένως το Ευρωκοινοβούλιο δεν θα έχει κανένα μα κανένα ουσιαστικό λόγο.

Πέρα όμως από το ποιοι και το πως θα διαμορφώνουν την

αγροτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Συνθήκη αναφέρονται και οι στόχοι της. Και οι στόχοι αυτοί δεν διαφέρουν σε τίποτα. Αντίθετα είναι οι ίδιοι με αυτούς που έχουν δημιουργήσει τα σημερινά σοβαρά αδιέξοδα στην αγροτική οικονομία και στους μικρομεσαίους αγρότες της χώρας μας.

Ποιοι είναι αυτοί οι στόχοι;

Είναι ο στόχος για την αύξηση της παραγωγικότητας. Ο στόχος επιτεύχθηκε. Άλλωστε το πλήρωσαν οι αγρότες με τα πρόστιμα συνυπευθυνότητας και τις ποσοτώσεις που είχαν σαν αποτέλεσμα μια παρατεταμένη στασιμότητα της αγροτικής παραγωγής και έντασης της διατροφικής εξάρτησης του λαού μας και μάλιστα με αμφίβολης ποιότητας τρόφιμα και με συνέπεια να εκτιναχθεί στα ύψη το έλλειμμα του αγροτικού εμπορικού ισοζυγίου της χώρας. Είναι ο στόχος για τη δήμευση εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου του αγροτικού πληθυσμού, κάτι που είχε σαν αποτέλεσμα το ξεκλήρισμα 200.000 αγροτικών νοικοκυριών και τη δραστική μείωση του αγροτικού εισοδήματος. Είναι ο στόχος αναγνώρισης του ιδιαίτερου χαρακτήρα της γεωργικής δραστηριότητας που απορρέει από την κοινωνική δομή της γεωργίας της χώρας που εκφράστηκε με ερήμωση όχι μόνο της ορεινής αλλά και της πεδινής υπαίθρου με αποτέλεσμα στα περισσότερα χωριά μας να μη λειτουργούν ούτε τα δημοτικά σχολεία. Όσον αφορά τις νησιώτικες περιοχές η κατάσταση είναι ακόμη πιο δραματική, ακόμη πιο επώδυνη για τους κατοίκους.

Έχουμε ακόμη το στόχο για τη σταθεροποίηση των αγορών και επίσης της ασφάλειας του εφοδιασμού της αγοράς, που εκφράστηκε με τις αθρόες εισαγωγές αγροτικών προϊόντων με τα γνωστά και αλλεπάλληλα διατροφικά σκάνδαλα. Στόχος όλων αυτών των ψευδεπίγραφων καταστάσεων ήταν και είναι η συγκάλυψη του πραγματικού στόχου της ΚΑΠ που είναι η συγκέντρωση της γης και της παραγωγής σε λίγους μεγαλαγρότες, επιχειρηματίες με συνέπεια το μαζικό ξεκλήρισμα της μικρομεσαίας αγροτιάς μας. Επίσης η εξασφάλιση των κερδών στις βιομηχανίες τροφίμων, η την εξασφάλιση φθηνής πρώτης ύλης και της ασύδοτης χρησιμοποίησης επικίνδυνων για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον τρόπων παραγωγής των τροφίμων. Τίποτα λοιπόν δεν πρόκειται να αλλάξει με τη νέα συνθήκη για τη μικρή και μεσαία αγροτική παραγωγή στη χώρα μας.

Ο μικρός και μεσαίος αγρότης θα συνεχίσει να βλέπει τα όνειρά του να συνθλίβονται στις μυλόπετρες της ανταγροτικής πολιτικής που η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει να εφαρμόζει και μετά την υπερψήφιση της νέας αυτής ευρωσυνθήκης. Και μπορεί κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας να την ψηφίζετε και μάλιστα δια βοής αυτό επιτάσσει, εξ άλλου, η πολιτική που υπηρετείτε. Εκείνο όμως που δεν έχετε δικαίωμα να κάνετε είναι να εμπαίζετε το μικρομεσαίο αγρότη ότι η ψήφος σας σε αυτή την ευρωσυνθήκη ταυτίζεται με τα συμφέροντά του, ότι ικανοποιεί τα αιτήματά και τις προσδοκίες του. Ο μικρομεσαίος αγρότης θέλει να καλλιεργεί τη γη του και να απολαμβάνει τους καρπούς και τους κόπους του ιδρώτα του. Δεν έχουν καμιά σχέση τα συμφέροντά του με τα πλαφόν και τις απαγορεύσεις στην καλλιέργεια, τα πρόστιμα και τις συνυπευθυνότητες που του επιβάλλονται όταν καρπίσουν οι προσπάθειές του και αυξηθεί η παραγωγή του.

Θλιβεται όταν βλέπει να ερημώνουν τα χωριά, να ερειπώνουν τα σχολεία και να μετατρέπονται σε γηροκομεία και να υποβαθμίζεται όλο και πιο πολύ η ζωή στην υπαίθρο. Θλιβεται αλλά και οργίζεται γιατί γνωρίζετε όλο και πιο καλά ότι αν βιώνει τα όσα βιώνει σήμερα αυτό δεν οφείλεται στην παραγωγή του, δεν οφείλεται σε κανέναν άλλο λόγο παρά μόνο σε αυτόν που η πολιτική σας έχει βάλει σε στόχο να υπηρετήσετε και όπως είπαμε δεν είναι άλλος παρά η καταστροφή του μικρομεσαίου αγροτικού νοικοκυριού. Βέβαια την οργή του αργά ή γρήγορα θα την εισπράξετε, γιατί μόνο έτσι θα ανοίξει ο δρόμος για μια άλλη πολιτική, μια πολιτική που με μοχλό τον παραγωγικό συνεταιρισμό θα κάνει το μικρομεσαίο αγρότη νοικοκύρη στον τόπο του και στην παραγωγή του και όχι τσιράκι των εμποροβιομηχάνων που τον κάνατε και σεις και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κλείνοντας εδώ την ομιλία μου θέλω να πω ότι το ίδιο εμπαί-

ζουν τον μικρομεσαίο αγρότη και γενικότερα το λαό μας εκείνοι που τον καλούν να καταδικάσει αυτή την ευρωσυνθήκη και να απαιτήσει μια άλλη που θα είναι πιο καλή. Και τον εμπαίζουν γιατί; Όποια συνθήκη και αν κάνει αυτή εδώ η Ένωση θα είναι κατ' εικόνα και ομοίωσή της. Θα ευνοεί το μεγάλο ευρωπαϊκό κεφάλαιο και τα συμφέροντά του. Γι' αυτό και η καταδίκη του λαού μας και το «ΟΧΙ» του θα πρέπει να είναι και στην ευρωσυνθήκη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Να πει το «ΝΑΙ» μόνο σε μια Ενωμένη Ευρώπη που τον πρώτο λόγο θα έχει ο λαός της.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει η κα Κανελλοπούλου.

ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, τον περασμένο Ιούνιο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών εγκρίναμε μαζί με τα άλλα 24 μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ένα κείμενο με τίτλο «Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης» που επικράτησε να αποκαλείται Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Το κείμενο αυτό το υπογράψαμε λίγο αργότερα τον Οκτώβριο στη Ρώμη και τώρα βρίσκομαστε στο στάδιο της επικύρωσης.

Αναμφισβήτητα, πρόκειται για μια ιστορική στιγμή. Καλούμαστε να δούμε ξανά τις προσδοκίες μας αλλά και τις επιφυλάξεις μας ως προς την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον που αλλάζει και καλεί την Ευρώπη να παίξει ρόλο, μέσα σε μια δυσχερή οικονομική συγκυρία και με έναν πολίτη αποξενωμένο. Και επιτρέψτε μου εδώ να επισημάνω, ότι η ενημέρωση και η κινητοποίηση της κοινής γνώμης γύρω από το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι δυστυχώς ανεπαρκής και βεβαίως όλοι φέρουμε ευθύνη γι αυτό.

Η Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης υπήρξε προϊόν πολιτικού και νομικού προβληματισμού με επίκεντρο τη διεύρυνση της Ένωσης. Η Νίκαια κατέδειξε τα όρια της διακυβερνητικής μεθόδου ως μεθόδου αναθεώρησης των συνθηκών, ενώ στο Λάακεν συμφωνήθηκε η ανάγκη απλούστευσης και αναδιάρθρωσης των συνθηκών, καθώς και η ανάγκη διασφάλισης της αποτελεσματικότητας της Ένωσης ενόψει της επικείμενης διεύρυνσης και η ανάγκη εξορθολογισμού των αρμοδιοτήτων και των μέσων της.

Παράλληλα, τονίστηκε η ανάγκη περισσότερης διαφάνειας, η ανάγκη αναβάθμισης του ευρωπαϊού πολίτη, αλλά και του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων. Το γεγονός αυτό, δηλαδή το ότι από τον προβληματισμό αυτό προέκυψε ένα ενιαίο κείμενο, το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, είναι πάντως μια επιτυχία της ιστορίας και ελπίζουμε να μην αποδειχθεί πρόωπη.

Κύριοι συνάδελφοι, μετά από αιματηρούς πολέμους, μετά από το τείχος η Ευρώπη είναι επιτέλους ενωμένη. Είναι η Ευρώπη της οικονομίας, της οικονομίας της αγοράς, αλλά είναι και η Ευρώπη των ανθρωπιστικών αξιών και του πολιτισμού, όπου η οικονομία τίθεται στην υπηρεσία του ανθρώπου. Αυτή, άλλωστε, είναι η πεμπτουσία του ευρωπαϊκού πολιτισμού σε φιλοσοφικό, πολιτικό ή ακόμη και θρησκευτικό επίπεδο, ο άνθρωπος, η ανθρώπινη αξία, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και θεωρώ ότι υπό αυτό το πρίσμα θα πρέπει να δούμε τη Συνθήκη που καλούμαστε να κυρώσουμε.

Στο πλαίσιο αυτό, η Συνθήκη εισάγει σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Καταργείται ο διίσμος Ευρωπαϊκή Ένωση – Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και η δομή των τριών πυλώνων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά πλέον νομική προσωπικότητα. Αποσαφηνίζεται η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ Ένωσης και κρατών μελών, ενώ αναγνωρίζεται σημαντικός ρόλος για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας στα εθνικά κοινοβούλια. Απλοποιούνται οι νομικές πράξεις της Ένωσης. Μιλάμε πλέον για ευρωπαϊκό νόμο. Απλοποιούνται οι διαδικασίες για τη λήψη των αποφάσεων, ενώ ενισχύεται και ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Θεσπίζεται ο μόνιμος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης και η ειδική πλειοψηφία γίνεται ο κανόνας για τη λήψη των αποφάσεων. Βέβαια, στο σημείο αυτό το σύστημα της πλειοψηφίας που εισάγεται ευνοεί δυστυχώς τα μεγάλα κράτη.

Θα ήθελα όμως να σταθώ σε δύο ειδικά σημεία. Το ένα είναι ο τίτλος 6 που αναφέρεται στο δημοκρατικό βίο της Ένωσης.

Για την αναβάθμιση του ρόλου του πολίτη και τη μείωση του δημοκρατικού ελλείμματος, καθιερώνονται για πρώτη φορά ρητά η αρχή της δημοκρατικής ισότητας των πολιτών της Ένωσης ενώπιόν της, η αρχή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, η αρχή της συμμετοχικής δημοκρατίας και η αρχή της διαφάνειας και προβάλλεται με σαφήνεια η Ένωση ως ένωση πολιτών και κρατών. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντική καινοτομία είναι και η θέσπιση ενός δικαίωματος νομοθετικής πρωτοβουλίας των ευρωπαίων πολιτών.

Το άλλο σημείο στο οποίο θα ήθελα να σταθώ είναι ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που ως γνωστόν ενσωματώνεται στο δεύτερο μέρος και αποκτά πλέον νομικά δεσμευτική ισχύ και ο οποίος θεωρώ, ότι ίσως αποτελεί τη σημαντικότερη καινοτομία της Συνθήκης που καλούμαστε να κυρώσουμε.

Άλλωστε, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων αποτελεί ένα από τα πιο σύγχρονα και τα πιο πλήρη κείμενα προστασίας των δικαιωμάτων στον κόσμο. Θεσπίζει όχι μόνο ατομικά και πολιτικά αλλά και κοινωνικά δικαιώματα, καθώς και τα λεγόμενα «δικαιώματα νέας γενιάς», τα οποία δεσμεύουν τόσο τα όργανα της Ένωσης όσο και τα κράτη μέλη.

Τα δικαιώματα συστηματοποιούνται στις έξι ενότητες-τίτλους: Αξιοπρέπεια, Ελευθερία, Ισότητα, Αλληλεγγύη, Δικαιώματα των Πολιτών, Δικαιοσύνη.

Εξειδικεύοντας το άρθρο I και II που θέτει για πρώτη φορά καθαρά το σύστημα των αξιών, στο οποίο βασίζεται η Ένωση, και τους στόχους που υπηρετεί, ο χάρτης προβάλλει τον αξιολογικό χαρακτήρα της Ένωσης. Υπογραμμίζει έτσι την μετεξέλιξη από μία Ένωση τεχνοκρατική σε μια Ένωση πολιτική, με κοινή ιστορία και κοινό πεπρωμένο. Σε αυτή τη νέα ποιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούμαστε στην ουσία να απαντήσουμε.

Κύριοι συνάδελφοι, έχει γίνει πολλή συζήτηση για το αν η Συνθήκη αυτή δικαιούται να αποκαλείται Σύνταγμα. Ποια είναι, όμως, η ουσία του Συντάγματος; Η προστασία των δικαιωμάτων. Στο δικό μας ευρωπαϊκό πολιτισμό το Σύνταγμα είναι πάνω απ' όλα ένα σύστημα αξιών, που στηρίζονται στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στη δημοκρατία, στο κράτος δικαίου και -σε αντίθεση, ίσως, με τον αμερικάνικο συνταγματισμό- στην κοινωνική δικαιοσύνη. Σε αυτό το πλαίσιο θεωρώ, ότι η ενσωμάτωση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στη Συνθήκη που συζητούμε σήμερα σηματοδοτεί και την αναγνώριση μιας άλλης ποιότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένωσης κρατών και πολιτών.

Όπως τόνιζε άλλωστε ο Σουμάν, επαναλαμβάνοντας την περίφημη δήλωση του Μονέ, η Ευρώπη δεν θα γίνει δια μιάς με μια συνολική κατασκευή. Θα γίνει με συγκεκριμένες επιτεύξεις που θα δημιουργήσουν πρώτα μια *de facto* αλληλεγγύη. Προς αυτήν την κατεύθυνση θεωρώ ότι θα πρέπει να υπερψηφίσουμε όλοι τη Συνθήκη που σήμερα συζητούμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κυρία Κανελλοπούλου.

Το λόγο τώρα έχει ο συνάδελφος κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός και δεν νομίζω ότι μπορεί να εγείρει κανείς σοβαρές αμφιβολίες ότι η κύρωση για τη Συνθήκη του Συντάγματος της Ευρώπης είναι -νομίζω- μια κορυφαία στιγμή του κοινοβουλευτισμού μας. Είναι μια κορυφαία στιγμή για τη χώρα μας. Είναι, εν τέλει, μια κορυφαία στιγμή για τον Έλληνα πολίτη.

Αν υπερηφανευόμαστε -και καμιά φορά μάλιστα σε αυτήν την Αίθουσα αντιδρούμε για το ποια, εν πάση περιπτώσει, από τις πολιτικές παρατάξεις συνέβαλε περισσότερο ή λιγότερο, ώστε να επέλθει σιγά-σιγά η πιο στενή ευρωπαϊκή μας ολοκλήρωση και σύνδεση της χώρας μας με την Ευρώπη, αν υπερηφανευόμαστε -και εμείς το ΠΑΣΟΚ το τονίζαμε κατ' επανάληψη- και χαράμασαν που η Ελλάδα θα είναι μια βαλκανική χώρα στην Ευρώπη ή μια ευρωπαϊκή χώρα στα Βαλκάνια, όταν δεκάδες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που άλλοτε είχαν έναν

άλλο προσανατολισμό σεβαστό, βέβαια, καθ' όλα σήμερα υπηρέτουν και αυτοί την ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης, δεν μπορούμε παρά να αγωνιστούμε όλοι να πείσουμε τον ελληνικό λαό, να τον φέρουμε σε εκείνο το σημείο -και το λέω με θλίψη μου αυτό- ώστε να μην αντιμετωπίζει με φοβισμό και εν πολλοίς με αδιαφορία και άγνοια αυτήν τη μεγάλη υπόθεση της Ευρώπης και της σύνδεσης -και συνταγματικά- της χώρας μας με αυτήν την ευρωπαϊκή Συνθήκη.

Άλλωστε, σε όσους αμφισβητούν την Ευρώπη και σε όσους βλέπουν -να το πω έτσι απλά και αυτονόητα- ότι έχουμε μια συντηρητικότερη κατεύθυνση, όταν θα ψηφίσουμε αυτή τη Συνθήκη, θέλω να τους απαντήσω και ως νομικός και ως δικηγόρος -είπε άλλωστε η προηγούμενη κυρία συνάδελφος ότι εντάσσεται αυτός ο Καταστατικός Χάρτης των Δικαιωμάτων της Συνθήκης της Ευρώπης πλέον ως επίσημη συνθήκη και ως επίσημη νομοθεσία- ότι οι αποφάσεις ευρωπαϊκών δικαστηρίων έχουν ήδη και εφαρμογή στη χώρα μας και υπάρχει μια σειρά αποφάσεις και των ελληνικών δικαστηρίων που εφήρμοσαν αυτά τα θεσπισμένα πλέον -σαν νομοθετική πράξη και στη χώρα μας- ατομικά δικαιώματα. Νομίζω δε ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και στον τομέα της ελευθερίας και στον τομέα του σεβασμού της ατομικής ιδιοκτησίας και στο θεσμό της εργασίας επέφεραν πολλές φορές πιο δημοκρατικές, πιο ανθρώπινες, πιο ανοικτές λύσεις απ' ό,τι θα επέτρεπε εσωτερικά το δικό μας δίκαιο.

Συμφωνώ, λοιπόν, και νομίζω ότι δύσκολα θα διαφωνήσει κανείς μαζί μου ότι ο ελληνικός λαός -το τονίζω και πάλι- είναι αδιάφορος και ανενήμερος και για αυτό. Τουλάχιστον εγώ σαν Βουλευτής, πέρα από τις αντιδικίες και τις ανταγκλήσεις, σκέφτομαι ότι θα ήταν πραγματικά -και είναι πραγματικά- χρέος όλων μας να πείσουμε τον ελληνικό λαό για τη σημασία αυτής της Συνθήκης και να αγωνιστούμε όλοι μαζί να τον ενημερώσουμε και εν τέλει να έχει και αυτός τον κυρίαρχο λόγο.

Μα, θα μου απαντήσει κανείς: «Γιατί, κύριε Βουλευτά, αφού θέλετε εν τέλει να αποφασίσει ο ελληνικός λαός με δημοψήφισμα, όπως ακούστηκε προηγουμένως από συναδέλφους μου -νομίζω της Νέας Δημοκρατίας- τότε ζητάτε το δημοψήφισμα»;

Και εγώ τους απαντώ: «Βεβαίως, συμμετέχω διότι αποφασίστηκε να έρθει».

-και σαν Βουλευτής νομίζω ότι έχω το ελεύθερο της γνώμης μου, πέρα και από το κόμμα που ανήκω- και με την πλειοψηφία 151 Βουλευτών να ψηφιστεί αυτή η Συνθήκη. Και εγώ αισθάνομαι χρέος και απέναντι σε αυτούς που με έστειλαν εδώ, ότι δηλαδή δεν πρέπει να είμαι έξω και να μην συμμετέχω σε αυτή τη διαδικασία.

Θεωρώ, όμως, ότι δεν έχουμε τίποτα να φοβηθούμε και δεν είναι καθόλου υποκριτικό, εάν θα γίνει και δημοψήφισμα από τον ελληνικό λαό, αφού αγωνιστούμε όλοι να τον πείσουμε, αν αυτό είναι για το καλύτερο, είναι για το μέλλον του, είναι προς την κατεύθυνση που να αισθάνονται αύριο και οι μελλούμενες γενιές πιο σίγουρες, όταν θα ανήκουν σε έναν ευρωπαϊκό ορίζοντα, ο οποίος δεν θα είναι ασύνδετος, αλλά θα έχει και μια Συνθήκη, που μπορεί αύριο να ισχυροποιηθεί ακόμα περισσότερο, που θα ρυθμίζει τη ζωή του.

Αντιλαμβάνομαι όλους αυτούς που αντιδρούν στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση. Θέλω να τους πω ότι αυτή η Σύμβαση δεν έγινε σε βάρος του ελληνικού λαού, όπως προσπαθούν να μας πείσουν. Προηγήθηκε συζήτηση. Βεβαίως σε κάθε συζήτηση, όταν πολλά κράτη πρέπει μεταξύ τους να συμφωνήσουν, γίνονται συμβιβασμοί, γίνονται διαπραγματεύσεις.

Δεν θεωρώ ότι κανένας -είτε ανήκει στο Κ.Κ.Ε. ή στη Νέα Δημοκρατία ή στο ΠΑΣΟΚ- δεν θα αγωνίστηκε και δεν θα δώσει εκείνη τη μάχη, ώστε μέσα από αυτή τη Σύμβαση να κατοχυρωθεί και η χώρα μας. Άλλωστε, στο κάτω-κάτω, αν κάποιοι κυριαρχήσουν κάποτε στα πράγματα αυτής της χώρας, μπορεί -και νομίζω κατοχυρώνεται όπως είπαν εμπειρότεροι περί τα ευρωπαϊκά από εμένα- η κάθε χώρα να αποχωρεί.

Και για να μη μιλούν ορισμένοι για υποκρισία, τονίζω πάλι ότι σέβομαι τις απόψεις όλων των πολιτών, των πολιτικών και όλων των κομμάτων. Αλλά όταν σήμερα, για παράδειγμα, βλέπουμε κατά καιρούς συλλαλητήρια και κάποιοι να προτάσσονται -και

εμείς προτασσόμεθα και η Νέα Δημοκρατία και όλοι- ώστε να αγωνιστούμε για το εισόδημα των αγροτών, για την κατοχύρωση των επιδοτήσεων, για τη γρήγορη λήψη των επιδοτήσεων - ένα σωρό ευρωπαϊκά προγράμματα διοχετεύονται στους νέους επαγγελματίες, αγρότες κ.ο.κ- τότε όταν περίπου ο κάθε Έλληνας -από τη μια εσχάτιά της χώρας ως την άλλη- έχει ταυτιστεί και ταυτίζει τη ζωή του και την στηρίζει εκεί, σε όλη αυτή την ευρωπαϊκή οικονομική υποστήριξη -εγώ δεν λέω ότι μας έρχεται δωρεάν, ανταποδίδει και η χώρα μας- τότε πώς μπορούμε να λέμε υποκριτικά ότι θέλουμε να είμαστε έξω από την Ευρώπη;

Αν θέλετε, να σας το πω πιο απλά, γιατί εδώ πρέπει να μιλάμε απλά για να μας καταλαβαίνει και ο κόσμος έξω που μας βλέπει. Παραδείγματος χάρι, σε μια δικαστική διαμάχη του τελευταίου Έλληνα, του μέσου Έλληνα ακούγεται όχι μόνο από τους Βουλευτές ή τους ανώτερα πνευματικά ανθρώπους η φράση: «Θα σε πάω στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο».

Ήδη, λοιπόν, αυτό έχει περάσει στον ελληνικό λαό, ότι είμαστε πλέον μια ευρωπαϊκή χώρα και εμείς εδώ δεν μπορούμε να πρεσβεύουμε και να λέμε υποκριτικά τα αντίθετα. Για αυτό, λοιπόν, συμμετέχω σε αυτή τη διαδικασία, ενώ θέλω παράλληλα το δημοψήφισμα, διότι πραγματικά θεωρώ ιστορική τη στιγμή για τη χώρα μας.

Τέλος, θέλω να απαντήσω σε ορισμένα πράγματα στους εκλεκτούς συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας και ιδιαίτερα στην εισηγήτρια, την οποία είχα την υπομονή να ακούσω. Διαρκώς αναφερόμαστε, αλλά δεν ήταν μόνο ο Καραμανλής στον οποίο αναγνωρίζουμε ότι συνέβαλε και πήρε την πρώτη απόφαση. Εγώ δεν αρνούμαι τη συμβολή του και δεν αναιρώ τα συνθήματα της παράταξής μου: Η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες σε αντίθεση με το «Ανήκουμε στη Δύση, ανήκουμε στην Ευρώπη κ.ο.κ.». Δεν ξέρω αν θα έκανε κάτι διαφορετικό οποιοσδήποτε άλλος ήταν στα πράγματα.

Έθεσε την Ελλάδα στην τροχιά της Ευρώπης. Τι έγινε μετά; Σήμερα, το 2005 που μιλάμε, είμαστε ένα πλήρες μέλος της Οικονομικής Ένωσης της Ευρώπης. Η χώρα μας προήδρευσε. Στη Θεσσαλονίκη μάλιστα ολοκληρώθηκε και παρουσιάστηκε αυτή η Ευρωπαϊκή Συνθήκη που συζητάμε. Άραγε τα υπόλοιπα χρόνια ξεχάστηκαν όλα;

Δεν υπήρχαν άλλοι άνθρωποι, όπως ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, ή ο σημερινός μας Πρόεδρος, ο Παπανδρέου, που αγωνίστηκαν γι' αυτή την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση; Να μην μας λένε, λοιπόν, ότι είναι μόνο έργο της Νέας Δημοκρατίας και έργο του Καραμανλή.

Και βεβαίως -για να κλείσω με αυτό, γιατί τελειώνει ο χρόνος μου- θέλω να πω ότι την ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης τη συνέλαβε κάποτε η Νέα Δημοκρατία και ο Καραμανλής. Τη συνεχίσαμε εμείς και την ολοκληρώσαμε. Σήμερα, όμως, πρέπει να αποδείξουμε ότι η ιδέα πρέπει να γίνει και πράξη. Να αγωνιζόμαστε, όπως ανέφεραν προηγούμενοι ομιλητές της παράταξής μας, να έχει εκείνη την παρουσία η χώρα μας, να απολαμβάνει εκείνου του σεβασμού, να μην τίθεται υπό επιτήρηση, να μην ταπεινώνεται και να έχει τη θέση στην Ευρώπη που της ταιριάζει. Εμείς δεν αντιδρούμε με την Νέα Δημοκρατία και αν τη μεμφόμαστε, τη μεμφόμαστε γι' αυτό: Κυβερνά και πρέπει να αναλάβει αυτές τις ιστορικές της ευθύνες.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Παπαγεωργίου.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Κωνσταντίνος Γκιουλέκας και μένει ακόμη ο κ. Σκανδαλίδης για να μιλήσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με μεγάλη προσοχή τους προηγούμενους ομιλητές. Και άκουσα, ιδιαίτερα, τον αγαπητό συνάδελφο τον κ. Παπαγεωργίου να αναφέρεται στην ιστορική πορεία της χώρας μας και μάλιστα σ' εκείνη την περίοδο που η Νέα Δημοκρατία ενέταξε τη χώρα μας, την Ελλάδα, στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Και άκουσα να λέει -επαναλαμβάνω, ο αγαπητός καθ' όλα συνάδελφος- ότι αν δεν ήταν ο Καραμανλής, κάποιος άλλος, ενδεχομένως, θα ακολουθούσε αυτήν την πορεία. Αλλά θα πρέπει σ' αυτή την Αίθουσα να διατηρήσουμε και τη μνήμη μας. Και

θυμόμαστε ότι εκείνη την περίοδο, εκτός βεβαίως από τα κόμματα της Αριστεράς που είχαν μια πάγια θέση -και συνεχίζουν να την έχουν- και τα οποία έχουν μια συνεπή στάση απέναντι στο ζήτημα αυτό, είτε κάποιος συμφωνούμε είτε κάποιος διαφωνούμε, η πλευρά της σημερινής Αξiomατικής Αντιπολίτευσης, η πλευρά δηλαδή του ΠΑΣΟΚ, ήταν εκείνη που αποχωρούσε τότε από τη Βουλή, όταν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ενέταξε τη χώρα μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ήταν εκείνη που, εκτός από τα γνωστά συνθήματα: «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ, το ίδιο συνδικάτο», «Έξω από την ΕΟΚ», έλεγε τότε στον ελληνικό λαό, ότι μόλις αναλάβει την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας, επρόκειτο να κάνει δημοψήφισμα, για να θέσει το μείζον αυτό ζήτημα της παραμονής μας ή όχι στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπό την κρίση του ελληνικού λαού. Δεν θυμάμαι -και φυσικά δεν θυμάται και ο κ. Παπαγεωργίου, αλλά δεν θυμάται και κανένας άλλος- κάτι διαφορετικό από αυτό που τελικά έπραξε το ΠΑΣΟΚ, δηλαδή να ξεχάσει και εκείνη την υπόσχεση και τη δέσμευσή του προς τον ελληνικό λαό και να μην καταφύγει ποτέ στη λαϊκή βούληση για το μείζον αυτό ζήτημα, όπως τότε είχε αναφέρει.

Το λέω αυτό γιατί η συμβολή του Κωνσταντίνου Καραμανλή, του μεγάλου Μακεδόνα πολιτικού, στην ιστορία της σύγχρονης Ελλάδος δεν κρίνεται φυσικά μόνον από την απόφαση εντάξεως της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως, αυτή καθ' αυτή η πράξη που ήταν εκείνη που άλλαξε ουσιαστικά την πορεία αυτού του τόπου. Και αν σήμερα τα δύο μεγάλα κόμματα, τα οποία συγκεντρώνουν στο Κοινοβούλιο ένα συντριπτικό ποσοστό, τάσσονται υπέρ της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας, αυτό καταδεικνύει ακριβώς και τη βούληση του ελληνικού λαού να παραμείνει όχι μόνον ενεργά μέσα στην μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, αλλά να δώσει και τις μάχες, ούτως ώστε η χώρα μας να είναι πρωτοπόρα στη σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επειδή όμως ακούστηκαν πολλά, από χθες που ξεκίνησε η συζήτηση, υπέρ ή και κατά αυτής της Συνθήκης που έχουμε συνηθίσει να την ονομάζουμε «Ευρωσύνταγμα», εγώ δεν θα ήθελα να σταθώ λέγοντας, και ίσως επαναλαμβανόμενος σε κάποια θέματα, γιατί θα πρέπει ή γιατί δεν θα πρέπει να δεχθούμε αυτή τη Συνθήκη. Θα ήθελα περισσότερο να κάνω μερικές πολύ βασικές, πολύ σημαντικές επισημάνσεις, για να καταλάβουμε καταρχήν πώς προέκυψε αυτή η Συνθήκη. Και είναι πολύ σημαντικό να δούμε ότι αυτή η Ευρωπαϊκή Συνθήκη του Συντάγματος προέκυψε από μια πρωτοβουλία, η οποία δεν είχε ούτε πρωτόκολλο ούτε τυπική διαδικασία. Δεν προέκυψε από διακυβερνητικές διασκέψεις, όπως έγινε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, με τη Συνθήκη της Νίκαιας, με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, αλλά προέκυψε από μια πρωτοβουλία χάρη στην οποία εκφράστηκαν, βεβαίως, και ακούστηκαν πάρα πολλές απόψεις, εκφράστηκαν πάρα πολλές πλευρές: απόψεις ευρωβουλευτών, απόψεις εκπροσώπων των εθνικών κοινοβουλίων, εκπροσώπων κυβερνήσεων, εκπροσώπων οργανώσεων. Και τελικά έγινε κατορθωτό μέσα από αυτή την ιδιότυπη, πραγματικά, διαδικασία να βρεθεί μια κοινή πλατφόρμα, ένα *modus vivendi* για όλα τα κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που θεωρώ εκ προοιμίου πάρα πολύ δύσκολο να ξανασυμβεί και μάλιστα όταν μιλάμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση πλέον των 25 κρατών-μελών.

Άρα και μόνο το γεγονός αυτό πρέπει οπωσδήποτε να μας κάνει να σταθούμε και να σκεφτούμε τι έχουμε καταφέρει έως σήμερα και πώς πρέπει να αντιμετωπίσουμε το όλο ζήτημα.

Επειδή συζητείται το θέμα «Συνθήκη ή Σύνταγμα», θα ήθελα λίγο και σε αυτό το σημείο να ξεκαθαρίσουμε κάτι. Μιλάμε για Συνθήκη, αλλά σαφώς δεν είναι μία -θα έλεγα- τυπική ή απλή Συνθήκη, διότι ακριβώς περιλαμβάνει ουσιαστικά συνταγματικές διατάξεις. Από την άλλη πλευρά, δεν μπορεί κανείς να το ονομάζει Σύνταγμα, με την τυπική του όρου έννοια.

Άρα, λοιπόν, εάν θέλουμε να προσδιορίσουμε αυτό το οποίο καλούμαστε να κυρώσουμε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, θα λέγαμε ότι είναι κάτι πιο πάνω από τις συνήθεις Συνθήκες, αλλά και κάτι πιο κάτω από αυτό που έχουμε συνηθίσει όλοι να εννοούμε τυπικώς Σύνταγμα.

Βεβαίως, συστηματοποιεί, συμπυκνώνει τις διάφορες Συνθήκες που υπήρξαν έως τώρα, όπως ανέφερα προηγουμένως, του

Μάαστριχτ, του Άμστερνταμ, της Νίκαιας, αλλά σε καμία περίπτωση, βεβαίως, δεν μπορούμε να του αποδώσουμε τη μορφή –υπό την τυπική του όρου έννοια- του Συντάγματος.

Όμως, όσον αφορά στο θέμα του τι περιλαμβάνει αυτή η Συνθήκη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, εγώ θα ήθελα να αναφέρω μόνο τέσσερα παραδείγματα. Ακούστηκαν πάρα πολλά, θεωρώ όμως ότι είναι σημαντικό να σταθούμε σε τέσσερα συγκεκριμένα σημεία.

Πρώτα απ' όλα, με αυτή τη Συνθήκη αποκτούν πλέον λόγο οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μάλιστα λόγω ζωντανό. Το λέω αυτό διότι πλέον προβλέπεται –με τη γνωστή διαδικασία του ενός εκατομμυρίου πολιτών από τις 8 χώρες κράτη-μέλη- οι πολίτες να μπορούν πλέον να φέρουν ένα θέμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να δημιουργήσουν ζήτημα για ένα θέμα το οποίο τους απασχολεί και να το κάνουν θέμα ολόκληρης της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας. Αυτό είναι ένα πρώτο σημείο, το οποίο νομίζω ότι πρέπει να το ξεχωρίσουμε.

Ένα δεύτερο σημείο, επίσης πάρα πολύ σημαντικό, είναι η ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, διότι πλέον προβλέπεται, σε συνδυασμό με τις διατάξεις 22.1 και 27.1 της Συνθήκης αυτής του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, ότι ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκλέγεται από το Ευρωκοινοβούλιο με τη γνωστή διαδικασία της προτάσεως κάποιου υποψηφίου από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Άρα, λοιπόν, το Ευρωκοινοβούλιο αναβαθμίζεται και πάνω από όλα έχουν ρόλο πλέον και θέση σε πολύ περισσότερα θέματα από ό,τι είχαν έως τώρα οι εκπρόσωποι του κάθε κράτους-μέλους εκεί, στο Ευρωκοινοβούλιο.

Το τρίτο σημείο, επειδή μιλάμε για την κοινή εξωτερική πολιτική είναι το ακόλουθο. Κύριοι συνάδελφοι, η Ευρώπη σήμερα είναι μία οικονομική οντότητα και βεβαίως τείνει να γίνει –και είναι ευκτέον από τους περισσότερους που υποστηρίζουμε την ευρωπαϊκή ιδέα, όχι μόνο στην πατρίδα μας, αλλά ευρύτερα σε ολόκληρη την Ευρώπη- μία πολιτική ένωση. Και προς τα εκεί βαδίζουμε, προς την πολιτική ενοποίηση, προς την πολιτική ολοκλήρωση της Ευρώπης. Ο θεσμός, λοιπόν, του Υπουργού των Εξωτερικών είναι ένα πολύ τολμηρό και σημαντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση. Και αυτό είναι –επαναλαμβάνω- το τρίτο σημείο που θα ήθελα να εισηγηθώ.

Ένα επίσης πολύ σημαντικό σημείο για μένα είναι, ότι από εδώ και εμπρός οι συνεδριάσεις των Συμβουλίων θα γίνονται ανοικτά και θα μπορεί πλέον ο καθένας να πληροφορείται όχι τι αποφάσισε το Συμβούλιο, όπως γίνεται έως τώρα –που λένε «ξέρετε, η Ευρώπη πήρε αυτή τη θέση»- αλλά το πιο σημαντικό, δηλαδή τι θέση πήρε και ο κάθε εκπρόσωπος του κάθε κράτους-μέλους που θα συμμετέχει στο Συμβούλιο. Γιατί αυτό είναι σημαντικό και είναι κάτι που δεν συνέβαινε έως τώρα.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Δεν θα αντιπροσωπεύουν το κράτος όμως, θα αντιπροσωπεύουν τους πολίτες!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Βεβαίως ο εκπρόσωπος αντιπροσωπεύει τους πολίτες. Όμως, σε κάθε περίπτωση έως τώρα είχαμε συνηθίσει να ακούμε τη μία και μοναδική άποψη που έλεγε «το Συμβούλιο αποφάσισε». Σήμερα θα μπορούμε να ξέρουμε και το κάθε κράτος-μέλος τι στάση κράτησε, είτε διαφώνησε είτε συμφώνησε με την τελική απόφαση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή ακούστηκαν και κάποιες αιτιάσεις ότι εδώ πάμε να νομιμοποιήσουμε το φιλελεύθερο μοντέλο, το μοντέλο της ανοικτής, της κοινής αγοράς, θα ήθελα να ξεκαθαρίσουμε κάτι και σε αυτό το ζήτημα.

Από την αρχή, από τη Συνθήκη των 6 –εννοώ τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και τα κράτη της Μπενελούξ- δηλαδή από την ΕΚΑΧ κλπ, τη μετέπειτα ΕΟΚ, αυτό το μοντέλο δεν αμφισβητήθηκε από κανέναν και αυτό το εδέχθη κάθε χώρα, η οποία ενετάχθη στην πορεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα δεν τίθεται θέμα συζητήσεως, εάν θα πρέπει να ξανασταθούμε σε αυτό το ζήτημα, γιατί αυτό είναι όρος εκ των ων ουκ άνευ, για να μπορέσει κανείς να συμμετάσχει στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια.

Δεν μπορούμε, λοιπόν, σήμερα να λέμε ότι, ξέρετε, με τη Συν-

θήκη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ερχόμαστε να νομιμοποιήσουμε το φιλελεύθερο μοντέλο της αγοράς. Μα, αυτό το μοντέλο έχει επικρατήσει και όπως σας είπα, είναι προϋπόθεση για να μπορέσει κανείς να συμμετάσχει στην οικογένεια αυτή. Εάν κανείς δεν θέλει να είναι σε αυτή τη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, δεν εντάσσεται. Από τη στιγμή όμως που έχει ενταχθεί, το έχει αποδεχθεί εκ προοιμίου κι αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Και κλείνω με κάτι που ακούστηκε εδώ από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ: αυτό το περίφημο θέμα του δημοψηφίσματος, το οποίο νομίζω ότι εξαντλήθηκε. Ακούσαμε, αλλά και γνωρίζουμε πολύ καλά το τι προβλέπει το άρθρο 44 του Συντάγματος σχετικά με τον εθνικό και κοινωνικό λόγο που θα πρέπει να συντρέχει ώστε να καταφύγουμε σ' ένα δημοψήφισμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, σε μισό λεπτό.

Επειδή ακούστηκαν πάρα πολλά για το θέμα του δημοψηφίσματος θα ήθελα, όπως ακριβώς ξεκίνησα και την ομιλία μου, να πω ότι το 1981 το ΠΑΣΟΚ σ' ένα θεμελιώδες κατ' αυτό ζήτημα δεν έκανε δημοψήφισμα. Δεν έκανε δημοψήφισμα, όταν συνεζητούντο οι μεγάλες Συνθήκες που διαμόρφωναν ουσιαστικά την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έρχεται σήμερα να ζητήσει δημοψήφισμα.

Θα θυμίσω, λοιπόν, στους εκπροσώπους του ΠΑΣΟΚ –και είμαι αναγκασμένος να το κάνω- ότι ο ίδιος ο πρώην Αρχηγός τους και Πρωθυπουργός της χώρας, ο Κώστας Σημίτης το 1998 –και το έχω σημειώσει αυτολεξεί- έλεγε: «Πάγια τακτική μας είναι ότι στην Ελλάδα τα θέματα των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αποφασίζονται με δημοψηφίσματα, αλλά ακολουθούνται κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Και αυτό το θέμα έχει τεθεί και έχει ξεκαθαριστεί».

Αυτά έλεγε τότε ο κ. Σημίτης. Διαλέξτε λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, τι προτιμάτε: Αυτά που έλεγε κάποτε ο πρώην Αρχηγός σας ή αυτά που λέτε σήμερα; Και επιτέλους, ξεκαθαρίστε απέναντι στον ελληνικό λαό τη στάση σας, γιατί η στάση της Νέας Δημοκρατίας είναι και ξεκάθαρη και αταλάντευτη.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Θα μας τα πει τώρα ο κ. Σκανδαλίδης, ο οποίος έχει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Σκανδαλίδη, έχετε το λόγο. Θα κλείσουμε μ' εσάς την πρωινή –μάλλον αργά απογευματινή- συνεδρίαση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Νομίζω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι ούτε διθύραμβοι, ούτε αφορισμοί βοηθούν την ουσιαστική και ιδιαίτερα σημαντική συζήτηση που γίνεται αυτές τις μέρες και που απαιτείται να γίνει σε όλη την ελληνική κοινωνία. Όπως σε κάθε κρίσιμη καμπή η νηφάλια συζήτηση και η ουσιαστική κοινωνική διαβούλευση μπορεί να οδηγήσει στα πιο θετικά συμπεράσματα.

Το εγχείρημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι ιστορικά πρωτοφανές. Πολυεθνικά κράτη υπήρξαν και στο παρελθόν. Δημιουργήθηκαν όμως, κάτω από τη στρατιωτική επιβολή του ισχυρότερου έθνους. Στα πιο πρόσφατα παραδείγματα η βρετανική αυτοκρατορία ή ακόμα και η Σοβιετική Ένωση διδάσκουν, ότι η πολυεθνική κρατική συγκρότηση, που στηρίζεται στη βία και την υποταγή, αποτυγχάνει κάποια στιγμή.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διάλεξε έναν πιο δύσκολο δρόμο. Θέλει τη συγκατάθεση των μελών, το σεβασμό της εθνικής τους ιδιοσυστάσιας και στοιχειώδεις σχέσεις ισοτιμίας. Όχι ισότητας, γιατί τυπική ισότητα δεν μπορεί να υπάρξει.

Οφείλει παράλληλα να πορευτεί σ' ένα δρόμο όπου με τις διαδικασίες διεύρυνσης και εμβάθυνσης οι υπαρκτές διαφορές ισχύος ανάμεσα στα έθνη να έχουν όλο και μικρότερη σημασία για τον Ευρωπαίο πολίτη παράλληλα με την ανοικτή κοινωνία συνύπαρξης και σύνθεσης των διαφορετικών πολιτισμών και των εθνικών ταυτοτήτων.

Το ερώτημα είναι: Υπάρχει τελικός στόχος; Ένα όραμα γι' αυτό; Βεβαίως, είναι το όραμα μιας ομοσπονδιακής Ευρώπης με ευρωπαϊκή κυβέρνηση, με προοδευτικό και δημοκρατικό

σύνταγμα, με αποκέντρωση στα κράτη και τις περιφέρειες, με κοινή ευρωπαϊκή συνειδηση, με κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές.

Με μία παρατήρηση: Δεν έχουμε απεριόριστο ιστορικό χρόνο για να ολοκληρωθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση ως ομοσπονδιακό κράτος. Ήδη όλα τα έθνη βλέπουν στο 2020 σ' έναν κόσμο που δεν ξέρουν ακόμα αν θα είναι κάτω από το πέλμα μιας υπερδύναμης ή αν θα είναι πολυπολικός, με νέους στρατηγικούς διακανονισμούς, με νέο ρόλο για τις υπερδυνάμεις, για την Αμερική, για τη Ρωσία που κάποια στιγμή θα επανέλθει στο προσκήνιο –ας μη γελιόμαστε- για την αναδυόμενη Κίνα, που αποκινδύνεται ο πιο κρίσιμος παράγοντας των εξελίξεων τα επόμενα χρόνια, ακόμα και των Ινδιών ή της Νότιας Αφρικής, όταν όλοι ετοιμάζουν τη νέα σύγκρουση των γεωστρατηγικών συμφερόντων σε κρίσιμες περιοχές, όπως σήμερα η Μέση Ανατολή και τα ευρωπαϊκά Βαλκάνια και αύριο τα λεγόμενα ασιατικά Βαλκάνια ή ο ευρύτερος χώρος της Ευρασίας.

Πρέπει να βλέπουμε μπροστά. Η Ευρώπη ή θα υπάρξει ως πρωτοπόρος και αυτόνομος προοδευτικός πόλος στο συμβολικό σταθμό του 2020 ή θα αναζητεί ακόμα το δρόμο της μέσα από τους αδιέξοδους εθνικούς της προστατευτισμούς.

Το ερώτημα είναι αν αυτή η Συνθήκη ανταποκρίνεται σ' αυτήν την ανάγκη. Απέχει πάρα πολύ. Δεν είναι Σύνταγμα, γιατί δεν πηγάζει από έναν κυρίαρχο λαό. Είναι ένα νέο ξεκίνημα που απλά ολοκληρώνει και σφραγίζει τα προηγούμενα βήματα και ανοίγει έναν καινούριο δρόμο.

Μάλιστα, ίσως πιο σημαντικό και από αυτό το περιεχόμενο της είναι ότι εγκαινιάζει μία νέα διαδικασία. Από τη διακυβερνητική διαπραγμάτευση, όπου τα κράτη διεκδικούν μέσω των κυβερνήσεων τα στενά τους συμφέροντα, πηγαίνουμε στη Συνέλευση των Αντιπροσώπων που αποτελεί μια δημοκρατική κατάκτηση που στην πορεία θα αποδειχθεί πολύ πιο ουσιαστική για τα επόμενα βήματα ολοκλήρωσης των Συνθηκών που θα καταλήξουν σε ένα Ευρωπαϊκό Σύνταγμα τελικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς καλούμαστε σήμερα να απαντήσουμε «ναι» ή «όχι» σ' αυτήν τη Συνταγματική Συνθήκη. Λέμε «ναι» στη ρήτρα συνδρομής, στη μη χρήση των όπλων ανάμεσα στα μέλη. Όχι, δεν προχωρεί μπροστά –πέρα από συμβολικά βήματα- την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας.

Λέμε «ναι» στο προοδευτικό αξιακό πλαίσιο, την κοινωνία της πλήρους απασχόλησης και αλληλεγγύης, της ενσωμάτωσης της Χάρτας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την αποδοχή των αρχών της ισότητας των Ευρωπαίων πολιτών, της αντιπροσωπευτικής και συμμετοχικής δημοκρατίας.

Όχι, δεν θέτει τα απαραίτητα όρια στον ανταγωνισμό, δεν βάζει ρυθμιστικό πλαίσιο στην αγορά.

Λέμε «ναι» στα βήματα θεσμικής συγκρότησης, στην ενίσχυση του Κοινοβουλίου, στη θέσπιση νέων οργάνων, στην πρόοδο του τρόπου που λαμβάνονται οι αποφάσεις.

Όχι, δεν προωθεί όσο θα έπρεπε και επιτάσσουν οι καιροί την πολιτική ενοποίηση, την προοπτική της δημοκρατικής προοδευτικής ευρωπαϊκής κυβέρνησης, την αποκέντρωση και την Ευρώπη των περιφερειών.

Ναι, ολοκληρώνει την Κοινή Νομισματική Πολιτική, ενισχύει το κοινό νόμισμα και την ανταγωνιστική δυνατότητα της Ένωσης.

Όχι, δεν επιβάλλει κοινή αναπτυξιακή πολιτική ούτε δημοσιονομική πολιτική και πολύ περισσότερο δεν υποχρεώνει σε αύξηση των ιδίων πόρων που θα είναι το αποφασιστικό κριτήριο των επόμενων βημάτων.

Και λοιπόν; Θα βάλουμε τα «ναι» και τα «όχι» σε μια υπολογιστική ζυγαριά να δούμε ποια βαραίνουν περισσότερο; Θα αρνηθούμε ένα συμβιβασμό που απεικονίζει τη σημερινή δύσκολη και σύνθετη ισορροπία και κάνει απλώς ένα βήμα, αντί για ένα άλμα μπροστά; Θα αρνηθούμε την ενσωμάτωση των κατακτήσεων που ανοίγουν νέους δρόμους όχι πιθανόν με την τόλμη και τη ριζοσπαστική διάθεση που θα θέλαμε;

Εν πάση περιπτώσει, σε έναν ολόκληρο ιστορικό κύκλο, η χώρα μας κέρδισε ένα μεγάλο στοίχημα. Όχι μόνο συμμετέχει, αλλά συμβάλλει από ισχυρή θέση στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Η δε συμμετοχή της ελληνικής κυβέρνησης στην τελική διατύ-

πωση της Συνθήκης και ιδιαίτερα η συμβολή της στα θετικά και κοινωνικά «ναι», κυρίως την περίοδο της ελληνικής προεδρίας, υπήρξε αποφασιστική.

Το «ναι» του Κώστα Καραμανλή του πρεσβύτερου ήταν πολιτικό. Το «ναι» του Ανδρέα Παπανδρέου στη σύγκλιση και την αλλαγή των όρων διαπραγμάτευσης ήταν κοινωνικό. Το «ναι» του Κώστα Σημίτη στην ΟΝΕ ήταν αναπτυξιακό και οικονομικό. Το «ναι» στο Συνταγματική Συνθήκη είναι ιστορικά αυτονόητο.

Δυστυχώς για τη χώρα μας, η εθνική στρατηγική της ισχυρής Ελλάδας στην προοδευτική και ενωμένη Ευρώπη πρόσφατα άρχισε να ξεθωριάζει. Υποχωρούμε σε κύρος, σε θέση, σε ισχύ, σε διαπραγματευτική ικανότητα, σε οικονομική σταθερότητα, σε ρυθμούς ανάπτυξης.

Η Κυβέρνηση πρόλαβε σε ελάχιστο χρόνο να αποδυναμώσει ιστορικά επιτεύγματα και να θέσει σε κίνδυνο τη διαδρομή. Η τραγική ειρωνεία είναι ότι η ίδια θεωρία, με την οποία επιχειρούσε να απαξιώσει τα επιτεύγματα της προηγούμενης κυβέρνησης, γίνεται σήμερα η δική της πυξίδα. Είναι η θεωρία του αυτόματου πιλότου. Ως αντιπολίτευση η κυβέρνηση έλεγε ότι κάθε επίτευγμα ήταν προϊόν νομοτελειακής εξέλιξης και όχι σκληρού κυβερνητικού έργου ή διαπραγμάτευσης ενός ολόκληρου λαού. Ήταν ένα έργο που το πετύχαινε ένας αυτόματος πιλότος. Δυστυχώς, σήμερα η ίδια έχει εναποθέσει τις τύχες της χώρας στον αυτόματο πιλότο, σε μία πορεία με κλειστά μάτια που, αν συνεχιστεί, θα την πληρώσουμε ακριβά.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω μία τελευταία λέξη για το δημοψήφισμα. Ασφαλώς, το δημοψήφισμα δεν είναι πανάκεια, αλλά ένα μέσο, ένας τρόπος για να σταθεί ο πολίτης, ολόκληρος ο λαός, απέναντι σε αυτήν την κρίσιμη για τη χώρα μας ευρωπαϊκή πορεία, να επικυρώσει τα επιτεύγματα ενός ολόκληρου ιστορικού κύκλου, που και στα πιο δύσπιστα μάτια δείχνει την Ελλάδα να έχει προχωρήσει πάρα πολύ, να ενημερώσει για τις διατάξεις μίας Συνθήκης που θα καθορίσει εν πολλοίς το μέλλον μας, καθώς και τις δυνατότητες που ανοίγει. Να κατανοήσει πίσω από τις γραμμές μίας σκιαμαχίας για τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας που είναι μονόδρομος γι' αυτήν και τα εθνικά της συμφέροντα ή την έξοδο από την κοινή προσπάθεια των ευρωπαϊκών εθνών που είναι μία ουτοπία χωρίς κανένα αντίκρισμα, να δει τις πραγματικές διαφοροποιήσεις που υπάρχουν ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις του τόπου για το πως εννοεί η κάθε μία την εθνική στρατηγική για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Ανεξάρτητα με το τι συνέβαινε στο παρελθόν, η κυβέρνηση θα έπρεπε –και δεν μπορούμε να απολογούμε συνεχώς για το τι γινόταν πριν από είκοσι, τριάντα ή δέκα χρόνια- να σκύψει με λιγότερη αυταρέσκεια πάνω από την κοινή πρόταση των κομμάτων της αντιπολίτευσης που, βέβαια, από διαφορετική αφετηρία συνυπέγραψαν. Είναι, βέβαια, η πεισματική της άρνηση ακόμα μία απόδειξη ότι η νέα διακυβέρνηση, που επαγγέλθηκε, είναι φτιαγμένη με τα παλαιότερα των υλικών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «30 Χρόνια από το Σύνταγμα του 1975» καθώς και στους λοιπούς χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, είκοσι τέσσερις μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί-καθηγητές από το 27ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της συνεδρίασης της Τρίτης 5 Απριλίου 2005 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Συνεπώς τα Πρακτικά της συνεδρίασης της Τρίτης 5 Απριλίου 2005 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.10' λύεται η συνε-

δρίαση για σήμερα Τετάρτη 13 Απριλίου 2005 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία: συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών:

«Κύρωση της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης», σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ